„Un echilibru perfect între drama de proporții și tulburătoarele momente de intimitate.“ — *Publishers Weekly*

Melanie Benjamin

Raftul Denisei

VISCOLUL COPIILOR

roman

ebook HUMANITAS fiction

Melanie Benjamin

VISCOLUL COPIILOR

Traducere din engleză de
IRINA BOJIN

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

MELANIE BENJAMIN
THE CHILDREN'S BLIZZARD
Copyright © 2021 by Melanie Hauser
Map copyright © 2021 by Mapping Specialists
This translation published by arrangement with Delacorte Press, an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC.
All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parţială, multiplicarea sa prin orice mijloace şi sub orice formă, punerea sa la dispoziţie publică pe internet sau în reţele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informaţiei, gratuit sau în scop comercial, precum şi alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislaţiei privind protecţia dreptului de autor şi se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS FICTION, 2022, pentru prezenta versiune în limba română (ediţia digitală)

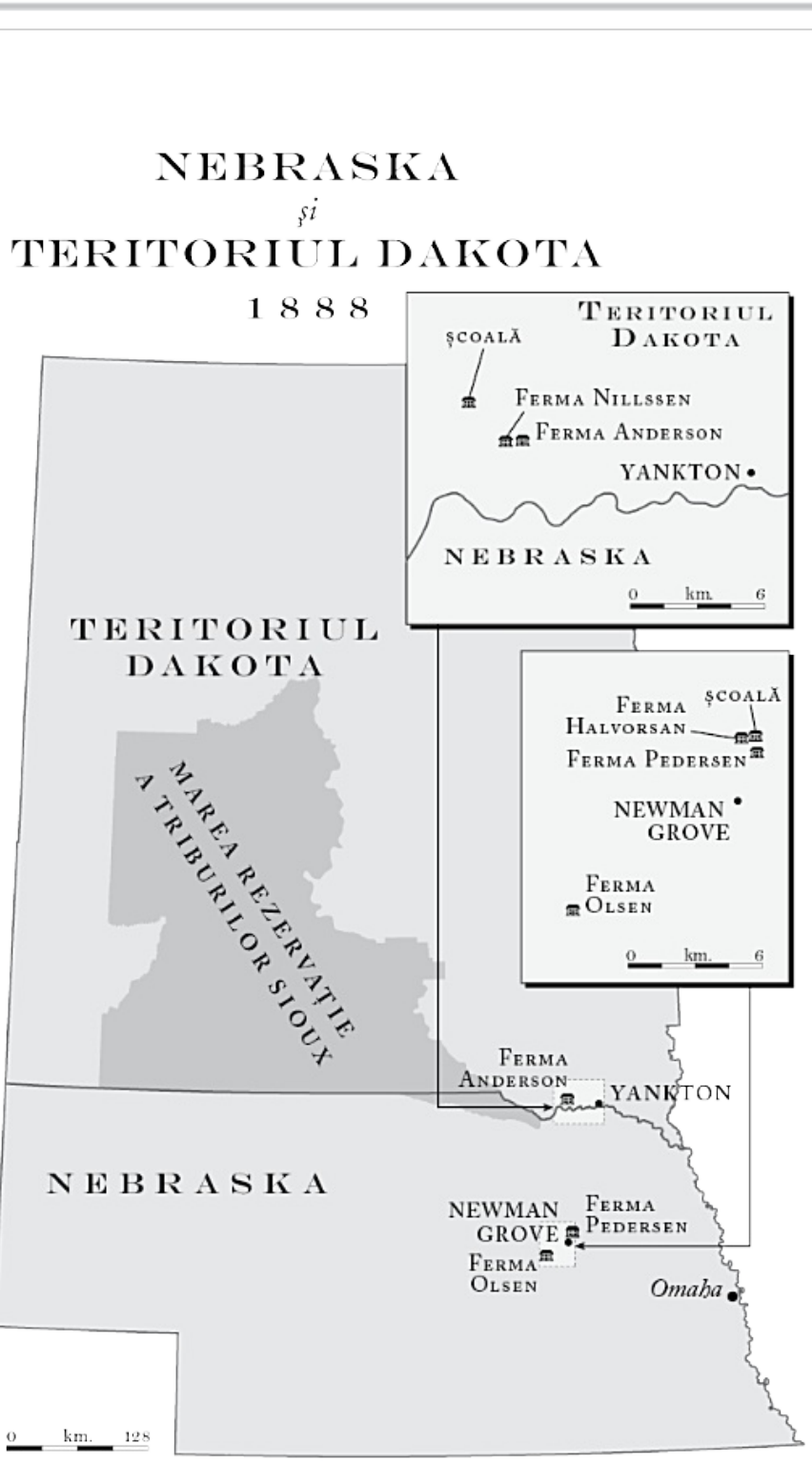
ISBN: 978-606-097-002-6 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Lui Alec

Cartea întâi
O TURBULENȚĂ DINSPRE VEST

NEBRASKA
şi
TERITORIUL DAKOTA
1888
TERITORIUL DAKOTA
ŞCOALĂ
FERMA NILLSSEN
FERMA ANDERSON
YANKTON
NEBRASKA
0 km. 6
TERITORIUL DAKOTA
MAREA REZERVAŢIE A TRIBURILOR SIOUX
FERMA HALVORSAN
ŞCOALĂ
FERMA PEDERSEN
NEWMAN GROVE
FERMA OLSEN
0 km. 6
FERMA ANDERSON
YANKTON
NEBRASKA
NEWMAN GROVE
FERMA PEDERSEN
FERMA OLSEN
Omaha
0 km. 128

Veneau cu vaporul, cu trenul, val după val, fără oprire; erau cei săraci, cei lipsiți de drepturi, cei care voiau mai mult și cei care visau la mai bine. A doua sau a treia generație de fermieri care trăiau de pe o zi pe alta, lucrând câte un petic de pământ împărțit între prea mulți frați. Agitatori politici deveniți indezirabili în țara lor. Tineri care nu voiau să fie recrutați în armata regală. Proaspăt căsătoriți la început de drum. Holtei plecați din orașe unde erau prea puține femei. Oameni nevoiași care locuiseră în magherniță unde duhoarea era atât de înăbușitoare, că nu puteai nici măcar să respiri, necum să visezi!

„Veniți în Nebraska! Teritoriul Dakota! Minnesota! Veniți pe Marile Câmpii ale Americii!“

Broșurile apăreau ca prin minune în orașele din țările lor de origine. Sau în casele sărăcăcioase din orașul devenit punct de plecare spre America. Erau distribuite, treceau de la o familie la alta, până ce paginile subțiate ajungeau moi ca pânza. Oamenii le citeau și le răsciteau, spuneau rugăciuni ținându-le în mâini, își pierdeau somnul gândindu-se la ele și își petreceau zilele plănuind, întorcând lucrurile pe față și pe dos, făcându-și tot felul de socoteli: Cât aș putea lua pe palma asta de pământ, secătuit după ce-a fost lucrat de nu știu câte generații? Cât va costa biletul de vapor? Cât de lung o fi drumul până la Marile Câmpii? O să reziste mama? Dar pruncul? Pot să iau cu mine vaca, căruța, roata de tors?

Și au plecat. Un sat întreg și-a strâns catrafusele și a pornit la drum. Casele s-au golit. Oamenii coborau de pe vapor sau traversau orașul și se urcau în tren. Acel tren anume. Nărăvașul cal de fier care pufăia de-a lungul nesfârșitei căi ferate ce ducea spre vest. Se înghesuiau în vagoanele unde nu erau decât banchete și își luau cu ei merinde pentru drum – pâine, cârnați și brânză, cu toate că tânjeau după bløtkake, *și* stollen, *și* kanellängd[1].

Și ce vânjoși erau acești imigranți veniți de peste ocean! Mai voinici decât tovarășii lor de călătorie plecați din oraș; aceștia erau aduși de spate, palizi, cu plămânii sleiți. Primii sosiți cu vaporul erau bine clădiți, sănătoși, aveau fețe deschise, frunți scandinave, dinți albi. Femeile purtau părul împletit în cozi groase, prinse în vârful creștetului, asemenea unor coroane. Bărbații

erau bărboși. Copiii aveau părul bălai, aproape alb. Și ochi de un albastru adânc.

Alți ochi îi urmăreau pe când coborau din tren. Ochi închiși la culoare pe obrajii smezi. Ochi îndureraţi ai celor cărora le aparţinuse pământul. Dar pe ei nu îi lua nimeni în seamă; războaiele cu indienii se încheiaseră. Pământurile lor erau acum locuite de oameni albi.

Veneau să-și caute norocul, să lucreze terenuri de sute de acri, care aveau să rămână în familie multe generații de atunci încolo. Ei erau noua speranță a Americii. Singura cale de a păstra pământul, de a crește țara, adăugându-i noi teritorii și state, era să-i lase pe imigranți să se statornicească în acele locuri.

Și aceștia au venit.

Au venit plini de speranță.

Au venit din cauză că fuseseră minţiţi.

Ce se întâmpla cu ei după ce soseau nu-i mai privea câtuși de puțin pe cei din orașele industrializate din est, nici pe membrii guvernului, care îi numărau ca pe oi și le luau banii, nici pe speculanții care îi salutau când coborau din tren sau pe acționarii căilor ferate, a căror supraviețuire depindea tocmai de venirea imigranților, în număr tot mai mare…

Nimeni nu se mai gândea vreodată la ei după aceea.

---

1. Prăjituri tradiționale din nordul Europei; în limba norvegiană, în original. (N. tr.)

12 ianuarie 1888, 12.15 a.m.

SERVICIUL TRANSMISIUNI
MINISTERUL DE RĂZBOI, SAINT PAUL

Indicaţii pentru următoarele 24 de ore, cu începere de azi, ora 7 a.m.

PENTRU SAINT PAUL, MINNEAPOLIS ŞI ZONE LIMITROFE: vreme mai caldă, căderi de zăpadă şi vânt slab dinspre sud, cu intensificări temporare.

PENTRU MINNESOTA: vreme mai caldă, căderi de zăpadă, vânt slab spre moderat, cu intensificări temporare.

PENTRU DAKOTA: zăpadă, vreme mai caldă, urmată în zona vestică de o răcire, vânt slab spre moderat, în general dinspre nord. Vor fi căderi masive de zăpadă în Minnesota şi Dakota pe timpul zilei şi al nopţii; vântul rece va bate cu putere sporită dinspre nord pe parcursul după-amiezii şi al nopţii

Nord-vestul statului Nebraska
Începutul după-amiezii
12 ianuarie 1888

Capitolul 1

Aerul parcă luase foc.

Preria ardea, se auzeau pocnete și fâsâituri, scânteile zburau în toate părțile, purtate de vântul încins. Era ca o ninsoare deasă cu fulgi de foc care găureau hainele și înțepau pielea. Ochii uscați o usturau, părul i se desprinsese din agrafe și i se răsfirase pe spate, iar când ridicase o agrafă de pe jos, își arsese degetele.

Orice atingeai era fierbinte, până și sacii uzi de iută cu care încercau să potolească vâlvătaia sfârâiau. Întorcând capul către casă, Raina văzu dansul diavolesc al flăcărilor reflectându-se în ferestre.

— Ia-o către nord, îi strigă tatăl ei, și ea o luă la fugă într-acolo.

Era în picioarele goale până la genunchi, tălpile o usturau, fiindcă pământul era încins ca o sobă. Izbea cu toată puterea o limbă de foc care se prelinsese peste șanțul făcut de ei pentru a opri pârjolul. Dincolo de această piedică săpată în grabă, ierburile înalte șuierau; unele se aprindeau brusc, dar focul nu părea că va trece de șanț.

— Mai lasă și pentru alții, Raina, îi strigă tatăl, și, cu toate că era departe, tocmai la capătul dinspre apus al șanțului, și aerul era plin de funingine, izbuti să-i zărească licărul din ochi. Apoi el se întoarse și arătă spre sud. Gerda! Acolo!

Raina o văzu pe sora ei mai mare repezindu-se spre o altă limbă de foc și bătând-o cu sacul până o stinse. Era care pe care, un soi de joc periculos, şi totuși nici unul dintre participanți nu era dispus să cedeze. Cine avea să câștige, focul, ori familia Olsen? Până acum, în cei zece ani de când stăteau la fermă, familia ieșise învingătoare de fiecare dată.

Gerda, zâmbind triumfătoare, îi făcu semn cu mâna Rainei de dincolo de șirurile firave de grâu, înalte doar de o palmă, două. În astfel de momente,

când aerul era înăbuşitor din cauza fumului, Raina parcă nu se mai simţea aşa de măruntă, de neînsemnată, ca atunci când aerul era curat. În dimineţile de vară, pe răcoare, când privea preria, i se părea că e un gândăcel, prins sub cupola uriaşă a seninului fără sfârşit, printre ierburile unduind cât vedeai cu ochii, asemenea valurilor mării. Ştia însă că Gerda nu se simţea niciodată astfel. Gerda era mai puternică, mai voinică. Gerda nu putea fi învinsă, nici măcar de incendiile care izbucneau în preria din Nebraska în fiecare primăvară şi toamnă. Gerda ştia fără greş ce să facă dacă era vorba de foc sau de îngheţ. Sau de bărbaţi. Gerda…

Gerda nu era lângă ea.

Raina clipi, şi ochii îi căzură pe cartea de citire pe care o ţinea în mână. Nu se afla în prerie, ci la şcoală. Şcoala unde preda ea. Elevii citeau în cor:

Domnul a făcut păsările cântătoare
Şi le-a pus să zboare din pom în pom.
Tot el le trimite primăvara
Să ne bucure cu glasul lor.

Raina îşi îndreptă spatele şi încercă să-şi întindă gâtul, dar fără folos; tot era mai scundă decât cel mai înalt băiat care stătea în ultima bancă. Elevii ei – minţi preţioase, pe care avea datoria să le formeze, cel puţin aşa se specifica în scrisoarea ataşată diplomei sale de absolvire. Numai că, dintre toţi, cel mai mare avea cincisprezece ani, adică doar cu un an mai puţin decât ea, iar felul în care o privea îi dădea fiori. Parcă s-ar fi uitat într-un puţ aşa de adânc, încât ar fi fost cu neputinţă să-i zăreşti fundul.

Ba nu, nu ochii băiatului erau de vină; ochii lui albaştri o priveau cuviincios, iar dacă uneori aveau o sclipire nedomolită – ceea ce se întâmpla rar, căci era un băiat bine-crescut – Raina era încredinţată că ar şti cum să-l îmblânzească.

Ochii *celuilalt* erau căprui şi plini de acea înţelepciune blândă pe care Raina nu crezuse că o va căuta vreodată. Până în ziua când îi susţinuse pentru prima oară privirea de nepătruns.

Gerda nu s-ar pierde cu firea. Gerda nu s-ar lăsa citită atât de uşor. Doar că Gerda preda la altă şcoală, dincolo de graniţă, în Teritoriul Dakota, la depărtare de trei zile, şi locuia la o familie de băştinaşi. O familie cu totul

altfel decât cea care îi oferise Rainei casă şi masă, familia Pedersen, unde atmosfera era deja prea încărcată de priviri furişe, suspine şi lacrimi. Şi unde erau prea multe paturi, şi la etaj, şi la parter. Paturi lipite unul de altul, paturi nedespărţite de vreun perete, prea expuse ochilor şi urechilor celorlalţi.

S-ar fi cuvenit ca mama ei s-o pregătească pentru o astfel de împrejurare, îşi spunea Raina uneori. Ar fi trebuit s-o înveţe, s-o prevină, aşa cum o învăţase, când era mică, să nu se îndepărteze prea mult de casă hoinărind prin ierburile înalte din prerie, să nu atingă soba fierbinte, să nu mănânce bobiţele de mătrăgună care se coc la sfârşitul verii; mama ar fi trebuit s-o pregătească…

Pentru ce anume? Ca să iasă în lume? Tocmai că dorinţa cea mai arzătoare a mamei fusese ca Raina şi Gerda să nu rămână legate de fermă, ci să meargă la liceu şi, într-o bună zi, să poată trăi la oraş, predând la una dintre şcolile de acolo. Numai că viaţa în această ţară nouă era grea şi costisitoare, iar ei nu aveau rude la care să poată apela. Cele două fete erau nevoite ca mai întâi să predea şi să-şi pună câştigul deoparte.

Mama lor n-ar fi avut altă cale, şi Raina ştia prea bine. Îl întâlnise pe tatăl lor când încă amândoi erau nişte copii. Mamei, o fiinţă blândă şi copilăroasă, în înţelesul cel mai bun al cuvântului, îi plăcea să cânte şi să născocească jocuri în timp ce-şi făcea treburile casnice. Mama ei nu era făcută pentru viaţa la fermă, pentru locurile neprietenoase şi vitregiile sorţii; la fel ca întreaga familie, Raina şi Gerda se străduiau s-o protejeze faţă de stihiile naturii, care puseseră stăpânire pe acest loc, unde între viaţă şi moarte nu exista mai nimic în afară de muncă pe brânci.

Cât despre tatăl ei… nici măcar nu-l putea privi drept în ochi la sfârşitul săptămânii, când venea s-o ia acasă. Steffen Olsen era om, dar şi zeu în acelaşi timp, un zeu nordic, de care nu te puteai apropia şi pe care nu-l puteai înţelege decât dacă îi ascultai pildele şi vedeai ce uimitoare putere de muncă avea. Putea lega un gard de sârmă ghimpată lung de un kilometru într-o jumătate de zi. Putea să însămânţeze un câmp întreg de grâu într-o singură zi. Putea înfuleca porţii enorme de mâncare, şi apoi, la apusul soarelui, adormea buştean – şi cine i-ar fi găsit vreo vină? –, după care, de cum se crăpa de ziuă, se trezea cu forţe proaspete, gata să se apuce iar de lucru.

Tatăl ei nu era un om, ci un mit.

Însă Gunner Pedersen era om în carne și oase. Era bărbat în alt fel decât tatăl ei, un bărbat la care să visezi, după care să tânjești. Pe care să ți-l închipui în brațele tale. Un bărbat care se oprea din lucru ca să-i spună o istorioară poznașă unei fete speriate, abia plecate din sânul familiei. Un bărbat care punea papură și ierburi de prerie într-un pahar, fiindcă îi plăcea cum arată, și îl oferea fetei fără să scoată o vorbă, mulțumindu-se să-i arate, cu o privire duioasă, că înțelege cât de singură probabil că se simte.

Un bărbat a cărui soție vedea toate aceste lucruri și le ținea minte. Așa cum le ținea minte și Raina. Dar cu ce scop? Nici una din ele n-ar fi știut să spună, cel puțin la început.

Totuși, după cele întâmplate în săptămâna dinainte…

Un zgomot puternic o făcu să tresară. Micuța Anette Pedersen scăpase cartea de citire pe jos. Fetița ridică iute capul; avea pe obraz o pată roșie, acolo unde se sprijinise de pupitru. Pesemne că adormise din nou.

Încă o împrejurare pentru care Raina nu fusese pregătită; nici un manual și nici examenele pe care le trecuse cu brio nu pomeniseră despre așa ceva. Nicăieri nu găsise vreo îndrumare, ca să știe cum să procedeze când unul dintre elevii ei era maltratat sau pus la munci atât de grele, încât adormea la ore.

Raina se ridică în picioare. Copiii închiseră cărțile și ridicară ochii spre ea. Alegându-și cu grijă vorbele și rostindu-le cu cel mai frumos accent englezesc de care era în stare, îi îndemnă să iasă afară, în recreație. În acea zi de ianuarie era îndeajuns de cald ca să poată sta la aer curat. Se bucurau de o zi neașteptat de frumoasă, un adevărat dar al naturii; o zi de ianuarie în care termometrul arăta zero grade, și soarele strălucise cu putere toată dimineața, deși acum începuse să se înnoreze. Copiilor avea să le prindă bine să meargă să se joace în curte.

Raina nu-și dădea seama dacă școlarii o înțelegeau. I-ar fi plăcut să le vorbească în norvegiană, chiar și suedezilor sau germanilor, fiindcă era sigură c-ar fi prins câteva cuvinte, de vreme ce limbile lor semănau atât de mult. Însă directorul școlii îi pusese în vedere că regula cea mai importantă pe care trebuia să o respecte o învățătoare din prerie era să vorbească doar în engleză. Copiii imigranților trebuiau să învețe limba la școală, deoarece, acasă, părinții nu-i puteau ajuta.

Copiii se ridicară ascultători, se duseră la garderobă – o mică magazie, strâmtă cât dulapul pentru mături, lipită de încăperea principală – și își scoaseră jachetele subțiri. Fusese atât de cald dimineață – cel puțin pentru acea perioadă a anului –, că veniseră cu toții la școală îmbrăcați de parcă era luna mai, nu ianuarie. După valul de frig de acum o săptămână, care îi forțase pe toți să stea închiși în casă, această zi aducea o atmosferă de vacanță. Voioși, sporovăind în mai multe limbi, grupurile de copii se răspândiră în curtea școlii, pe care băiatul cel mai mare, Tor Halvorsan, o măturase fără să-i ceară nimeni. Raina se uită amuzată cum micul Fredrik Halvorsan, frățiorul lui Tor, o trăgea pe Anette de baierele șorțului, după care o luară la fugă împreună.

Rainei i-ar fi plăcut să se alăture elevilor ei. Trecuse doar un an de când ea însăși fusese elevă la școala de lângă casă și își petrecuse recreațiile așezată pe o buturugă împreună cu prietenele ei, stând de vorbă despre tipare de rochii și băieți; ba uneori chiar lăsase deoparte atitudinea sobră ca și cum și-ar fi dat jos o broboadă, și jucase leapșa cu copiii mai mici. Acum, rămasă singură în clasă în timp ce copiii se jucau afară, i se părea că e prea rigidă și stângace. Ar trebui să iasă și ea, ca să ia o gură de aer proaspăt; chiar i-ar prinde bine, după coșmarul înăbușitor de săptămâna trecută. Din păcate, se simțea străină printre copiii care se zbenguiau; iar ei s-ar rușina dacă ar vedea-o ieșind, le-ar fi teamă să se joace în voie de față cu învățătoarea.

Pe deasupra, o mai durea și capul; durerea îi zvâcnea în ceafă și iradia până în creștet, care o durea deja din cauza cozilor groase, strânse ca o coroană. Începu să se plimbe prin cameră; își dorea să fie primăvară, vremea însămânțărilor, să fie vacanță și să se poată întoarce acasă. Să nu mai vadă ochii triști și înfometați ai lui Anette. Să nu-l mai vadă pe *el*.

Când se întâlniseră era vară. Fumul incendiilor nu se risipise încă, așadar erau cu toții încordați, parcă așteptând ceva. Raina îmbrăcase prima oară o rochie lungă până la pământ, făcută de mama ei cu o săptămână înainte. I se părea că se joacă de-a oamenii mari, mai ales că avea și părul strâns în vârful capului într-un coc complicat, în loc să-l împletească în cozi și să-l prindă la ceafă sau să-l lase liber pe spate. Se ciupea de încheietura mâinii, stăpânindu-se cu greu să nu izbucnească în râs; se simțea ca o impostoare. Nu înțelegea rostul.

În această vară, fermierii din Nebraska trăgeau nădejde că, spre deosebire de anul trecut, şi de cel dinaintea lui, şi de cel dinaintea acestora, grânele vor apuca să se coacă până să fie distruse de tornade, lăcuste, incendii sau grindină. Ori să se usuce din cauza secetei.

Ca în orice vară, îmbobociseră florile de câmp atât de dragi Rainei – nici măcar incendiile nu le puteau veni de hac, căci se încăpăţânau să răsară la loc din pământul pârjolit –, iar când intră el în casă, ţinând în mână un buchet de trandafiri sălbatici, Suzană-cu-ochi-negri şi nemţişor purpuriu, ea rămase cu gura căscată şi fu cât pe ce să bată din palme.

— Domnişoară învăţătoare!

Raina, care stătea la catedră, sări în picioare, cu inima în gât. Fredrik Halvorsan se oprise în faţa ei, gâfâind.

— Veniţi! Veniţi să vedeţi cerul, domnişoară!

Pe Raina o trecu un fior – pesemne că vântul se înteţise, pentru că i se făcuse brusc frig –, dar ieşi în urma lui.

Anette Pedersen o luase la fugă împreună cu Fredrik de cum îi lăsase învăţătoarea în recreaţie. Doar atunci când stătea pe loc simţea cârcei în picioare şi o copleşea oboseala, o lipsă de vlagă care o însoţea constant de când venise la familia Pedersen.

Şi doar atunci când alerga se umplea de bucurie. Mă rog, şi atunci când Fredrik Halvorsan era alături de ea, îi spunea o glumă sau o ajuta să se descurce în limba aceea străină care îi dădea bătăi de cap.

Şi învăţătoarea se străduia s-o ajute. „Ce bine“, zicea ea, „că locuiau în aceeaşi casă!“ Dar, de îndată ce rostea aceste cuvinte, Anette ghicea, după privire, că nici învăţătoarea nu prea credea ce spune. Se minuna cum de putea cineva să spună „bine“ când venea vorba de familia Pedersen.

— Mergem în vizită, îi spusese mama lui Anette într-o vară, cu un an şi jumătate în urmă, când o îndemnase să-şi strângă puţinele lucruri pe care le avea – câteva fuste şi bluze, două rochii decolorate de la atâta spălat, care abia o mai încăpeau, două perechi de ciorapi cârpiţi, un palton, mănuşi, păpuşa ei de cârpă – şi să se suie în căruţă. Cu toate că nu avea decât zece ani, Anette băgase imediat de seamă că nici unul dintre cei patru fraţi vitregi nu-şi strânsese lucrurile. Şi că tatăl ei vitreg rânjea batjocoritor când ea şi mama ei ieşiseră din curte şi se îndepărtaseră de micuţul lor bordei.

Cât durase drumul, mama lui Anette nu scosese o vorbă, nici măcar când se opriseră să lase calul să se odihnească și să îmbuce și ele câte ceva. Anette rămăsese la fel de tăcută. Se simțea vinovată, fără să știe de ce. Să se fi uitat la tatăl ei vitreg în felul acela care îl scotea din sărite – „ca o tâmpită“, cum îi spunea el de fiecare dată când o prindea uitându-se în gol, cu gura întredeschisă? Se ferise prea repede de el când se apropiase de ea pe furiș? O mâniase în vreun fel pe mama ei, ori neavând destulă grijă de frații ei mai mici, ori pur și simplu fiind ea însăși, Anette cea pocită, ciupită de vărsat, ale cărui urme urâte se vedeau și acum pe pomeții uscățivi ai obrajilor?

Nu știa și nici nu îndrăznea să întrebe, dar nu apucase să se întunece bine, că se trezise într-o casă străină, mai mare decât coliba lor, o casă adevărată, din lemn, cu etaj. Alături de ea, pe podea, era traista cu lucrurile ei.

— Am plecat. Să fii cuminte, să nu-i superi. Asta-i tot ce pot să-ți dau, spusese mama ei înainte să plece, fără ca măcar să-și mângâie fiica în chip de rămas-bun.

Se urcase în căruță, trăsese de hățuri și o lăsase pe Anette cu noua ei familie: tanti Pedersen, o femeie scundă, frumoasă, de o frumusețe care depășea puterea de înțelegere a lui Anette; nu mai văzuse atâta trandafiriu, auriu și gropițe în obraji decât o dată, pe o carte poștală. Atâta frumusețe la o singură persoană era prea mult; Anette ar fi vrut să-și acopere ochii cu mâna sau să întoarcă privirea. Nu îndrăznea totuși; își dădea seama că ar fi fost necuviincios. Tanti Pedersen avea și cel mai bogat păr pe care îl văzuse vreodată, des și auriu, împletit în cozi și răsucit pe lângă urechi într-un fel care îi scotea în evidență figura frumoasă, chiar dacă aproape niciodată zâmbitoare.

Nenea Pedersen era un bărbat vânjos, chipeș; avea câteva șuvițe cărunte și riduri la colțurile ochilor, din cauza cărora părea ușor nedumerit, deși avea mereu un aer de om cumsecade. În jurul lui mergeau de-a bușilea trei Pederseni mici, care se și agățaseră de fusta lui Anette.

— De-acum ești Anette Pedersen, o anunțase tanti Pedersen în timp ce o ducea în „camera“ ei: într-un pod neterminat, împărțit în două de o perdea ponosită; de fiecare parte, un pat, un lavoar și o rogojină. Fără ferestre, fără membrană bituminoasă hidroizolantă. Nici măcar un burlan de sobă care să dea căldură, fiindcă cel al mașinii de gătit din bucătărie dădea direct afară.

Anette încuviinţă în tăcere. În seara aceea se duse la culcare în mansarda îmbâcsită. Plânse încetişor şi nu putu să adoarmă. În zori, un sunet de talangă o chemă jos, unde fu pusă la muncă. Spălă, aduse apă, aruncă lăturile în râpa din spatele casei, avu grijă de copii, cusu – tanti Pedersen aruncă o privire peste umărul ei când încerca să cârpească un ciorap şi mormăi ceva, Anette nu înţelese prea bine ce anume –, găti şi spălă vasele.

Noaptea dormi buştean, ruptă de oboseală.

Când începu şcoala – trimestrul de vară –, înainte de culesul recoltelor, i se spuse că poate merge acasă când nu e nevoie de ea. Tanti Pedersen îi dădu o tăbliţă de ardezie şi un sufertaş nou-nouţ pentru gustare, însă îi puse în vedere:

— Au costat zece cenţi. Zece în cap, înţelegi? Dacă le pierzi, nu mai poţi merge la şcoală. Şi, când se termină orele, să vii îndată acasă. Nu tândăli pe drum.

Anette străbătu în fugă drumul de un kilometru spre nord, strângând la piept tăbliţa şi sufertaşul, de teamă să nu i le fure careva ori să le scape şi să se spargă.

Din păcate, la şcoală nu se simţi nicicum mai bine decât în noul ei cămin; nu înţelegea engleza, din cauză că stătea mult timp aşezată, făcea cârcei la muşchii prea întinşi de atâta efort, şi i se mai întâmpla să adoarmă pe nepusă masă. Ceilalţi copii – norvegieni, suedezi şi germani, doisprezece la număr – erau politicoşi, dar, ştiind cu toţii că e slujnică la familia Pedersen şi că nu are rude, se ţineau mai la o parte.

Toţi, în afară de Fredrik Halvorsan. Care, într-o zi, în loc să se zbenguie cu fratele lui şi cu ceilalţi băieţi, se desprinse pe neaşteptate din grupul lor, o trase pe Anette de băierile şorţului şi strigă:

— Leapşa, tu eşti!

Anette alergă după el şi-l prinse din urmă fără nici o greutate. Băiatul se minună atât de tare – se mândrea că nimeni din şcoală nu aleargă mai repede ca el –, încât zise pe loc:

— De-acum eşti prietena mea.

Şi se ţinu de cuvânt. Se aşeza lângă ea în pauza de prânz, se fugăreau în recreaţie şi, uneori, se luau la întrecere până acasă, măcar că după aceea era nevoit să facă cale întoarsă preţ de un kilometru şi jumătate spre nord, până la

casa lui. Era singurul lucru bun din viața ei, numai că Anette nu putea să-i mărturisească, de teamă ca el să nu-i pună întrebări la care nu avea răspuns.

Învățătoarea se purta și ea frumos cu Anette, dacă i se dădea voie. Încă de când locuia în gazdă la familia Pedersen, cu un trimestru înainte, încercase s-o ajute la engleză. Dar tanti Pedersen nu fusese de acord.

— Aici nu e școală, îi spusese tinerei pe un ton acru, care nu se potrivea deloc cu figura ei delicată, de păpușă. Una-i una, și alta-i alta. Aici, Anette e a mea.

Tanti Pedersen se considera mereu stăpână – peste lucruri, peste oameni, până și peste idei.

Cu nenea Pedersen era altă poveste. El încercase să se poarte frumos cu Anette și cu învățătoarea. Doar că el stătea pe afară mai tot timpul, cu caii la care ținea nespus. Anette învățase să nu-i zâmbească prea mult și să nu râdă când spunea glume sau povestioare hazlii. De câte ori se întâmpla așa, tanti Pedersen îi arunca o privire din cauza căreia nu mai dormea noaptea, întrebându-se ce-o fi vrând să însemne.

Învățătoarea nu înțelegea lucrurile astea. Prin prisma meseriei, știa de toate pentru toți. Și totuși nu părea să înțeleagă regulile nescrise din casa lui tanti Pedersen. Anette ar fi vrut din tot sufletul s-o prevină, dar nu știa, nici măcar în limba ei maternă, cuvintele prin care să dea glas îngrijorării ei față de ceea ce se întâmpla în casa cu etaj. Aerul era închis, înăbușitor, din cauza unor lucruri pe care nu le putea înțelege, dar pe care le simțea în inima și în mintea ei, până și în măduva oaselor. Semăna cu o vibrație înaltă, neîntreruptă, parcă izvorâtă dintr-o coardă de vioară întinsă la maximum, și singurul lucru la care te puteai gândi era că se va rupe. Pe de altă parte, îți era teamă și de acea zi, o vedeai în cele mai urâte coșmaruri, și intrai în casă cuprins de teama că tocmai în ziua aceea nota va fi amuțită pe veci.

Mai ales după săptămâna dinainte, când nu se făcuse școală, și gerul devenise așa de mușcător, că nenea Pedersen nu avea cum să se refugieze în hambar, unde învățătoarea îl urma uneori. Rămăseseră acum cu toții blocați în casă zile lungi și nopți și mai lungi. Anette se cutremura aducându-și aminte.

De aceea se simțise ușurată de dimineață, când frigul se înmuiase. În afară de tanti Pedersen, toți fugiseră de acasă. Învățătoarea o luase pe Anette de

mână și alergaseră împreună spre școală. Nici una nu își luase paltonul, ci doar broboade groase, iar Anette își făcuse curaj și se îmbrăcase cu o rochie obișnuită, lăsând-o pe cea groasă la aerisit pe frânghia de rufe, unde întinsese și hăinuțele copiilor, pe care le spălase înainte de micul dejun. Învățătoarea și Anette traversară în fugă podețul aruncat peste râpa din spatele casei. Ghetele lor abia atingeau pământul înghețat bocnă, acoperit de zăpadă, iar școala mică, cu o singură sală de clasă, le chema ca un far, departe de întunecimea casei lor.

Iar acum, în recreație, Anette și Fredrik alergau ca întotdeauna, țopăind precum păsărelele, și se fugăreau râzând, până când, în sfârșit, Anette îi dădu leapșa. În acea clipă simți o înțepătură puternică, auzi un șuier, și amândoi săriră în lături, cu răsuflarea întretăiată.

Apoi ridicară privirile spre cer. Anette începu să tremure, în timp ce Fredrik alergă în căutarea învățătoarei.

Capitolul 2

Veniţi în Nebraska, Grădina Raiului! Vă aşteaptă loturile de pământ, un pământ mănos, care vă va da recolte dumnezeieşti. Aţi văzut vreodată soarele apunând după dealurile molcome, înverzite, aţi auzit trilurile vrăjite ale ciocârliei de prerie, aţi simţit mireasma florilor, atât de multe, că alcătuiesc un covor de petale mătăsoase? Tânjiţi după magia iernilor din prerie, blânde, dar cu destulă zăpadă cât să hrănească pământul, nici prea reci şi nici prea calde, într-un cuvânt, fără cusur? V-aţi dorit să cultivaţi un teren atât de darnic, încât abia dacă aveţi nevoie de plug, ca să scoateţi la iveală stratul de pământ roditor? Atunci lăsaţi-vă ţarii şi regii, lanţurile cu care oraşele infecte v-au făcut prizonieri şi veniţi pe un tărâm cu aer proaspăt, sănătos, unde fiecare om e propriul rege. Angajaţii noştri de la Căile Ferate Union Pacific vă vor întâmpina la coborârea de pe vapor în portul New York şi vă vor ajuta să luaţi primul tren spre vest, către ţara lui Dumnezeu, Nebraska. Legea proprietăţilor rurale dă unui cap de familie, bărbat sau femeie, o sută şaizeci de acri din acest pământ minunat, contra unei modeste taxe de înscriere. Peste cinci ani, acest teren vă va aparţine şi îl veţi putea lăsa moştenire copiilor voştri şi copiilor copiilor voştri.

Veniţi în Nebraska, Grădina Raiului!

Gavin Woodson se lăsase pe spătarul scaunului; uitase de trabucul dintre degete, a cărui cenuşă ajunsese lungă de două degete. Pe peretele plin de găuri din stânga biroului gemând de hârtii prinsese cu piuneze articolul „Veniţi în Nebraska“, decupat din ziar. Celelalte tăieturi din ziare erau pătate de cerneală după ce le tot frunzărise, acesta fiind sin-gurul pe care îl păstrase curat. Nici el nu ştia de ce îl prinsese pe perete. Erau baliverne, nimic mai mult. Poate că se hotărâse să-l pună la vedere, nu ca să se mândrească cu el, ci mai degrabă ca să-şi aducă aminte, luându-se singur în zeflemea, cât de jos căzuse în Omaha-cea-uitată-de-lume.

În clipa asta ar trebui să fie la New York, în furnicarul din birourile

ziarului *The World*. Plănuind să mănânce la Delmonico, apoi să bea ceva la taverna White Horse. Sau, la fel de bine, ar putea să hoinărească pe Fifth Avenue, să caşte gura la vile, apoi să se uite la patinatorii din parc, poate chiar să ajute o domnişoară aflată în impas, nădăjduind că după aceea vor face împreună o plimbare cu trăsura. Sau ar putea rămâne la pensiunea unde locuia, o casă civilizată, în salonul căreia aveau loc serate muzicale, unde domnii jucau cărţi în bibliotecă şi se serveau feluri de mâncare deosebite şi gustoase, gătite de fete irlandeze cu gropiţe în obraji, care te lăsau să le iei pe după umeri fără să se gândească neapărat că eşti logodit.

În loc de toate astea, după ce se certase cu noul proprietar al ziarului, Joseph Pulitzer, Gavin se trezise expediat în Omaha, un loc uitat de lume. Aşa îi şi spunea oraşului când îl pomenea: niciodată „Omaha“, ci „locul-ăsta-uitat-de-lume“. Cum era întreaga regiune, deşertul, preria şi câmpiile. Şi amărâţii pe care îi ademenise aici cu articolele scrise de el.

Ridică privirea spre articolul prins pe perete şi izbucni în râs. Doamne, ce treabă bună făcuse! Dar, la urma urmei, în asta consta meseria lui: să scrie pentru agenţiile publicitare ale statului şi investitorii în căile ferate. Să ticluiască articole care făceau reclamă mincinoasă acestui loc, articole care erau preluate de agenţiile de presă şi publicate în alte ziare sau în broşurile distribuite de căile ferate. Toate cu un singur scop: să vândă Nebraska. Să vândă acrii de pământ recent smulşi de la indieni unor ţărani şi imigranţi care habar n-aveau la ce se înhamă. Să colonizeze acest stat, să mărească populaţia – fiindcă în ţară nu erau destui cetăţeni cât să umple teritoriul în plină expansiune, drept care, pur şi simplu îi importau –, aşa încât oamenii de afaceri, investitorii şi proprietarii căilor ferate să fie mulţumiţi. Şi să se îmbogăţească. Căci, la ce bun o cale ferată care şerpuieşte de la Coasta de Est la Coasta de Vest, dacă n-ar lega oraşe între ele şi n-ar servi la transportul grânelor şi al animalelor, ca să nu mai vorbim de oameni? Cum altminteri să aduci oameni pe un teritoriu şi să-l transformi în stat? Aşadar, proprietarii căilor ferate şi agenţiile publicitare se foloseau de reporterii aflaţi la apusul carierei ca să-i ademenească pe oameni să treacă oceanul. Reporteri ca Gavin.

Oftând, Gavin întinse mâna după stilou. Aici, la redacţia ziarului *Omaha Daily Bee*, biroul lui era cel mai mic şi aşezat cel mai departe de biroul redactorului-şef. Tehnic vorbind, nu avea statut de angajat al ziarului, însă,

pentru a salva aparenţele, i se dăduse un birou aici. La urma urmelor, în ochii publicului, el era gazetar.

Deşi lucrurile nu stăteau aşa, şi el ştia foarte bine asta. Dacă altădată situaţia l-ar fi revoltat, cu timpul se obişnuise cu comoditatea pe care ţi-o dă acceptarea. Asemenea unei haine din piele de bizon, îi ţinea de cald, dar îl şi turtea sub greutatea ei. După câteva pahare la Crinul de aur, cârciuma de pe strada lor, se simţea chiar îndeajuns de sincer cât să-şi recunoască eşecurile. Nu era mai bine să fie conştient de greşelile făcute de-a lungul vieţii şi să se împace cu gândul, în loc să se războiască cu o soartă pe care oricum n-ar fi putut-o schimba, asemenea fermierilor ălora ignoranţi care dădeau crezare articolelor lui înşelătoare şi care se chinuiau fără succes, an după an, să transforme un deşert în grădină?

Ba bine că nu, se convingea Gavin singur. În cea mai mare parte a timpului.

— Nu scrii ceva despre plimbarea cu săniile? Dan Forsythe se proţăpise lângă el. Era îmbrăcat în stilul neglijent care îl caracteriza – manşete destrămate, pătate de cerneală tipografică (fiindcă refuza să poarte manşete de hârtie, ca să nu-şi păteze cămăşile), pantaloni din pânză groasă, cum purtau fermierii, şi ghete butucănoase, pe care Gavin parcă le şi vedea acoperite de noroi şi bălegar. Cu toate astea, Dan era cel mai bun reporter al ziarului, preferatul redactorului-şef.

— Mda.

— Păi atunci n-ar trebui să fii acolo, cu ei?

Gavin nu-şi putu reţine râsul.

— De ce? Nu asta sunt plătit să fac, după cum prea bine ştii. Nimeni nu se aşteaptă să spun adevărul. Am să le descriu o imagine frumoasă: „În sunetele unei orchestre de alămuri, grupul de oameni veseli s-a îndreptat triumfător spre est, pe strada Douglas, înspre râu; toaletele de catifea ale doamnelor – cu deosebire o pălărie elegantă de un roşu viu – erau tot atâtea pete de culoare pe întinderea albă a nămeţilor rotunjiţi de vânt“.

Forsythe râse la rândul său, iar Gavin se simţi gâdilat în orgoliul propriu de privirea admirativă pe care i-o aruncase acesta. Se mândrea cu imaginaţia lui, deşi era conştient că nu-şi avea locul în gazetărie.

— Ai cam nimerit-o, chicoti Forsythe. I-am văzut cu ochii mei

îndreptându-se spre râu, am văzut până și eleganta pălărie roșie. Și orchestra de alămuri în sania de la coadă. E o petrecere pe cinste, tot orașul se distrează. Cred că erau vreo două sute de sănii. Până și primarul se afla printre ei.

— E bine că se va construi podul. Toată lumea va avea de câștigat.

Orașul Omaha era situat pe malul vestic al fluviului Missouri; orașul Council Bluffs din Iowa, pe malul răsăritean. La început, Council Bluffs era mai mare, așadar se presupunea că noua cale ferată Union Pacific se va opri acolo. Totuși, la final câștigase Omaha, și de atunci, cele două orașe se dușmăneau cu înverșunare. Podul cel nou le-ar fi fost de folos amândurora. Înainte, oamenii erau nevoiți să urce caii și căruțele pe bac, ca să poată traversa pe timpul verii, ori să se roage să-i țină gheața, în timpul iernii. Singurul pod care exista era cel de cale ferată.

— Cred că mă duc să fac câțiva pași, zise Forsythe, scărpinându-se la ceafă.

Gavin știa ce înseamnă câțiva pași: să se ducă la una dintre cârciumi, cel mai probabil la Crinul de aur. Se hotărî să-l însoțească; putea scrie articolul înflorit despre petrecere în zece minute, după care să-l dea la cules. Pe urmă avea timp să tragă și un pui de somn.

Își luară paltoanele și ieșiră. Străzile orașului uitat de lume erau, ca de obicei, înecate de noroiul mestecat de roțile căruțelor și întărit în șleauri acoperite cu balegi. În zona comercială de lângă strada Douglas fuseseră așezate scânduri late, pentru ca oamenii să poată trece, cu toate că și pe acestea puteai să aluneci și să-ți rupi picioarele, indiferent de vreme. Aici erau șine pe stradă, și tramvaiul, pus în mișcare de curentul electric adus de firele ce atârnau periculos de mult, făcea curse dus-întors, sunând din clopoțel la fiecare oprire. Tramvaiul acesta era mândria orașului, și oamenii se înghesuiau în el la orice oră. Ceva mai încolo, pe strada Farnam, se înălța hotelul Paxton, uimindu-i pe toți cu cele cinci etaje ale sale. Noua clădire aproape terminată a ziarului *Bee*, din vecinătatea primăriei, avea să-l întreacă, ridicându-se la șapte. Mai erau restaurante, și prăvălii, și societăți ale doamnelor care voiau să iasă în evidență, și biserici, și o operă, și școli, și bănci, precum și un cartier destul de civilizat, cu case de toleranță pentru bărbații cu bani și anumite înclinații, dar, una peste alta, Omaha rămăsese un

oraş al crescătorilor de vite. Duhoarea bălegarului zăcea deasupra oraşului cât ţinea vara, şi nici măcar cele mai cumplite ierni n-o izgoneau cu totul. Haite de câini fioroşi îi terorizau câteodată pe cetăţeni. Nu rareori izbucneau încăierări; locuitorii se băteau cu mâinile goale sau cu bâtele, ba chiar trăgeau cu pistoalele. Şi singura mâncare mai ca lumea pe care o puteai găsi era friptura. Se servea la micul dejun, la prânz şi la cină.

„Doamne, ce n-aş da pentru o stridie proaspăt pescuită!“ îşi zise Gavin.

Cei doi bărbaţi se opriră o clipă, înainte să intre; cerul era acoperit cu nori groşi, dar nu ameninţători, câţiva fulgi pluteau leneş prin aer, însă de rari ce erau, aproape că nu-i vedeai. Era o zi caldă, spre prânz se încălzise şi mai mult, de aceea se şi organizase plimbarea cu săniile. Nu trecuse de unu, ora mesei, aşa că voia să profite de bufetul rece de la Crinul de aur: nelipsitele ouă fierte, sfecla murată şi feliile de limbă rece. I se făcu foame şi se bătu stânjenit peste stomacul proeminent, care începuse să-i chiorăie; avea să se îngraşe în oraşul ăsta uitat de lume, mai mult ca sigur. Nu făcea decât să mănânce, să bea, să joace cărţi şi să înşire minciuni ridicole. Tânărul zvelt şi elegant din New York, însufleţit de ambiţie şi idealuri, ajunsese doar o amintire. O amintire batjocoritoare.

Omaha asta uitată de lume – mai bine zis Nebraska asta uitată de lume, de ce să nu vorbească de tot statul? – îl lăsase fără idealuri. Vestul ăsta blestemat, cu agenţii lui publicitari tâmpiţi, cu afacerile dubioase şi cu ageamiii uşor de tras pe sfoară prin promisiuni fără acoperire, prin jocuri de noroc măsluite, uşor de ademenit cu broşuri mincinoase despre Nebraska şi posibilităţile pe care le oferă, îl storsese de puteri.

Şi totuşi, aceşti căutători, visători şi înghiţitori de palavre continuau să sosească. În lunile de vară, trenurile aduceau mulţimi numeroase, familii cu bunici şi bebeluşi în braţe, holtei circumspecţi. Gara vuia de babilonia limbilor străine şi de strigătele speculanţilor care încercau să le smulgă şi ultima brumă de bani adusă cu ei: „Căruţă de vânzare! Catâri de povară! Depuneţi cererile aici, nu aveţi de completat chestionare!“ Le luau banii şi spălau putina. Sau le lăsau o căruţă fără roţi, ori catâri tuberculoşi.

Dar, până la urmă, plecau cu toţii din Omaha, spre vest, nord sau sud, uneori pe jos, alteori călare pe catârii bolnăvicioşi sau în căruţele care trosneau, se legănau periculos sau hurducăiau. Plecau cu hârtiile în mână, o

promisiune pe care mulţi nu aveau s-o împlinească.

Şi în fiecare zi trenurile care mergeau spre est erau pline cu cei care se dăduseră bătuţi, care descoperiseră adevărul şi fuseseră înfrânţi de el, şi anume că acest ţinut al lăcustelor, al incendiilor, al secetei şi al viscolelor monstruoase nu avea să se lase îmblânzit atât de uşor cum le promiseseră Gavin şi ortacii lui într-ale înşelăciunii.

Adevărul este însă că aceia care veneau în vest erau mai numeroşi decât aceia care se întorceau în est. Oricât de greu de lucrat şi sterp ar fi fost pământul, se găseau întotdeauna mulţi care să-l vrea. Încrederea lor era copilărească şi prostească în acelaşi timp, gândea Gavin. La fel ca gogomanii care o nutreau.

Cum de ajunsese Gavin aşa de cinic? Când încetase să-şi mai iubească semenii?

— Cred că am să-mi dezmorţesc puţin picioarele, zise el.

Dintr-odată i se acrise de barul înăbuşitor, plin de cinici la fel ca el. Se opri, se întoarse şi îl lăsă pe Forsythe la uşă.

— Ce mai e şi asta? se arătă Forsythe nedumerit, şi pe bună dreptate. Gavin nu era omul care să facă mişcare, afară de cazul în care se afla în dormitor sau se ducea la cel mai apropiat bordel.

— E vreme bună, ridică Gavin din umeri. S-a încălzit. Vreau să mă plimb un pic, să merg până la râu şi să trec podul cel nou, să văd ce mai fac petrecăreţii.

— Treaba ta, zise Fosythe, făcu semn cu mâna cuiva din bar şi trase uşa după el.

Gavin se întoarse, dar ceva parcă îl îndemna s-o ia în direcţia opusă, nu spre râu şi prerie. Îl chema ceva – poate vântul molcom care învârtea câţiva fulgi leneşi; ori poate că era dorinţa de a scăpa de aerul îmbâcsit din biroul unde stătea închis de vreo săptămână. Sau poate că era o tresărire a conştiinţei lui.

Indiferent de răspuns, Gavin făcu pe loc cale întoarsă, lăsându-se în voia acelei porniri.

Capitolul 3

Anette abia se abţinea să nu izbucnească în plâns.

O singură dată plânsese. O singură dată de când maică-sa o trimisese la familia Pedersen. Nici măcar când mâinile i se băşicaseră de la săpunul cu leşie cu care tanti Pedersen o pusese să spele podelele. Nici măcar cu o săptămână în urmă, când văzuse şi auzise…

Nici măcar cu o săptămână în urmă.

Dar, în clipa în care Tor Halvorsan trântise uşa şcolii, Anette îşi afundase pumnul în gură, ca să înăbuşe un hohot de plâns; tot trupul i se încordase, simţea că se sufocă în aerul greu, o cuprinsese un tremur, apoi i se făcuse frică. „A venit sfârşitul lumii“, zisese în sinea ei.

Soarele dispăruse, înghiţit de un nor care numai a nor nu semăna, ci mai degrabă a zid întunecat. În faţă scăpărau fulgere, lumini albastre se rostogoleau pe zăpadă ca nişte roţi de căruţă. Simţise şocul electric în momentul în care îl atinsese pe Fredrik în curtea şcolii. Putea să jure că atunci când o zgâlţâise auzise şi un şuierat. O luaseră amândoi la fugă, şi ceilalţi copii intraseră imediat după ei în şcoală.

Acum, în clasă, aerul era sufocant, parcă o apăsa pe piept. Vântul urla, înverşunându-se să dărâme zidurile şi aşa şubrede ale şcolii. Cu urletul lui se împleteau ţipetele şcolarilor mai mici. Sofia Nyquist, o fetiţă de-o şchioapă, plângea în hohote, agăţată de picioarele învăţătoarei.

Aceasta era la fel de înspăimântată. Se uita pe fereastră la negura de afară prin care zburau scântei electrice. Până şi sobiţa din mijlocul camerei scotea flăcărui, ceea ce nu se întâmplase niciodată. Ce era cu această apăsare din cauza căreia Anette ar fi vrut să-şi acopere urechile cu palmele şi să se ghemuiască pe jos? Era o furtună de zăpadă, fără îndoială, însă cu toţii văzuseră furtuni de zăpadă în prerie. Ştiau cu toţii năbădăile vremii din prerie: tornade primăvara, incendii, până şi stoluri de lăcuste ca nişte nori vii, care năpădeau pământul şi rodeau tot în calea lor. Puhoaie de apă când ploua într-o zi cât într-un an şi când toată zăpada se topea odată.

Dar furtuna aceasta era altfel, deşi Anette n-ar fi putut spune anume cum. Ştia doar că norul duşmănos care acoperise soarele şi izbea clădirea şcolii, făcând scândurile să trosnească şi ferestrele să zdrăngăne, părea să fi pus stăpânire şi pe inima ei, şi îi smulgea strigăte îngrozite.

Anette tremura, şi nu doar de frică; se făcuse dintr-odată frig. Învăţătoarea îi luă de la fereastră pe copii şi îi strânse în jurul sobei, dar nici acolo nu era mult mai cald.

— Duceţi-vă şi luaţi-vă pelerinele, îi îndemnă cu glas gâtuit, străduindu-se totuşi să nu-şi arate spaima.

Se înghesuiră în magazioara cu haine – acolo era şi mai frig – şi se înfofoliră care cu ce avea, înainte să se adune grăbiţi în jurul sobei. Anette se uită în jur; aproape nici unul dintre ei nu avea haine de iarnă – pelerine sau paltoane, ciorapi şi haine de lână, căciuli, mănuşi sau fulare.

Numai unul sau doi copii erau îmbrăcaţi ca pentru luna ianuarie. Restul, la fel ca Anette, se bucuraseră să lase acasă hainele groase în dimineaţa aceea. Era aşa de cald…

Fusese aşa de cald.

— Bine, spuse învăţătoarea, cu toate că în frumoşii ei ochi albaştri se citea spaima. (Totuşi, poate că numai Anette băgase de seamă, fiindcă mai văzuse de multe ori acea privire, când era acasă la familia Pedersen.) Tor, vrei să aduci lemnele care au mai rămas?

Tor se duse în cămăruţa unde îşi ţineau hainele şi lemnele de foc. Se întoarse cu un braţ de lemne şi le puse pe jos, iar când văzu că învăţătoarea îl priveşte întrebător, clătină din cap.

— Doar atâtea mai sunt.

— Aha, făcu învăţătoarea şi se duse din nou la fereastră.

Zăpada venea învârtejindu-se din toate direcţiile, cu destulă putere cât să se audă cum izbea în geamul subţire. Perdeaua de fulgi, prea groasă ca să poată vedea prin ea, nu făcea decât să le sporească senzaţia că sunt prea înghesuiţi şi nu au aer.

— Hai să ne aşezăm. Probabil că se va potoli în scurtă vreme.

Plecă repede de lângă fereastră şi se duse la garderobă, unde îşi puse broboada groasă, singurul lucru pe care îl luase de dimineaţă ca s-o apere de frig, îşi aminti Anette. Învăţătoarea se întoarse, luă cartea de citire de pe

pupitrul ei și o deschise, dar se răzgândi, o închise și se duse din nou la fereastră.

Anette ar fi dorit s-o audă spunând ceva, orice. Se uită în jur: toți copiii aveau ochii ațintiți asupra învățătoarei, așteptând, și probabil că ea simțea în ceafă apăsarea acestor priviri.

Dar învățătoarea amuțise, lucru neobișnuit pentru ea.

Raina se străduia să-și adune gândurile, însă vârtejurile de gheață și zăpadă parcă i le învălmășiseră; i se înghesuiau în minte și nu putea prinde nici unul. „E o furtună de zăpadă. Bun. Așa ceva am mai văzut. Doar că nu la ora asta, când copiii sunt la școală. Să așteptăm până trece. Asta tre-buie să facem. Dar lemnele de foc… Nu avem de ajuns. Punem pupitrele pe foc, dacă e nevoie. Și apoi? Nu avem mâncare. Copiii cei mici plâng, prima a fost Enid, acum micuța Sofia… plâng, așezate în bănci, după mamele lor. Mai sunt și băieții. Să-i trimit după ajutor? Sunt mari, mai ales Tor. E mai mare decât mine. E un băiat cu suflet bun, puternic, și ferma lui e la… cât să fie? O jumătate de kilometru. Dar unii s-au pierdut în prerie, pe viscol. Și erau oameni răbdători și rezistenți.“

Și, dincolo de haosul din mintea ei, i se limpezi un gând, o propoziție, o promisiune. „O să am grijă de tine.“ Așa făgăduise el cu o săptămână în urmă, după ce Anna Pedersen îi prinsese… nefăcând nimic, doar uitându-se.

Ba nu, nu e adevărat.

El așteptase până când Raina se dusese la culcare; ea încercase să adoarmă, dar nu izbutise, închipuindu-și cum mâinile lui puternice și sigure o ating în locuri unde ea însăși nu îndrăznise să se atingă, de rușine. Anette tăcea – spera că adormise – când el urcase tiptil scara, îngenunchease lângă patul Rainei, îi pusese mâna pe umăr – era prima oară că o atingea – și îi șoptise:

— O să am grijă de tine. Se aplecă spre ea, buzele lui îi atinseră urechea, și ea începu să tremure, din ce în ce mai tare…

Și ea îl crezuse. Apoi se răzgândise. Pe urmă se răzgândise din nou, simțind cum inimile lor parcă sunt legate cu un lanț – chiar așa simțea; un lanț greu, care ba o trăgea, ba slăbea strânsoarea, ba o trăgea iar. Da, îl credea, era așa de emoționat, că îi dăduseră lacrimile, și o mângâia cu atâta blândețe! Mai fuseseră prilejuri și până atunci, însă el nu se lăsase în voia dorinței de a merge mai departe; uneori ei i se făcea un dor cumplit de el, și

se înfuriase atât de tare văzându-l că dă înapoi, încât îi venea să-l pălmuiască, doar ca să-l simtă sub palma ei.

Dar în noaptea aceea, felul în care se purtase îi câștigase încrederea. Era ca o firavă nădejde de pace venită după război. O pace care avea să fie zdruncinată din temelii.

Prin urmare, acum avea să vină după ea, nu se putea altfel. Avea să vină după ea și după Anette; ținea mult la Anette, nu încăpea îndoială, și asta era încă o dovadă a bunătății lui. Se purta cu fetița mult mai bine decât soția lui, așa că avea să vină. Să le ducă acasă, apoi să-i ducă și pe ceilalți copii. Și, cu toate că nu-i era nicicum pe plac gândul de a atrage niște copii inocenți în acea pânză de păianjen, pe moment nu avea o alternativă mai bună. Dacă rămâneau acolo peste noapte, ar fi murit înghețați. Aveau cu ce să mențină focul încă vreo două ore, dacă puneau la socoteală și pupitrele și cărțile, pe lângă lemne. Dar cine putea ști cât va ține furtuna?

Vasăzică se hotărâse, tot așa cum se hotărâse în privința lui cu o săptămână înainte. Hotărârea era luată.

El va veni să le ia. Va veni după ea.

— Copii, le spuse întorcându-se de la fereastră. Se pare că azi o să rămânem până mai târziu la școală, din cauza viscolului. Ca să ne treacă timpul mai ușor, hai să ne jucăm! „Poate, dacă aleargă prin clasă, se mai încălzesc“, își zise. Hai să jucăm leapșa, n-am mai jucat de nu știu când! Tor, tu ești!

Tor, care stătea încruntat de îngrijorare, fu luat pe nepregătite și tresări când învățătoarea îl bătu pe umăr. Făcu o figură uimită, apoi rușinată și se îmbujoră. Raina înțelese: nu se cuvenea ca ea să se joace, doar era „domnișoara Olsen“. Toți copiii o priveau stânjeniți, dar ea îl împinse pe Tor, și el se supuse; începu să alerge fără tragere de inimă prin clasă, până când ceilalți copiii se înviorară, se puseră pe chicotit și pe alergat.

Toți, în afară de Anette. Nu se clinti nici măcar când Fredrik țipă la ea, îndemnând-o să fugă. Își mușcă buza și clătină din cap. Nu avea de gând să se miște. Ochii ei albaștri precum cerul senin, de obicei temători, vedeau ceea ce se petrecea în casă cu o putere de înțelegere care o uimea pe Raina, mai ales că, la școală, Anette nu se descurca și rămânea mereu în urma celorlalți. Ochii ei erau acum adumbriți de îngrijorare. Fetița se uita când la fereastră,

când la magazioara cu haine, şi iar la fereastra care se zgâlţâia şi trosnea, ca întreaga şcoală de altfel. La un moment dat, o pală de vânt o izbi din plin, cu atâta putere, că micuța clădire – mândria tuturor celor nou-veniți cu trenul, care locuiau în prerie, fiindcă investiseră bani în ea – părea gata să se desprindă din temelii.

Ce bine ar fi fost să fie şcoala o căsuță din pământ, din acelea cum aveau săracii, dar care erau mult mai solide şi mai bine izolate decât cele de aici, făcute din scânduri cumpărate de la magazin şi date cu smoală. Viscolul n-ar putea nărui o căsuță de pământ, o căsuță ghemuită la pământ, clădită din pământ, cu pereții din cărămizi de lut uscat şi acoperişul din brazde de iarbă. Într-o astfel de căsuță era întotdeauna cald.

Din păcate, comunitățile stabile nu locuiau în case de pământ; acestea arătau că ocupanţii se aflau în trecere pe acolo. Iar fermierii de lângă Newman Grove erau prea mândri. Prin urmare, şcoala, chiar dacă arăta mai bine decât casele din împrejurimi, nu era la fel de solidă sau de călduroasă, fiind doar un loc unde copiii îşi petreceau puținul timp pe care nu erau obligați să şi-l petreacă acasă muncind.

Raina bătu din palme, ca să se încălzească şi ca să-i îndemne pe copii să se joace mai departe, căci amuțiseră dintr-odată, parcă vrăjiți de urletele vântului. Se uită la ceasul pe care îl avea prins de pieptul rochiei de stambă; era ora unu şi patruzeci şi cinci. Furtuna se pornise cam de trei sferturi de oră. Şi nici un semn că ar veni vreun ajutor.

Dar el avea să vină. Era încredințată.

— În toată lumea asta, tu eşti cea mai importantă pentru mine, îi spusese cu o săptămână înainte, într-unul din acele momente furate de care se agățau ori de câte ori soția lui – frumoasa cu plete aurii, aşa de luminoasă, de intensă, că părea a fi soarele însuşi – era întoarsă cu spatele. Alerga prin căsuța cu etaj asemenea unei furii, cu părul împletit într-o coafură complicată, pentru care avea pesemne nevoie de o oră în fiecare dimineață ca să se aranjeze. Era mândria ei.

— Tu eşti lumină, ea e întuneric, îi şoptise el. Scrisese vorbele pe un petic de hârtie pe care i-l dăduse Rainei când credea că soția lui nu se uită la ei.

El avea s-o salveze.

Îi trebuia totuşi o confirmare. Se răsuci pe călcâie şi dădu să spună:

— Anette…

Nici urmă de fetiță. Nu era la pupitrul ei, nici nu se fugărea cu ceilalți copii.

O pală de aer rece intră în încăpere; înghețară cu toții. Raina se repezi la magazioară. Sufertașul lui Anette nu mai era acolo, și în magazioară intrase puțină zăpadă, fiindcă ușa nu stătea bine închisă; vântul era prea puternic.

— Anette! Raina deschise ușa, simți că i se taie răsuflarea și se trase înapoi, ca să se ferească de viforul crâncen și de zăpada care o izbea cu puterea unor pietricele peste obraji și rochia subțire. Strânse din dinți, încercă să deschidă ochii pe care îi închisese ca să n-o orbească vârtejul de zăpadă. Printre gene zări o broboadă roșie, broboada lui Anette, dar noianul alb o înghiți pe dată. Anette!

Ce să facă? Să alerge după fată? Și cum rămânea cu ceilalți copii, care se transformaseră în stane de piatră, uitând de joacă; pe fețele lor, până la unul, se citea nedumerirea și teama.

Gerda! Gerda ar ști ce să facă. Gerda ar ști ce e bine să faci într-o astfel de împrejurare. Însă Gerda nu era acolo. Raina simți povara răspunderii apăsând-o ca un jug și doar cu greu se abținu să nu plângă. Nu i se părea corect, era prea tânără, nici n-ar fi trebuit să plece de acasă, era prea necoaptă atât pentru jocul primejdios în care intrase, acasă la familia Pedersen, cât și pentru ce se întâmpla acum. Răspundea de soarta copiilor, dintre care unii erau așa de mici, că nu puteau decât să plângă după mama lor, când ea, de fapt, nu se simțea mai niciodată în stare să aibă grijă de un pui de găină neastâmpărat. Nu mai departe de anul trecut purta părul împletit în cozi! Iar acum se afla aici, într-o clădire care tremura din temelii, aproape fără izolație și cu lemnele pe terminate. Și unul dintre copii, cel mai drag ei, plecase pe această furtună de zăpadă cum nu se mai văzuse.

Gerda ar ști ce să facă, fără nici o îndoială.

Numai că Gerda era departe, foarte departe.

Teritoriul Dakota
Începutul după-amiezii
12 ianuarie 1888

Capitolul 4

— Hai să mergem! strigă Gerda către Tiny Stevenson, ducând palmele pâlnie la gură, ca să fie auzită pe deasupra urletelor vântului. Chicoti, le apucă pe fete de umeri şi le trase spre ea, apoi se aşeză pe sanie, gata de plecare.

Tiny flutură spre ea mâna înmănuşată – care abia se zărea prin perdeaua de fulgi – şi apucă mai zdravăn hăţurile. Calul era murgul cel frumos din cauza căruia îl lua peste picior, reproşându-i că îl iubeşte mai mult decât pe ea. După aceea se urcă la loc în sanie şi îşi înfăşură hăţurile în jurul încheieturilor. Vântul izbea sania cu atâta putere, că o legăna încolo şi încoace, de parcă ar fi fost o barcă pe marea învolburată.

— Ţineţi-vă bine, strigă Tiny către cele trei mogâldeţe de lângă el, care tremurau deja; cele două fetiţe, Minna şi Ingrid Nillssen, dârdâiau de frig.

Gerda fremăta de nerăbdare. Toată dimineaţa plănuise această plecare. Casa unde stătea în gazdă, în calitate de învăţătoare districtuală, avea să fie, din fericire, goală, lipsită de prezenţa stânjenitoare a soţilor Anderson. Cei doi bătrâni, printre primii locuitori stabiliţi în sud-estul Teritoriului Dakota, nu departe de Yankton, o cocoloşeau pe Gerda mai mult decât propriii părinţi. Nu le plăcea că Tiny[2] – nume mai prost ales nici că se putea, pentru un zdrahon ca el! – îi făcea curte domnişoarei învăţătoare, cu toate că amândoi erau la vârsta căsătoriei. Soţii Anderson le juraseră părinţilor Gerdei că-i vor păzi virtutea cu străşnicie şi se ţinuseră de cuvânt, restrângând vizitele lui Tiny la doar cincisprezece minute după slujba de duminică, timp în care erau mereu de faţă. Tataia Anderson se aşeza în salon, cu un aer dezaprobator, sau pe veranda din faţă, şi pufăia din pipa scurtă sau tuşea ca să-şi dreagă vocea ori de câte ori i se părea că discuţia bate pasul pe loc sau că tinerii îşi aruncă priviri prea galeşe.

Dar azi tataia şi mamaia Anderson nu erau acasă. În dimineaţa aceea fusese aşa de frumos şi de cald, că se hotărâseră să petreacă întreaga zi la Yankton, ca să facă provizii. Mamaia Anderson chiar spusese că vrea să caute o pânză, poate de bumbac, ca să-i facă Gerdei o rochie de primăvară – un lucru la care să se gândească în timpul nesfârşitei ierni din prerie. Gerda întorsese capul ca să-şi ascundă bucuria auzind de acest prilej nesperat. Îi împărtăşise vestea lui Tiny în dimineaţa aceea, când venise s-o ducă pe Gerda la şcoală, împreună cu cele două surori Nillssen, care locuiau la ferma vecină. Soţii Anderson îi dăduseră voie, fiindcă erau de faţă şi cele două fetiţe, elevele Gerdei. Şi pentru că ferma lor era cea mai îndepărtată de şcoală, cam la şapte kilometri, şi tataia Anderson nu putea lipsi atâta vreme de la fermă. Soţii Anderson nu aveau un fiu care să-i ajute. Nu aveau nici un copil.

— Am să dau drumul copiilor mai devreme, îi şoptise Gerda lui Tiny la ureche, ca să n-o audă fetiţele. Vino să mă iei la prânz; o să fim singuri toată după-amiaza. O să ne jucăm de-a mama şi de-a tata. Era ultima găselniţă a Gerdei, cu care încerca să-l convingă pe Tiny să nu plece în vest.

Căci Tiny visa să fie cowboy. Devora romanele ieftine despre ei. Preferatul lui era Bill Hickock[3]. Tiny dispreţuia viaţa la fermă şi visa la crescătoriile întinse pe spaţii vaste, cum nu mai prea existau, decât poate în Montana sau Wyoming. Ba chiar îşi învăţase murgul să mâne vitele. Cu un an înainte, îşi comandase o pălărie adevărată de cowboy, aşa cum văzuse într-un catalog. Gerda recunoscuse că arăta irezistibil cu ea pe cap.

Tiny mai avea o dorinţă: să se lupte cu indienii. Se plângea mereu Gerdei că pierduse ocazia. Custer[4] fusese ucis cu mulţi ani în urmă, pe când ea şi Tiny erau copii. Tiny îl admira în aşa măsură pe general, considerându-l un martir, încât îl bătuse gândul să-şi lase şi el o mustaţă pe oală, aşa cum avea Custer în fotografii. Nu izbutise însă; Gerda înţelesese că nu e cazul să-l tachineze din cauza mustăţii lui subţiri şi rare, care, se încăpăţâna el să susţină, avea să devină o podoabă bogată.

Gerda încerca să-i explice că majoritatea indienilor fuseseră deja înfrânţi, cel puţin cei din Dakota. Yankton se mărginea la vest şi la nord cu Marea Rezervaţie a triburilor sioux. De fapt, chiar i se propusese să predea la o şcoală pentru copii indieni, cum era cea din Genoa, Nebraska, nu departe de ferma familiei. Odată, când erau mici, tatăl lor le dusese pe ea şi pe Raina la o

școală indiană, aflată cam la o jumătate de zi distanță de casa lor, gândind că ar fi interesant de văzut. Familia Olsen venise în Nebraska din estul Minnesotei, unde imigrase inițial în 1876, anul ultimei bătălii date de Custer. Nu prea aveau de-a face cu indienii; îi vedeau uneori prin oraș, vânzând coșuri frumos împletite din care nu curgea apa – motiv de neîncetată uimire pentru mama ei. Iar când tatăl lor ara, ea și Raina găseau pe câmp vârfuri de săgeți fin decorate. Dar să vadă o școală întreagă plină de copii indieni, îmbrăcați în haine din piele de căprioară brodate cu mărgele… Gerda ținea minte că fusese așa de bucuroasă, încât nu putuse adormi în noaptea dinainte.

Din păcate, nu fusese așa cum își închipuise ea. Copiii nu purtau haine indiene, împodobite cu mărgele colorate, ci uniforme sobre: băieții – pantaloni și jachete gri, fetele – rochii albe, țesute în casă. Părul negru și lucios al băieților era tuns scurt, cu breton; fetele aveau părul împletit în cozi severe, neîmpodobite cu tradiționalele pene sau mărgele. Nici unul dintre copii nu-i zâmbise Gerdei sau Rainei când se duseseră în spatele clasei, alături de alți curioși veniți să vadă copiii așezați în bănci, care mormăiau monoton alfabetul. De fapt, unii dintre cei mai mici plângeau. Gerdei îi atrăsese atenția o fetiță ca o păpușă, cu ochii mari, negri, înecați de lacrimi, care, cu o figură tristă, își rodea vârful unei codițe, în timp ce umerii i se scuturau de suspine. Gerda fusese tare impresionată, şi ar fi luat-o cu ea acasă chiar atunci.

Numai că tatăl ei îi aruncase așa o privise încărcată de reproș când îl întrebase dacă ar putea s-o ia acasă s-o înveselească puțin, încât Gerdei i se făcuse rușine. Tatăl le înșfăcase pe ea și pe Raina de braț și le scosese valvârtej din școală. Le îmbrâncise și se îndepărtaseră de clădire, îndreptându-se spre oraș; acolo, le pusese să aștepte la intrarea într-o prăvălie cât timp intrase să cumpere ață pentru mama lor. Când ieșise, nu le adusese acadele, cum făcea de obicei; le spusese pe un ton răstit să urce în căruță, ca să poată pleca spre casă.

Multă vreme ținuse hățurile fără să scoată o vorbă, în timp ce Gerda și Raina schimbau priviri nedumerite și îngrijorate. Tatăl lor avea obiceiul să îngâne cântece din țara lor de origine – preferatul lui era *Boden og Kråka* – sau vorbea despre ce plănuia să mai facă la fermă. Gerda și Raina îl ascultau în tăcere. Nu puneau întrebări, dar nici nu era nevoie, căci lui îi plăcea să știe

că se mai adresează şi altcuiva decât găinilor – cel puţin aşa spunea.

În ziua aceea era atât de tăcut, încât Gerda se apucase să-şi roadă unghiile, pe când Raina nu-şi putea stăpâni lacrimile care i se scurgeau pe obrajii dolofani.

Căruţa înainta legănându-se pe drumul desfundat; soarele era acum în spatele lor, învăluind peisajul într-o lumină caldă, roşiatică. Vârfurile ierburilor erau deja ruginii, dar apusul le dădea luciri rubinii. Numai cei care trăiseră multă vreme în prerie ştiau să-i deslușească semnele; un nou-venit n-ar fi văzut decât o întindere nesfârşită de pământ vălurit, fără copaci sau clădiri. Însă Gerda ştia că, după ce zărise un anume tufiș cu floricele purpurii, mai aveau de mers o oră până acasă, asta dacă nu li se rupea o roată sau chiar osia. Recunoştea locul unde o pereche de şleauri se desprindeau luând-o spre nord, fiindcă acolo fetele puteau să coboare şi să se ducă în tufişuri, dacă aveau nevoie. Se întreba dacă potârnichile de prerie care treceau în goană prin faţa căruţei erau aceleaşi pe care le întâlniseră şi dimineaţa.

Într-un sfârşit, tatăl lor oftase aşa de adânc, încât umerii i se ridicaseră până aproape de urechi. Trăsese de hăţuri şi, încet-încet, boii se opriseră. Pusese frâna de mână şi lăsase animalele să pască un pic. Se uitase lung la Gerda, căreia i se strânsese inima şi îi venea să se ascundă în ierburile înalte, ca să scape de pedeapsă.

— Copiii ăia de acolo, spusese în cele din urmă, scoţându-şi pălăria de paie, ca să-şi şteargă cu mâneca sudoarea de pe frunte. Nu e drept. Când am auzit de şcoala aia aşa am crezut. Că e o şcoală unde copiii învaţă să nu mai fie sălbatici; învaţă engleza, învaţă să trăiască într-o societate civilizată… Ce poate fi rău în asta? Dar acum nu mai ştiu ce să cred. E greu, să ştii. E greu să fii despărţit de familia ta.

Raina se grăbise să încuviinţeze dând din cap, însă Gerda ştia că nu înţelege. Tatăl lor vorbea despre el însuşi, despre cum îşi lăsase mama şi fraţii în ţara natală. Nu avea să-i mai vadă niciodată. Era adult, bărbat în toată firea, dar Gerda nu-şi dăduse seama până atunci că şi bărbaţilor în toată firea le poate lipsi ceva. Sau cineva.

— Şi sunt doar de-o şchioapă, continuase tatăl, privind în zare.

Gerda ştia că nu vede preria, ci satul lui din Norvegia, cuibărit între munţi abrupţi. Gerda nu-şi putea închipui cum arată, chiar dacă acolo se născuse.

Nu mai avea decât frânturi de amintiri despre acel loc: un pătuț moale, sub acoperișul înclinat al unei mansarde cu pereți văruiți; o cină de Crăciun, cu masa în jurul căreia erau adunați unchi, mătuși, veri mai mari, care se distrau necăjind-o; mama ei plângând în hohote când plecaseră în căruță spre mare.

Acum tatăl își vedea mama cu ochii minții – tatăl lui murise când era el tânăr –, și, la gândul că nu și-ar mai putea revedea nici ea părinții, i se strânse inima de durere.

— Copilași de-o șchioapă, luați din sânul familiei lor. Chiar dacă sunt indieni, tot nu e drept. Și tu, domnișoară… Se întorsese iarăși spre Gerda, care lăsase capul în jos, cu obrajii arzând de rușine și ochii înecați în lacrimi. Uită-te la mine, Gerda.

Ea ridicase încet capul și începuse să plângă și mai abitir văzând că tatăl ei o privește cu dragostea și blândețea pe care le găsea mereu în ochii lui albaștri. Plângea cu sughițuri, și tatăl o luă pe după umeri, strângând-o la piept.

— Oamenii nu pot fi considerați obiecte. N-ar trebui să fie cumpărați sau vânduți, închiși sau îngrădiți. Credeam că știi, Gerda.

— Ba da, tati, știu! Doar că… părea așa de tristă!

— Da, iar tu voiai s-o înveselești, și asta e frumos din partea ta. Dar gândește-te la altă cale de-a aduce bucurie. Poate că nu neapărat pentru această fetiță, ci pentru alții ca ea. Gândește-te cum să dai, nu să iei.

Gerda dăduse din cap și porniseră mai departe spre casă, unde mama lor îi descususe cu privire la școală. Numai că nici unul dintre ei nu dorea să vorbească despre ce văzuse acolo, așa că ea se dădu bătută, părând că înțelesese.

Gerda nu uitase niciodată vorbele tatei, iar când auzise de o altă școală indiană, care urma să fie construită într-o rezervație, așa încât copiii să locuiască împreună cu părinții lor, își depusese candidatura.

Totuși, când fusese invitată să predea, refuzase. N-ar fi putut spune anume de ce, doar că i se părea că se îndepărtează prea mult de lumea cunoscută și se aventurează într-una despre care nu știa nimic. O lume de care se temea, și nu puțin. Așa că se dusese la această școală, locuia la familia Anderson și îl cunoscuse pe Tiny, cel care voia să se lupte cu un dușman deja învins. Ajungea să vezi acea școală, ca să-ți dai seama cum stau lucrurile.

Cu toate astea, îl iubea pe Tiny, poate fiindcă se deosebea aşa de mult de ceilalţi băieţi, prea potoliţi, mulţumiţi să-şi vadă de treabă şi de gospodărie. Ai fi zis că visurile în numele cărora părinţii lor puseseră un ocean între ei şi tot ce le era familiar se topiseră în această generaţie. Din câţi băieţi cunoştea, Tiny era singurul care nu voia să rămână acolo unde se afla. Era motivul pentru care îl iubea, deşi, în acelaşi timp, se străduia să-l facă să renunţe. Nu că ei i-ar fi plăcut să stea acasă. Îşi dădea totuşi seama că o femeie nu poate mâna turmele de vite, nici însoţi un regiment de cavalerie.

Într-adevăr, Gerda nu prea ştia ce vrea, dorea doar să facă totul după bunul ei plac! Şi voia – avea nevoie – să înceapă chiar acum, fiindcă numai Domnul ştia cât de scurtă şi nemiloasă poate fi viaţa. Nu mersese chiar ea la înmormântarea unui coleg de şcoală care murise – cine-ar fi crezut – după ce îl înţepase o albină? Oare Lydia Gunderson nu murise dând naştere celui de-al şaselea copil? Copiii nu cădeau în puţuri sau se pierdeau în ierburile înalte din prerie şi nu-i mai vedea nimeni vreodată? Tinerii nu erau izbiţi în cap de cai, oamenii nu erau muşcaţi de şerpi cu clopoţei, făceau vreo hemoragie, călcau pe cuie ruginite sau se împiedicau şi cădeau în foc? Familii întregi nu erau luate de tornade ori de viituri pornite din senin?

Viaţa era grea şi scurtă, iar Gerda, la cei optsprezece ani ai ei, stătea uneori trează în pat noaptea. Se gândea la lucrurile pe care şi le dorea, prea multe ca să-i mai ardă de somn. Şi mai presus de toate îl voia pe Tiny. Voia să-i gătească, să-i lustruiască ghetele, să-l dojenească pentru că petrecea prea mult timp cu animalele, să-l pună să-şi taie unghiile, să-l tundă şi să-i citească când stăteau în faţa focului.

Să doarmă alături de trupul lui vânjos, radiind căldură şi putere, cufundată într-un pat acoperit cu plăpumi matlasate din trusoul ei de mireasă. Noaptea, să întindă mâna şi să-l tragă aproape de ea, atât de aproape cât pot fi un soţ şi o soţie, doar cu răsuflări, oftaturi şi şoapte între ei.

Uneori gemea noaptea în patul ei îngust de lângă camera soţilor Anderson. Se sucea de pe o parte pe alta, arzând de febră, căci emoţiile şi dorinţele îi aprindeau focul inimii, îi încingeau plămânii şi sângele. În astfel de momente o năpădea ruşinea, se ruşina de dorinţele ei păcătoase. Şi nu o mângâia gândul că, prin căsătorie, avea să fie mântuită de păcat. Pentru că, oricât de multe ar fi vrut să-i dea de înţeles când o strângea de mână, Tiny tot despre

plecarea către vest vorbea. Nu mai departe de duminica trecută îi arătase o ilustrație cu Munții Stâncoși din Colorado, decupată dintr-un ziar.

— Uite un loc unde omul poate respira, îi spusese entuziasmat. Unde poate să-l găsească pe Dumnezeu! În visurile și dorințele lui Tiny nu era loc decât pentru un om. Doar unul singur.

Prin urmare, Gerda plănuise să-i facă un dar neașteptat în după-amiaza aceea. Avea să-i dea voie lui Tiny s-o sărute. Și avea să-i întoarcă sărutul.

Îi scrisese Rainei despre Tiny, ca să-și verse focul. Raina îi răspundea, dar scrisorile ei nu mai semănau câtuși de puțin cu mesajele luminoase și încurajatoare de dinainte. Dimpotrivă, erau pline de gânduri negre și întrebări la care Gerda n-ar fi știut să răspundă. Biata Raina! Trebuie că-i era greu la prima ei școală. Gerda, care preda deja de trei ani, ar fi dorit să-i poată da sfaturi. Însă ea, ca învățătoare, nu se izbise de probleme complicate, nici nu trecuse prin situații deosebite. Iar acum, de când stătea la soții Anderson, singurul lucru de care s-ar fi putut plânge era că o apărau de prea multe. Se purtau cu ea de parcă era copilul lor. Gerda nu știa ce sfaturi să-i dea surioarei ei, după cum se aștepta aceasta. Adevărul e că Gerda încercase să le spună părinților că Raina era poate prea tânără ca să stea în gazdă, chiar dacă și Gerda plecase de acasă la aceeași vârstă. Doar că părinții nu vedeau ce vedea Gerda, și anume că Raina era neobișnuit de sensibilă: fericirea și tristețea o năpădeau cu aceeași intensitate, sleind-o de puteri. Părinții Gerdei nu puteau – sau nu voiau – să vadă că fiica lor mezină cu păr ca aurul era prea încrezătoare, că n-o bătea niciodată gândul să cerceteze dedesubturile acțiunilor celorlalți. Un zâmbet era de ajuns ca s-o convingă pe Raina că are în față o persoană cumsecade; dacă auzea o povestioară hazlie, i se părea că povestitorul e cea mai hâtră persoană pe care o întâlnise. Raina era prea impresionabilă, inima ei era prea dornică să primească și să ofere.

Gerda se păzise cu înverșunare de flăcăii mocofani alături de care crescuse, fiii stoicilor norvegieni și suedezi din sat. Asta până când plecase în Teritoriul Dakota – tatăl ei nu înțelegea nici acum de ce alesese o școală îndepărtată, aflată la patru zile de călătorie – și îl întâlnise pe Tiny.

În acea zi, Tiny veni la școală cu sania, în clinchet de clopoței, exact la amiază, așa cum îi ceruse Gerda. O găsi ajutându-i pe copii să se îmbrace ca să plece acasă, fiindcă le dăduse liber sub cuvânt că vremea e frumoasă. Nu

era treabă grea; cu toţii veniseră la şcoală îmbrăcaţi cu jachete subţiri sau cu broboade şi lăsaseră hainele groase de lână la aerisit pe frânghie. La vremea asta, hainele de lână începeau să miroasă a acru după atâta purtare, după ce se umeziseră de sudoare şi se uscaseră în dulapuri sau încăperi închise. Orice mamă şi gospodină profita de rarele zile călduţe ca să scoată hainele groase afară.

Gerda tocmai încheia ultimul nasture la jacheta micuţei Minna când îl auzi pe Tiny strigând afară. Stătea în picioare lângă sanie şi ţinea strâns hăţurile murgului, în timp ce un nor cobora peste soare. Văzu uluită cum din tălpigele saniei săreau scântei şi auzi copiii cum ţipă încântaţi. Nu era vreme de pierdut.

— Copii, luaţi-o la fugă, cât puteţi de repede! le strigă şi se grăbi să stingă focul din soba rotundă cu o găleată de apă. Fuga, fuguţa, acum e momentul!

Era cel mai bine aşa, îşi spusese; erau deja îmbrăcaţi şi gata de plecare, iar ea le spusese că orele luaseră sfârşit. Şi-ar fi pierdut prestigiul în faţa copiilor, dezamăgindu-i, dacă s-ar fi răzgândit şi i-ar fi ţinut la şcoală.

Şi nici n-ar fi ajuns să se joace cu Tiny în căsuţa primitoare a soţilor Anderson, să-i gătească ceva – mamaia Anderson îi lăsase un pui gata jumulit şi condimentat, spunându-i că ea şi soţul ei nu se vor întoarce decât spre seară. Nici nu s-ar fi cuibărit în balansoarul mare, împletit din nuiele. Şi nici nu ar fi dăruit sărutările menite să-l prindă pe viitorul cowboy cu lasoul.

— Duceţi-vă acasă! le strigă voioasă, încercând să acopere vuietului vântului care îi făcuse pe unii dintre şcolari să se oprească, nemaiştiind ce să creadă. O priveau întrebători. Copiii de la fermă înţelegeau vremea. „Staţi la adăpost!“ – nu aşa fuseseră învăţaţi să facă pe timp de viscol?

Dar mai fuseseră învăţaţi şi să dea ascultare învăţătoarei.

Pe cât socotea Gerda, încă nu viscolea. Un nor înfricoşător de negru acoperise tot cerul, şi un vânt năprasnic răscolea zăpada deja căzută; din cer nu prea cădea. Dacă plecau chiar acum, ar fi ajuns acasă, la căldură şi adăpost, cât ţi-ai lega şireturile la o gheată.

— Dacă locuiţi prea departe, opriţi-vă acasă la un prieten care stă mai aproape. Dar, dacă o luaţi chiar acum la fugă, o să fie bine!

Plesni din palme ca să se facă mai limpede înţeleasă, îşi puse în grabă broboada şi căciula albastră de lână cu ciucure, care îi plăcea aşa de mult lui

Tiny, le apucă pe Minna și Ingrid de mână și ieși în goană din școală. În urma ei, ușa se închise singură, împinsă de vântul care se înteți se.

Apoi sări în sanie împreună cu cele două fetițe. Tiny sări lângă ea, îndemnă murgul cu un strigăt și, plesnindu-l cu hățurile peste șale, se puseră în mișcare, încercând s-o ia înaintea furtunii.

Câteva clipe mai târziu se răsuci să-și vadă elevii plecând și descoperi cu uimire că fulgii, care cădeau acum ca o perdea groasă din cer și se amestecau cu zăpada învolburată de vânt, îi înghițise cu totul. Fu cât pe ce să-i spună lui Tiny să întoarcă sania; poate că era mai bine să alerge după ei și să-i aducă înapoi la școală.

Dar chiar atunci Tiny se aplecă spre ea și îi zâmbi, și, cu toate că se făcea din ce în ce mai frig de la o clipă la alta și cu greu putea ridica pleoapele, fiindcă pe gene i se așezaseră picături de gheață, îi răspunse tot cu un zâmbet.

Și izbucni în râs când Tiny îndemnă calul să iuțească pasul.

---

2. Micuțul. (N. tr.)

3. James Butler Hickock, zis și „Bill Sălbaticul“, a fost un erou din popor al Vestului Sălbatic american, renumit pentru viața sa de soldat, cercetaș, om al legii, cartofor, actor și pentru implicarea în dueluri faimoase. (N. red.)

4. Generalul american George Armstrong Custer (1839–1876) s-a remarcat în războaiele cu triburile amerindiene. A murit ucis la Little Bighorn, unde Regimentul 7 Cavalerie pe care îl conducea a fost înfrânt de o coaliție de triburi. (N. tr.)

Capitolul 5

„Să nu cumva să pierzi tăbliţa şi sufertaşul. Au costat zece cenţi. Nici mai mult, nici mai puţin, înţelegi? Dacă le pierzi, nu mai poţi merge la şcoală. Şi, când se termină orele, să vii îndată acasă. Nu tândăli pe drum.“

Vorbele astea îi intraseră în cap lui Anette de parcă tanti Pedersen luase un ciocan şi i le bătuse în cuie. Nu pierduse nici tăbliţa, nici sufertaşul, nu tândălise pe drum şi nu avea de gând să facă altfel acum. Strânse tare tăbliţa la piept, sub broboadă, înşfăcă sufertaşul şi porni, mergând aplecată ca să înfrunte vântul. Era atât de puternic, că nu putea ţine ochii deschişi, iar zăpada îngheţată îi scrijelea obrajii ca nişte pietricele. Noroc că picioarele ei ştiau drumul, doar îl făcuse de sute de ori. Singurul lucru de care se temea era râpa din apropierea fermei, dar până la râpă mai avea un kilometru. Nu trebuia decât să alerge, atât şi nimic mai mult. Să alerge, pur şi simplu, să alerge mai repede decât de obicei, ca să străpungă zidul pe care vântul i-l ridica în faţă, împingând-o înapoi.

Dar învăţătoarea striga la ea, îndemnând-o să se întoarcă. Învăţătoarea, care ştia prea bine cum e tanti Pedersen! Care ştia că nu era de glumă cu ea şi că, dacă îi ţineai piept fie şi din priviri, avea să-ţi facă zile amare. Tanti Pedersen îşi punea ameninţările în aplicare, şi Anette ştia că nu-i convenea deloc s-o trimită la şcoală. O făcea doar fiindcă era obligată de lege sau cam aşa ceva, şi poate din cauză că, de vreme ce învăţătoarea locuia la ei, nu avea cum să n-o trimită. În schimb, tot pomenea de cât o costaseră tăbliţa, sufertaşul şi îmbrăcămintea şi de cât muncea când era Anette plecată la şcoală.

Anette nu înţelegea de ce tanti Pedersen era aşa nemulţumită. Ei, care nu avea mai nimic, i se părea că aceasta are tot ce-şi poate dori. O casă frumoasă, copii drăguţi (cu toate că fetiţa cea mare, care semăna mult cu mama ei, dădea deja semne că râvneşte la tot ce nu are). Tanti Pedersen era atât de frumoasă, că Anette o privea cu mâhnire, fiindcă apoi se uita la ea însăşi în oglindă şi îşi vedea faţa ciupită de vărsat, sprâncenele groase şi faţa

colţuroasă. Pe deasupra, tanti Pedersen îl avea pe nenea Pedersen, cea mai cumsecade persoană pe care o cunoscuse Anette; era oricând dispus să o ajute să ridice o oală prea grea sau să-i deschidă uşa când avea braţele pline de rufe pentru spălat; se îngrijea mereu ca învăţătoarea să aibă destulă lumină seara, ca să corecteze caietele şcolarilor, şi ţinea ca ea să aibă pe masă o mică vază cu flori proaspete de cum începeau să înflorească. Ochii lui blânzi, căprui, păreau să înţeleagă orice ai fi vrut să-i spui înainte chiar să deschizi gura. Şi la fel de frumos se purta cu tanti Pedersen – se preocupa să nu-i lipsească niciodată ţesături din care să-şi facă haine. Odată se dusese călare tocmai la Omaha ca să găsească o pânză de culoarea albăstrelelor, exact ca ochii ei! Dacă Anette ar avea un astfel de om doar al ei – ştia că bunătatea cu care se purta nenea Pedersen îi era dată cu împrumut, la fel ca hainele, acoperişul de deasupra capului, atenţia care i se acorda, în sensul bun sau rău – n-ar fi niciodată tristă sau supărată.

În schimb, tanti Pedersen era şi una, şi alta. Uneori lăsa baltă lucrul şi se punea pe un plâns amarnic, de ziceai că faţa o să i se rupă în două, în timp ce umerii i se zgâlţâiau de suspine. Iar când se înfuria… Mânia făcea parte din ea, la fel ca pletele aurii de care avea atâta grijă; era asemenea unui fir tăios de metal, ţesut în rochia perfect croită. Îi vedeai lucirea cutreierând prin casă când tanti Pedersen ţâşnea din dormitor în bucătărie, şi apoi în salon. Nu avea stare decât atunci când pregătea cu toată atenţia prăjiturele complicate din foi de plăcintă, aşa de uşoare şi pufoase, că nu se potriveau deloc cu preria. Atât de frumoase erau, încât Anette se sfia să le mănânce. Nu că i-ar fi fost oferite prea des. Iar când le mânca, era întotdeauna dezamăgită; oricât ar fi fost de dulci, nu-i ţineau de foame.

Tanti şi nenea Pedersen nu urcau decât rareori la etaj. În fiecare săptămână, tanti Pedersen lăsa un teanc de aşternuturi curate pe treapta de jos a scării rudimentare, însă era sarcina învăţătoarei şi a lui Anette să facă paturile, să golească găleţile cu zoaie, să măture şi să şteargă de praf puţinele lucruri care trebuiau şterse. Restul casei era frumos mobilat, cel puţin aşa îi părea lui Anette, deoarece casa de unde venea ea – cine ar fi zis că se va gândi la ea în acest fel – era sărăcăcioasă, cu mobile puţine, fără covoare şi cu podea de pământ bătătorit. Dar la etaj, unde dormeau cele două fete, nu existau decât două paturi cu o perdea între ele. Pereţii erau goi. Singurul ornament erau

florile pe care nenea Pedersen le aducea învățătoarei.

Într-o noapte, cu o săptămână în urmă, Anette fusese trezită din somn de zgomote neobișnuite, cu toate că dormea adânc, istovită. Fusese ziua când spălau rufele, dar pompa din curte înghețase, așa că Anette fusese nevoită să care zăpadă cu lopata și s-o pună într-o vană ca s-o topească la căldura sobei. Când se trezise, brațele și umerii o dureau așa de tare, că nu le putuse mișca, și rămăsese așa încremenită, cu urechile ciulite.

Mai întâi o auzise pe învățătoare murmurând ceva – să fi vorbit în somn? Apoi auzise și alte murmure. Altă voce. O voce care nu avea ce căuta…

Era nenea Pedersen. Rostea niște vorbe așa de încet și cu atâta dulceață, că Anette nu se sătura ascultând. Nu înțelegea ce spune, dar își dădea seama că era un cântec pe care i-ar fi plăcut să-l mai audă, dacă ar fi avut cum.

Apoi învățătoarea spusese ceva, se întrerupsese auzind scârțâitul treptelor, și nenea Pedersen se îndreptase spre capul scării. Ridicată într-un cot, Anette îi vedea doar picioarele, încălțate cu ghetele butucănoase din care picura zăpadă topită; trebuie că tocmai venise de afară, de la cai. Cu toate că Anette nu înțelegea de ce s-ar fi dus acolo în puterea nopții. Apoi văzuse picioarele învățătoarei, goale pe podea, și se mirase de cât erau de mici și de subțiri, cu degețele roz. Era așa de frig! Oare de ce nu dormea cu ciorapi în picioare, cum făcea Anette?

Întrebarea o tulburase tare, și abia îl auzi pe nenea Pedersen spunând „Anna“. Nu rostise decât acest cuvânt – numele lui tanti Pedersen –, dar felul în care o făcuse îți dădea fiori. Anette se ridicase în capul oaselor, strângând plapuma la piept, ca să se apere. Glasul lui nenea Pedersen tremura, înspăimântat și rugător.

Învățătoarea scosese un țipăt.

Scara trosnise din nou, apoi un obiect metalic căzuse zăngănind, nenea Pedersen se repezise jos, iar învățătoarea pesemne se aruncase înapoi pe pat. Plângea de i se rupea inima lui Anette auzind-o, însă nu știa ce să facă. Să se ducă la ea?

De jos se auzeau voci ridicate și glăsciorul mezinului familiei, care plângea în coșul lui. Apoi uși trântite, un fel de țipăt întrerupt înainte să înceapă. Anette rămăsese în patul ei. Părea că între cele două paturi se ridicase un zid de cărămidă, înalt până la tavan, părea că nu erau făcute pentru același scop.

Anette nu ştiuse până atunci că paturile pot servi şi la altceva decât la dormit.

În zilele de după noaptea aceea tulburătoare, Anette nu s-ar mai fi oprit din plâns. De dus nu aveau unde se duce, fiindcă afară temperatura coborâse mult sub zero. Şi cu toţii se purtau ciudat. Nenea Pedersen nu vorbea cu tanti Pedersen, care nu vorbea cu învăţătoarea, care, la rândul ei, părea speriată de amândoi şi devenise peste noapte mai tânără şi mai bătrână decât era în realitate. Cât despre Anette, de ea uitaseră cu totul. Iar ea se simţea ca un fel de nălucă: n-o vedea nimeni, în schimb ea vedea *tot*. Chiar mai mult decât ar fi dorit. Invizibilă nu era însă; o zăpăciseră atât de tare lucrurile pe care nu voia să le vadă, încât tanti Pedersen o pălmuise o dată din cauză că încinsese laptele pentru bebeluş.

Văzând cele întâmplate, învăţătoarea se apropiase iute de Anette şi o cuprinsese în braţe.

— Sunteţi nemiloasă din cale-afară, o certase pe tanti Anderson.

Anette n-o mai auzise vorbind cu mânie unei femei mult mai în vârstă decât ea, şi uimirea o făcuse să uite de durere.

— Nu ştii nimic despre mine, îi răspunsese tanti Pedersen pe un ton tăios. Şi, cu toate închipuirile tale prosteşti, nu ştii nimic despre *el*.

Învăţătoarea se repezise sus, în camera ei, plângând în hohote. Tanti Pedersen scosese un strigăt înăbuşit şi făcuse o criză de furie, preschimbându-se într-un demon chiar sub ochii lui Anette: se înroşise la faţă, ochii albaştri aruncau fulgere, până şi cozile meşteşugit împletite parcă împrăştiau scântei. Înhăţase oala cu lapte fierbinte de pe maşina de gătit şi se năpustise spre uşă, s-o arunce afară, numai că-şi prinsese degetele în uşă şi se prăbuşise pe jos, izbindu-se cu pumnii în piept şi şuierând printre dinţi iar şi iar:

— Locul ăsta blestemat, ţara asta blestemată!

Auzind suspinele învăţătoarei, bebeluşul se pusese şi el pe plâns, iar Liana, fiica cea mare a soţilor Pedersen, îi trăsese un pumn lui Martin, fratele mijlociu; se încăieraseră, ţipau şi se trăgeau de haine. Anette rămăsese împietrită în mijlocul acestui infern.

Nu avea cum să scape, nu avea unde să fugă; nu putea nici măcar să fugă de acasă, fiindcă ar fi îngheţat. Nu putea decât să închidă ochii şi să se gândească la ceva frumos, aşa că îşi închipui că aleargă împreună cu Fredrik

prin prerie, abia atingând pământul cu picioarele. Să alergi era cel mai simplu lucru din lume; trebuia doar să ţii minte să respiri şi să te bucuri de durerea pe care o simţeai în piept din cauză că trupul, eliberat, îţi purta mintea şi gândurile altundeva, şi necazurile la fel, aşa încât nu te mai împovărau când alergai.

Şi figura fericită a lui Fredrik, cu părul nisipiu căzându-i peste ochi şi cu pistruii de pe obraji încă şi mai vizibili când alerga alături de ea, întinzând uneori mâna ca s-o prindă, ca şi cum împreună ar fi alergat mai repede…

„Anette! Anette!“

Cineva o trăgea de mânecă, o prinsese de mână, şi ea se oprise din alergat; lăsase amintirile deoparte şi se străduia să respire, dar nu izbutea. Se căznea să tragă aer în piept, dar era atât de rece şi de plin de fire de gheaţă, că plămânii îi înghemţară şi începu să tuşească; o gheară îi strângea pieptul, gâtul o ustura, nările i se lipiseră. Luptându-se să respire, Anette se întoarse şi încercă să deschidă ochii, dar şi pleoapele i se lipiseră. Se frecă la ochi cu mănuşile de lână până când o parte din gheaţă se topi şi putu vedea.

Lumea pe care o ştia nu mai exista. Totul era alb, apoi cenuşiu, apoi alb din nou. Se afla în mijlocul unui nor mâniat şi nimic din ce vedea nu părea să fie de pe acest pământ. Dacă n-ar fi simţit ţărâna sub picioare, ar fi zis că o înghiţise o furtună sau o tornadă. Stratul de zăpadă era tot mai gros.

— Anette!

— Fredrik! Abia îi putea rosti numele; vântul urla tare, şi era o minune că băiatul o auzise, dar o ţinu mai departe de mână şi se lipi de ea. În ochii lui larg deschişi se citea convingerea că nu mai văzuse aşa ceva, un astfel de vârtej în care vuia vântul, gata-gata să-i trântească la pământ; în jur nu se putea zări nimic din locurile cunoscute. Anette ar fi vrut să-i strige: „Cum m-ai găsit? N-ai minte? Întoarce-te!“

„Te rog să stai, să stai cu mine, nu ştiu cum să mă descurc singur.“

Însă ea trebuia să meargă acasă, nu putea zăbovi; era singurul gând care i se închegase în minte după ce începuse să înţeleagă că fusese nesocotită crezând că poate alerga mai repede decât viscolul. O singură dată se gândise să se întoarcă, dar de cum încercase s-o ia înapoi văzuse că vântul îi ştersese urmele paşilor, acoperindu-le cu zăpadă, şi că nu mai zărea nimic în afară de ochii albaştri ai lui Fredrik, holbaţi de spaimă.

— Mergem, izbutise să spună, în cele din urmă, cu glas răguşit, apoi strigase cuvântul, şi Fredrik făcuse semn din cap că da.

„Mergem.“ Înainte, spre casă.

„Mergem“, spuse Anette în sinea ei.

Împreună.

Capitolul 6

Gavin tocmai dăduse colţul străzii Farnam, întorcân-du-se la Crinul de aur, când furtuna lovi Omaha.

Forţa vântului îl făcu să se clatine şi îl împinse până lângă un stâlp de care se legau caii. Se agăţă de el o clipă, luat pe nepregătite. Bineînţeles, cerul se întunecase înspre nord-vest în timp ce îşi făcea plimbarea – de aceea şi făcuse cale întoarsă. Dar nici măcar în Nebraska cea-uitată-de-lume vremea nu se schimba cu *atâta* repeziciune, cu viteza unei locomotive gonind pe şine.

Se agăţă de stâlp până ce-şi recăpătă echilibrul şi tocmai atunci simţi un pumn de pietricele izbindu-l în ceafă. Se întoarse, hotărât să-i zică vreo două golanului care îl atacase, însă nu văzu pe nimeni în spatele lui. În schimb, când duse mâna la ceafă, dădu de boabe de gheaţă. Rămase cu gura căscată, uitându-se cum clădirile pe lângă care trecuse dispăreau înghiţite de un zid de zăpadă învolburată, amestecată cu murdăria de pe jos, aşa că acum albul era amestecat cu cafeniu, gri şi negru.

Scoase o înjurătură. I se făcu frică, deşi era doar la câţiva paşi de adăpost. Şi, dintr-odată, nu se mai gândi decât la ea. Tânăra pe care o salutase scoţându-şi pălăria… cu cât timp în urmă? Doamne, nu putea fi mai mult de o jumătate de oră. Doamne sfinte!

La vremea asta trebuie că se afla undeva, în prerie, împreună cu ai ei. Erau nişte ageamii, probabil suedezi, ori poate germani; aveau cu toţii acea expresie naivă şi încrezătoare a celor nou-veniţi prin partea locului. Semănau cu puii de găină, pe care trebuia să-i înveţi toate cele. Pesemne veniseră în oraş ca să facă provizii; îi văzuse în apropierea cimitirului catolic, la o băcănie unde nu se ducea nici unul dintre locuitorii oraşului, fiindcă preţurile erau prea piperate. Însă afacerea mergea bine, fiindcă proprietarul îi jupuia pe fermierii care nu îndrăzneau să se aventureze în oraş.

În faţa băcăniei, legată de un stâlp, era o căruţă; în loc de roţi avea tălpige de sanie, grosolan lucrate. În căruţă, doi băieţei se încăieraseră şi bolboroseau ceva în limba lor maternă. Lângă ei, sprijinită cu spatele de capră, era sora lor

mai mare – cel puţin aşa îşi închipuise Gavin.

Era tânără, poate de şaptesprezece ani, cine să ştie? În nici un caz Gavin. Era îmbrăcată cu o rochie lungă şi îşi împletise părul blond-roşcat în cozi prinse în creştetul capului, ca o coroană. Stătea absolut nemişcată, cu mâinile împreunate în poală, fără să-i ia în seamă pe ştrengarii care se băteau la picioarele ei; se uita spre apus, cu un fel de dor în priviri şi un început de zâmbet pe buze. Peste hainele modeste, ţesute în casă, îşi pusese o pelerină verde, decolorată. Nu-i vedea picioarele, dar îşi închipuia că e încălţată cu ghete bărbăteşti, murdare de noroi, prea mari pentru ea. Toate lucrurile pe care le purta păreau să fi fost făcute pentru altcineva.

Dar ceea ce îl făcuse pe Gavin să se oprească, să se uite mai bine şi să fie copleşit de sentimente fu gâtul fetei. Consternat şi îngrozit, simţi cum îi dau lacrimile. Gâtul fetei era atât de tânăr şi de neted, tandru şi plin de speranţă – dacă se poate spune aşa ceva despre un gât –, cel puţin în ochii lui Gavin: un gât feminin, încă neîmpovărat de griji, moarte, necazuri şi temeri. Îi susţinea capul delicat, în timp ce ea privea visătoare spre prerie, clipind din când în când, aşa cum tulpina susţine un boboc de floare; tânjea după ceva.

„Gâturile nu tânjesc“, se dojenise Gavin. „Atribui emoţii lucrurilor; un ziarist nu face asemenea confuzii. Vezi poezie într-o parte destul de banală a corpului. Eşti un caraghios.“

Adevărat, şi totuşi, Gavin nu-şi putea lua ochii de la ea; părea că nu se potriveşte deloc cu urâţenia locului: zăpada murdară, căruţa hodorogită. Faţa ei era din alt timp şi loc. Probabil îi simţise ochii aţintiţi asupra ei, căci se întoarse şi îi întâlni privirea fără să dea vreun semn că s-ar teme, că ar fi intimidată sau măcar mirată.

Gavin o salutase ridicându-şi pălăria, şi ea înclinase capul asemenea unei regine. Parcă îl aştepta.

Apoi veniseră părinţii, îi dăduseră pachetele să le pună în căruţă, şi, dintr-odată, nu mai fu decât o tânără imigrantă care îşi ajuta mama şi tatăl şi îşi despărţea fraţii încăieraţi. Gavin îşi dădu seama cu uimire că spera ca într-unul din pachetele învelite în hârtie cafenie să se afle ceva dulce sau ceva pe gustul fetelor, un obiect frivol, de pildă o panglică sau o sticluţă de parfum, un pieptene ori poate un mosor de aţă roz. Ceva doar pentru ea, un lucru pe care să-l pună sub pernă înainte de culcare sau să-l ţină ascuns într-un sertar.

Însă Gavin știa că în pachete nu exista un astfel de lucru. Îi cunoștea pe oamenii aceștia mai bine decât se cunoșteau ei înșiși, își spunea câteodată. Nimeni nu punea bani deoparte pentru un lucru menit să facă o fată drăguță să se simtă și mai drăguță, să se vadă și altfel decât sortită corvezilor, dezamăgirilor, suferințelor și sacrificiilor. Și unui viitor ca al mamei, care arăta cu douăzeci de ani mai bătrână decât probabil că avea.

Gavin se întoarse și o luă spre oraș; își șterse lacrimile de om caraghios și râse de el însuși. Omaha cea-uitată-de-lume îl transformase într-un nătărău. Un nătărău bătrân, sentimental și afemeiat pe deasupra. Era musai să bea ceva, așa că se îndreptă spre Crinul de aur.

Dar, când se porni vântul, nu se mai putu gândi decât la fată. Era acolo, în mijlocul furtunii care izbucnise ca din senin. Nimeni nu se putea îmbrăca suficient de gros pentru o astfel de vreme. Fata avea doar o pelerină zdrențuită, frații ei, niște jachete peticite la coate. Iar acum se aflau în mijlocul urgiei, mai mult ca sigur departe de casă.

Ce păcat că n-o întrebase cum o cheamă!

Ținându-se bine de stâlp, Gavin se înfipse bine pe picioare și se aruncă spre stânga, lipindu-se de ziduri, ca să răzbească până la Crinul de aur, aflat trei străzi mai încolo. Când ajungea la intersecții și nu mai era adăpostit de clădiri, pericolul era mare; de câte ori trecea strada, se ruga să nu dea peste el vreun cal, o căruță sau un tramvai, și i se părea că doar pronia cerească îl ajutase să ajungă pe trotuarul celălalt și să se refugieze pe lângă ziduri. Apoi mergea mai departe, ca un marinar beat pe puntea spălată de valuri a unei corăbii clătinate de furtună. Și tot așa, până simți miros de trabuc, de cuișoare și de bere; ajunsese la Crinul de aur. Fusese o nimica toată să deschidă ușa, pentru că vântul o împingea cu putere. Intră împleticindu-se în căldura binecuvântată a cârciumii, alunecă într-o băltoacă de zăpadă topită și căzu în fund.

Câțiva izbucniră în hohote de râs, dar cei mai mulți stăteau cu nasurile lipite de geamurile soioase și priveau afară.

— Woodson, ai pățit ceva?

Dan Forsythe întinse mâna și îl ridică de jos. Gavin scutură gheața și zăpada de pe haină, clătinând din cap.

— Acum sunt bine. Dar să mă bată Dumnezeu dacă am mai văzut furtună

ca asta!

— S-a iscat din senin, zău așa.

Forsythe merse după el la bar, unde Bătrânul Locotenent, proprietarul crâșmei, îi întinse un păhărel de whiskey lui Gavin, care îl dădu îndată peste cap.

— La fel de repede o să treacă, zise unul dintre cei care se uitau pe fereastră. Doar nu s-a anunțat vreun val de frig pentru azi, nu?

Cu toții se întoarseră spre un bărbat în uniformă albastru-închis, care era așezat la capătul barului, cu o bere în față. Bărbatul ridică ochii, luat prin surprindere. Avea o privire oarecum vinovată.

Era caporalul Findlay, unul dintre noii „indicatori“ ai Corpului de Transmisiuni al Armatei, însărcinat să facă măsurători meteorologice și să le trimită la noul sediu din Saint Paul, Minnesota. Gavin scrisese un articol despre ei; despre divizia specială de indicatori, postați pe tot cuprinsul țării, în forturi și gări, care notau direcția și intensitatea vântului, măsurau presiunea atmosferică, temperatura, numărau orele când era soare sau înnorat și transmiteau datele prin telegraf. Acestea erau strânse la Saint Paul – înainte, fuseseră adunate la Washington –, de unde ofițerul de serviciu, locotenentul Woodruff, trimitea de câteva ori pe zi telegrame cu indicații pentru acea parte a țării aflată la vest de Mississippi. Principala informare era cea transmisă imediat după miezul nopții către redacțiile ziarelor, oficii poștale și gări.

Era o nouă însărcinare dată Corpului de Transmisiuni al Armatei, și se găseau civili – dintre cei care pretindeau a avea experiență științifică – care criticau cu înverșunare modul în care informațiile erau adunate și transmise mai departe. Unele erau de-a dreptul false – Marea Armată a Republicii își avea și ea porția de corupție, cum altfel? Unii soldați născoceau datele cu un avans de o săptămână și plăteau pe cineva să trimită rapoartele în locul lor, în timp ce ei se duceau la vânătoare, la pescuit sau trăgeau câte un chef. Liniile de telegraf erau adesea distruse chiar de fenomenele meteo pe care se presupunea că le anunțau, drept care măsurătorile, transmise cu întârziere, nu mai erau de nici un folos.

Însă căile ferate ceruseră să se găsească o modalitate de a încerca măcar ca trenurile să respecte cât de cât orarul în timpul imprevizibilelor și crâncenelor ierni din prerie. Iar guvernul SUA era obligat și dator să ducă la îndeplinire

cererile căilor ferate. La urma urmei, ele făcuseră această țară, desenându-i rutele care se răsfirau spre nord, vest și sud, asemenea razelor soarelui. Căile ferate dăduseră de lucru armatei după ce îi înfrânsese pe rebeli; și îi găsiseră un dușman nou, mai interesant: indigenii. Iar acum, că îi învinsese și pe aceștia, armata trebuia să-și găsească o nouă îndeletnicire. Cum ar fi prezicerea vremii.

Cea mai rea indicație pe timp de iarnă era „val de frig“, ceea ce însemna că se puteau aștepta la scăderi considerabile ale temperaturii, după căderi masive de zăpadă. Pentru ziua aceea nu era prevăzut un val de frig. Nicăieri n-ar fi fost înălțate steaguri de alertă, și chiar dacă ar fi fost – Gavin știa prea bine –, nu i-ar fi ajutat decât pe cei care vedeau clădirea gării din curtea casei. Sau pe cei care puneau mâna pe un ziar serios, cum ar fi *Bee*.

Fermierii nu se numărau printre aceștia, firește.

— Măsurătorile de azi-noapte și azi-dimineață nu indicau o… turbulență dinspre vest, bombăni caporalul Findlay. Cel puțin nu după știința mea. De treburile astea se ocupă Woodruff. Mai bine zis, Greely, în Washington.

— Măsurători? pufni în râs Sam Benson, un fermier bătrân. Ce dracu’ mai sunt și alea? Eu pot să prezic vremea numai uitându-mă la cer.

— Ai prezis și ce-i afară? îi întoarse Findlay vorba.

Benson tăcu mâlc.

— Încrede-te într-o piele roșie când e vorba de vreme, se băgă în vorbă Bătrânul Locotenent și scoase o carte – *Silas Marner*[5].

Toată lumea știa că, atunci când nu turna băutură clienților, bătrânul citea. Cartea nu se potrivea deloc cu mâinile lui enorme, de culoarea lutului. Își punea ochelarii pe vârful nasului; ochelarii și cârlionții de păr cărunt îi dădeau un aer cuminte de profesor. Văzându-l, te întrebai dacă e vreun dram de adevăr în ce se spunea pe seama lui: că odată, pe când patrula la frontieră, cavalerist fiind, împușcase zece indieni, cu toate că mâna în care ținea pușca era bandajată după ce îl mușcase un cal. Cavaleriștii ăia erau niște netrebnici, din câte aflase Gavin. Nici nu se putea altfel în vremurile acelea. Iar acum Bătrânul Locotenent încerca să fie un om mai bun citind cărți pe care cei ca Gavin le citiseră de mult, în sălile de lectură ale școlilor de pe Coasta de Est. Nu se putea să nu-ți scoți pălăria în fața lui.

— Ai văzut vreunul prin oraș azi? întrebă Bătrânul Locotenent fără să

ridice ochii din carte.

În liniștea care se lăsă, oamenii clătinară rând pe rând din cap.

— Înseamnă că știau.

— Ce dracu', acu' o să-mi duc viața uitându-mă dacă au venit indienii în oraș sau nu?

Întrebarea indignată fu primită cu rânjete de bărbații care nici nu se mai gândeau la indigeni, acum că îi știau inofensivi, închiși în rezervații de unde nu ieșeau decât cu permisiunea gărzilor militare, pentru a-și vinde mărfurile în oraș.

— Nu se domolește deloc, zise Forsythe, învârtindu-se între fereastră și bar.

Findlay se ridică și își puse haina.

— Trebuie să strâng ultimele măsurători și să le trimit la Saint Paul.

Plecă, fără să mai adauge vreun cuvânt. Nu aveau încredere în previziunile astea de modă nouă.

Sigur, cu toții recunoșteau că ar fi bine să știe cum va fi vremea de la o zi la alta. Dar aici, în prerie, vremea nu se lăsa citită ca în est, unde puteai să te uiți la cer înspre apus, să lingi un deget și să-l ridici ca să vezi de unde bate vântul, să miroși aerul și să-ți faci planuri pentru ziua aceea. În locurile astea, vântul putea să sufle vijelios tocmai de la Cercul polar, să aducă furtuni din Golful Mexic sau să bată neostoit dinspre Pacific. Iar uneori toate deodată.

Nici un om civilizat n-ar fi putut ghici cum avea să fie, nici măcar un militar.

— Poate c-ar trebui să mă duc la școală, gândi un negustor cu glas tare. Davey nu se descurcă singur pe vântoasa asta.

— N-o să-i trimită pe copii acasă pe o astfel de vreme, îl liniști altul.

— Ba poate că da. Netoata aia de învățătoare e din est, habar n-are de vremea de aici.

— Îmi fac griji pentru iapa mea, se foia Johnny Swanson pe scaun. Nu-mi place s-o știu afară pe viforul ăsta. Am plecat, domnilor.

Își puse pălăria și haina și deschise ușa, pe care intră o pală de vânt rece, împrăștiind zăpadă în încăpere. Câțiva înjurară printre dinți.

Mai mulți îl urmară, îngrijorați din cauza cailor priponiți sub cerul liber. Plecă și tatăl lui Davey, negustorul.

— Ce s-o alege de cei plecaţi cu săniile? se întrebă Forsythe, bătând darabana în tejghea.

Gavin, aşezat lângă el, ridică încet capul din al doilea pahar de whiskey.

— Naiba să mă ia! Aşa e. Sunt afară pe crivăţul ăsta.

Cei doi se priviră în ochi. Apoi Gavin dădu peste cap ce mai rămăsese în pahar, aruncă nişte bani pe tejghea şi îşi trase haina pe el. Forsythe îi urmă exemplul.

— Ieşiţi pe viscolul ăsta? Faceţi pe eroii? pufni Bătrânul Locotenent.

Ziariştii nu se bucurau de prea mult respect într-un oraş precum Omaha, ai cărui locuitori nu aveau încredere în cei care îşi câştigau traiul vânzând cuvinte, nu mărfuri. Gavin pufni şi el. „Ce ţărănoi!“

— Nicidecum.

Cu ochii minţii, vedea deja titlurile de pe prima pagină: „Nenumărate vieţi pierdute! O plimbare ucigătoare! Petrecerea cu săniile devine parastas!“

Şi nici nu avea de ce să-şi facă griji cum că Forsythe ar ţine prima pagină doar pentru el; pe o furtună ca asta, era loc pentru amândoi. Poate că trăsese lozul câştigător, poate că, după ce vremea se va îndrepta, va putea să se întoarcă în sfârşit la New York. O furtună de proporţii epice, o mare tragedie… Poveştile se vor scrie singure! Pulitzer va trebui să-l cheme înapoi. Se gândea deja la cuvintele cu care să descrie vântul: aspru, şuierător, mânios, hain, neostoit, pustiitor, năprasnic…

Cei doi se pregăteau să iasă în viscolul care, slavă Domnului, nu dădea semne să se domolească; poate că, până la urmă, se lăsa cu o tragedie!

Însă de cum simţi boabele de gheaţă izbindu-l în faţă, Gavin îşi aduse din nou aminte de fată. În câte feluri ar putea descrie cum mor, îngheţate în prerie, fete frumoase, pline de speranţă, care tânjeau după ceva?

Ridică privirea spre cer, sperând – şi nevenindu-i să creadă că speră – să zărească un petic de cer printre nori sau o rază de soare coborând spre apus.

Stratul de nori era însă de nepătruns.

---

5. Roman al scriitoarei britanice George Eliot (1819-1880). (N. tr.)

Capitolul 7

Ollie Tennant îi privea pe mușterii cum ieșeau unul după altul din bar, nelăsând să se vadă cât îi dispreţuia. Nici măcar unul dintre ei nu pomenise de şcoala unde învăţau copiii lui.

Nimic nou pentru el; din clipa când tâmpiţii ăştia îi stâlciseră numele[6], presupunând că e unul din cavaleriştii afro-americani despre care se vorbea încă mult în aşezări de dată recentă precum Omaha, ştiuse întocmai cum să se poarte cu ei. Înţelesese că singura cale de a câştiga respectul unui alb este să încerci să fii la fel de alb ca el, măcar când e vorba de învăţătură. Pe lângă asta, trebuia să fii şi curajos, de douăzeci de ori mai curajos decât un alb obişnuit, pentru că un om de culoare pleca întotdeauna de la zero. Cel puţin aşa îşi închipuiau albii.

Prin urmare, Ollie citea, deşi cărţile îi păreau uneori copilăreşti; erau poveşti despre problemele albilor, care nici nu se puteau compara cu problemele oamenilor de culoare. De cele mai multe ori citea doar ca să se împăuneze, cu toate că mai dădea şi peste câte o carte care îl uimea, ca de pildă *Aventurile lui Huckleberry Finn*. Însă faptul că citea avea darul să-i liniştească pe mușteriii care erau, astfel, dispuşi să cheltuiască mai mult.

Şi se mulţumea să zâmbească enigmatic când auzea povestioarele spuse pe seama lui: că fusese soldat în faimosul Regiment 9 de cavalerie care dăduse o mână de ajutor la „îmblânzirea“ indienilor kiowa şi comanche din Texas. Fusese de ajuns să cumpere un veston de cavalerist de la un beţiv din Missouri, şi asta din cauză că-i ţinea mai bine de frig decât haina cu care era îmbrăcat în ziua aceea. Nu rostise nici măcar un cuvânt care să nu fie adevărat; se mărginea să zâmbească ori să-şi aţintească privirea asupra unui punct îndepărtat ori de câte ori albii se grăbeau să tragă concluzii.

În lumea asta, un om de culoare ajungea mult mai departe dacă îşi ţinea gura.

Nu fusese nici sclav, cum presupuneau locuitorii din Omaha că li se întâmplase oamenilor cu pielea mai întunecată decât indienii sau mexicanii.

Ollie crescuse într-un sătuc din nordul Indianei, o aşezare unde majoritatea erau oameni de culoare care îşi lucrau bucăţica de pământ şi se ţineau departe de ceilalţi. Dar faptul că pielea lui nu era albă nu însemna că nu simte chemarea Vestului, la fel ca mulţi alţi bărbaţi. Îşi amintea ca prin ceaţă cum stătea cu faţa întoarsă spre soarele care apunea, dorindu-şi să-l urmeze, să vadă ce vedea el. Plecase de acasă de cum se simţise în stare să înfrunte viaţa de unul singur, rătăcise din avanpost în avanpost şi se oprise în Omaha, unde băgase banii în barul ăsta mic. Meritase investiţia atât timp cât oraşul însuşi era de dimensiuni modeste, însă acum, când îşi luase avânt, lucrurile stăteau cu totul altfel.

Mai întâi apăruse calea ferată, apoi turmele de vite. Omaha îi atrăgea ca un magnet pe cei care nu voiau să cultive pământul, în schimb îndeplineau – cu plăcere chiar – treburi de care fugeau americanii albi din naştere. Irlandezi, cehi, polonezi, italieni, negri erau dispuşi să stea cât e ziua de lungă la abatoare sau în fabricile de conserve, să descopere locurile unde şinele de cale ferată se îndoiseră şi să le îndrepte cu barosul, sau să inspire aburii otrăviţi din tăbăcării. Slujbe de-astea se găseau cu droaia în Omaha şi atrăgeau o mulţime de oameni; cei care ajunseseră aici primii, speculanţii şi agenţii publicitari albi, se îmbogăţeau pe seama lor, închiriindu-le maghernițe construite la marginea oraşului. Chiar la sud de acest loc se afla Mica Boemie. Spre nord dădeai de evrei, italieni şi semeni de-ai lui Ollie; acolo începeau să se adune oamenii de culoare.

Ollie cumpărase cârciumioara din centrul oraşului pe vremea când nu exista un centru. Pe atunci nimănui nu părea să-i pese că îşi cumpăra băutura de la un om de culoare, unul dintre puţinii care trăiau în oraş. Acum însă, oraşul se „civilizase“. Se îmblânzise, trâmbiţau gazetele. În dreapta şi în stânga cârciumii se aflau hoteluri de lux şi restaurante. Cu o săptămână în urmă, *Bee* publicase un articol despre cum un bărbat de culoare abia sosit în oraş voise să bea ceva în barul unuia dintre acele hoteluri, dar fusese rugat să plece – în termeni politicoşi, preciza ziarul.

În lunile din urmă, Ollie fusese abordat în mai multe rânduri de consilierii municipali, care îl îndemnau stăruitor să vândă.

— Du-te în nord, Ollie. Pământul e ieftin acolo. Cu banii pe care ţi i-am da pe Crinul de aur ţi-ai putea cumpăra cinci loturi.

Ollie era dispus să admită că are o fire încăpăţânată; nu-i plăcea să i se spună ce să facă. Odată masacrase o mulţime de licurici după care alergase şi îi prinsese în căuşul palmei lui cât lopata, deşi maică-sa îl prevenise că o să-i omoare dacă-i strânge în pumn. El încleştase mâna şi mai tare, aşa că, atunci când le dăduse drumul în borcanul anume pregătit de mama lui, văzuse că ea avea dreptate. Erau morţi, şi palma lui, mânjită de praful galben de pe ei, lucea în întuneric. Îi omorâse fiindcă şi-i dorise prea tare.

De atunci se străduise să nu mai dorească nimic prea mult.

Însă acum avea o soţie şi doi copii, iar soţiei nu-i plăcea să locuiască deasupra barului, într-un cartier unde nu era dorită; în această privinţă era mult mai sensibilă decât Ollie. Îl tot bătea la cap să se mute în partea de nord a oraşului, unde locuiau prietenii ei. (Ollie nu avea prieteni, aşa că lui îi era totuna; nu ţinea să facă mereu conversaţie. Nici nu-i simpatiza pe tinerii care veneau în oraş şi făceau propagandă pentru drepturile negrilor. El unul se descurcase de minune, nu? Atunci de ce să dai cu bâtul în gard, să-i scoţi din fire pe albi şi să bagi spaima în ei?) Totuşi, ultima ofertă îi cam dăduse de gândit. Pentru că un client îi spusese că, dacă refuză, consiliul municipal ar putea da o lege prin care ar confisca bucata lui de teren în interesul progresului şi n-ar mai vedea nici o leţcaie.

Pe lângă asta, copiii lui mergeau la şcoală în cartierul de nord şi aveau de făcut un drum lung până acasă. Lumea nu-i vedea cu ochi buni dacă urcau în noile tramvaie care circulau pe străzile principale.

Barul se golise. Ollie se duse să se uite afară pe fereastră. Furtuna nu dădea semne că s-ar potoli. Dimpotrivă, vântul părea să se înverşuneze împotriva oricărui lucru care stătea în picioare. Ferestrele scârţâiau ameninţător şi, cu toate că soba rotundă duduia, în încăpere se făcea din ce în ce mai frig. Copiii nu aveau cum să ajungă acasă pe viforniţa asta. Şi Ollie nu se bizuia pe învăţătoare, o doamnă albă care râdea din te miri ce, fiica unui preot episcopal pus pe fapte caritabile; n-ar fi fost în stare să le poarte de grijă.

Ollie se înfofoli cu haina din blană de bizon, îşi puse nişte mănuşi de piele şi se pregăti să înfrunte furtuna, ca să-şi ia copiii de la şcoală.

Pentru că nu putea conta pe albi să aibă grijă de ei, în nici un caz.

---

6. Ollie Tennant se apropie ca pronunţie de Ol’ Lieutenant, „Bătrânul Locotenent“. (N.

tr.)

Capitolul 8

— Anette! Fredrik! Anette!

Raina strigă până răguși. Stătu în prag cât putu rezista, chemându-i pe cei doi copii înghițiți de furtună. Nu vedea decât alb și cenușiu. Zăpada așezată pe pământ era ridicată de vânt și se amesteca cu cea care cădea din cer, răsucindu-se într-un dans diavolesc. Vântul o izbea cu atâta putere, că se clătina pe picioare; degeaba se agăța de cadrul ușii, așa că, de voie, de nevoie, o închise. Ochii îi lăcrimau și o usturau de la fărâmele de gheață care o loviseră peste față. Simțea cum lacrimile îi șiroiesc pe obraji.

— Nu… Tor! Nu! Îl apucă de braț și îl trase înapoi de la ușă. Tor își închisese nasturii hainei până la gât și voia să iasă să-și găsească fratele.

— Dați-mi drumul, urla luptându-se cu Raina. Era mai puternic, ar fi putut ușor să se smulgă din strânsoare și să iasă, dar deznădejdea îi dădu puteri Rainei. Se agăță de brațul lui. Nu putea să-l lase să plece, nu s-ar fi descurcat singură. Dați-mi drumul odată! Fredrik! Fredrik! Tor dădu iar ușa de perete și strigă, sperând să se facă auzit. Glasul îi tremura, înăbușit de plânsul pe care se străduia să-l ascundă de Raina.

Tor avea cincisprezece ani, aproape atinsese vârsta bărbăției. Ba nu, era bărbat în toată puterea cuvântului, după regulile nescrise ale preriei. Era în ultimul an de școală. Raina știa că, atunci când nu venea la ore, un băiat ca Tor lucra cot la cot cu tatăl lui, împărțind corvezile cele mai grele. Avea trupul musculos, deja obosit de muncă, mâinile îngroșate de bătături, nasul ars de soare vara, când petrecea zile în șir pe câmp, bicepșii tari ca piatra. Singură mintea îi rămăsese de copil.

Raina băgase de seamă că Tor jinduia după ceva, chiar dacă nu lăsa să se vadă, fiind educat să arate respect și să se supună, așa cum erau învățați toți copiii de imigranți. Tor era prea bine-crescut ca să ceară mai mult decât îi dădea viața, însă Raina înțelegea, după felul cum îndeplinea sarcinile care îi erau încredințate, că îl îmboldea o dorință neostoită de a învăța – pe care ea nu avea cum s-o îndestuleze – și că era într-adevăr înzestrat pentru învățătură.

Dacă ar fi trăit altundeva, Tor ar fi mers la colegiu. Dar nu aici, nu în Nebraska. Și nu fiind fiul cel mare al unui fermier sărac. Drept care îi dădea să citească în plus ori de câte ori putea, cărți pe care le adusese cu ea de acasă. *Ivanhoe, Oliver Twist.* Chiar și *Jane Eyre* și *Bâlciul deșertăciunilor*, care îi plăcuseră, cu toate că erau „cărți pentru fete“.

Pe de altă parte, Raina se simțea vinovată că îi dădea mai mult. Cu ce drept stârnea setea de învățătură a acestui băiat, știind că nu avea cum să și-o potolească? Se născuse la fermă și avea să moară la fermă. Va renunța să citească cuvinte și să caute idei, și, în schimb, va învăța să descifreze semnele vremii, să știe când va făta o iapă după felul cum merge și cum să alterneze culturile după culoarea pe care o căpăta solul.

— Dați-mi drumul, trebuie să mă duc după el! Mama și tata… nu m-ar ierta niciodată că nu m-am dus. Nu înțelegeți, Fredrik e mic, e un copil…

— Tor! Vocea Rainei îl uimi pe băiat, așa cum o uimi pe ea însăși. Era o voce cum nu mai avusese până atunci. O voce autoritară, sigură pe ea. Se apucă să-i vorbească în norvegiană, nesocotind obligația de a se adresa elevilor doar în engleză. Tor înlemni auzind-o pe domnișoara Olsen că vorbește în limba lui maternă. Cât despre Raina, văzându-l nedumerit, dar și intrigat, înțelese că dobândise un avantaj asupra lui. Se grăbi să închidă ușa la loc. Tor, ai putea să te rătăcești și tu. Poate că nici n-ai să-i găsești pe viscolul ăsta. Doar știi ce repede aleargă… or fi și ajuns deja acasă.

Se opri și își șterse lacrimile; nici ea nu credea ce spunea, văzând cum viscolul dezlănțuit schimbă întreg peisajul, și știa că nici Tor nu credea. Totuși, amândoi trebuiau să se prefacă.

— E nevoie să rămâi aici, înțelegi? îi spuse apăsat, cu voce joasă. Ceilalți copii… trebuie să am grijă de ei. Uită-te și tu câți sunt! Lemnele se vor termina în scurtă vreme, va trebui să ne gândim ce mai putem pune pe foc… poate să rupem pupitrele și banchetele. Fără tine n-am să izbutesc. Înțelegi?

Tor era supărat, se vedea după ochii lui, dar în același timp era speriat, nu știa ce să facă. Raina înțelegea ce se petrece în mintea lui: voia să-și apere fratele mai mic, să nu-și dezamăgească părinții, dar pricepea și că Raina are dreptate. Se simțea răspunzător față de mai mulți – așa cum era, de fapt, orice băiat care trăia la fermă – și nu știa cum să se împartă. Îl privi drept în ochi – erau amândoi cam de aceeași înălțime – și văzu un om cumsecade, în care

putea avea încredere. Ochi limpezi, albaştri, incapabili să înşele sau să ascundă adevărul. Sprâncene frumos desenate, mai închise la culoare decât părul lui des, roşcat. Spre deosebire de zvăpăiatul lui frăţior, Tor avea pielea albă, fără pistrui, deşi era roşu în obraji, iar deasupra buzei de sus îi mijise un puf ca de piersică.

Băiatul ăsta avea să fie un bărbat adevărat, la fel ca tatăl lui, care n-ar fi spus nici în ruptul capului o minciună ascunsă într-un compliment. Nici vorbe frumoase, dar necuvenite unei fete naive. Şi n-ar fi dat nimănui speranţe, dacă nu era cazul.

Expresia lui cinstită îi dădea curaj. Şi încredere. Era într-adevăr o uşurare să-l aibă alături. Şi înţelese ceea ce ar fi trebuit să înţeleagă de mult, în ciuda vârstei ei fragede: Tor avea tot ce-i lipsea lui Gunner Pedersen. „Gunner…“ O năpădi dorinţa de a-i striga numele cât o ţinea gura, cu disperarea cu care Tor îl strigase pe Fredrik.

Atât ea, cât şi Tor duceau lipsa cuiva, a unei persoane dragi. Deşi cunoştea defectele lui Gunnar ca soţ şi ca om, Raina tot şi-ar fi dorit să-l vadă venind în căruţa trasă de caii lui falnici şi s-o salveze. Să-i salveze pe toţi.

Îşi dorea să-l vadă purtându-se ca un bărbat – şi aşa să şi fie.

În timp ce îl trăgea pe Tor de mână, îndepărtându-l de uşă şi împingându-l cu blândeţe spre soba în jurul căreia se înghesuiseră copiii, iar cei mai mici îşi înăbuşeau plânsul, Raina încă mai nădăjduia să audă nechezatul cailor, clinchetul hăţurilor şi vocea *lui* melodioasă, ademenitoare, strigându-i numele şi vrăjind-o. Atât de puternică era speranţa şi dorinţa, încât inima ei parcă rămăsese afară, în curtea şcolii. Îşi aduse aminte de noaptea dinainte, acea noapte când el îi murmurase numele. „Eşti tot ce am mai de preţ pe lume. Îmbracă-te, Raina mea“, îi şoptise strângând-o de mână. Ea se ridicase în capul oaselor, neştiind dacă nu cumva visează, dar apoi o auzise pe Anette răsucindu-se în pat, de cealaltă parte a perdelei, şi înţelesese că e trează.

— Îmbracă-te şi vino în hambar. Noi doi plecăm de aici.

Ce drept avea să-i vorbească astfel? Ce făcuse ea ca să-l facă să creadă că asta vrea? Se străduise din răsputeri să fie cuminte şi modestă; noapte de noapte se ruga să scape din iadul ăsta de ispită şi disperare. El îi dădea flori, născocea moduri de a fi singur cu ea, îi fura gândurile şi visele, până şi clipele ei tainice, ţinându-se după ea ori de câte ori încerca să scape, de câte

ori găsea un colţişor unde să se ascundă. Cu discreţie şi delicateţe; nimeni n-ar fi zis că-şi spuneau cuvinte altfel decât candide, că-şi împărtăşeau gânduri şi speranţe altfel decât nevinovate, ca între doi oameni cinstiţi care trăiesc sub acelaşi acoperiş.

Nimeni în afară de Anna, nevasta lui. Anna vedea şi auzea tot. Era o forţă a naturii care nu-şi găsea nicicând liniştea, nu se ascundea şi părea să fie omniprezentă: ba în bucătărie, unde tăia carnea pentru tocană; ba în salonul minuscul, lustruind lămpile de porţelan la care ţinea atât de mult; ba în grajd – domeniul lui –, frecând zăbalele şi căpestrele până luceau. Avea grijă de găini, o îndemna pe Anette să se mişte mai repede, schimba scutecele bebeluşului, împletea părul fiicei ei aşa de strâns, că fetiţa începea să ţipe, îşi călca la nesfârşit rochiile frumoase, singurele lucruri pe care nu i le dădea lui Anette să le spele. Cosea şorţuri şi bonete noi doar pentru ea, în timp ce hainele lui Anette se toceau până la urzeală, pregătea masa de prânz, punând fiecare fel de mâncare într-un castron sau pe un platou elegant, aranja masa ca la hotel, cu multe furculiţe şi linguri, chiar dacă nu le servea decât mâncare ţărănească. Auzea, vedea, bănuia, împroşca peste tot prin casă cu vorbe răutăcioase, muşcătoare ca nişte pietricele ascuţite, încât trebuia să umbli cu fereală, nu cumva să te izbească drept în faţă.

Niciodată nu se aşeza jos, niciodată nu se odihnea. Nici măcar noaptea.

În noaptea aceea nefastă, când Gunnar coborâse pe furiş scara, Raina rămăsese multă vreme întinsă în pat. „Mai bine adorm“, îşi spusese. „Poate că o să mă omoare în curând, dar nu-mi pasă. Cum, necum, trebuie să plec din casa asta.“

Nu-i dăduse niciodată de înţeles lui Gunner că ar fi genul de femeie care să fugă în lume cu un bărbat însurat. Însă vorbele nu erau singurul mod de a comunica. În inima ei ştia, şi gândul nu-i dădea pace, că, dacă Anna nu s-ar fi arătat, ar fi plecat cu el. De fapt, nu se şi ridicase din pat, nu pusese picioarele pe podea, gata să-l urmeze, înainte s-o audă pe Anna vorbind?

Auzi un trosnet, apoi un ţipăt, şi tresări de parcă o înţepase ceva. Zgomotul de sticlă spartă o smulse din amintiri. Privi în jur. Fereastra cea mare se făcuse ţăndări cu un zgomot ca de explozie, şi cioburile se împrăştiară pe jos. Vântul năprasnic se năpusti înăuntru, urlând la fel de tare ca afară, şi Raina îşi acoperi urechile cu palmele şi rămase nemişcată, încercând să înţeleagă ce se

întâmpla în jur: hârtiile zburau prin încăpere, şi copiii ţipau. Clara îşi arse palma încercând s-o încălzească pe sobă. Zăpada năvăli înăuntru, iar frigul îi izbi ca o armată de cuţite tăioase. Tor se repezi să ia fetiţa în braţe, în timp ce acele ascuţite pătrundeau prin broboada Rainei, prin carne, până la oase. Dârdâia de frig din cap până în picioare. Walter Blickenstaff alergă la fereastra spartă şi încercă să acopere golul cu haina, însă vântul i-o smulse din mâini şi o trase afară. Disperat, Tor aruncă şi ultimul buştean pe foc, apoi se întoarse spre Raina, aşteptând ca ea să-i spună ce să facă. Aceasta rămăsese pe loc, clănţănind din dinţi, înconjurată de copiii care se agăţau de fusta ei, ţipând şi văitându-se înspăimântaţi.

Şi atunci în mintea ei se făcu lumină. Nu puteau rămâne aici, în nici un caz. Ar fi murit îngheţaţi. Momentul când putea fi salvată venise şi trecuse.

Era timpul să-i scoată pe cei zece copii şi pe Tor afară, în mijlocul furtunii.

Cuprinsă de spaimă, întoarse privirea spre Tor, care încerca s-o liniştească pe Clara. Raina îşi dădea seama că întreaga răspundere cădea pe umerii ei şi ai lui Tor. Ei înşişi doi copii, aşa simţea în adâncul sufletului. Nu înţelegea de ce acum se simţea un copil, când în atâtea nopţi, uitându-se în ochii lui Gunnar şi ascultându-şi propriile dorinţe, se considerase femeie. Ce festă îi jucase soarta! Nu avea însă timp de risipit cu acest gând; era nevoită să se gândească la situaţia disperată în care se afla. Doi tineri în vârstă de cincisprezece şi şaisprezece ani urmau să-i ducă pe aceşti copii la adăpost, undeva.

Unde să nu îngheţe de frig până dimineaţa.

Capitolul 9

Sania nu aluneca uşor pe zăpadă, aşa cum s-ar fi cuvenit. Vântul era prea schimbător, îi izbea când din dreapta, când din stânga, asemenea unui boxer care se răzbună pe un adversar nedemn de el. Căluţul murg, bucuria şi mândria lui Tiny, făcea spume la gură luptându-se cu duşmanul acela invizibil. Pleoapele i se lipeau din cauza gheţii şi, nemaivăzând, se poticnea la fiecare câţiva metri, aşa că Tiny era nevoit să lase hăţurile, să coboare şi să-i acopere ochii cu palmele, ca să topească gheaţa.

— Cât mai avem până acasă? strigă Gerda către Tiny, încercând să se facă auzită pe deasupra vuietului vântului.

Acesta tocmai trăsese de hăţuri şi se pregătea să coboare, ca să-i pună iar calului palmele peste ochi. Bietul animal necheza deznădăjduit, de ţi se rupea inima.

— Un kilometru, poate doi, răspunse Tiny.

Gerdei i se strânse inima. Trecuse cam un ceas de când înfruntau furtuna. Cele două fetiţe, aşezate în dreapta şi în stânga ei, îşi trăseseră peste cap broboadele prea subţiri pentru o astfel de vreme. Când le strânse lângă ea, Gerda le simţi tremurând din cap până în picioare. Ori poate că ea tremura în halul ăla?

Apoi se răsturnară. Sania se lăsă pe o tălpigă, se legănă aşa preţ de câteva clipe, timp în care Gerda îşi ţinu răsuflarea, de teamă să nu cadă. Sania se legănă însă şi mai tare, aruncându-le pe toate trei pe jos, după care, trasă de cal, se aşeză la loc pe amândouă tălpigele. Se loviră rău în cădere, căci zăpada era întărită şi îngheţată, şi fetiţele începură să plângă. Gerda se ridică în picioare, ameţită. Tiny sări şi el în picioare şi se repezi după murgul care încerca în continuare să alerge mai repede decât furtuna. Dar atât calul, cât şi sania se mistuiră într-un vârtej de gheaţă şi zăpadă.

— Tiny! Tiny!

Gerda nu părea să se fi lovit în cădere – ori poate era prea amorţită de frig ca să mai simtă ceva? Oricum, nu era prea amorţită ca să nu simtă cum o

cuprinde panica; urca de la picioare, îi invada inima şi îi încleşta gâtul. Tiny dispăruse în viscolul dezlănţuit strigând:

— Poco! Poco!

Poco. Îşi botezase calul după el însuşi, spunând că *poco* înseamnă „mic“ în limba văcarilor spanioli; o fi avut dreptate, numai că acum chiar nu avea nici o însemnătate. Tiny dispăruse – nici măcar nu-l mai auzea strigându-şi calul – şi le abandonase, pe ea şi pe fete. Mina plângea, agăţată de mâna lui Ingrid, şi Gerda se îngrozi văzând cum lacrimile îi îngheţau pe obraji. Fără să-şi scoată mănuşile de lână, îngheţate şi ele, încercă să şteargă cu degetul mare gheaţa de pe obrazul fetiţei.

Se opri, şi stomacul i se întoarse pe dos văzând că pielea se jupoaie, lăsând o rană vie pe obrazul Minei, care nu dădea semn că ar simţi ceva; plângea mai departe, dar, din câte îşi dădea Gerda seama, plângea de spaimă, nu de durere.

— Tiny!

Ţinând bine fetele de mână, Gerda făcu câţiva paşi în direcţia în care dispăruse Tiny, cu toate că nu era prea sigură. Pe aici o luase? Se întoarse, mai făcu apoi câţiva paşi şi se opri, ameţită. Nu ştia încotro erau nordul sau sudul, estul sau vestul. Deznădăjduită, lăsă privirea în jos, căutând vreo urmă a tălpigelor saniei sau urme lăsate de ei, dar zăpada era înşelătoare ca nisipul, şi vântul o muta încolo şi încoace, aşa că nu găsi nimic care să-i fie de vreun ajutor. Ai fi zis că o mătură uriaşă ştersese orice urmă dovadă a trecerii lor.

— Tiny!

Unde să fie? De ce nu se întorcea? Aşa ar fi trebuit, doar îl aşteptau. Nu putea să întârzie, avea să vină dintr-o clipă în alta, aducând sania şi calul, fără îndoială. Nu putea s-o abandoneze, nu, Tiny era un băiat de încredere, chiar dacă uneori o scotea din fire. Cei ca el nu lăsau femeile şi copiii să-şi poarte singuri de grijă pe o viforniţă ca asta. Avea să se întoarcă. Negreşit.

Se ghemui la pământ şi le trase pe fetiţe lângă ea. Aici, jos, parcă nu era aşa de frig şi putea zări ceva în jur, deşi nu mai departe de câţiva paşi, oriunde ar fi întors ochii.

— Hai să cântăm ceva, zise, nădăjduind că, astfel, gândul le va fugi de la gerul ucigător care le pătrunsese până în măduva oaselor şi a cărui muşcătură începuse s-o simtă şi ea. „Picături de apă, firicele de nisip…“

Se lăsă iute păgubaşă: vocea ei nu putea acoperi urletele vântului. Se ghemuiră şi mai tare, până când Gerda fu convinsă că nu se mai putea ridica, atât de înţepeniţi îi erau genunchii. La un moment dat se prăbuşi pe pământul îngheţat, strângând fetiţele la piept. Toate trei tremurau nestăpânit, ca şi cum ar fi fost o singură fiinţă. Vântul bătea cu atâta putere, încât Gerdei îi era teamă că zăpada le va acoperi cu totul; apoi îşi zise că mai bine aşa decât să fie la cheremul stihiei…

După o vreme deschise ochii; simţea că inima de-abia îi mai bate şi îşi dădu seama că e în primejdie de moarte. Le zgudui pe fetiţe şi le ciupi până începură să ţipe. Genele lungi ale Minnei îngheţaseră, lipite de obraji; Gerda suflă peste ele, le frecă, şi pielea obrajilor fetiţei se jupui şi mai rău. Ingrid părea să reziste cu stoicism, cu prea mult stoicism; Gerda se temea că fata s-ar putea duce la vale fără vreo şansă de a mai fi salvată.

Erau singure, rătăcite prin viscol. Tiny nu se întorsese. Nu avea idee de cât timp stăteau ghemuite la pământ, dar ştia că trebuie să le scoată din movila de zăpadă care ajunsese acum până la umerii Minnei, să se ridice, oricât de rău ar fi durut-o picioarele, şi să le tragă şi pe ele sus.

Tremura din toate încheieturile, şi abia reuşi să rostească:

— Fe-fetelor, h-hai s-să m-mer-gem.

Nu mai putea să-l aştepte pe Tiny. Se mai gândi la el o ultimă oară: Tiny, atât de lat în umeri, încât ea îi spunea râzând că ar putea să se înhame la plug; Tiny, cu zâmbetul lui obraznic care îi flutura pe buze chiar şi în biserică; Tiny, ale cărui palme late îi puteau cuprinde mijlocul; Tiny, cu mustăcioara lui rară în care erau câteva fire albe, ca dâra unui fulger pe cer, mustăcioară despre care îşi închipuia că îi va gâdila buzele când se va lăsa sărutată de el.

Tiny… Cine ştie unde era, căutându-şi afurisitul de cal, cu toate că, dacă se gândea bine, un cal era un bun nepreţuit în prerie. Tiny, singur în mijlocul viscolului, poate la fel de speriat ca ea, cu toate că-i venea greu să creadă aşa ceva.

Apoi se hotărî să şi-l scoată din minte; trebuia să se gândească la fetiţe, la cum să le pună la adăpost. Îi era însă greu să alunge acel gând îngrozitor: „Ce s-o fi întâmplat cu ceilalţi copii, pe care îi îndemnase – şi cu câtă voioşie! – să fugă acasă pe viscolul ăsta cumplit?“

Dar acum nu mai avea timp să lase mintea să-i fugă la ei. Trebuia să facă

ceva, să le ducă pe fetițe, de care era răspunzătoare, la un adăpost. Nici o rază de lumină nu pătrundea prin stratul gros de nori, ca să-și poată da seama ce oră e, sau să zărească vreun loc cunoscut. Șirul de case între care se aflau casa fetițelor și cea a familiei Anderson se mărginea la sud cu un pârâu; așadar, dacă veniseră pe drumul obișnuit de la școală, pârâul și pâlcul de ulmi plantați cu câțiva ani în urmă, deci nu foarte înalți, ar trebui să fie în dreapta. Dacă ar găsi pârâul și ar merge de-a lungul lui, ar da de o casă, un hambar ori măcar o claie de fân.

Se simțea ca un șoarece prins într-o găleată; oriunde se întorcea vedea același lucru, nu știa încotro s-o ia, perdeaua de nori nu era trasă în lături de o mână vrăjită, nici măcar preț de o clipă, ca să vadă măcar cu câțiva pași mai încolo.

— Tiny! mai strigă o dată, dar glasul ei înăbușit, gâtuit, nu răzbi prin furtună; nici măcar disperarea nu găsea o cale de scăpare.

Minna nu se oprise din plâns, iar acum se pornise și Ingrid; amândouă tremurau foarte tare. Le trase de mână, făcând câțiva pași, însă picioarele micuțe ale Minnei n-o puteau duce pe un vânt așa de puternic. Gerda se lăsă în genunchi și o îndemnă să i se urce în spate. Se ridică clătinându-se sub povara ei, se poticni, fu cât pe ce să cadă, dar Ingrid o apucă de mână, și așa reuși să se îndrepte.

— Gata, gata, tot repeta.

Ingrid nu scotea o vorbă, Minna așijderea, dar cel puțin se oprise din plâns și își lipise capul de ceafa Gerdei, care se bucura că trupul mic îi ține de cald și o apără de vânt.

— Gata, gata, îngâna, cu toate că dinții îi clănțăneai așa de tare, încât îi era teamă să nu și-i ciobească.

Mergea cu capul aplecat, ca să se ferească de zăpada și gheața care i-ar fi putut acoperi ochii; își aduse aminte de cal, de cum se căznea Tiny să-i topească gheața de pe ochi, și panica se trezi din nou – acum făcea parte din ea. Unde erau Tiny și calul?

Dar ea unde era?

Capitolul 10

Simţind că în casă începuse să se facă frig, Anna Pedersen se duse la micul șopron de lângă bucătărie, ca să mai ia lemne de foc. Șopronul era aproape plin; ce bine că îl pusese pe Gunner să-l umple în dimineața aceea, când era cald, după ce plecaseră cele două la școală!

Aproape că îi venise să cânte de bucurie când le văzuse plecând în fugă de acasă în dimineața aceea. Învățătoarea – se încăpățâna să nu-i spună pe nume – o apucase pe Anette de mână și o luaseră la goană fără să se uite înapoi. De-ar fugi și nu s-ar mai întoarce! Oricât ar fi avut de muncit, nu i s-ar fi părut prea mult, dacă ar fi scăpat de cele două străine. Nici nu dorise să le aibă în casă. Fusese ideea lui.

Și tot Gunner venise cu ideea nemaipomenită să plece din Minneapolis, orașul care îi era drag, pentru că îi amintea de Kristiania, frumoasa capitală a Norvegiei – chiar dacă nu era un oraș atât de mare –, și să vină aici, în nord-estul Nebraskăi, departe de orice oraș, mare sau mic. Un bărbat care nu încercase niciodată să-și câștige traiul lucrând pământul, care crescuse la oraș, ca și ea, își băgase în capul lui tâmpit că acum, odată devenit american, avea dreptul să fie proprietar peste mai mulți acri de pământ. Că dacă își producea singur cele necesare traiului, la kilometri depărtare de cel mai apropiat vecin, dădea proba supremă a calității de american. Măcar bine că nu încercase să cultive pământul, slavă Domnului! Nu, Gunner, care, pe când locuiau în Norvegia, fusese cavalerist – și nu se îndrăgostise oare de el tocmai văzându-l cât de chipeș era în uniforma elegantă, călare pe un armăsar negru, lucios? –, se mărginise la ceea ce se pricepea să facă. Și până și Anna trebuia să recunoască: creșterea și vânzarea cailor erau o sursă bunicică de venit într-o zonă recent colonizată, Marile Câmpii. Oamenii, oricât de săraci ar fi fost, nu se puteau lipsi de cai.

Numai că ar fi putut face același lucru – și fără bătaie de cap – în Minneapolis. Acolo locuiau într-un cartier drăguț, care semăna cu locurile de acasă, unde la tot pasul găseai cofetării și cafenele și unde toată lumea vorbea

norvegiana. În Minneapolis era fericită; acolo existau civilizaţie, tramvai, ceaiuri de după-amiază şi petreceri. Nu dorise defel să plece.

Însă Gunnar o despărţise de familie şi de prieteni, obligând-o să ducă o viaţă de ţărancă. Să-şi murdărească mâinile muncind zilnic, să nu mai vadă pe nimeni în afară de el, să-şi nască copiii singură, lipsită de ajutorul mamei sau al surorilor. Simţea că o ia razna din cauza singurătăţii şi că o să prostească ascultând şuieratul vântului. Dar cel mai rău era când nu auzea nimic – nici un lup urlând, nici o găină scormonind pământul, nici un cal nechezând. În astfel de momente, când numai bătăile inimii îi spuneau că nu e prizonieră în coşmarul altcuiva, că, de fapt, e vie şi vulnerabilă, se îndoia că mai e întreagă la minte. I se întâmplase de mai multe ori, când era într-o astfel de stare, să se pomenească stând în picioare lângă paturile copiilor, cu un cuţit în mână, fără să aibă idee cum sau de ce îl luase.

Avea impresia că-şi pierde nu doar minţile, ci şi identitatea. Una, două se uita în oglindă ca să se convingă că e tot ea, Anna. Anna cea cu păr auriu, ochi strălucitori, râset irezistibil şi purtări alese, invidiată de toate surorile ei, dorită de toţi bărbaţii. Anna, cea care îl alesese pe Gunnar, şi nu invers. Mulţi îi ceruseră mâna, avusese multe ocazii, însă ea îl alesese pe acest bărbat, şi nu trebuia să-l lase vreodată să uite. Gunnar trebuia să-şi amintească în fiecare zi a vieţii petrecute aici, în pustietate; era nevoie să i se aducă aminte că fusese norocos cu aşa o nevastă.

Iar el se purta ca şi cum ar fi înţeles într-adevăr cât e de norocos… uneori. Da, îi aducea daruri din oraş, îi plantase o grădină cu flori în solul mai mănos din jurul casei şi pusese legumele pe o parcelă mai puţin roditoare, unde trebuise să muncească din greu ca să le convingă să crească. Seara îi cânta şi îşi arăta recunoştinţa faţă de ea în pat, atunci când ea îi dădea voie.

Însă erau şi alte lucruri pe care Anna nu le putea uita. Dăţile când punea mai presus de ea orice era legat de pământul ăsta blestemat. De pildă, ziua când îl născuse pe băiatul cel mic. Era întinsă în pat, gemea şi icnea; înlemniţi în prag, ceilalţi doi copii o priveau speriaţi, în timp ce ea se căznea să aducă o nouă viaţă pe lume. Iar Gunner unde era? În grajd, cu iapa lui premiată, care făta în acelaşi timp. Însă mânzul ieşea cu picioarele din spate înainte, aşa că soţul ei îşi băgase mâinile în iapă ca să-l scoată, în timp ce ea, Anna, năştea singură. Sfâşiată de durere, asudată de groază, dăduse naştere unui fiu.

Trăsese copilul dintre picioare cu mâinile ei și îl ținuse în palmele tremurânde, țipând de durere. Fiul lor cel mic se născuse într-un ceas de mânie, cu sânge și durere, iar în clipa aceea era încredințată că ăsta va fi destinul lui.

Și asta nu se putea uita. Cât despre iertare, nici vorbă.

După care le adusese pe cele două străine în casa ei. I le oferise ca pe niște daruri. Cu o plecăciune și un zâmbet larg pe fața lui frumoasă, îmbujorată de plăcere. Pe de altă parte, nu luase deloc în considerare aspectele practice: cine avea să le dea de mâncare, să le îmbrace, să stea cu ele zi de zi, în timp ce el se refugia, ca de obicei, în grajd?

— Anna, iubita mea, aveai nevoie de ajutor, așa că ți-am găsit, îi spusese în ziua când mama lui Anette își adusese fiica în casa lor. Am auzit că o femeie voia să-și vândă fiica… din cauza unor neînțelegeri din casă, din câte am auzit. Mama și-a zis că mai bine se descotorosește de ea. Am aflat de la cineva din oraș, i-am scris femeii, și vine azi aici. Ca să te ajute, iubito!

Pesemne că văzuse cum Anna se înnegurează la față; era o reacție pe care nu și-o putea stăpâni, deși știa că îi schimonosește trăsăturile frumoase și o face să pară altcineva.

— O străină? În casa mea?

— Păi spuneai că ți-e urât singură!

— Mi-e urât fiindcă mi-e dor de familia mea, de surori, de prietene. Mi-e dor de tine. Nu simt nevoia să am alături de mine o fată pe care nici măcar mama ei n-o vrea! Ce știm despre familia ei? Maică-sa o fi vreo destrăbălată? Fata e copil din flori?

— Nu știu… nu cred…

— Nici măcar nu ți-a dat prin cap să întrebi, nu? Annei îi venea să-l plesnească peste mutra lui idioată; părea că întrebările ei îl luaseră pe nepregătite și că nu putea înțelege cum de nevastă-sa îi refuza cadoul. Anna nu refuza niciodată un cadou.

— Acum e târziu, femeia vine azi cu fata. I-am promis. Era disperată… cum ești și tu, Anna mea, dacă pot spune așa. Ai prea multe pe cap, cu copiii și toată gospodăria de care să te îngrijești. Știi foarte bine că așa e.

— Și a cui e vina? Cine m-a târât aici, la capătul pământului?

Gunnar nu-i răspunse; nu-i răspundea niciodată când îi amintea de

nechibzuința lui. Strânse din buze și își trecu mâna peste ochi, și, când o privi din nou, luminița din ei se stinsese. Nu mai erau ochii lui căprui, strălucitori. Apoi se ridică și se duse în grajd ca să se îngrijească de cai, singurul lucru care îi plăcea cu adevărat.

— Să nu-ți închipui că am să mă port frumos cu… creatura aia, strigă Anna după el. Să nu-ți închipui că am s-o consider parte din familie.

Și s-a ținut de cuvânt. Fata era tâmpită, fără nici o îndoială; ajungea s-o vezi cum stătea cu privirea pierdută și un fel de ceață peste ochi. Era ciupită de vărsat, avea părul țepos, de un cafeniu gălbejit. Annei îi era teamă ca nu cumva cei trei copii ai ei, o fată și doi băieți, să se molipsească de boala care o adusese pe Anette în starea asta. Pe de altă parte, nu avea de ales: o mână de ajutor îi era necesară. Iar fata muncea pe brânci, nimic de zis, doar că era la fel de posomorâtă cum îi era firea, cu mișcări greoaie, deși metodice, și o figură lipsită de expresie. Anna nu putea totuși uita că Anette însemna încă o gură de hrănit, un trup de îmbrăcat, plus că mai era și școala. Cu toate acestea, o acceptase pe fată în casă – ca servitoare, nu ca membru al familiei.

Dar apoi sosise învățătoarea. Iar vina era tot a lui Gunner.

— Anna mea dragă, am veşti bune! Am fost numit în comitetul şcolii, în semn de recunoaştere a locului meu în comunitate. Ai un pic de răbdare şi ai să vezi că, într-o zi, am să candidez la primărie, scumpa mea! Îşi umflase pieptul, îşi netezise mustaţa; era ridicol cum se împăuna. Şi am hotărât cine va fi noua învăţătoare în trimestrul ăsta, continuase plin de el. E prima oară când predă, dar sora ei are recomandări excelente şi vine dintr-o familie bună. Îi cheamă Olsen şi locuiesc în comitatul vecin. Sunt fermieri, imigranţi norvegieni, la fel ca noi. Tatăl e diacon la biserică, un caracter ireproşabil. Când ne-am dus acasă la ei să-i anunţăm că fiica lor a fost aleasă, m-a impresionat foarte mult întreaga familie.

— Ce bine!

Anna îi tricota un fular nou, cu mâinile ei frumoase. Lucra fără să-i dea prin minte ce trădare pusese el la cale.

— Şi m-am oferit s-o găzduim noi. Am crezut că aşa se cuvine, ţinând seama că sunt nou în comitet. Pot astfel să le arăt de ce sunt în stare. Va începe în trimestrul de iarnă; poate să doarmă în pod, cu Anette. M-am gândit că ar fi bine să-l izolez, să-l văruiesc oleacă…

— Nici să nu te gândeşti. Anna vorbea cu voce joasă, pe un ton rezonabil, dar simţea cum se întunecă la faţă şi cum i se pune o negură pe ochi. Nici să nu te gândeşti. Cum îndrăzneşti, Gunner? Cum îndrăzneşti să faci aşa ceva fără să mă întrebi?

Omul era prea prietenos, prea prost, prea… tot ce vrei. Voia să lege prietenii cu oamenii de aici; îşi dădea osteneala să prindă rădăcini, în timp ce ea se căznea să le smulgă. Ea voia să se întoarcă acasă, şi nu se sfia să i-o repete, zi după zi. El ştia ce îşi doreşte, ştia cât e de norocos să aibă o nevastă ca ea, însă… zâmbea, se purta frumos cu vecinii şi voia să se pună bine cu toată lumea. Iar acum avea de gând să aducă acasă o învăţătoare tânără? Nu încăpea nici o îndoială, învăţătoarea sigur era frumuşică. Nu atât de frumoasă ca ea, dar îndeajuns. Nu erau toate învăţătoarele din poveşti frumoase?

Şi se dovedi că de ce se temea nu scăpase. Raina era micuţă de statură, o fată ca o păpuşă. Avea sclipiri arămii în păr şi un năsuc obraznic, cu vârful în sus. Frumuseţea ei era mult mai domoală decât a Annei; nu-ţi sărea imediat în ochi. În loc să te orbească de la prima privire, te lua cu binişorul, te făcea să vrei să te apropii şi să te uiţi mai bine.

Din clipa când o văzuse pe învăţătoare – şi băgase de seamă cu ce ochi o privea soţul ei, cum pe ea n-o mai privise de pe vremea când îi făcea curte în Kristiania –, Anna o dispreţuise. Şi îl dispreţuise şi pe el. Totul se petrecuse sub ochii ei – privirile visătoare, atenţia şi grija, micile daruri, cum ar fi florile sau creioanele noi. Gunnar se dădea în spectacol ori de câte ori îi ţinea scaunul învăţătoarei când se aşezau la masă. Stăruise ca ea să mănânce împreună cu ei, ba chiar îşi luase inima în dinţi şi insistase ca şi Anette să facă la fel, cu toate că până atunci nu arătase că i-ar păsa dacă fata mânca în pod. Dar, de cum sosise învăţătoarea, Gunnar începuse să se intereseze de Anette, sau cel puţin să se prefacă a fi interesat. Înainte o lăsa pe Anna să aibă grijă de fată.

La început, învăţătoarea se ruşinase şi fusese oarecum uimită de atenţia lui, dar, în scurtă vreme, tânăra începu să înflorească, să capete culoare în obraji şi să-şi facă pieptănături complicate în loc de cozile împletite pe care le purta când venise. Începu să se uite urât la Anna, s-o sfideze vorbind englezeşte cu Anette şi ajutând-o să-şi facă temele, cu toate că Anna îi interzisese. Dar, până cu o săptămână în urmă, nu vorbise obraznic cu Anna.

Apoi venise noaptea blestemată, când îl prinsese pe Gunnar în pod, îmbrăcat cu haina groasă și cu ghetele în picioare, îngenuncheat lângă patul ei, gata s-o ducă pe învățătoare… unde oare? Nici el nu știa.

Era peste măsură de prost.

Îl oprise, îi oprise pe amândoi în noaptea aceea. Cuțitul pe care își luase obiceiul să-l țină sub saltea se dovedise folositor până la urmă; fusese de ajuns să-l arate. Gunnar o convinsese să coboare scara, îi smulsese din mână cuțitul, care căzuse pe jos zăngănind. Anna îl pălmuise și îl amenințase că o va pălmui și pe învățătoare, dacă nu și mai rău, însă el știuse cum s-o ia. Îi spusese că nici el nu înțelegea ce-l apucase, că-și pierduse capul, că pesemne suferea, fiindcă stătuse atâta vreme în casă din cauza frigului necruțător. Că nu putea trăi fără ea, Anna; nu putea trăi fără copii, fără familia lui. Și că ținea la bunul lui nume.

În săptămâna care urmă nu-i adresă nici măcar un cuvânt învățătoarei. Asta n-o opri însă pe Anna să-și verse năduful pe ea și pe Anette ori de câte ori se ivea un prilej.

De ce nu plecau străinele? Când avea să se termine cu temperaturile astea neîndurătoare, ca să poată pleca, s-o lase în pace, să-i dea răgaz să respire, să se odihnească, să cugete… să-și facă planuri?

Slavă Domnului că cerul se luminase dimineață, și afară se încălzise, așa încât soba chiar răspândea căldură în căsuță. Când învățătoarea și Anette ieșiseră în fugă din casă, Gunnar nici măcar nu aruncase o privire înspre ele; rămăsese așezat la masa unde luaseră micul dejun, vorbindu-i cu înflăcărare Annei. Îi spunea ceva despre cai, nu știa ce anume, fiindcă nu-l asculta niciodată. Tot ce dorea era să vadă că e atent la ea și numai la ea.

Dar acum…

— Mă duc să le aduc acasă.

Gunner stătea în fața ei, îmbrăcat cu haina lui groasă, ținând în mână o pelerină din blană de bizon; își înfășurase fularul până sub ochi, dar vorbele lui îi alungară starea de bine, mulțumirea care o cuprinsese văzând vifornița năprasnică de afară, în timp ce în casă era doar familia ei, ca înainte. Ce binecuvântare! Fără străini. Fără vipere în cuibușorul lor.

— Nu te duci nicăieri.

Vorbise calm; de data asta nu i se mai pusese nici o negură pe ochi. Vedea

totul limpede, poate prea limpede; ochii lui Gunner erau înduioşător de căprui, porţelanurile, prea strălucitoare, lumina lămpilor cu kerosen, prea puternică.

Pistolul din mâna ei, prea argintiu. Prea rece, prea greu. Îl privi uimită; uitase că îl scosese mai devreme de după cărămida din spatele sobei. Uitase că îl avusese în buzunar toată dimineaţa, în timp ce aţâţase focul, pusese masa pentru copii, amestecase aluatul pentru clătite. Devenise o parte din ea şi o liniştea. O păzea, îi păstra mintea întreagă. Datorită lui, inima îi bătea ritmic.

Ridică mâna şi ţinti drept spre el, drept spre inima lui.

Inima care nu putea fi decât a ei.

Capitolul 11

— Maică măiculiță, ce furtună! exclamă Gavin, uitându-se pe fereastră, la fel ca toţi ceilalţi.

Asta făceau de ore bune. Priveau furtuna de afară. Aşteptau să se întâmple ceva. Aşteptau să aibă despre ce să scrie. Aşteptau, ca nişte oameni cu scaun la cap, să se potolească viscolul.

De la cei plecaţi la plimbare cu săniile nu venise nici o veste. Probabil că se adăpostiseră în Council Bluffs. Strada era pustie, doar gunoaiele purtate de vânt dansau zănatic prin aer.

— Ce staţi şi vă zgâiţi ca viţeii la poarta nouă?

Rosewater în persoană, domnul Edward Rosewater, editor şi redactor-şef al ziarului *Omaha Daily Bee*, îi prinsese asupra faptului. Cât ai clipi, cu toţii, în afară de Gavin şi Dan Forsythe, se risipiră pe la birourile lor, prefăcându-se că lucrează.

Gavin nu era propriu-zis subordonatul lui Rosewater, însă îl respecta. Redactorul-şef era bine făcut, avea păr castaniu cu un început de chelie, nelipsita mustaţă stufoasă şi ochi pătrunzători, cărora nu le scăpa nimic. Clădise ziarul pornind de la zero şi nu se sfia nici să scrie despre purtările scandaloase ale fondatorilor oraşului, nici să se folosească de baston ori de câte ori era atacat, lucru inevitabil de altfel. Avea mulţi critici şi duşmani, şi nu doar din pricina articolelor de pe prima pagină, ci şi pentru că era evreu într-un oraş unde nu întâlneai prea mulţi ca el, un oraş ai cărui cetăţeni – majoritatea protestanţi – nu-i vedeau cu ochi buni pe semenii lui.

Rosewater nu se sinchisea însă de nimeni şi de nimic în afară de el şi de ziarul lui. În ciuda numeroaselor certuri în care era implicat, certuri relatate cu delicii de adversarii săi, umbla ţanţoş prin oraş, ca şi cum ar fi fost moşia lui. În momentul de faţă construia şi cea mai înaltă clădire din oraş, chiar după colţ, care să găzduiască redacţia tot mai extinsă a ziarului.

— Forsythe! urlă Rosewater, şi Dan îl privi ridicând dintr-o sprânceană; fiind reporter-vedetă, îşi putea permite să se prefacă a nu-i fi teamă de şeful

lui.

— Rosewater? Gavin rânji; nimeni altcineva nu scăpa nepedepsit dacă nu i se adresa cu „domnul“.

— Mișcă-ți fundul afară și câștigă-ți leafa. Scrie. Du-te și dă de urma blestemaților ălora de plimbăreți cu sania… scrie despre ei. „Protipendada orașului, surprinsă de cel mai rău viscol de nu se mai știe când…“ așa se vinde ziarul.

— Dar cu cei din prerie cum rămâne? întrebă Gavin aproape în șoaptă.

Rosewater își întoarse ochii pătrunzători spre el.

— Doamne sfinte, povestea lor nu vinde ziarul, băiete! Să zicem că niște fermieri își pierd vitele sau mor de frig într-o căpiță de fân. Și ce-i cu asta? Oamenii vor să citească despre doamne frumoase aflate în primejdie de moarte, domnișoare elegante peste care dă năpasta, domni cu mustăți răsucite, date cu ceară, băieți de bani gata, care fac fapte eroice… asta vor oamenii să citească.

— Nu sunt întru totul de aceeași părere.

— Puțin îmi pasă dacă ești sau nu. Nu lucrezi pentru mine. Zi mersi că ai un birou aici. Și cu asta, îi întoarse spatele.

— Forsythe, tot aici ești? îl luă la rost pe Dan, care zâmbi, își puse paltonul fără să se grăbească și salută.

— La ordinele dumneavoastră. Apoi ieși să înfrunte viscolul. Gavin se uită după el pe fereastră și îl văzu dispărând în întunericul care se lăsa.

— Hei! Rosewater se întoarse din nou spre Gavin.

— Da?

— Dacă vrei să scrii ceva pe placul sponsorilor, atunci oferă-le ceva amuzant. Știi tu, ceva despre cât de frig e în buda de afară sau că de acum se va găsi gheață din plin. Ceva nostim, chiar dacă pe mine mă scot din sărite chestiile nostime. Dar oamenilor le plac, așa că dă-i bătaie. Măcar la treaba asta te pricepi.

Gavin zâmbi mânzește cu ochii la Rosewater, care urca scara spre biroul lui de la etaj, sărind câte două trepte o dată. Da, măcar la treaba asta se pricepea.

Se duse la biroul lui, își puse manșetele de hârtie și scoase o sticluță nouă de cerneală din sertarul de jos. Mânios, deșurubă capacul, dar de acesta era

prinsă o picătură mare de cerneală neagră, groasă, care căzu pe birou, împrăștiind stropi în jur. Gavin frecă cerneala până intră în lemn, ca o amintire din război.

Încă o minciună. La asta se pricepea.

„Ce am auzit pe stradă după marea furtună de zăpadă… doi inși care își legau caii stăteau de vorbă, și unul a zis că anul ăsta o să avem gheață din belșug după viscolul de ieri…“

Gavin lăsă jos stiloul, își smulse manșetele, mototoli hârtia și privi ghemotocul din palmă. Îi veni o idee năstrușnică: să mănânce această mărturie jalnică a ceea ce devenise. Afară mureau oameni. Rămâneau fără mijloace de trai. Se luptau să supraviețuiască până dimineață. Și, în vremea asta, el stătea la redacţia unui ziar, într-un birou încălzit peste măsură, de abia puteai respira, și scria *glume*.

Căci asta erau oamenii pentru Rosewater și pentru afaceriștii care îi numărau ca pe vite când coborau din tren. Încetau să mai fie ființe omenești, ajungeau să fie simple numere, iar acum, personaje anecdotice.

Asta fuseseră și pentru Gavin – până în această după-amiază.

Fata aceea… Nu putea să și-o scoată din minte. Oare pentru că, prin ea, țăranii nătângi căpătaseră o față, și glumele făcute pe seama lor – o victimă?

Știa doar că, după ce o văzuse, se rușinase de promisiunile deșarte făcute până atunci. Pentru că ținutul pe care Gavin îl descrisese – minţind cu bună-știință – ca fiind un rai pentru această fată vie, plină de speranțe, și pentru atâția alții ca ea, le fura nu doar inimile, ci și viețile. Firește, vara îi ispitea și îi vrăjea cu apusurile aurii de soare și lanurile bogate de grâu, promițătoare de belșug. Până a doua zi, când fie le bătea grindina, fie le rodeau lăcustele, de nu mai rămânea nimic, spre disperarea și amărăciunea celor care priveau neputincioși din ușa unei sărăcăcioase colibe de pământ.

Astăzi Gavin le văzuse cu adevărat fețele. Fața mamei – o promisiune sau mai bine zis o amenințare cu ceea avea să fie fiica ei peste câțiva ani: obraji brăzdați de riduri, piele înăsprită, gură căzută la colțuri. Umerii încovoiați de ridicat și cărat greutăți. Și de necazuri. Amândouă erau în prerie, în mijlocul furtunii.

Se lăsă la loc pe scaun, își frecă fața cu mâinile de mai multe ori, asemenea unui om pe cale să-și piardă mințile, după cum i se păru. Apoi începu să

bâțâie din genunchiul stâng. Își dorea din tot sufletul să facă ceva. Orice, doar să nu scrie o glumă. Sau să spună încă o minciună. Simțea nevoia să facă ceva adevărat, o faptă eroică. Se ridică, stiloul căzu pe jos, foile goale se împrăștiară; își sumese pantalonii, hotărât să acționeze.

Însă atunci își văzu imaginea reflectată în geam – obrajii puhăviți, burta care întindea bretelele, gata să pocnească. Se trânti greoi pe scaun. Ce naiba putea face?

Singura lui putere stătea în stilou și imaginație. Și naiba să-l ia dacă-l ducea mintea cum să le folosească pentru un scop eroic, în nici un caz atât timp cât viscolul făcea prăpăd.

Doamne, ce-i ardea buza după un păhărel! Poate că mai era deschisă crâșma, căci ce-ar avea Bătrânul Locotenent de făcut decât să țină deschis pentru amărâții care nu-și găseau rostul în lume?

Așa, ca el.

Capitolul 12

Ollie Tennant, acoperit de zăpadă, cu broboane de gheață în genele lui lungi, deschise ușa cămăruței din față a prăvăliei, unde se făcea școală. Fu cât pe ce să cadă înăuntru, împins de vântul furios.

Avu nevoie de câteva minute ca să-și recapete suflul, să tragă în piept aerul ceva mai cald, să clipească până când vederea i se limpezi. Drumul de la cârciumă până în partea de nord a orașului îl storsese de puteri chiar și pe un uriaș ca el. Nu se rătăcise, însă a naibii furtună de zăpadă dacă nu-i jucase toate festele posibile, ascunzând răspântiile, acoperind zgomotele făcute de cai și căruțe, lovindu-l pe spate cu degetele ei înghețate, izbindu-l din toate părțile, așa încât abia izbutea să pună un picior în fața celuilalt, agățându-se de fiecare stâlp, felinar, indicator rutier sau cadru de ușă.

Cu greu, ajunsese, și acum era privit de câțiva copii, între care doi îi semănau și îi purtau numele. Și o tânără albă ghemuită într-un colț din spate, departe de copiii de culoare; când îl văzu, făcu ochii mari de groază și se lipi de perete, parcă ar fi vrut să treacă prin el.

În cele din urmă, copiii lui izbucniră în râs și strigară veseli: „Tati!“ Alergară spre el și îl traseră mai aproape de soba rotofeie, care mai dădea ceva căldură.

— Tati! Ai venit!

— N-a mai sosit nimeni? Paltonul și mănușile lui Ollie începură să se dezghețe și să picure apă din ele. Ollie se duse la șirul de cuiere goale – copiii își puseseră paltoanele, fularele, jachetele și șalurile – și își atârnă acolo paltonul uriaș. Se întoarse la sobă frecându-și mâinile și numără copiii; erau șase cu ai lui. Plus învățătoarea.

— Bunicul lui Grayson a venit și i-a luat pe el și pe sora lui, pe urmă Jenny și Charles s-au dus acasă, fiindcă ei stau ceva mai încolo, pe strada asta; noi am rămas, cu toate că doamna învățătoare ne-a spus că putem pleca dacă vrem, dar noi n-am vrut, și acum ai venit tu!

Micul Francis, fiul lui Ollie, în vârstă de nouă ani, se opri în cele din urmă,

ca să-şi tragă sufletul. Ollie îl mângâie pe creştet şi îl trase uşor de ureche ca să înţeleagă că a vorbit destul. Toată lumea ştia că Francis poate sporovăi minute în şir aproape fără să tragă aer în piept.

— Învăţătoarea v-a dat voie să plecaţi? Pe vremea asta?

Ollie se uită la fiica lui, Melissa, în vârstă de unsprezece ani. Fata dădu din cap, şi codiţele răsucite în sus la capete, ca două zâmbete, se legănară întărindu-i răspunsul.

— Domnişoară…? Luându-şi seama, Ollie îşi scoase căciula şi o scutură de zăpada topită. Făcu un pas spre învăţătoare – habar n-avea cum o cheamă, la treburile astea se pricepea nevastă-sa –, dar se opri văzând-o că se ghemuieşte şi mai tare în colţul din care nu părea că vrea să iasă.

Era foarte tânără. Aproape o copilă. Subţire, fără rotunjimi, dar îmbrăcată ca o femeie în toată firea: fustă lungă, verde, cingătoare neagră, bluză albă cu o broşă cu camee la gât şi un şal cu model persan, pe care şi-l înfăşurase strâns pe după umeri. Făcuse ochii mari de frică şi parcă îi holba şi mai tare la fiecare pas al lui Ollie. Aşa că el, înţelegând de ce se poartă aşa – era purtarea tipică a unei femei albe, îngrozită că se află atât de aproape de un bărbat de culoare –, îşi îndulci instinctiv vocea şi gesturile. Nu trebuia să-i dea vreun motiv să se teamă de el, altminteri cine ştie ce-ar fi făcut sau spus? Mai văzuse cum vieţile altora fuseseră distruse sau sfârşiseră în ştreang din pricină că nu ştiuseră să citească semnele, nu îndeajuns de repede.

Parcă avea de-a face cu un animal rănit, îşi spunea Ollie uneori. Era nevoie să înţelegi ce se petrece în mintea unei fiinţe, să-i anticipezi mişcările şi teama. Era nevoie să ştii când să dai înapoi, când să laşi capul jos, să treci pe trotuarul celălalt şi să-ţi fereşti privirea.

— Domnişoară… Ollie se întoarse spre fiul lui şi îl întrebă în şoaptă: Cum o cheamă?

— Domnişoara Carson! răspunse Francis un pic prea tare, şi Ollie tresări.

— Să-mi fie cu iertare, domnişoara Carson, da? Eu sunt domnul Tennant, tatăl lui Francis şi al Melissei. Cum vă simţiţi? Copiii au mâncat de prânz? Aţi avut ce mânca?

— Nu te apropia de mine, zise domnişoara Carson cu voce înăbuşită. (Îşi strânse genunchii la piept şi se lipi şi mai tare de perete, ceea ce lui Ollie i-ar fi părut cu neputinţă.) Nu ştiu… afară e groaznic… să nu mai faci nici un pas

înspre mine, să nu…

Ollie strânse din buze şi întoarse capul, ca să nu vadă groaza din ochii tinerei, şi nici ea scârba din ai lui. *Asta* era învăţătoarea copiilor săi? O fată care nu-i putea suferi, care se temea de ei? Oare izbutea să-şi ascundă scârba faţă de culoarea pielii lor, pentru că erau mici şi nu puteau să-i facă nici un rău? Încercă să-şi aducă aminte ce ştia despre şcoală, care era deschisă de curând. Conform legii, copiii lui puteau merge la şcoli pentru albi, însă nu erau bine primiţi acolo, mai ales că deveniseră din ce în ce mai numeroşi. Ca să facă faţă creşterii populaţiei, în cartierul de nord se deschideau şcoli noi. Din câte auzise, în tot oraşul Omaha nu era decât o profesoară de culoare, şi ea preda într-un liceu mic. Prin urmare, la clasele mici, predau profesori albi; majoritatea se oferiseră voluntari sau fuseseră trimişi de biserici. Până acum nu văzuse lucrurile astfel, dar era adevărat: şcolirea copiilor lui era considerată un act de caritate. Iar Ollie cunoştea oamenii îndeajuns de bine cât să înţeleagă că aceia care făceau acte de caritate doar arareori simţeau iubire sau consideraţie faţă de cei cărora le erau adresate.

— Trebuie să mă duc acasă! exclamă domnişoara Carson şi se ridică, tremurând din cap până în picioare. Trebuie să mă duc acasă, ai mei îşi fac griji din cauza mea. Nu pot rămâne aici. Nu-mi pasă de… poţi să-i iei acasă, ia-i de aici, du-i de aici! Plecaţi cu toţii!

— Domnişoară, vă rog să mă ascultaţi o clipă, spuse Ollie cu glas blând, aşa cum ştia să vorbească la nevoie. Nu e cu putinţă, nu pe furtuna asta. Unde locuiţi?

— De ce vrei să ştii? întrebă fata, privindu-l cercetător; buzele i se albiseră.

— Doar ca să… în această parte a oraşului? Sau în altă parte?

— Lângă Fremont, biserica episcopală… tata e pastor acolo. El a vrut să predau aici.

— Aha, dădu Ollie din cap, fără să se mire. Domnişoară, nu aveţi cum să ajungeţi acolo, asta încerc să vă spun. Tramvaiele nu mai merg, multe dintre felinare s-au stins, e o vreme de nu-ţi vine să laşi nici un câine afară. V-aţi rătăci, aţi putea păţi ceva… n-aţi vedea nici măcar un cal venind de după colţ. Trebuie să staţi aici până se domoleşte viscolul.

— Să stau aici… peste noapte? ridică ea vocea.

— Măcar până se domoleşte.

— Ai să… să-i duci pe copii acasă?

— Nu, domnișoară. Nicăieri nu sunt mai în siguranţă ca aici.

— Of! Domnișoara Carson închise ochii strâns şi întoarse capul spre perete, ascunzându-şi jumătate de faţă.

Ollie făcu vreo câţiva paşi înapoi ca să-i dea timp să se obişnuiască cu gândul. Se întoarse spre copiii care stăteau lângă sobă ţinându-se de mâini şi îi priveau uimiţi. Li se alătură, întinse şi el mâinile spre focul care abia mai pâlpâia şi căzu pe gânduri.

Încăperea era mică. Avea două rânduri de bănci şi atât – nici tablă, nici pupitre. Aşa era la şcoala pentru copiii de culoare, îşi zise cu amărăciune. Le spui că pot învăţa, dar nu le dai cele necesare. Văzând doar câteva abecedare, înţelese că erau nevoiţi să le împartă. Copiii lui aveau tăbliţe, dar ştia de la nevastă-sa că unii nu aveau, aşa că îl bătea gândul să le cumpere. Pe pereţii zugrăviţi erau prinse câteva desene făcute de copii, însă altminteri era un loc trist, abia luminat de câteva lămpi cu ulei prăfuite.

Nu vedea nicăieri vreo grămadă de lemne sau găleată cu cărbuni pentru foc.

— Unde ţineţi lemnele? întrebă Ollie peste umăr, ca şi cum nu era mare lucru, evitând să se întoarcă spre învăţătoare.

— S-au terminat acum vreun ceas. Asta e tot ce-a mai rămas, răspunse ea, şi Ollie, de la celălalt capăt al camerei din ce în ce mai friguroase, îi auzi răsuflarea întretăiată, de animal prins în cursă.

Se ridică prefăcându-se că se întinde, dar, în realitate, căutând ceva ce putea fi pus pe foc. Câteva cărţi. Într-un colţ era un teanc de ziare vechi – probabil pentru latrina din spatele clădirii. Un birou masiv, cu capac-rulou, din cele folosite în bănci – al învăţătoarei –, şi o masă lungă în partea din spate a încăperii. Două mobile solide, nu le-ar fi putut rupe cu mâinile goale.

Se uită la cele două rânduri de bănci. Cu mâinile în buzunare, se apropie de una dintre ele şi o lovi cu piciorul. Se mişcă, carevasăzică nu era prinsă cu cuie de podea. Nici nu părea prea solidă, doar nişte scânduri prinse la capete de picioarele nu prea groase.

Cei şase copii se ţineau după el, şi înţelese că purtarea învăţătoarei îi speriase. Acum, că se afla aici, nu se mai temeau, dar probabil că se vor ţine aţă de el până îi va putea duce acasă dimineaţa sau când va fi încetat furtuna

de zăpadă. Dacă se oprea, se opreau şi ei.

Se întoarse şi îi privi pe rând cu blândeţe, zâmbindu-le.

— Cine vrea să se joace?

Câţiva copii zâmbiră, apoi Francis scoase un chiot când Ollie le arătă cum să spargă băncile, izbindu-le cu picioarele şi apoi rupându-le cu mâinile. Să distrugi fără să fii pedepsit e visul oricărui şcolar. În scurtă vreme râdeau şi ţipau cu toţii. Le făcea bine să se mişte, să-şi pună sângele în mişcare şi să se mai încălzească. Ollie nu avea cum să ştie cât va ţine focul, chiar dacă ardeau toate băncile.

— Nu se poate… vai de mine, n-au voie să facă aşa ceva! Nu se poate! strigă domnişoara Carson, ieşind indignată din ascunzătoarea ei. E proprietatea cuiva… a oraşului!

— Am să le plătesc, zise Ollie încruntat. Domnişoară, trebuie să punem ceva pe foc, altminteri îngheţăm. Aveţi altă idee?

— Da, să mergeţi acasă! Cu toţii, duceţi-vă la casele voastre! Eu una aşa am să fac! ţipă ea ascuţit şi se năpusti spre uşă.

Ollie avea de ales: ori s-o oprească, să atingă o femeie albă şi, astfel, să-şi pună viaţa în joc… Ori s-o lase să plece, ca o smintită ce era; doar şi-o făcea cu mâna ei.

— Domnişoară! Domnişoară Carson!

Vocea lui putea umple o încăpere, ba chiar o biserică, credea nevasta lui, dacă îşi punea în gând. Bubui, stârnind ecouri în camera aproape goală, în timp ce el se aşeză hotărât între tânăra zănatică şi uşă.

Ea se opri la câţiva paşi în faţa lui şi, astfel, putu să o vadă mai bine. Era albă de spaimă, până şi buzele i se înălbiseră – nu văzuse niciodată pe cineva atât de palid. Obrajii păstraseră rotunjimea copilăriei şi bărbia ascuţită îi tremura ca atunci când, doar o fetiţă fiind, era tristă sau speriată.

Copiii apăruseră târziu în viaţa lui Ollie. Nu-şi dorise neapărat să aibă o familie – nu-şi făcuse planuri dinspre partea asta –, dar aşa se întâmplase, şi nu-şi amintea să fi avut cu adevărat de ales. O întâlnise pe Alma, o fată drăguţă şi isteaţă, căreia nu-i păsa că e proprietar de bar. Ceea ce contase şi mai mult, ea nu sărise niciodată calul încercând să-l aducă la slujbă. Îi bătea apropouri de una, două ori pe lună, dovedindu-se a fi, aşadar, un model de moderaţie, dacă o compara cu femeile bisericoase pe care le cunoştea el. Îl

domesticise în felul ei, dăruindu-i doi copii care îi înmuiaseră inima din clipa când îi ţinuse în braţe; îl izbiseră în piept cu pumnii lor micuţi şi îl cuceriseră fără drept de apel.

De atunci, Ollie descoperise că e ca ceara în mâinile oricărui copil; tot ce avea legătură cu copiii, sensibilitatea lor exagerată, energia inepuizabilă care se termina pe negândite, lăsând locul unui somn din care nu te îndurai să-i trezeşti, toate îl încântau. Şi, mai presus de toate, promisiunea pe care o reprezentau. Cine-ar şti să spună ce va ajunge un copil la maturitate? Unii credeau că ştiu. Alma avea păreri bine înrădăcinate în această privinţă: „Ascultă-mă pe mine, Francis ăsta o să ajungă predicator, la cum vorbeşte!“ sau „Îl ştii pe Peter ăla mic, băiatul lui Thompson? Ai văzut ce priviri îţi aruncă? Îţi spun eu, n-o să iasă nimic bun din el!“

Însă Ollie avea speranţe pentru oricare dintre ei.

Tocmai acea bărbie tremurândă a fetei de cincisprezece, cel mult şaisprezece ani – fata care, era nevoit să recunoască, mai mult ca sigur că fusese împinsă în această situaţie de nechibzuitul ei părinte, voind să mai bifeze un punct pe lista faptelor care aveau să-l ducă drept în rai – îl convinse pe Ollie. Dacă ar fi fost adultă, ar fi lăsat-o să plece pe loc, fiindcă el nu credea că adulţii se pot schimba în bine. Nu venise aici ca s-o salveze pe ea, ci pe copii.

— Nu puteţi ieşi pe stradă, domnişoară, spuse pe un ton blând. N-o să scăpaţi cu viaţă. Eu nu vreau să se întâmple aşa ceva, şi nici copiii. Uitaţi-vă la ei.

Domnişoara Carson îşi strânse şalul şi mai tare, de i se albiseră încheieturile degetelor, şi se întoarse spre copii. Nici unul dintre ei nu făcu vreo mişcare; pur şi simplu o priveau, cu feţe inexpresive. Se vedea cât de colo că nu era mare iubire între învăţătoare şi elevi. Aşa că Ollie îi făcu semn lui Francis, care înţelese într-o clipă şi făcu un pas înainte, ţinând mâinile la piept, la fel ca actriţa care o jucase pe mica Eva în piesa *Coliba unchiului Tom*, din reprezentaţia de astă-vară. Ollie abia se ţinu să nu râdă. Ia uită-te la el! Poate că Alma avea dreptate. Poate că viitorul lui era legat de o scenă – în biserică sau la teatru.

Păstră însă o figură serioasă, pentru că acum nu aveau vreme de glume; erau în joc vieţi omeneşti.

— Vă rugăm, domnișoară Carson, vă rugăm să nu plecați, zise Francis cu patos. Vrem să stați cu noi! Am fi așa de triști dacă vi s-ar întâmpla ceva!

Domnișoara Carson nu era ușor de păcălit, bineînțeles. Îi aruncă o privire sceptică, ridicând dintr-o sprânceană, dar, în același timp, era limpede că privește situația și din alt punct de vedere. Se uită afară, la strada întunecată. Lămpile cu gaz din interiorul clădirilor aruncau o lumină palidă, așa încât nu-ți dădeai seama de adevărata putere a furtunii. Din fericire, vântul furios își schimbă direcția tocmai în acel moment și izbi cu forță în vitrina prăvăliei. Până și Ollie scoase un strigăt, luat pe nepregătite. Fu un miracol că geamul nu se spărsese.

Domnișoara Carson tresărise și ea; izbucni iar în plâns, mototolind capetele șalului în mâini.

— Nu știu… nu pot sta aici… vreau să merg acasă! Vreau la părinții mei! De ce n-au venit după mine? Până la urmă, îl privi pe Ollie în ochi, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji: De ce nu vine nimeni?

— Am venit eu. Sunt aici. Haideți să stăm cu toții lângă foc… vai de mine, ce frig s-a făcut, nu? Ollie nici nu se gândea s-o atingă, Doamne ferește! În schimb, încercă s-o convingă să se apropie de sobă prin vorbă și gesturi. Cred c-am să-mi pun paltonul, da, chiar așa. Îi făcu loc să se apropie de sobă, în timp ce luă din cuier haina picurând de apă și și-o trase pe el. Chiar că era frig.

Învățătoarea se apropie încet de sobă, aruncând priviri temătoare spre copiii care se dădură imediat înapoi ca s-o lase să stea în locul cel mai cald. Se așeză acolo, înfrigurată, trăgându-și nasul și ștergându-l din când în când cu șalul.

Apoi Francis făcu un pas spre ea, cu mâna întinsă.

— Domnișoară Carson, nu vă faceți griji. O să fie bine, acum, că tata e cu noi. Viscolul ăsta o să se oprească. Doar n-o să țină o veșnicie!

Domnișoara Carson nu-l apucă pe Francis de mână, însă zâmbi – un zâmbet timid, din colțul gurii. Lui Ollie îi aducea aminte de un iepuraș, dacă se gândea bine, cu năsucul rozaliu și bărbia tremurândă. Apoi o văzu dând din cap a încuviințare.

Răsuflă ușurat. La drept vorbind, i se părea că își ținuse răsuflarea încă de când plecase de la cârciumă. Mai întâi istovise luptându-se să-și croiască

drum prin furtună, apoi încercând să iasă cu bine dintr-o situaţie primejdioasă. Acum însă, putea respira liber.

Erau în siguranţă, aveau să supravieţuiască acelei nopţi de coşmar. Cu toţii, împreună cu acea insensibilă, dar înspăimântată femeie-copil, dedicată unei misiuni caritabile fără voia ei.

Dar al naibii să fie dacă n-o să stea de vorbă cu Alma mâine, când furtuna va fi trecut şi ei vor fi cu toţii, teferi şi în siguranţă, în apartamentul de deasupra cârciumii! N-o să îngăduie ca fiul şi fiica lui să fie educaţi din milă. Nu, nici în ruptul capului. Meritau să fie educaţi de cineva care arăta şi gândea la fel ca ei. Meritau să fie trataţi ca nişte oameni, nu ca trepte ale scării pe care urca cineva la cer. Comunitatea trebuia să facă ceva, să ajute mai multe tinere să-şi ia atestatul de învăţătoare, şi să caute mai stăruitor profesori de culoare. Să facă ceva.

Poate că furtuna îi dăduse gândul cel bun. Nu se mai putea ascunde în spatele barului şi să refuze cu încăpăţânare să vadă că peisajul societăţii civilizate se schimba ca şi cum ar fi suflat peste el furtuna de acum, smulgând copaci din rădăcină, dărâmând garduri, trântind acoperişuri la pământ.

Iar oraşele precum Omaha vor continua să fie divizate, fiecare stând cu semenii lui, vorbind limbi diferite. Despărţiţi de anumite străzi, pe care nu le traversau.

Copii care învăţau lecţii diferite, în funcţie de culoarea pielii lor.

Capitolul 13

— Anette!

Anette tresări speriată. Aproape că adormise, deşi, ca prin minune, mergea mai departe, poticnindu-se prin vârtejurile de zăpadă care îi înţepau obrajii. Zăpadă care nici măcar nu era zăpadă, ci ploaie de pietricele. Şi un vânt care nu era vânt, ci un adevărat ciclon.

Fredrik o ţinea de mână – vedea, dar nu simţea. În mâna cealaltă ţinea sufertaşul, iar tăbliţa pesemne că o avea încă lipită la piept, îngheţată. Fredrik o trăgea după el plângând, strigând-o pe nume, căznindu-se s-o smulgă din starea de încremenire.

Tremura. Dar îi era cald. Se prăbuşea. Dar era în picioare. Avea nevoie să meargă la baie, repede; simţea cum i se umflă vezica, îşi dădu seama că nu se mai poate ţine, că lichidul cald i se prelinge probabil pe picioare, udându-i chiloţii, fusta, ciorapii şi picurându-i în încălţări. Tânjea după căldura aceea, doar că nu avu parte de ea, n-o simţi.

Fredrik se opri pe neaşteptate, şi o expresie neobişnuită i se întipări pe faţă; stânjenit, lăsă privirea în jos, spre pantaloni. Se uită şi Anette, şi văzu o pată întunecată. Cei doi copii se priviră preţ de câteva clipe; amândoi erau stânjeniţi. Nu li se mai întâmplase aşa ceva, nu de faţă cu celălalt. Acum plângeau amândoi, dar se ţineau de mâini, strângându-se în braţe. Apoi porniră mai departe.

Trebuie să fi fost aproape de ferma familiei Pedersen. Nu-i aşa? Lui Anette i se părea că se luptau de ore în şir să înainteze prin zăpadă. Se gândi că nu mai petrecuse atât de mult timp cu Fredrik. În momentele petrecute împreună, timpul zbura: câteva minute înainte de începerea orelor, recreaţiile, întoarcerea acasă, când se luau la întrecere cine fuge mai repede. Erau mereu în mişcare, nu aveau stare nici măcar când vorbeau, chiar dacă Fredrik era mai guraliv. Anette se bucura că i se adresează cineva, nu doar că vorbeşte fără s-o ia în seamă. Oricum, ea nu avea multe de împărtăşit; nu avea cum să-i povestească despre traiul în casa familiei Pedersen. Se jena să-i

mărturisească faptul că era doar o servitoare, însă neplătită pentru munca ei. Și nici măcar dorită.

Fredrik, pe de altă parte, avea o familie numeroasă și fericită, de care se plângea toată ziua. Tor îl necăjea de câte ori avea prilejul, îi punea broaște în ghete și îi băga șerpi în cămașă. La rândul lui, Fredrik se răzbuna pe frații mai mici și pe surioara lui, dar se jura că el era pedepsit pentru faptele lui, spre deosebire de Tor. Tatăl lui îl privea sever și îi spunea că e profund dezamăgit de el înainte să-i tragă o mamă de bătaie. Mama îl săruta până îi potolea plânsul, însă nu-i dădea desert în seara aceea.

— Trebuie să fii un exemplu pentru ceilalți, Fredrik, îi spunea.

Dar pe Tor nu-l pedepsea niciodată, orice-ar fi fost. Era preferatul mamei și al tatei, nu mai puteau după *el*. Ce dacă Fredrik venise acasă cu premiul întâi la ortografie? Credeți că mama a plâns, mândră de el, ca atunci când Tor le-a spus că domnișoara Olsen declarase că nu mai avea ce să-l învețe, fiindcă prindea totul prea repede?

Nu. Într-adevăr, mama pregătise în seara aceea desertul lui preferat – chec cu marțipan și stafide – și nu-l mai trimisese să aducă apă pentru spălatul vaselor, dar lacrimi de bucurie nu vărsase.

Of, ce necazuri mai avea și Fredrik! Anette nu-i mărturisise niciodată cât îl invidia și cât de copilărești îi păreau supărările lui. Când îi povestea despre păţaniile lui, Anette îşi dădea seama de câte ducea lipsă în casa soților Pedersen. De o familie fericită, de o mamă și un tată care să țină îndeajuns la ea, încât să plângă după ce o pedepseau, de un frate mai mare pentru care să însemni ceva, într-atât cât să-ți facă farse. Oameni care s-o considere o persoană, nu o problemă sau o soluție nedorită, nimic mai mult decât un animal de povară.

Oameni care s-o iubească.

Ce n-ar fi dat să aibă și ea un frate ori o soră mai mare care s-o necăjească! Un tată care s-o pedepsească doar ca s-o facă mai bună, fiindcă o iubea foarte mult! Nu i-ar fi mărturisit pentru nimic în lume lui Fredrik ce-și dorea. Deoarece Fredrik Halvorsan, băiatul pistruiat și zburdalnic care nu avea habar de lucrurile rele din viața unora, o alesese pe ea, Anette. Era singura persoană din lume care o căuta pe ea, și numai pe ea, într-o cameră plină de oameni. Singura persoană care făcea orice doar ca să stea lângă ea și să nu se

îndepărteze nici cu un pas. Singura persoană care o considera aliatul lui, nu un dușman sau un animal prost, care trudește cât e ziulica de lungă, făcând treburi pe care nimeni altcineva nu voia să le facă.

Singura persoană care îi rostea numele cu bucurie, nu fără tragere de inimă sau cu mânie.

— Anette! O trase tare de braț, și ea se frecă cu degetul mare, amorțit de-a binelea, la ochii peste care se așezase iar o coajă de gheață, și doar așa îi putu deschide. Tremura din toate încheieturile, și parcă nici nu-și mai amintea cum e să nu tremuri. Broboada prea subțire și rochia de bumbac nu-i puteau ține de cald. Cu toate astea, mergea mai departe; picioarele puternice și inima neînfricată care o duseseră la școală o ajutau să înainteze și acum. Ținându-se de mână cu Fredrik porni mai departe, pas cu pas. Mergea cu capul plecat, simțind în obraji înțepăturile ciudatelor bobițe de gheață. Erau singuri în miezul răsunător al furtunii, care înăbușea orice sunet – nu-și auzea pașii, abia izbuteau să se înțeleagă – și o asurzea cu urletele vântului.

Anette trase adânc aer în piept și îi strigă lui Fredrik:

— Cred c-am greșit drumul! Nu știa dacă era sau nu așa, însă mergeau de ore bune fără să dea de nici un loc cunoscut.

— Ba nu, strigă Fredrik. O scotea uneori din sărite, doar din pricină că el era băiat, și ea nu. Nu se sfia s-o privească de sus, și, de cele mai multe ori, Anette nu se împotrivea.

Acum însă îl contrazise – doar nu era să-l lase să-i spună ei ce să facă.

— Ba da. E drumul spre casa mea. Vezi bine că-l știu.

— Ești o proastă, ne-am rătăcit! țipă Fredrik răgușit.

În clipa următoare țipau unul la celălalt, cu lacrimi înghețate pe obraji. Anette nu cunoscuse nerod mai mare decât Fredrik! Se săturase să fie certată și luată în batjocură. Într-adevăr, era îngrozită și abia se ținea pe picioare din cauza vântului nemilos, care încerca s-o trântească la pământ, dar băiatul ăsta n-avea s-o învețe pe ea cum să ajungă acasă! Pe moment uită că îl avea în față pe Fredrik, singurul ei prieten; acum îi întruchipa pe toți cei care îi spuseseră ce, cât de repede sau de încet să facă un anumit lucru, unde să stea și ce să creadă.

Era toți într-unul. Și până să se dumirească, îl plesni peste față.

— Tâmpito! făcu Fredrik, încleștând pumnii, dar n-o lovi. Slujnică ce ești!

Năimită… ba chiar mai rău! Știi ce se spune despre tine la școală? Că maică-ta în persoană te-a dat pe un porc! Ești așa urâtă, că nici nu făceai mai mult!

— Să-ți iei vorbele înapoi! Anette izbucni în plâns, dar așa furioasă ca acum nici nu-și amintea când mai fusese. Nu-și îngăduise să fie supărată pe mama ei sau pe tanti Pedersen; în sinea ei fusese mereu de aceeași părere cu Fredrik și ceilalți. Într-adevăr, era proastă, era și urâtă, dar acum, pierdută într-un vulcan de zăpadă care semăna mai degrabă a cenușă, față în față cu băiatul ăsta nerod, era mai înfuriată decât un roi de albine. Se repezi la el, îl apucă de umeri și îl zgâlțâi; la rândul lui, el o împinse și o trânti pe jos. Anette se ridică și răcni la el:

— Nu sunt… n-am fost dată la schimb! N-am fost, n-am fost, n-am fost!

Ridică brațul în care încă mai ținea sufertașul și se pregăti să lovească. Văzând-o, Fredrik făcu ochii mari, se întoarse pe călcâie și o luă la fugă înapoi, dispărând în vâltoarea de zăpadă.

Lăsând-o încă o dată singură.

O clipă, rămase cu brațul ridicat, gata să izbească. Avea nevoie să dea în ceva sau, mai bine zis, în cineva. Țipă cât o ținea gura, un țipăt lung, pătrunzător, care se sfârși cu un geamăt răguşit. Gâfâia, fiindcă îi era greu să respire în vârtejul de gheață și zăpadă, însă deschise gura și dădu iar frâu liber mâniei care urcă la suprafață, întâlnindu-se cu furia dezlănțuită a cerurilor și pierzându-se în aer. Era prea mică, prea neînsemnată. N-o auzi nimeni.

Nimănui nu îi păsa de ea.

Căzu în genunchi, scuturată de hohote de plâns. Tremura, plângea, se încinsese de mânie și înghețase de teamă; înțelegea că va muri în acel loc și nimeni n-o va plânge. Va afla mama de soarta ei? Va veni să-i caute trupul, ca să-l îngroape lângă bordei, de fapt o hrubă săpată în malul râului? Probabil fusese săpată de indieni, poate că le servise drept ascunzătoare în timpul războaielor indiene, îi spusese tatăl vitreg odată. „Doamne, aici chiar pute a indian, nu simți?“ Peste tot erau împrăștiate vârfuri de săgeți, care sclipeau în lumina soarelui de vară, așa că erau ușor de găsit.

Chiar dacă nu mai locuise în altă casă înainte ca mama ei s-o dea familiei Pedersen, Anette își dădea seama cât de mizer era bordeiul lor și că mai nimeni nu trăia astfel, ca într-o vizuină de popândăi. Primăvara apa năpădea prin pereți, vara, din aceiași pereți ieșeau șerpi, toamna veneau porcii

sălbatici, băgându-i în sperieți, și iarna stăteau și se holbau unii la alții; era prea frig ca să poți face ceva, și tot atunci tatăl ei vitreg se purta cel mai urât. Când o lua pe Anette peste picior, când se apropia prea tare de ea, „ca să ne încălzim“, spunea cu un rânjet respingător, în timp ce mama ei îl privea strângând din buze, și frații mai mici se tăvăleau de râs.

Propria ei familie credea că nu merită să trăiască nici măcar în acea gaură din pământ, drept care se descotorosiseră de ea.

Nu încape îndoială că soților Pedersen nu le-ar fi păsat nici cât negru sub unghie dacă ar fi murit înghețată. Aveau s-o găsească moartă, cu tăblița și sufertașul alături, singurele lucruri la care ținea tanti Pedersen. Avea să răsufle ușurată, lăsându-l pe nenea Pedersen să se îngrijească de cadavrul ei; probabil că el ar fi îngropat-o undeva, fiindcă era un om cumsecade. Dar și el ar fi uitat-o de îndată ce ar fi aruncat ultima lopată de pământ peste ea, n-ar fi pus nici un semn pe mormânt, așa încât, în scurtă vreme, iarba l-ar fi acoperit, și ea, uitată de toți, avea să zacă pe vecie acolo, în pământul rece.

Iar acum nici măcar Fredrik nu va plânge după ea, și vina era doar a ei: îl izgonise și avusese grijă să-i amintească singurei persoane care nu se lămurise până atunci că nu merită să fie iubită.

— Fredrik! Înspăimântată, abia-abia se ridică în picioare; uitase de mânie, redevenise ea însăși. Nu mai era o harpie înfuriată pe soartă, ci doar o fată prostuță, incapabilă să se descurce singură, pierdută în infernul alb. Fredrik!

O luă la fugă în direcția în care credea că fugise el, strigându-l neîncetat pe nume, până când auzi ceva. Se opri ciulind urechile, și într-adevăr auzi un plânset, un băiat plângând; inima îi bătu mai tare și, încurajată de speranță, se repezi într-acolo.

— Fredrik!

Îl găsi așezat într-o adâncitură din pământ, aproape îngropat de zăpadă; nu-l văzuse, pur și simplu se împiedicase de el. Stătea ghemuit, cu genunchii strânși la piept, și plângea. Când înălță capul, Anette văzu că sprâncenele i se acoperiseră de promoroacă, zăpada i se lipise de gene și obrajii îi erau nefiresc de roșii, mușcați de ger și arși de zăpadă. Însă el era, Fredrik, fără umbră de îndoială.

— Ia-iar-tă-mă, spuse clănțănind din dinți, cu glas șovăielnic.

Se ridică și o strânse tare în brațe, iar Anette rămase cu gura căscată de

uimire. N-o mai luase niciodată în braţe. De fapt, n-o mai luase nimeni, şi fu atât de uluită, că uită să-i răspundă în acelaşi fel – ori poate că nu ştia cum. În orice caz, în clipa următoare se ţineau iarăşi de mână, şi Fredrik, fără să se mai împotrivească, se lăsă tras în direcţia în care, cu puţin timp în urmă, era atât de sigură că fusese cât pe ce să piardă singura persoană din lume care ar fi jelit-o dacă murea.

Dar acum nu mai era la fel de sigură; de fapt, nu avea habar încotro s-o ia. Iar Fredrik nu părea în stare s-o ajute; mormăia ceva de neînţeles şi o ţinea pe Anette de mână, lăsându-se condus de ea.

Ea se prefăcea că ştie drumul spre casă, când, în realitate, ştia doar că trebuie să meargă mai departe, cu orice chip. Aşa că îşi continuară marşul poticnindu-se.

Împreună.

Capitolul 14

— Trebuie să plecăm de aici.

Raina fu uimită auzindu-şi propria voce, calmă, raţională, rostind acele cuvinte; era sigură că le spusese doar în gând. Dar, odată ce le rosti, îşi dădu seama că aşa stăteau lucrurile şi că, în cele din urmă, mintea o luase înaintea inimii. În timp ce zăpada intra pe fereastra spartă, şi frigul se întețea de la o clipă la alta, înţelese că totul depindea de ea. Nu avea să vină nimeni s-o salveze. Nici sora ei mai mare, nici tatăl ei. Nici Gunnar Pedersen.

— Copii! strigă ca să acopere şuierul vântului, dar şi plânsetele şi suspinele lor.

Îi numără iute, ca să fie sigură. Zece copii şi Tor. Cea mai mică era Sofia Nyquist, de doar şase ani, care plângea după mama ei; apoi sora ei, Enid, doar cu un an mai mare. Gemenele Rosa şi Eva Larsen, în vârstă de opt ani; Albert Blickenstaff avea nouă; Clara Hagen şi Tana Berg aveau zece; fratele mai mare al lui Albert, Walter, şi cel mai bun prieten al lui, Daniel Hagen, aveau unsprezece. Arvid Dahl, băiatul înalt, dar slab, de ţi se făcea milă, avea treisprezece; era cel mai apropiat ca vârstă de Tor, însă plăpând, fiindcă fusese bolnav mai toată viaţa lui; pe deasupra, din cauza astmului de care suferea, răsuflarea îi era un fel de hârâit şi de scârţâit.

Privindu-i, Raina se înduioşă: fiecare se diferenţia prin ceva, un mic amănunt. Daniel avea cărarea strâmbă – pesemne că nu-i mai dădea voie mamei să-l pieptene ca pe un copilaş, de vreme ce el era acum băiat mare şi se descurca singur. Clara şi Tana se ţineau de mână, ca întotdeauna, şi când stăteau în bancă la ore, şi când ieşeau alergând în pauză. Enid zâmbea într-o parte; îi lipsea un dinte din faţă, dar nu era câtuşi de puţin stânjenită, ci zâmbea voioasă, cu mult curaj, sfidând pe oricine ar fi vrut să râdă de ea. Walter îşi sumeţea bretelele ca un bărbat matur, cu un gest inconştient, dar mândru, ca şi cum avea sub ochi o sumă de posibilităţi şi socotea în minte ce profit i-ar putea aduce. Era însă un copil mic de statură, cu oase mai subţiri decât ceilalţi băieţi, pe care îl vedeai mai degrabă potrivit să trebăluiască într-

un magazin decât la fermă, așa cum îi fusese menit când se născuse într-o familie din prerie.

Raina își dădea seama că, în fond, nu-și făcuse timp să-i cunoască pe acești copii; gândul îi fusese în altă parte, întâi la noutatea plecării de acasă, apoi la atmosfera apăsătoare din casa familiei Pedersen, la teama de Anna, și apoi la uraganul de confuzie, speranță și dorință stârnit în ea de Gunnar. Sau, mai bine zis, în care o atrăsese. Elevii ei rămăseseră pe ultimul loc, ocupaseră un loc neînsemnat în mintea și inima ei, și acum își reproșa că se purtase astfel. Meseria ei era să-i învețe carte și răspundea de viața lor. Abia acum își dădea cu adevărat seama, când era pe cale să-i scoată afară din școală, în haosul furtunii de zăpadă. Abia acum îi vedea ca pe niște individualități, fiecare cu personalitatea lui.

— Domnișoară Olsen, vă rog, înainte să plecăm… lăsați-mă să dau o fugă până afară să văd dacă pot să-i găsesc pe Fredrik și Anette. (Tor îndrăzni s-o ia de mână – gest pe care nu se cuvenea să-l facă, însă era prea deznădăjduit. O strânse de mână până o duru.) Vă rog, Fredrik e așa de mic! Mama și tata mi-au spus să am întotdeauna grijă de el. Vă rog!

Raina și-ar fi dorit să-l lase, pentru că se gândea la Anette. Dintre toți copiii, doar pe ea o cunoștea cu adevărat. Anette, fetița lipsită de afecțiune, pusă la munci prea grele pentru un copil. Se întâmpla așa de rar să vezi cum i se luminează ochii de un albastru senin, și asta doar când era cu Fredrik. Îi era teamă să n-o supere pe Anna Pedersen; Raina era sigură că de aceea plecase. De câte ori nu-i spusese femeia aceea îngrozitoare ca nu cumva să întârzie când pleacă de la școală, dacă nu vrea să fie aspru pedepsită? Anna nu era genul de persoană care să amenințe cu pedeapsa, dacă n-ar fi avut ceva anume în minte. Anette știa mai bine ca oricine, de aceea nu era de mirare că fugise acasă.

— Tor, nu te pot opri, știi doar. Am încredere în tine că ai să hotărăști cum e mai bine.

Niciodată nu vorbise Raina mai sincer decât în acel moment, momentul când Tor Halvorsan dăduse deoparte ultimele rămășițe de copilărie, își îndreptase umerii, o privise drept în ochi și îi promisese că va sta alături de ea.

Raina asistă impresionată la această transformare. Întoarse repede capul,

pentru ca băiatul să nu vadă că îi dăduseră lacrimile.

— Acum, spuse ea și îmbrățișă scurt fiecare copil, ca să-i dea curaj, prefăcându-se a fi stăpână pe ea, deși ea însăși ar fi avut nevoie de îmbărbătare. Acum, fetelor, vă rog să vă scoateți șorțurile.

Fetele o priviră uimite, dar îi dădură ascultare. Micuța Clara se uită la șorțul ei – frumos, dar nefolositor, fiindcă, spre deosebire de șorțurile celorlalte fete, era făcut dintr-o țesătură fină și brodat cu fir colorat pe poale și la brâu. Oftă, dar îl scoase.

— Bun. Raina adăugă și șorțul ei la grămadă, apoi le spuse copiilor să se așeze la rând, de la cel mai înalt la cel mai scund: de la Arvid la Sofia.

Copiii se supuseră, tremurând și tropăind din picioare, pentru că zăpada intra necontenit pe fereastra spartă și se făcea tot mai frig. Erau îmbrăcați cu veșmintele și broboadele cu care veniseră la școală, dar nici unul nu avea haine groase; nici Raina, de altfel. Își aduse aminte de paltonul gros de lână pe care îl lăsase la aerisit, fără să se întrebe dacă nu-i va fi de folos, oare. Dar ea cel puțin avea fustă lungă și jupon; fustele fetițelor le ajungeau doar până la genunchi. Clara și Sofia aveau căciuli de lână, iar Tana își înfășurase fularul, de nu i se vedeau decât ochii. La fel și Arvid. Dar numai jumătate dintre copii aveau mănuși cu unul sau mai multe degete.

— Acum o să ne legăm unul de altul, pricepeți? Formăm un lanț, un lanț uman.

Fără să-și dea seama, Raina începuse să vorbească în norvegiană; Albert și Walter, cu toate că erau germani, păreau să înțeleagă și ei.

Împărți șorțurile celor mai mulți dintre copii, și aceștia își legară băierile întâi în jurul brâului, apoi una din ele de șorțul celui din față, așa încât, când terminară, semănau cu o insectă cu zece capete și douăzeci de perechi de brațe și picioare, o insectă caraghioasă, având la mijloc tocmai șorțul împodobit al Clarei. Albert se puse pe chicotit, și ceilalți îi urmară exemplul, amuzați de jocul cel nou.

— Șșș, îi dojeni Raina; trebuiau să-și păstreze forțele.

Îi făcu semn lui Tor să se apropie de ușa în pragul căreia stătea dârdâind și uitându-se afară; nu era doar întuneric, ci înaintea lor se întindea un ocean frământat, învolburat, mânios. Pământul plat al Nebraskăi, despre care se făceau glume, nu era chiar plat. Dacă nu aveai grijă, riscai să dai peste o

mulţime de obstacole: vizuini de popândău, smocuri încâlcite de iarbă care nu dispăreau cu totul în timpul iernii, pârâiaşe, viroage, ca să nu mai vorbim despre gardurile de sârmă ghimpată. Şi, din pricină că norul de furtună coborâse până la pământ, nu aveai cum să le vezi din vreme, ci doar când dădeai de ele. Sau cădeai în ele.

— Tor, casa ta e cea mai apropiată, mi se pare. Nu era sigură; fusese atât de preocupată de drama ei personală, că nu dăduse atenţie împrejurimilor. Tatăl ei ar fi fost tare dezamăgit; întotdeauna îi spusese că mai întâi trebuie să cunoşti terenul, lumea din afară, şi abia după aceea să te gândeşti la emoţiile tale, la lumea dinăuntru. Lumea din afară era cea mai crudă, avea obiceiul să spună.

Raina n-ar fi ştiut să explice de ce, dar era încredinţată că nu avea dreptate.

— Aşa e, domnişoară Olsen. Cam la jumătate de kilometru de aici, spre sud-vest.

Sud-vest. Asta era bine, înseamnă că nu vor intra chiar în gura demonului de afară.

— Carevasăzică, dacă ieşim, o luăm într-o parte, spre dreapta?

Tor dădu din cap.

— Sunt ceva semne… grajduri, sau garduri, sau copaci, măcar o căpiţă de fân, după care să ne orientăm?

Băiatul se gândi, încruntându-şi sprâncenele groase.

— E un pârâu chiar lângă grajdul nostru. L-am acoperit cu câteva scânduri, ca să putem trece.

— Dar până acolo nu mai e nimic?

— Nu, cred că nu.

— Bine.

Vântul se înteţi, capacul sobei se desprinse şi sări în sus până în tavan. Copiii ţipară, încercară să se ferească, dar se încurcară în şorţuri, fiecare luând-o în altă direcţie. Raina se grăbi să-i descurce; nu mai putea amâna plecarea nici măcar cu un minut, altminteri aveau să moară îngheţaţi înăuntru.

Puteau la fel de bine să moară îngheţaţi şi afară, doar că, prin voia lui Dumnezeu, îi va călăuzi până la ferma Halvorsan şi vor scăpa cu viaţă. Vor trebui să se mişte repede; arătă cu capul spre fetiţe.

— Tor, cred că mai bine o iei pe Sofia în braţe. Eu am să merg în faţă şi

am s-o iau pe Enid cu mine. O dezlegă pe Enid, îi zâmbi privind-o în ochii mari, cenușii și văzu că buzele îi tremurau – de frig, de nerăbdare sau de frică, cine știe? O mângâie pe codițele arămii. Ce panglici frumoase ai în păr, Enid!

— M-mul-ţumesc, d-dom-nișoară Olsen, răspunse fetița bravând, cu un mic zâmbet care îi merse Rainei drept la inimă.

Acești copii nevinovați îi încredințaseră soarta lor. Ce curajoși erau acești fii și fiice de emigranți!

— Bine, copii! Acum plecăm, dar rămânem împreună. Nimic rău nu ni se poate întâmpla dacă rămânem împreună. Mergem acasă la Tor, și pun rămășag că acolo ne așteaptă niște prăjiturele și lapte cald; pe urmă jucăm jocuri până vin părinții voștri să vă ia. O să ne distrăm, ce ziceți?

Câțiva scoaseră exclamații de încântare, dar cei mai mulți rămaseră tăcuți. Era un semn de încredere. Raina o ridică pe Enid în brațe și îi făcu semn lui Tor, care o luase pe Rosa de mână; Sofia era deja în cârca lui.

— Haideți! strigă plecând capul, ca să-și ferească fața de vânt, și ieși prima pe ușa școlii.

Se opri o clipă ca să se orienteze; se întoarse cu fața spre sud-vest, simțindu-i pe cei zece copii și pe Tor în spate, legați de ea. Copiilor li se tăie respirația când dădură piept cu mânia furtunii.

Apoi Raina se avântă în vârtejul asurzitor.

Capitolul 15

Păsările și animalele preriei se adăpostiseră care pe unde putuse.

Simțiseră primele furtuna, cu mult timp înaintea oamenilor. Simțiseră schimbarea în aer, vântul învârtindu-se de la sud la nord-vest ca limbile ceasului. Oricât de slab era, adulmecaseră izul acru al electricității. Zăpada avea un miros diferit de cel al ploii: mai uscat, nu așa de mucegăit. Percepuseră venirea frigului înainte ca temperatura să înceapă să scadă.

Șerpii cu clopoței, broaștele râioase și salamandrele nu știuseră nimic din toate astea. Își dormeau somnul de iarnă, îngropați adânc sub pământ; inimile abia dacă le băteau, doar cât să-i țină în viață până la primăvară. Nimic din furtuna care bântuia afară nu ajunsese până la ei.

Câinii de prerie, cu stratul gros de grăsime adunat înainte de venirea iernii, leneveau în vizuinile lor legate prin galerii subterane; poate să fi băgat de seamă vreo schimbare în aer, dar nu le păsa. Aveau să aștepte ca furtuna să se domolească, îngrămădiți unii peste alții în cuiburile căptușite cu iarbă. După ce trecea furtuna, aveau să se aventureze afară, să vadă ce și cum, dar deocamdată era vremea pentru somn.

Până și vulpile, care își adăugaseră încă un rând de blană pentru iarnă, hotărâseră să se ghemuiască în bârlogurile construite pe lângă case sau bordeie abandonate, renunțând la plăcerea de a dormi în prerie, sub lumina stelelor. De vânat nu putea fi vorba pe o asemenea furtună; oricum, iarna nu era tocmai prielnică vânătorii, așa că dădeau iama în ouăle de găină atât de prețuite de fermieri. Însă pe o vreme ca asta, nici măcar cotețul găinilor nu era ademenitor; vulpile adulte stăteau cu puii, fiindcă iarna, era în schimb, propice creșterii puilor.

Coioții își căutaseră și ei adăpost în vizuini construite în case și bordeie abandonate, la poalele copacilor, în văioage sau în malurile pâraielor. Iarna le era greu să vâneze; popândăii stăteau ascunși sub pământ, ceea ce însemna că nu le rămânea să vâneze decât căprioare – ajunse și ele doar piele și os, chiar dacă se îndestulaseră toamna –, pe care să le împartă între ei, să le mănânce

sau să le pună la păstrare.

Cel mai dificil era pentru animalele mari, care nu se puteau ascunde în vizuini. Căprioarele, elanii și antilopele de prerie aveau cel mai mult de suferit; se înghesuiseră în orice loc le putea oferi cât de cât adăpost, în preria nemiloasă: copaci, movile de pământ și văgăuni unde să nu fie chiar atât de vulnerabili în fața vitregiilor naturii. În clipa când simțiseră schimbarea în aer, turme întregi se strânseseră și se ghemuiseră pe pământ, ca să se încălzească, cu capetele plecate și ochii închiși; puii și exemplarele cele mai plăpânde stăteau în mijloc, unde erau mai apărați de ger. Mulți nu supraviețuiseră. La fel și iepurii, pe care viscolul îi prinsese departe de bârlogurile lor și care degeaba se îngrămădiseră pe unde apucaseră.

Vacile – câte mai erau la păscut, căci până în 1888 majoritatea crescătorilor isteți, cum era de pildă un tânăr newyorkez pus pe fapte mari, pe nume Theodore Roosevelt, învățaseră pe pielea lor că a creşte vaci pe câmpiile acestea sterpe înseamnă a investi în pierdere – avuseseră cel mai mult de suferit. Vremea era prea aspră; an după an, viscolele ucideau cu sutele într-o singură zi. Viscolul de acum era la fel precum celelalte, tot atât de neîndurător. Unele vaci, dezorientate, nepricepându-se să se strângă grămadă ca elanii sau căprioarele, se treziseră prinse într-o crustă de gheață formată din cauza răsuflării lor calde și umede, și care le sufocase așa cum stăteau, în picioare, după care frigul le omorâse.

Majoritatea păsărilor migratoare din Canada – șorecari încălțați și câteva bufnițe polare – făcuseră față cu bine furtunii, chiar dacă oarecum dezorientate de ferocitatea acesteia. Își făcuseră cuiburile deasupra grajdurilor părăsite sau în vârful vreunui copac. Obișnuite cu viața din tundră, când se pornise viforniţa, își ascunseseră ciocul sub aripă și așteptaseră. După ce vremea se limpezise, cerul de un albastru intens și peisajul de un alb orbitor le oferiseră cadrul perfect pentru vânătoare.

Și caii rămași afară avuseseră de suferit. Dezorientați și ei, se îndepărtaseră de grajduri, unii se dăduseră bătuți și se culcaseră pe pământ, unde fuseseră acoperiți de zăpadă și, în cele din urmă, dovediți de temperaturile scăzute.

Un cal anume, trăgând după el o sanie goală, renunțase să se mai ia la întrecere cu vântul cumplit care îi mușca din tot corpul; abia se mai mișca, legănându-se pe picioare; greutatea saniei îl dobora, așa că din când în când

încerca să scape de ea. Nu avea atâta forță însă, așa că se resemnă cu povara ei, în timp ce inima îi bătea tot mai încet, încercând să-și cruțe energia. Fără să mai vadă nimic în jur, căci gheața îi lipise pleoapele, continua să se miște din instinct, dar din ce în ce mai încet.

Mergea așa de încet, încât cineva l-ar fi putut ajunge din urmă. Și nu înțelegea de ce stăpânul nu apărea, de ce glasul istovit care îl strigase pe nume amuțise la un moment dat, cu mulți pași chinuiți în urmă.

Asemenea calului pe care îl blestema, Gerda se lupta cu vântul, abia ținându-se pe picioare; se clătina la fiecare pas, cu ochii strâns închiși, ca să se ferească de acele de gheață care cădeau din cer, și o trăgea pe micuța Ingrid după ea, străduindu-se în același timp să n-o lase să cadă la pământ. Minna nu mai plângea, era o greutate inertă în spatele Gerdei. Din când în când, aceasta simțea o răsuflare caldă la ureche și îi mulțumea lui Dumnezeu că fetița era încă în viață. Fiindcă acum știa și înțelegea fără tăgadă că ele trei s-ar putea să nu scape cu viață. Se lăsase deja păgubașă să-l caute pe Tiny, sau cel puțin așa își spunea. Nu era felul ei să nutrească speranțe deșarte, nu, nicidecum. Ea era Gerda cea cu capul pe umeri, nu-i spunea tatăl ei așa? Soldățelul lui, singurul lui sprijin. Tatăl ei își dorise atât de mult un fiu, cel puțin așa îi spusese mama odată, într-un moment de disperare care nu-i stătea în fire, nedumerind-o pe Gerda încă mulți ani după aceea.

Într-o zi, pe când Gerda avea doar vreo zece ani, mama scosese la aerisit așternutul pe care dormea cu tata. Și, dintr-odată, se prăbușise la pământ ca și cum o lăsaseră picioarele și începuse să vorbească în norvegiană – un torent de cuvinte îi ieșeau de pe buze. Mama i se adresa ei, Gerdei, care spăla cu grijă vasele într-o găleată, aruncând din când o privire către Raina, care era afară și îngâna un cântecel în timp ce împletea păpușii o plapumă din fire lungi de iarbă purpurie. Era o zi de primăvară, o zi blândă, cum îi plăcea mamei să numească acele zile rare și binecuvântate, când toate – soarele, adierea vântului, temperatura – erau plăcute. Mângâietoare.

— Da, știu, tatăl tău, Steffen al meu, își dorea din tot sufletul un fiu, ca să-l ajute la muncă, să-i ducă numele mai departe, dar să știți că vă iubește, fetelor; vă iubește din toată inima.

Gerda o privise nedumerită; nu se îndoise niciodată de iubirea tatălui ei – era mereu prezentă, asemenea foșnetului ierburilor din prerie. Mereu vie,

precum țipătul bufniței în noapte. Liniștitoare precum o ploaie blândă de primăvară.

— Da, da, vă iubește, repeta mama cu înflăcărare, neînțelegând expresia Gerdei. Mai ales pe tine, Gerda. Uneori te consideră mâna lui dreaptă; nu știu dacă e corect, dar așa stau lucrurile. E cel mai bun tată din câți știu, dar un fiu, un băiat, i-ar fi prins bine. E puternic, însă un loc ca ăsta e prea mult chiar și pentru el. Are să moară de prea multă muncă, asta e soarta bărbaților de aici, dar e soarta pe care și-a ales-o tatăl tău. Acasă nu avea destul, pământul era împărțit între toți fiii, așa că nici unul nu primea cine știe ce. Acolo nu erau ferme mari ca asta, astfel încât tatăl tău a fost nevoit să plece și ne-a luat cu el. Mama, biata mea mamă, de care îmi e dor nespus. Surorile mele, Breena și Maja, scrisorile lor ajung așa greu, până trec oceanul… Poate că nici nu mai sunt în viață, cine știe? Un accident, o boală… iar mama e bătrână… (Parcă nevenindu-i să-și creadă propriile cuvinte, mama Gerdei ridicase brațele în semn de neputință, și le lăsase să-i cadă în poală; se uita la fiica ei cu ochii holbați și cu gura deschisă ca de uimire.) Da, ele s-ar putea să nu mai fie, și eu, Gerda, n-aș avea habar, nu? Ar trece luni de zile până aș afla.

— Mamă!

Gerda scăpă o cană de tablă în apa de vase, alergă la mama ei și o luă pe după umeri, însă mama ei nu plângea. O privi pe Gerda, îi zâmbi, clătină din cap și continuă această conversație ciudată, care părea să izvorască din adâncul ei, o conversație la care Gerda nu mai luase parte până atunci, despre care îți închipui că are loc între mama și tata noaptea, după ce te-ai băgat în pat împreună cu sora ta, și ei încă sunt treji; stau în fața focului, cu capetele apropiate, și murmură ceva cu voce joasă, iar tu știi că e cineva acolo care veghează mereu și care va avea grijă de tine, chiar dacă ar urla lupii în fața ușii; știi că i-ai auzit, cu toate că tata pufnise în râs și zisese că e un coiot. Atât timp cât mama și tata erau treji și stăteau de vorbă, puteai să adormi liniștită, știind că n-ar lăsa nici un lup să pătrundă în casă.

Acum însă era prima oară când pe Gerda o încerca îndoiala. Poate că aceste discuţii nu erau chiar atât de liniștite; poate că erau despre lucruri urgente sau triste. Lucruri care îi îndurerau.

— Dar eu te am pe tine și pe Raina, nu? Vă am pe voi, așa că nu sunt

singură, ca tata; îmi sunteți aproape ca niște surori. Însă tata nu are bărbați în preajma lui – e un fel de singurătate și asta, Gerda, chiar dacă ne iubește așa de mult. Crezi că l-am dezamăgit fiindcă nu i-am făcut băieți? Ei, a fost unul înaintea ta, dar a murit când era micuț, la o vârstă atât de fragedă, că uneori aproape uit de el. Firește, nu uit de-a binelea, dar câteodată mă iau cu treburile, vă am pe voi două și, preț de câteva ceasuri, nu mă mai gândesc la el. L-am botezat Peter, adică l-a botezat tata cu Biblia, dar nici nu apucase să termine, că micuțul s-a stins. S-a cutremurat, a scâncit și s-a lăsat moale în brațele mele, apoi tata l-a luat. L-a înfășurat în ceva, și pe urmă am ținut o slujbă afară, dar asta a fost demult, când trăiam în Norvegia. N-am să-l mai văd niciodată, și l-am jelit, da, l-am jelit când am plecat. Vezi tu, eram mânioasă pe tatăl tău că ne-a luat de lângă el, dar n-aveam cum să-i spun. Iar acum suntem aici, așa departe de el, și de mama, și de surorile mele, care poate că au murit, dar asta a fost voia Domnului, și noi nu putem decât să ne supunem.

Gerda era prea uluită ca să scoată vreo vorbă; nu auzise niciodată că ar fi avut un frate. Nu văzuse ca părinții ei să dea vreun semn că le-ar fi dor sau că ar fi triști din cauza lui. Nu înțelegea de ce așa, pe nepusă masă, mama ei îi simțea lipsa lui sau altui fiu. Oare la asta se gândea mereu? Era nevoită să-și ascundă gândurile, să le închidă undeva până când răbufneau, ca acum? Gerda înțelegea că nu despre asta vorbeau părinții ei noaptea. Știa că femeile sunt cele care vorbesc despre asemenea lucruri și își amintea cât de îndurerată fusese mama când prietena ei, Lydia Gunderson, care locuia la ferma cea mai apropiată, murise la naștere. Adusese pe lume un băiețel, își amintea Gerda. Din nefericire, atât mama, cât și copilul muriseră, și mama ei, înțelegea Gerda acum, probabil că se simțise tare singură de atunci. Chiar dacă nu se vedeau prea des, cu deosebire iarna, mama și doamna Gunderson erau, fără îndoială, genul de prietene care vorbeau despre asemenea lucruri. Iar acum mama nu le mai avea decât pe ea și pe Raina.

Pe neașteptate, mama se ridică și se apucă să scuture husele saltelelor; apoi se aplecă și o sărută pe Gerda în creștetul capului, și o îndemnă cu blândețe să se întoarcă la spălatul vaselor, iar momentul acela trecu. Mama redeveni mama, își văzu de treburi cântând imnuri bisericești, și sclipirea ciudată, febrilă care i se aprinsese în ochi se stinse. În seara aceea, când tatăl veni de

la munca câmpului, îl primi ca de obicei, cu masa plină de mâncăruri sățioase și îl dojeni pentru că-și lăsase afară ghetele de lucru, de parcă ar fi îndrăznit vreodată să le poarte în casă!

În timpul nopții, când era întinsă în pat alături de Raina, care adormise deja și sforăia încet, când auzi iar murmurul bine-cunoscut al vocilor părinților, Gerda simți cum se destinde și cum pleoapele i se îngreunează. Înțelese pentru prima oară că discuțiile nu se sfârșesc întotdeauna cu hotărâri. Că oamenii – toți oamenii – poartă în ei gânduri, și idei, și triste ți care nu pot fi alinate decât dacă vorbești despre ele.

Însă oamenii – și mai ales femeile – se simțeau datori să încerce. Altminteri… Gerda n-ar fi știut spune ce se putea întâmpla. Nu cumva, dacă tot purtai după tine gânduri triste, puteai muri din cauza lor?

Gerda simțea că buzele i se uscaseră și îi crăpaseră; ar fi vrut să le umezească cu limba, dar nu îndrăznea, de teamă să nu-i înghețe și mai rău. Își dădu seama că vorbise singură. La fel ca mama ei în ziua aceea stranie și în altele asemenea. Dar, pe măsură ce Raina creștea, mama revărsa asupra ei, nemaiputându-le stăpâni, aceste torente de cuvinte, gânduri, sentimente și amintiri adunate în ea. Cât despre Gerda, ea petrecea prea mult timp pe câmp sau în grajd alături de tatăl lor, străduindu-se să țină pasul cu el, fără să izbutească însă. Știau amândoi și, din privirile piezișe și oftaturile tatălui, Gerda înțelegea ce voia să spună mama: cât de tare îi lipsea un fiu tatălui ei.

Iar începuse! Vorbea singură, gânduri neobișnuite o purtau departe, în timp ce trupul continua să se miște. La un moment dat, văzu că își târa picioarele, și Ingrid la fel, iar Minna nu mai mișcase de ceva vreme. Dintr-odată inima i se opri, încercă să bată mai repede, dar nu reuși, căci sângele îi era prea rece. O cuprinse panica, și tocmai această panică îi puse în mișcare picioarele, ale căror labe îi păreau a fi bucăți de ciment, și o împinse înainte. Acum mergea poticnindu-se, târșâindu-și tălpile, fiindcă nu mai era în stare să le desprindă de pământ. Ținea capul plecat, ca să se ferească de valul ucigător de zăpadă care îi astupa ochii, nasul, gura și îi umplea plămânii, sufocând-o. Poate că Minna se și sufocase.

— Hai, hai! strigă înnebunită la biata Ingrid, care ridicase o clipă privirea spre ea. (Prin vârtejul de zăpadă, Gerda văzu ceva îngrozitor – o față care ajunsese carne vie și niște ochi acoperiți de o crustă de gheață. Buzele fetiței

erau albastre și tremurau. Scoase un geamăt slab, de-ți rupea inima.) Hai! Gerda nu avea decât o mână cu care s-o tragă după ea, fiindcă brațul celălalt era încolăcit după unul din picioarele Minnei, care atârna moale: Hai, Ingrid, hai!

Puse din nou capul în piept și înfruntă iar coșmarul.

Se făcea din ce în ce mai întuneric, semn că se lăsase amurgul. Nu aveau cum să zărească nici o lumină la fereastra vreunei case, nu prin perdeaua groasă de zăpadă.

Înainta clătinându-se, cu o fetiță în spate și cu cealaltă abia ținându-se în picioare, plângând fără oprire, până când simți un miros. Un miros puțin dulceag. Se opri, mai făcu încet câțiva pași în față, apoi o luă instinctiv spre stânga. Lăsă mâna lui Ingrid, ca să poată pipăi prin vânt și zăpadă, mai făcu o jumătate de pas cu mâna întinsă și se cutremură: printr-o minune, atinsese ceva – ceva tare, rece, cu suprafață netedă și ici-colo cu o margine ascuțită.

O căpiță de fân.

— Ingrid!

Se răsuci pe picioare, o trânti pe Minna pe căpiță, dar fetița nu mișcă, era inertă ca o păpușă. Gerda alergă câțiva pași înapoi; auzi un plânset, întinse mâna și simți ceva viu, și – încă o minune! – dădu de Ingrid. O trase înapoi la căpiță, apoi, mânată de un fel de furie și sete, se apucă să scurme în fân. Era înghețat, tijele tăioase îi răneau degetele, împotrivindu-se. După o vreme, nu știa câtă – știa doar că era scăldată în sudoare, dar și înțepenită de frig – făcuse o scobitură, un fel de peșteră mică, în care abia încăpeau Minna și Ingrid, și poate ar fi reușit să se înghesuise și ea. Era totuși un adăpost în care se ghemui lângă ele. Căzu pe spate, cu ochii deschiși în întuneric; în jur era o liniște atât de adâncă, încât îi țiuiau urechile.

Zgomotul vântului era înăbușit, își auzea răsuflarea, și, alături de ea, încă o răsuflare, slabă și hârâită. Dinspre grămada înghețată de haine și carne de la capul ei nu se auzea nici un sunet.

— Minna, spuse cu voce răgușită, dar o oboseală copleșitoare puse stăpânire pe ea. Se scufunda acum, se scufunda în acest spațiu minuscul; paiele îi înțepau obrajii. Era tot frig, mai frig la picioare decât la cap, deși abia își dădea seama, fiindcă nu-și mai simțea picioarele, însă măcar ce fusese mai rău trecuse. Aveau să stea aici până trecea urgia. Minna adormise, fără

îndoială; Ingrid nu mai plângea, pesemne că adormise şi ea.

Tăcerea era adâncă. Nu-şi auzea decât propria răsuflare, din ce în ce mai slabă şi mai rară. Parcă se îneca, doar că ea nu ştia pe nimeni care se înecase, citise despre aşa ceva în cărţi. Plămânii i se umpleau cu altceva decât cu aer, ochii i se închideau, trupul i se moleşea.

Luptându-se să nu adoarmă, începu să numere de la o sută descrescător. Nouăzeci şi nouă, nouăzeci şi opt, nouăzeci şi şapte, nouăzeci şi şase, nouăzeci şi cinci.

— Ingrid, murmură cu buzele atât de amorţite, că abia le putea mişca. Ingrid, acum e rândul tău, hai, numără mai departe… Raina, de ce nu-i spui…

Însă Ingrid nu răspunse; nici Minna. Iar Raina amuţise şi ea, cine ştie de ce.

Gerdei nu-i mai păsa; se dădu bătută, valurile se prăvăliră peste ea, apăsând-o tot mai adânc, în pământul tare şi rece.

Capitolul 16

Îşi înfăşură bine fularul pe cap, încercând să-şi acopere urechile, apoi o aşeză mai bine pe Enid, cu toate că fetiţa îşi încolăcise picioarele pe după mijlocul ei. Cu cealaltă mână îl apucă pe Arvid, care hârâia aşa de tare, că aproape întrecea urletul vântului.

Raina se întoarse. Ochii i se închideau fără voia ei, ca să se ferească de vântul înţepător şi de zăpada tare ca alicele, dar se încăpăţână să-i ţină deschişi. Strigă cât putu de tare, ca să fie auzită şi să i se răspundă.

— Copii! Facem prezenţa! Ciuli urechile şi auzi nişte voci slabe, mai slabe decât ultima oară. Mai întâi Tor, calm, conştient că se află la capătul şirului care abia se mişca. Apoi Sofia, Rosa, Eva, Albert, Clara, Tana, Walter, Daniel, Arvid.

— Enid, îi şopti fetiţa la ureche, şi Raina închise ochii, dându-şi răgaz ca să fie recunoscătoare pentru această clipă, în care i se confirmase că erau cu toţii în viaţă, împreună. Apoi dădu uitării acea clipă şi porni mai departe.

În acest fel, pas cu pas, oprindu-se din când în când ca să-i audă pe copii strigându-şi numele, Raina conduse micul grup de şcolari spre ceea ce ea se ruga cu disperare să fie casa familiei Halvorsan.

Nu putea să-l întrebe pe Tor încotro s-o ia, dar era încredinţată că el i-ar fi atras atenţia, dacă se abătea prea tare de la direcţia bună. Îi era de ajuns să-l ştie acolo, în spatele ei, puternic, cinstit, demn de încredere. Se simţea vinovată că nu-l lăsase să fugă după fratele lui – un reproş pe care parcă i-l murmura cineva la ureche atunci când Enid tăcea. Greşise rău faţă de el, şi Tor avea s-o învinovăţească câte zile o avea dacă Fredrik păţea ceva. În ultima vreme avusese multe motive să se simtă vinovată; unul în plus nu mai conta, era o picătură într-o găleată aproape plină.

Când şi când, în timp ce se lupta cu vântul, cu gerul şi cu ninsoarea care nu semăna cu nici una văzută de ea până atunci – bobiţe tari, care îţi intrau în ochi, în nări şi în gură –, gândul îi fugea la Anette şi la Fredrik. Era îngrijorată din cauza lor. În momente ca acela, îşi aduna puterile şi rostea cu

glas tare numele copiilor care o urmau fără să crâcnească, legaţi unul de altul cu baierele şorţurilor şi de soarta care îi adusese aici. Era mândră de nu se poate: nici unul nu se plângea, nici măcar cel mai mic; se luptau să înainteze prin viscol cu capul plecat, la fel ca ea. Erau toţi ca unul, o singură fiinţă. Respirau odată. Iar ea era capul. Inima.

Încă un pas înainte. Încă unul şi încă unul. Coapsele îi tremurau, o ardeau, dar nu-şi simţea restul picioarelor. Vântul se repezea la ea când din stânga, când din dreapta, o plesnea cu gheaţă peste obraji, o izbea în ceafă. Respira repede, gâfâit; se temea să inspire adânc, nu cumva să tragă zăpada lipicioasă în piept. Nu cumva aerul îngheţat să-i ardă plămânii.

Uneori se gândea la Gunner. O fi venit după ei până la urmă? Ajunsese la şcoală, văzuse fereastra spartă, hârtiile împrăştiate, cărţile şi sufertaşele căzute pe jos? Intrase în cămăruţa unde ţineau hainele şi o găsise goală? Ce simţise când înţelesese că ea plecase, că plecaseră cu toţii? Se îngrijorase? Se speriase? Îi păruse rău?

Sau era acasă, la căldură şi adăpost, alături de Anna, râzând împreună cu copiii? În aceste săptămâni înfrigurate, se gândise măcar o dată la Raina după ce ieşise din casă? Acum se îndoia. Înainte, ar fi crezut cu toată fiinţa că fiecare gând al lui Gunnar era legat de ea. Totuşi, astăzi ceva se schimbase în mintea ei. Poate că schimbarea începuse în noaptea dinainte, când el se întorsese atât de repede de la ea, la Anna. Anna, cu părul ca o flacără împrăştiat pe umeri şi în cămaşa de noapte albă, brodată cu delicate flori albastru-deschis. Anna, cu un cuţit de bucătărie în mână.

Gunner nu încercase să se lupte cu soţia lui; se făcuse mic, tremurând de frică, neîndrăznind să-i ţină piept. Îngenunchease în faţa ei, îi vorbise blând şi o convinsese să coboare scara, până când cuţitul căzuse zăngănind pe jos, şi atunci o luase în braţe, intrase în dormitor şi închisese uşa după el. O lăsase pe Raina singură în pod, ameţită de gândurile şi emoţiile nedorite pe care i le stârnise el. Intrase nepoftit în dormitorul ei, îndrăznise să îngenuncheze lângă pat, îi pusese mâinile pe umeri şi îi şoptise la ureche ce avea de gând. Îi pusese dorinţele la încercare, spunându-i că aveau să fugă de acolo. N-o întrebase dacă vrea. Îi adusese la cunoştinţă hotărârea pe care o luase.

Fiindcă în mintea lui, ea era doar o gâsculiţă cu care putea face orice dorea. Pentru el era doar o jucărie. Adoraţia lui nu avea nimic nobil. Era vanitate –

ea nu era decât o oglindă care îl încredința că un bărbat ca el poate face o fată ca ea să-și piardă capul. Că, fiind bărbat, putea lua orice dorește.

Avea în gură un gust acru-amar.

Pe neașteptate, ceva o trase înapoi. Baiera șorțului legat la brâu se întinsese. Se opri.

Tor era lângă ea, cu micuța Sofia în brațe. Ceilalți copii, legați de ei amândoi, erau înșirați în spate, într-o linie curbă. Din Sofia nu se mai vedeau decât ochii; Tor își scosese fularul și i-l înfășurase în jurul capului. Fața lui Tor era roșie, numai carne vie, urechile i se învinețiseră. Însă privirea îi era vie și atentă. Și îngrijorată.

— Domnișoară Olsen, cei mici nu mai pot merge. Rosa, Eva și Albert abia se mai țin pe picioare.

Raina aruncă o privire spre Arvin, aflat chiar în spatele ei, care încerca bărbătește să ascundă cât de greu respiră, însă buzele îi erau aproape albastre. Dădu din cap.

— Știu, trebuie să găsim un adăpost. Cât crezi că mai avem până la casa voastră?

— Dacă am putea merge mai repede, cred că n-ar mai fi mult. Trebuie să avem grijă la pârâu, nu e adânc, dar n-ar fi bine dacă ne-am uda și mai rău. Aș zice că nu avem mai mult de câteva zeci de metri.

— Bun. Poți s-o duci și pe Rosa? Dezleag-o pe Eva și adu-mi-o. Să văd dacă le pot căra pe amândouă.

— Domnișoară Olsen, pot merge, șopti micuța Enid, și Raina fu cât pe ce să izbucnească în lacrimi; clătină din cap.

— Nu, scumpa mea, nu cred că ești în stare, dar atâta curaj, Enid! Ești o fetiță tare curajoasă!

— Domnișoară Olsen… începu Tor, însă Raina îi puse mâna pe braț.

— Raina, îl corectă ea, privindu-l în ochi.

Își câștigase dreptul de a-i spune pe nume. Orice s-ar întâmpla de acum încolo, ei doi nu mai puteau fi profesor și elev. Acum erau egali.

Tor s-ar fi îmbujorat, dacă fața nu i-ar fi fost arsă de vântul înghețat și de zăpadă.

— R-Raina. N-aș zice că le poți căra pe amândouă.

— Ba pot. Și tu poți.

Mai mult n-a fost nevoie să spună. Tor merse cu greutate până la capătul șirului, o dezlegă pe Eva și, pe jumătate târând-o, pe jumătate cărând-o, o aduse până la Raina. Aceasta îi zâmbi și îi șopti la ureche:

— Aproape am ajuns, nu mai avem mult de mers.

Apoi, fără s-o lase pe Enid jos din spate, cu brațele fetiței încolăcite în jurul gâtului, se aplecă și o ridică pe Eva. O strânse în brațe, pe urmă o potrivi până simți că o ține bine, și porni mai departe.

Îi era mult mai greu să stea dreaptă, cu fetițele agățate de ea, însă îi ținea cât de cât de cald; nu-i mai era așa frig, cel puțin până la brâu. Picioarele și le simțea tot ca pe niște bolovani de gheață, iar degetele aproape că-i amorțiseră.

Mergea, și copiii veneau după ea, abia târându-și picioarele. Un pas. Încă unul. Cineva de la mijlocul șirului căzu, Raina simți o smucitură, auzi un cor de țipete, apoi copilul care căzuse se ridică și se puseră cu toții iar în mișcare. Înainte. Înainte.

Câtă vreme? Cât mai puteau îndura? În spatele ei, copiii plângeau. Ar fi vrut să le spună să se oprească, să-și cruțe puterile, să nu risipească lichidele din corp, însă acum nu se putea opri. Nici măcar nu îndrăznea să zăbovească cât să facă apelul, de teamă că, dacă stă pe loc, nu va mai reuși să se pună în mișcare. Enid și Eva erau tăcute, prea tăcute; când și când mai mișcau, dar aproape că le simțea inimile rărindu-și bătăile, asemenea unor ceasuri neîntoarse. Erau fragile, delicate. Trupurile sunt făcute să reziste – nu spunea tatăl ei asta mereu? Se înșela. Trupurile nu puteau face față acestei urgii care nu se mai oprea. Zăpada de pe jos se ridica învârtejindu-se, ca să întâmpine ninsoarea care se prăvălea din cer. Dacă s-ar opri măcar un moment, ca să poată vedea ceva, orice. Dacă Dumnezeu ar…

Curma-o.

Ca prin minune, totul se opri. Vânturile încetară să bată, de parcă cerul își trăgea sufletul o clipă. Avea s-o ia de la capăt în clipa următoare, știa prea bine, așa că se opri și privi disperată în jur; nu zări nimic cunoscut. Nu văzu nici un semn încurajator, doar întinderea cenușie, și era gata să izbucnească în plâns, când auzi un strigăt în spatele ei.

— Acolo! răzbătu până la ea vocea lui Tor, în care răsuna bucuria. Acolo… uitați-vă, domnișoară Olsen! Spre dreapta! Aproape am ajuns!

Se uită spre dreapta printre gene, încordându-și privirea, și, în cele din

urmă, văzu: o lumină. Slabă, abia pâlpâind, dar o lumină; apoi zări forma cenușie care o înconjura și înțelese că era o casă. Mai târziu văzu mai multe lumini, la fiecare fereastră.

— Aia e casa noastră! Acolo! E aproape… mai avem puțin!

Raina ar fi putut jura că mai sunt kilometri până acolo, dar apoi vederea i se limpezi și își dădu seama că aproape ajunseseră. O luaseră puțin spre stânga, mai la sud de casă; dacă ar fi mers mai departe, n-ar fi zărit-o. Era o minune și nimic mai mult. Fusese o minune că norii se dăduseră la o parte, ca să le arate calea.

Abia apucă să vadă podețul peste pârâu; o coti puțin, porni spre el, și chiar când făcu primul pas, norii coborâră din nou, învăluind casa și podețul în întuneric. Însă acum știa care e direcția bună și nu avea de făcut decât vreo treizeci de pași ca să ajungă la podeț. Îi numără cu glas tare: unu, doi, trei…

Ajunsese la douăzeci și unu când piciorul i se lovi de marginea scândurilor groase. Se opri, simți cum trupurile se lovesc unul de altul în spatele ei și auzi respirația șuierată a lui Arvid, luat prin surprindere. Se întoarse și strigă spre Tor, deși nu-l putea vedea. Cât făcuse cei douăzeci și unu de pași, furtuna se pornise cu furie, încă și mai înspăimântătoare decât înainte.

— Podețul! strigă cât putu de tare. Am ajuns la podeț! Îngenunche cu grijă și o puse pe Eva jos. Genele fetiței erau lipite cu gheață, așa că încercă cu blândețe să i le șteargă cu degetul înghețat, până își dădu seama că îi jupuia pielea fină a obrazului. Totuși, în cele din urmă, Eva putu deschide ochii; avea o privire confuză, năucă. Raina o trase pe Enid de brațe, și fetița îi alunecă jos din spate.

— Vezi podețul, Enid?

Cu fața crispată de oboseală, ea dădu din cap.

— Trebuie să-l trecem, și tu ai să fii prima! Vă las pe voi, copii, să treceți întâi, nu cumva să se rupă cu mine. Pe urmă am să trec și eu și o să ne luăm la întrecere cine ajunge primul la casa lui Tor, unde pun rămășag că ne așteaptă niște prăjiturele și un foc pe cinste! Nu vrei să fii prima care ajunge acolo?

Enid dădu din cap, dar părea îngrozită. În haosul alb din jur, podețul – care nici nu-și merita numele, căci vara copiii se jucau sărind de-a dreptul peste pârâu sau peste scânduri – părea acum un pod spre veșnicie; capătul de pe

celălalt mal nu se vedea, părând că se pierde în cerul mânios.

— Mergi încet, Enid. Pune un picior în faţa celuilalt.

Enid trase aer în piept şi puse picioruşul pe marginea scândurii; o pală de vânt fu gata s-o pună la pământ. Raina o prinse la timp şi o trase înapoi. Era limpede, cei mici nu puteau traversa singuri. Ea şi Tor trebuiau să-i ducă în braţe unul câte unul.

Raina dezlegă baiera şorţului de la brâu şi strigă către ceilalţi să facă la fel. Tor se apropie suflând greu, cu Sofia în spate şi Rosa în braţe. Le puse jos pe amândouă.

— Cât mai avem după ce trecem podeţul? întrebă Raina gâfâind. Dintr-odată parcă nu mai avea destul oxigen în plămâni; o cuprinsese ameţeala, după ce că totul se învârtea în jurul ei. Întinse mâna ca să se ţină de ceva, şi Tor o apucă de braţe, ca să nu cadă.

Rămaseră aşa, ţinându-se de mâini, cât să-şi tragă sufletul, un moment care fu şi prea scurt, şi prea lung – nu era nici o clipă de pierdut. Furtuna, gerul care îi sleia de puteri, pietricelele de gheaţă, efortul făcut ca să ajungă până aici îşi spuneau cuvântul. Şi copiii sufereau cel mai tare.

— Sunt cam douăzeci de metri, răspunse Tor. Însă trebuie să fim cu băgare de seamă. Între grajd şi casă e un loc gol, şi, dacă nu nimerim, ajungem înapoi în prerie.

— Am văzut că sunt lumini la toate ferestrele. Dacă avem un pic de noroc, o să le zărim şi când ne apropiem. Dar trebuie să-i trecem pe cei mici peste podeţ; sunt prea slăbiţi ca să meargă singuri.

Tor dădu din cap şi o ridică pe Sofia, care îl luă de după gât şi îşi îngropă faţa în umărul lui.

— Trec eu primul. Porni pe podeţ, pipăind scândurile cu piciorul. Nu avea decât un metru şi jumătate lăţime, dar, când ajunse la mijloc, o pală puternică îl izbi şi începu să se clatine. Raina scoase un strigăt.

Tor puse capul în piept şi izbuti să se ţină în picioare. Prin perdeaua de zăpadă, Raina îl zări cum se grăbeşte să ajungă la capătul podeţului, o pune jos pe Sofia şi îi spune să rămână pe loc, să nu facă nici măcar un pas. Apoi traversă înapoi şi dădu s-o ridice pe Rosa, care clătină din cap şi izbucni în plâns.

— Nu, nu, nu! ţipă. Biata de ea era aşa de istovită, de buimacă, încât

încercă să se împotrivească. Răbdător, tânărul o ridică și se îndreptă spre pod clătinându-se.

Raina își ținu respirația, dar un vârtej de vânt aduse și mai multă zăpadă, și nu-l mai zări; nu vedea dacă ajunsese la celălalt capăt, nu putea decât să aștepte. I se păru că nu respirase deloc până ce îl văzuse venind. Ochii îi lăcrimau, așa că era nevoit să-i șteargă tot timpul, ca să nu-i înghețe. Urechile – descoperite de când îi dăduse fularul Sofiei – erau de-a dreptul vinețiii, și Raina se temea că nu i se vor mai vindeca. Întindea brațele ca s-o apuce pe Enid, când Raina îl opri. Trebuia să se odihnească.

— O iau eu, zise și ridică fetița, care o luă cu brațele pe după gât.

Atunci, Raina își dădu seama cât o stânjeneau fustele; cu atâta zăpadă și gheață prinsă pe poale, atârnau ca niște pietre de moară. În prerie, când mergea pe pământ, o apăraseră de frig. Dar acum, fiind cu un picior pe o scândură lată de trei palme, deasupra unui abis de zăpadă și gheață, chiar dacă era doar la un metru dedesubt, o cuprinse panica. Ar fi vrut să-i dea fetița înapoi lui Tor, însă se simțea datoare să facă și ea ceva, să fie alături de el; nu putea să lase totul pe seama lui.

— Tati, tati, ajută-mă! murmură.

Tatăl ei o încurajase mereu să-și dea mai multă silință, să muncească mai mult, să alerge mai repede, să-și încordeze mușchii cât putea de tare. Mama îi spunea că cerea prea mult de la ea, de la amândouă fetele, și poate că așa era. Însă el se purta astfel numai de nevoie.

Ce n-ar da să-l aibă alături acum, s-o mângâie, s-o privească zâmbind, mândru de ea, fără să gândească măcar un moment că n-ar putea reuși! Nu putea să-l dezamăgească. Nici ea, nici Gerda; încheiaseră o înțelegere când erau mici. Nu aveau să-l dezamăgească niciodată pe tatăl lor.

Așa că făcu primul pas pe pod; se încordă ca să nu fie doborâtă de vânt, dar fetița din brațele ei se mișcă, Raina își pierdu echilibrul și se clătină. Se împiedică de fustele grele de zăpadă, care i se înfășuraseră în jurul gleznelor. Se luptă să scape din strânsoarea lor, mai făcu un pas, deschizând ochii cât putea de tare, în ciuda vântului tăios. Căută cu disperare să vadă ceva, orice ar fi ajutat-o să se țină pe picioare, să nu cadă de pe podeț.

Încă un pas și încă unul. Din față auzea plânsetele fetițelor care așteptau îngrozite acolo, cum le spusese Tor. Aproape ajunsese la ele. Mai făcu un

pas, și tocmai când se apleca s-o pună jos pe Enid, auzi un plânset înăbușit, o bufnitură și un plescăit.

În pârâu. Cineva căzuse în pârâu.

— Enid? Sofia? Rosa?

— Rosa! țipă Sofia. A căzut.

— Tor! Tor? strigă Raina fără să știe dacă o putea auzi.

— Domnișoară! Domnișoară! se văită Rosa și izbucni în hohote de plâns.

— Stai unde ești, Rosa! Să nu te miști! Vin să te iau.

Își ridică poalele fustelor, trase aer în piept și, rugându-se să nu cadă peste fetiță, sări în pârâu.

Capitolul 17

Fiecare pas era o victorie. Să fi alergat aievea cândva, liberă, pe preria nesfârşită? Îi era peste poate să-şi aducă aminte acum, când până şi cel mai mic pas îi cerea toată atenţia, părând să-i istovească inima şi plămânii în aşa măsură, încât era nevoie să se oprească şi să se odihnească înainte să-l facă pe următorul.

Fredrik, agăţat de ea, nu mai plângea. Doar repeta: „Mi-e frică“, dar din ce în ce mai rar. Uneori îşi chema, scâncind, mama.

— Şi mie mi-e frică, recunoscu Anette într-un moment când creierul păru că i se trezeşte, însă avu doar o sclipire, după care fu întunecat de un nor ce se îndesea neîncetat; o singură dată se simţi în stare să-şi adune gândurile, care zăceau în mintea ei ca o grămadă de tulpini de porumb, doar cât să poată spune: Trebuie să găsim râpa, podul, şi am ajuns acasă.

Fredrik dădu din cap fără să se oprească din plâns.

Şi mai făcură un pas.

La un moment dat, îşi dădu seama că îngână un cântec demult uitat, pe care i-l cânta mama când era bebeluş şi trăia în bordei. Era un cântec fără cuvinte, doar o melodie, urca şi cobora, urca şi cobora, şi nu era deloc armonioasă. Erau pur şi simplu sunete scoase de o persoană fără prea multă minte, ca să-şi găsească alinarea. Şi poate că tatăl ei vitreg avusese dreptate de la bun început: poate că Anette era nătângă. Uneori credea că, de fapt, nu e – se simţea mereu obosită şi singură, prinsă într-un trup aşa de rezistent, că îi păcălea pe mulţi. Era făcută pentru corvezi şi atât; şi, de cele mai multe ori, era prea mâhnită ca să se mai sinchisească de ce crede lumea. De mâhnire, nu-i mai păsa aproape de nimic.

Poate că îl ducea pe Fredrik tot mai departe de casă, că era nesăbuit să aibă încredere în ea, însă băiatul îşi pierduse orice nădejde. Îşi dădea seama după mâna lui – moale şi inertă în mâna ei. Se mişca doar fiindcă se ţinea de ea. Iar ea era prea proastă ca să renunţe.

De fapt, poate îi prindea bine că e neroadă. Fu cât pe ce să izbucnească în

râs.

Chiar atunci căzu, tot mai jos și mai jos. Fredrik se rostogoli peste ea, strivind-o și lăsând-o fără suflare. Se prăvăleau într-un ocean de zăpadă; Anette aluneca pe spate, cu ochii la norii de zăpadă care se vărsau peste ea. Dintr-odată se opriră: ajunseseră la fund.

Se aflau pe fundul râpei, își dădu seama, deși era prea ameţită și înțepenită de spaimă ca să țipe. Până la urmă, găsiseră râpa. Nu se înșelase, mersese în direcția bună, însă victoria avea un gust amar.

Lângă ea, Fredrik se ridică într-un cot și începu să geamă. Privi în sus – era cu neputință să știi care e cerul și care pământul; totul avea aceeași culoare și substanță –, spre cenușiul înghețat, amestecat cu fuioare de alb. O trase și o așeză în fund, și își scuturară zăpada de pe umeri, de pe față, de pe cap. Apoi se ridică și se uită în jur, căutând ceva de care să se agațe ca să urce malul abrupt, însă totul era acoperit de gheață și zăpadă. Nici un fir de iarbă, nici un băţ, nici o rădăcină de copac nu se vedeau. Nu puteau fi la fundul râpei, unde șerpuia un pârâiaș; era plin de zăpada din viscolele dinainte. Dar oricum erau jos, prea jos ca să poată fi văzuți de cineva care ar fi privit pe fereastră sau ar fi mers prin prerie.

Anette se ridică în picioare lângă Fredrik. Încercă să se târască sus pe mal, dar mâinile îi erau prea amorţite, nu mai avea putere; aluneca mereu înapoi, dar nu se lăsa. Și Fredrik făcea la fel. Se puseseră în patru labe, ca doi copilași incapabili să se țină pe picioare; de fiecare dată când înaintau o palmă sau două, alunecau înapoi. Erau amândoi sleiți de puteri. Lui Anette i se părea că e o păpușă de cârpă; nu-și mai simțea picioarele, dar își dădu seama că e afundată până la coapse într-o mocirlă de zăpadă înghețată. În prerie, zăpada era întărită, și ei nu stătuseră pe loc destul de mult cât să se adune în jurul lor, dar aici, jos, deși feriţi de vânt și de bobițele înțepătoare de gheață, zăpada era mai înșelătoare. Anette scoase un țipăt, strigă după ajutor, Fredrik la fel, însă glasurile lor erau slabe, hârâite. Gândul că s-ar putea afla la doar cincizeci de metri de un adăpost, de casa sau grajdul familiei Pedersen o chinuia pe Anette; în cele din urmă, ajunsă la capătul puterilor, deschizând gura larg, dar dârdâind prea rău ca să poată trage aer în piept, se prăbuși pe spate în zăpadă. Picioarele refuzau s-o mai țină.

Fredrik căzu și el.

Se lipi de ea și o cuprinse cu brațul, trăgând-o mai aproape. Și, în ciuda gerului și a întunericului – parcă se lăsase amurgul în mijlocul zilei, atât de groși erau norii între pământ și soare –, în clipa aceea, Anette se simţi fericită.

Nu mai era singură.

Deasupra lor, furtuna se dezlănțuise; auzeau urletul vântului, dar înăbușit. Aici, jos, în caverna de zăpadă, frigul nu mai era așa chinuitor; o cuprindea încet, aproape cu blândețe. Fredrik murmură ceva și o strânse mai tare lângă el. Anette nu găsi puterea să-l întrebe ce zisese, dar nici că-i mai păsa. Nu mai avea însemnătate. Nu mai avea însemnătate decât faptul că era cu ea.

Anette se lăsă în brațele lui și închise ochii. Apoi adormi.

Capitolul 18

Când simți răceala gheții și a zăpezii urcându-i până la glezne și apoi până la genunchi, Raina scoase un țipăt și se cutremură și mai tare. Dar cel puțin nu căzuse peste Rosa, pe care o auzea plângând de i se rupea inima, cu toate că fiecare hohot de plâns era mai slab decât cel dinainte. Raina întinse mâna, pipăind orbește prin mocirla de zăpadă. I se păru că trecuse o veșnicie, că nu mai are nici gânduri, nici sentimente, că inima i se oprise, și plămânii nu mai trag aer, dar în sfârșit atinse umerii fetiței, scuturați de frig. Se apropie plescăind prin mocirlă – aici, jos, zăpada nu era întărită – și o trase afară. Rosa scoase un țipăt slab:

— Pantofii! Pantofii, mamă!

— Lasă-i, spuse Raina, încercând din răsputeri să acopere ciorapii uzi ai fetiței cu palmele. Își pierduse pantofii, și apa îngheța deja pe picioruşele ei plăpânde. Trebuie să plecăm.

Dar cum? Îi strigă pe Tor, pe Arvid, poate o auzea careva. Stătea în mai bine de o jumătate de metru de gheață topită; cuvintele nu puteau descrie cât îi era de frig și nici nu avea cum să se ferească de gerul care îi cuprinsese picioarele și urca spre piept, încleștându-i inima. Își zise că, dacă ar îngheța acolo, ar deveni o statuie de gheață cu un copil de gheață în brațe și ar rămâne acolo, neștiută de nimeni, până la primăvară.

— Dă-mi-o mie!

Era vocea lui Tor. Dar ea nu știa cum. Își dădu seama că era întins pe burtă pe mal, cu brațele întinse.

— Nu pot, făcu Raina și începu să plângă.

Ridicase brațele cât putea de tare. Rosa atârna inertă, iar tăcerea ei nu prevestea nimic bun, dar Raina nu ajungea să i-o dea lui Tor. Își simțea brațele moi și nesigure, de parcă nu mai avea oase.

— Hai, Raina, hai!

I se părea că aude vocea tatei, deși știa că e a lui Tor. Și chiar dacă nu-l vedea, își închipuia că o privește încurajator, încredințat că nu-l va dezamăgi.

Aşa că făcu un efort. Scoţând un strigăt înăbuşit, se ridică în vârful picioarelor, încordându-şi fiecare muşchi din trunchi şi braţe ca să ridice copila nemişcată; în cele din urmă, simţi braţele lui Tor atingând-o, băiatul se aplecă şi mai tare şi, gemând, trase fetiţa sus pe mal.

Raina era atât de uşurată, de sleită de puteri din cauza emoţiei şi a efortului, că-i venea să se întindă pe jos chiar în acel loc. Tor avea să-i treacă pe toţi pe partea cealaltă şi să-i conducă până acasă. Ştia la fel de sigur cum ştia că a doua zi va răsări soarele. Ea ar putea să se lase jos, în zăpada şi gheaţa de pe mal, să fie acoperită de omăt, să închidă ochii şi să adoarmă. Fiecare nerv, fiecare muşchi din trupul ei tânjea să se odihnească. Începu să clipească tot mai des, se simţea slăbită, fără vlagă…

Până ce un braţ o înşfăcă de mână şi un glas puternic o trezi din moleşeală.

— Raina, trebuie să mergi mai departe. Am nevoie de tine, Raina.

Scutură din cap, încercă să-şi stăpânească frisonul care o zguduia din cap până în picioare, dar nu reuşi. Întinse mâinile, şi Tor o trase sus; se împiedica de propriile picioare, grele ca nişte bolovani îngheţaţi, dar, cum-necum, ajunse pe mal.

Se prăbuşi fără putere lângă Rosa – tot nemişcată –, lângă Enid şi Sofia. Se uită, fără a fi în stare să mişte un deget, cum Tor trece podeţul înapoi, încă şi mai nesigur pe picioare, şi se întoarce cu Clara în braţe.

Apoi se ridică, trecu şi ea podeţul, de data asta fără să se mai gândească la fuste, atât de amorţită era de la brâu în jos. O înşfăcă pe Eva şi traversă binişor înapoi, o lăsă jos şi se întoarse. Nici ea nu ştia de unde găsea putere. Mintea i se oprise în loc – slavă Domnului, pentru că în acest fel nu-şi mai punea nici întrebări. Se mişca instinctiv.

Copiii mai mari se descurcară singuri, în timp ce Raina şi Tor stăteau fiecare la un capăt al podeţului şi îi încurajau cu strigăte. În cele din urmă, trecură cu toţii pârâul.

Rosa nu se mişca deloc, în schimb celelalte fete se puteau ţine pe picioare; era momentul să le lege din nou una de alta. Tor o ridică pe Rosa, şi Raina îi duse pe copii înspre locul unde credeau că se află casa. De fiecare dată când careva se împleticea sau gemea de durere ca un pisoi rănit – un copil care venise la şcoală în dimineaţa aceea bucuros, sănătos şi puternic –, Raina se ruga cerului să meargă în direcţia bună. Dar sigură nu putea fi.

Până când auzi un sunet de clopot… întâi abia ghicit, apoi tot mai puternic. Era o talangă. Cineva suna cu înverşunare dintr-o talangă.

— E mama! strigă Tor înveselit. Mama sună din clopot!

Raina izbucni în plâns, chiar dacă, în mod ciudat, nu mai avea lacrimi, nici măcar o picătură. Vârtejul de gheaţă şi aer rece i le secase, o uscase pe dinăuntru. Îi îndemnă pe copii să grăbească pasul. Acum auzeau cu toţii zăngănitul frenetic al clopotului. O luară poticnindu-se spre lumina slabă care ba dispărea, ba se arăta din nou, până când se opriră, nevenindu-le să creadă, în faţa unei case ţărăneşti la ale cărei ferestre ardeau lămpi cu kerosen. O femeie înspăimântată, având pe cap o căciulă de lână cu clapete trasă peste urechi, dârdâind, deşi era înfăşurată într-un palton bărbătesc, stătea în pragul uşii deschise şi scutura din răsputeri o talangă. Când văzu ceata de copii murdari de noroi şi zăpadă apărând ca nişte năluci din mijlocul furtunii, ţipă de bucurie, lăsă talanga şi se repezi s-o prindă pe Sofia, care nu se mai putea ţine în picioare.

— Doamne Dumnezeule! Doamne sfinte! Aţi ajuns… tati, sunt aici, sunt aici! Tor, şi Fredrik, şi ceilalţi copii sunt aici!

Tor i-o întinse tatălui său pe Rosa, ţeapănă ca un cadavru. Bărbatul acela impozant şi puternic, care semăna foarte mult cu tatăl ei, o făcu pe Raina aproape să plângă. După ce intrară cu toţii, o lăsă pe doamna Halvorsan s-o apuce de mâini şi s-o tragă la adăpostul binecuvântat al casei.

Odată ajunsă înăuntru, Raina rămase pe loc, uitându-se la haosul din jur. Domnul şi doamna Halvorsan alergau de colo-colo, ţipând în timp ce desprindeau coji de gheaţă de pe colegii de clasă ai fiilor lor. Raina se lăsă jos lângă perete, adunându-şi curajul pentru ceea ce urma.

— Şi… Fredrik? Unde e Fredrik? întrebă doamna Halvorsan cu voce subţiată de spaimă.

— Tor, unde e fratele tău? se auzi glasul tunător al domnului Halvorsan, a cărui putere făcu să se zdrăngăne ferestrele. Spune-mi, fiule, unde e Fredrik?

Raina închise ochii. Tremura mai tare decât afară, în zăpadă. Încă era îngheţată, dar nu într-atât cât inima să nu i se strângă de sentimentul vinovăţiei.

Deschise ochii şi văzu privirea acuzatoare a lui Tor. Nu mai erau camarazii care aduseseră copiii la adăpost, salvându-le viaţa – cu voia cerului, pentru că

Rosa abia dacă mai respira, în timp ce doamna Halvorsan, îngenuncheată în fața ei, îi scotea ciorapii înghețați din picioare. Raina redevenise monstrul care îl împiedicase pe Tor să iasă după frățiorul lui, în mijlocul furtunii.

— Fredrik s-a dus după Anette, începu Raina să explice cu glas hârâit, abia făcându-se auzită de slab ce era. Anette Pedersen. A fugit pe viscol, ca să se ducă acasă. Fredrik a ieșit după ea, și Tor a vrut să-l urmeze, însă nu l-am lăsat eu. Vina e a mea. Aveam nevoie de Tor ca să-i aduc pe copii aici, la adăpost. Fără el n-aș fi izbutit.

Soții Halvorsan se priviră îngroziți; doamna Halvorsan își ascunse fața în mâini și izbucni în hohote de plâns. Domnul Halvorsan, fără să scoată un cuvânt, se duse la cuier și se apucă să se îmbrace: palton, fular, mănuși.

— Tată! zise Tor, apropiindu-se de el, deși se clătina pe picioare. Lasă-mă să merg eu, e vina mea, merg eu… (Însă băiatul era prea slăbit. Raina se repezi și îl trase înapoi. Se întoarse spre ea, încercând s-o împingă. Se împotrivea, se lupta, dar cu forța unui pisoi ostenit. Doar vorbele îi erau înveninate.) Tu! țipă înfuriat și o lovi pe Raina cu pumnul în umăr. Tu m-ai oprit! Dacă a pățit ceva, n-am să ți-o iert în veci! Tată, nu te duce! Nu… Merg eu!

Se smulse din mâinile Rainei și se năpusti spre tatăl lui, care îl ridică în brațe ca pe un copil, deși era un flăcău voinic. Tor se zbătea, se împotrivea și, până la urmă, se puse pe plâns, un plâns hârâit, răgușit. Tatăl lui îl așează pe un scaun, dându-i de înțeles, cu un sărut pe frunte, că trebuie să rămână acolo.

— Te urăsc! Te urăsc! aruncă Tor cuvintele către Raina, lovind-o drept în inimă, cu toate că era așa de slăbit. N-am să te iert cât trăiesc.

— Știu, șopti ea, dar Tor fu singurul care o auzi.

Copiii plângeau. Domnul Halvorsan se apropie de soția lui, care amuțise, mototolind șorțul în pumni.

— Mă duc să-l caut, îi spuse soției, care privea înspăimântată la furtuna nedomolită de afară și își mușca buzele; nu putea să-i spună soțului să nu meargă, dar nici să iasă pe viscol.

Raina însă putea.

Abia ținându-se pe picioare, legănându-se dintr-o parte în alta, îl urmă pe tatăl lui Fredrik până la ușă.

— E o nebunie. Uitați-vă… s-a înnoptat. N-o să-l găsiți pe întuneric. Pesemne că la vremea asta au și ajuns la casa familiei Pedersen. E o sinucidere să ieșiți acum!

— Trebuie să-mi găsesc fiul, zise domnul Halvorsan.

Avea aceeași privire hotărâtă și cinstită ca Tor; Raina înțelese că nu-l putea opri pe acest uriaș, acest tată; nu așa cum îl oprise pe Tor.

— Peter, nu… doamna Halvorsan se puse pe plâns și se duse să vadă ce e cu Tor, care gemea așezat pe scaun, doborât de febră și epuizare. Nu știu, nu știu. Doamne, trebuie să ne gândim și la ceilalți, în caz că se întâmplă ceva cu… Dar Fredrik!

— Nu vă duceți, îl rugă Raina o ultimă dată. Și, vă rog, nu-i faceți vină lui Tor, ci mie!

Peter Halvorsan se opri doar ca să-și mai înfășoare un fular peste față; nu i se mai vedeau decât ochii, care o priveau cu blândețe.

— Nu dau vina decât pe pământul ăsta blestemat și pe nesăbuința mea de a veni aici, îi spuse și plecă, trântind ușa în urma lui.

Raina se întoarse la scena de coșmar din încăpere: copiii încă tremurau de frig, unii plângeau după părinți. Doamna Halvorsan luă o cratiță de pe raftul de lângă mașina de gătit; dădu fuga afară, o umplu cu zăpadă și se apucă să frece picioarele Rosei. Arvid era aplecat deasupra focului, tușea hârâit, umerii i se ridicau până deasupra urechilor. Rosa zăcea nemișcată, înspăimântător de nemișcată. Raina îi privi picioarele: erau vineții. Așa cum o fi fost și cerul afară, întunecat de furtuna care, fără să dea semn că se potolește, zguduia căsuța și izbea în ferestre.

Tor căzuse într-un somn adânc, ori poate că leșinase. Raina se apropie de el, croindu-și drum printre copiii care zăceau peste tot prin cameră, asemenea unor soldați răpuși, prea istoviți ca să-și dea jos hainele înghețate. Privindu-i, își îngădui o clipă de mulțumire: până la urmă, îi adusese pe toți aici. Cine știe ce-i aștepta – degerăturile puteau fi grave, își zise privind piciorușele Rosei, care se înnegreau văzând cu ochii. Știa că, după ce i se vor fi dezghețat, fetița va urla de durere. Totuși, erau aici, nu rătăciți cine știe unde, în prerie.

Toți, în afară de Fredrik și de Anette.

Raina îngenunche lângă Tor și îi puse palma pe fruntea nădușită.

— Iartă-mă. Dar fără tine n-aș fi izbutit.

Apoi simți că o ia cu amețeală și o negură i se puse peste ochi. Se lăsă pe călcâie și mai aruncă o privire la fața îndurerată a tânărului. Pleoapele îi coborâră peste ochi și își dădu seama că se prăbușește, bucurându-se că oboseala își spune cuvântul asupra încăpățânării.

În cele din urmă, Raina adormi.

Capitolul 19

Viscolul luase naştere când un şuvoi uriaş de aer rece venind cu viteză dinspre zona arctică întâlnise un curent la fel de mare de aer cald şi umed venind dinspre golf şi înghiţise totul în calea lui. Coliziunea generase o energie cum nu-şi mai amintea nimeni să fi văzut până atunci şi despre care aveau să vorbească, minunându-se, până la sfârşitul zilelor. Având atâta energie, furtuna bântuia ţinut după ţinut, ajungând până în Texas, în drumul ei spre est.

În timp ce înainta, locul îi era luat de un aer cu înaltă presiune atât de rece, că îngheţa în câteva minute carnea neacoperită cu haine.

La un moment dat, Anette simţi ceva şi se trezi din somnul cel mai adânc în care căzuse vreodată. Nu era un sunet, ci mai degrabă lipsa lui: vântul nu mai urla. Urechile îi ţiuiau de la amintirea acelui zgomot, dar încercau să înţeleagă tăcerea stranie care îl înlocuise.

Nu putea totuşi să vadă ce se întâmplase; ceva foarte greu o apăsa pe piept, ţintuind-o la pământ. Tot pieptul îi era acoperit, cu excepţia mâinii stângi, pe care încercă s-o mişte, dar nu reuşi; nu-şi dădea seama ce e deasupra ei.

Ştia doar că furtuna se oprise, dar era foarte întuneric. Se lăsase noaptea.

Şi era insuportabil de frig, însă ochii i se închiseră oricum; era prea sleită de puteri, îngheţată până în măduva oaselor, ca să mai ştie de ea. Se lăsă păgubaşă; ar fi vrut să rostească numele lui Fredrik, însă nu-şi mai bătu capul.

Adormi la loc.

Gerda îşi dădu şi ea seama, ca prin vis, că vântul nu mai vuia. Nu se trezise, ci visase că Tiny călărea în prerie, luân-du-se la întrecere cu o locomotivă care şuiera. În visul ei, trenul se opri brusc, parcă obosise, şi Tiny flutură triumfător pălăria de cowboy, strigând şi chiuind; trase de hăţurile lui Poco, se ridică în scări şi îi făcu Gerdei cu ochiul. Apoi înfipse călcâiele în burta calului şi se îndepărtă în galop. Îl urmări cu privirea până ajunse un punct la orizont.

Se cutremură în somn şi se gândi că lăsase cineva o uşă deschisă undeva, fiindcă picioarele îi erau reci. Întinse un braţ şi se izbi de ceva, ceva învelit în haine, însă acel ceva nu se mişcă câtuşi de puţin, aşa că îşi trase braţul înapoi şi îl puse peste piept, ca să se încălzească.

Şopti numele lui Tiny, fără să-şi dea seama ce face. Adormi din nou, ca să poată relua visul de unde îl lăsase şi să poată alerga după el înainte să dispară de-a binelea.

La o vreme, Raina deschise ochii; hainele îi erau ude, semn că începuseră să se dezgheţe. Focul duduia în cămin. Întoarse capul. Doamna Halvorsan stătea pe un scaun, cu ochii la flăcări. În cameră era prea frig ca să poată fi consi-derată primitoare, dar era linişte, şi copiii dormeau buştean. Apoi auzi un geamăt slab – ca de animal plăpând – şi se ridică în coate.

Micuţa Rosa dădea din picioare; deşi era adormită, se vedea că suferă.

— Cum se simte? întrebă, şi doamna Halvorsan se întoarse surprinsă spre ea.

Era o femeie înaltă şi slabă, cu păr şaten, moale, care, oricât s-ar fi agitat, se încăpăţâna să rămână prins într-un coc pe ceafă. Avea ochi albaştri, la fel ca Tor, dar în ei se citea neliniştea; cuta dintre sprâncene rămase acolo chiar şi când îi zâmbi Rainei.

— Biata de ea, o să-şi piardă labele picioarelor. Nu pot fi salvate, şi eu n-am nimic să-i dau pentru durere, afară de nişte whiskey pe care-l luăm ca doctorie. Trebuie să-i mai dau.

— S-a întors domnul Halvorsan?

Raina se ridică cu greu în picioare; încă mai tremura, nu scăpase de senzaţia de frig. Nu mai tremura însă la fel de tare, aşa că se duse în bucătărie, la masa unde doamna Halvorsan turna whiskey într-o căniţă de tablă.

— Nu, răspunse ea scurt, dând de înţeles că nu vrea să lungească vorba.

— S-a oprit furtuna, se minună Raina, văzând abia acum că vântul nu mai zgâlţâie ferestrele.

— Da, şi temperatura a scăzut. Or fi treizeci de grade sub zero.

Raina amuţi, înţelegând pericolul. Dacă erai în prerie… Nu, nici nu voia să se gândească. Întâi Fredrik şi Anette, acum şi domnul Halvorsan… Fu prima oară că-şi aminti de familia ei. Mama şi tata… avuseseră destulă mine cât să

stea în casă? Ori îi prinsese furtuna afară, la treburile de zi cu zi, îngrijind vitele, scoțând caii din grajd, fiindcă vremea fusese așa de blândă? Nu mai departe de azi-dimineață… ba nu, ieri, fiindcă acum era trei dimineața, după cum arăta ceasul de pe polița căminului.

Și Gerda, ea ce făcuse? Era și ea într-o școală plină de copii, în Teritoriul Dakota. Posibil ca furtuna să nu fi ajuns până acolo, însă, după ce îi trăise furia necruțătoare, Raina nu prea ar fi crezut. Și nici măcar nu știa ce fel de clădire era; Gerda nu spusese vreodată dacă era o colibă de pământ, o căsuță sau o casă mai mare, construită din lemn, dar fără izolație, ca școala Rainei. Însă Gerda era o fată cu capul pe umeri, o persoană puternică. Izbutise fără îndoială să se ferească de furtună și să-i protejeze și pe copii. Sigur, doar dacă nu se confruntase cu ceva peste puterile ei, așa cum i se întâmplase Rainei.

O apucă un căscat nestăpânit; știa că așa se cuvine, să rămână trează și să-i țină companie doamnei Halvorsan până se întoarce soțul ei. S-o ajute să o îngrijească pe Rosa. Dar era atât de istovită, încât picioarele parcă i se afundau în nisipuri mișcătoare când se târî, rușinată, în camera plină de copii și se ghemui printre ei, alături de Clara și Enid. Întinse mâna și le atinse ușor, mulțumită că sunt în viață și dorm adânc.

Singura persoană la care nu se gândi fu Gunner Pedersen.

Apoi adormi din nou, ținută în brațe, brațe care o strângeau și o încălzeau, nelăsând-o să se miște.

13 ianuarie 1888, 12.15 a.m.

SERVICIUL TRANSMISIUNI
MINISTERUL DE RĂZBOI, SAINT PAUL

Indicaţii pentru următoarele 24 de ore, cu începere de azi, ora 7 a.m.

PENTRU SAINT PAUL ŞI MINNEAPOLIS: zăpadă, vreme mai rece, cauzată de un val de frig, vânt dinspre nord, cu intensificări temporare.

PENTRU MINNESOTA: vreme mai rece, cauzată de un val de frig, căderi de zăpadă, urmate în partea de nord de vreme frumoasă, vânt dinspre nord, cu intensificări temporare.

PENTRU DAKOTA: căderi locale de zăpadă, vreme mai rece, cauzată de un val de frig, urmată în zona vestică de vreme mai rece, vânt dinspre nord, cu intensificări temporare.

Capitolul 20

În dimineața aceea, soarele răsări ca în orice altă zi; se ivi de după linia orizontului, fără să se grăbească, vopsi cerul negru în vinețiu, apoi în rozaliu, apoi cu limbi de albastru-deschis, care începură să alunge noaptea. Continuă să se ridice până când o cupolă albastră strălucitoare încercui preria unde sclipea zăpada proaspăt așternută; cristalele prindeau și reflectau izbucnirile orbitoare de lumină.

Un șoim care-și găsise adăpost în cuibul clădit în vârful unui stejar tânăr plantat pe malul pârâului ieși scuturând leneș din aripi înainte să se înalțe spre cer, încercând să găsească un curent care să-l poarte. Aerul era neclintit, așa că fu nevoit să urce mai sus ca de obicei, dar până la urmă îl găsi. Zbura în cercuri largi, bătând încet din aripi; patrula bucata lui de prerie în căutarea hranei.

De acolo, de sus, întinderea de un alb orbitor părea neatinsă, o pătură vălurită de zăpadă desfășurată cât vedeai cu ochii, pe care apăreau doar niște case și grajduri îndepărtate. Gardurile nu se mai vedeau, așa că peisajul era un covor nesfârșit de diamante lucitoare.

Șoimul cunoștea însă locurile; erau zone vaste pe care le evita din cauză că acolo nu găsea vânat. Erau pământuri secătuite de vânători, de pildă Marea rezervație a triburilor sioux, mărginită de colțurile ascuțite ale lanțului muntos Black Hills la vest și de fluviul Missouri la est. Acolo până și o veveriță slăbănoagă sau un iepure pe jumătate mort era o pleașcă. Acolo vedeai corturi indiene din piei de bizon decolorate de vreme, așezate pâlcuri, pâlcuri, prea aproape de corturile altor triburi, forțate de guvern să trăiască unul lângă altul. Mizeria atârna asupra acestor pământuri asemenea unui nor negru, până și în zilele cele mai însorite.

De aceea, șoimul zbură mai departe spre sud, coborî spre pământ și, în sfârșit, peisajul aparent tihnit își dezvălui din secrete. Un stâlp de gard ici, câteva tufișuri colo, o căruță răsturnată, căpițe de fân.

Când se uită mai bine, descoperi și alte secrete. Ceea ce îi păruse a fi un șir

de căpiţe se dovedi a fi, când se apropie, o cireadă de vaci. Stăteau nemişcate ca nişte statui, unele în picioare, altele căzute pe o parte, toate îngheţate.

Căutând ceva mai interesant, şoimul se întoarse să cerceteze alte forme întunecate care se iveau din întinderea albă; erau cai, cu picioarele îndoite sub ei şi ochii închişi pe veci.

Urcă iar în înaltul cerului şi se învârti în cercuri tot mai largi înainte să coboare din nou cu ochii după o pradă.

Nu se vedea nici o mişcare. Nici un iepure, nici un popândău. Nici o pasăre, cât de mică, pe care s-o înhaţe pe nepregătite.

Undeva zări o pată şi, sperând să-şi astâmpere foamea, coborî să vadă despre ce e vorba. Fu dezamăgit: pata nu se mişca. Era un braţ care ieşea dintr-un troian; corpul era îngropat în zăpadă.

Încă o pată nemişcată, încă una şi încă una… şoimul le văzu pe toate din văzduh. O căciulă galbenă pe un cap cărunt, cu pleoapele acoperite de gheaţă. O mână abia se zărea din nămeţi: o mână de copil, mică, albă, de albeţea morţii, mai palidă decât zăpada. O roată de căruţă, o rochie albastră ca cerul fluturând printre spiţe şi, în rochie, un trup de femeie.

Hainele fluturau, se mişcau, păcălindu-l pe şoim că găsise ceva de mâncare. Haine scoase de vânt de pe trupuri rămase acum goale, în voia elementelor, cum era cel de acolo, căzut, nefericitul, la numai câţiva paşi de un grajd.

Şi multe alte mânuţe şi picioare, feţe întoarse spre cer, ochi închişi. Paloarea albastru-cenuşie a morţii profilată pe albeaţa orbitoare.

Şoimul se întoarse spre nord, nădăjduind să găsească terenuri de vânătoare mai darnice.

Avea totuşi să fie dezamăgit în această dimineaţă rece şi însorită.

Capitolul 21

Când răsări soarele, razele lui umplură casa familiei Halvorsan cu amintiri dureroase. Amintirea dimineții dinainte, când viața era plină de speranță și făgăduință. Dar, cu toată strălucirea soarelui, casa nu era mai călduroasă decât în noaptea care trecuse; între geamuri se strânsese gheață din cauza umezelii rămase de la hainele dezgheţate.

Copiii începură să se mişte, se ridicară plângând de foame şi de dorul părinţilor. Raina se frecă la ochi şi se uită uimită în jos: hainele ude îi fuseseră înlocuite cu unele uscate – o rochie de-a doamnei Halvorsan. Fiecare mușchi o durea, de fapt îi zvâcnea de durere; încheieturile refuzau să se mişte, capul îi plesnea. Cu toate astea, se ridică şi se duse spre maşina de gătit, unde doamna Halvorsan învârtea fără încetare într-o oală cu terci, în timp ce în cealaltă strângea un prosop de bucătărie aşa de tare, că i se albiseră încheieturile.

Tor nu era printre copii. Raina îşi închipui că, la un moment dat, se dusese în camera lui, unde dormeau fraţii mai mici.

— S-a întors domnul…

— Nu, răspunse doamna Halvorsan iute. Peter nu s-a întors. Tor se îmbracă şi se duce să-l caute, acum, că s-a oprit furtuna.

— Cum se simte? Urechile… i-au degerat?

— Doar puţin, o să-i cadă pielea, dar nu şi cartilajul, aşa că va fi bine.

— Doamnă Halvorsan, nu ştiu ce să spun despre Fredrik. A fugit după Anette înainte să-mi dau seama.

— Anette? Fata de la familia Pedersen, servitoarea? întrebă doamna Halvorsan uimită, puse lingura jos şi se întoarse spre Raina.

— Da. Sunt prieteni la cataramă, să ştiţi.

— N-am ştiut. Fredrik mai vorbea de ea când şi când, dar nu ştiam că ţine la ea.

— Fiul dumneavoastră e singurul ei prieten. Ceilalţi copii nu ştiu cum să se poarte cu ea. Ştiu că e… cum să spun, o simplă servitoare la familia

Pedersen. E o situaţie neobişnuită pentru toată lumea.

— Stai în gazdă la ei, nu? Doamna Halvorsan ridică din sprâncene, şi Raina se îmbujoră fără voia ei, ca şi cum femeia ar fi avut ştire despre ce se întâmpla acolo de câteva săptămâni încoace.

— Aşa este.

— Am auzit că femeia aceea – Anna Pedersen – e o pacoste. Când au venit aici, noi am încercat să ne purtăm ca nişte buni vecini, însă n-au vrut să aibă de-a face cu noi şi nici cu alţii, de fapt. Pesemne că se crede mult deasupra noastră.

Doamna Halvorsan pufni, se întoarse la maşina de gătit, luă lingura şi se reapucă să amestece terciul, lăsând prosopul pe jos.

— E… e o casă neobişnuită. Iar cu Anette nu se poartă bine. Dacă stăm să ne gândim, propria mamă a dus-o de acasă.

— A vândut-o, din câte am auzit.

— Asta nu ştiu. Dar e adevărat că n-o iubeşte nimeni. În afară de Fredrik, băiatul dumneavoastră. Aşa că vă rog să nu fiţi supărată pe el că a fugit după ea. E un copil cu suflet bun.

— Întocmai, zise doamna Halvorsan. (Bărbia începu să-i tremure şi îşi şterse ochii cu dosul palmei.) Da, are suflet bun.

— Şi Tor la fel. Şi-a dorit atât de mult să se ducă după fratele lui, dar nu-l puteam lăsa. E vina mea, nu a lui.

Cât ar fi vrut Raina s-o audă pe Sara Halvorsan spunându-i că nu e vina nimănui, dar în zadar. Aceasta se duse la fereastră şi se uită afară, la preria nemiloasă. Zăpada sclipea asemenea zahărului, aşezată în strat gros pe grajd, pe prispă. Oricine ar fi rămas afară peste noapte, rătăcit pe viscol… cum să fi rezistat frigului? Mai ales fiinţe mici şi vulnerabile. Precum Anette şi Fredrik.

Tor coborî scara primitivă care ducea în pod; aici, în casa lui, fiind şi cel mai mare, chiar arăta a bărbat. Îmbrăcat într-o haină din piele de bizon, cu căciulă de lână cu clapete, cizme groase şi mănuşi de piele, îşi înfăşura un fular în jurul gâtului şi peste cap. Era uriaş, cât un urs. Numai ochii, neliniştiţi, încă cârpiţi de somn, îi trădau vârsta.

Mama lui se duse şi îi puse mâna pe braţ.

— Vezi poate găseşti urmele lăsate de tata. Dacă nu, du-te acasă la Pedersen. Şi încearcă să dai de urma doctorului. Fetiţa cea mică, Rosa… cred

că va pierde laba unui picior. I-am dat nişte whiskey, dar s-a terminat.

— Da, mamă, răspunse Tor cu glas înăbuşit. Nu-ţi face griji. Am să-i găsesc.

— Ştiu că ai să-ţi dai silinţa, îi zise, sigură că îşi va face datoria.

Raina îşi drese vocea; ar fi vrut să-i spună şi ea ceva lui Tor, măcar să-i ureze noroc, însă ştia că el nu i-ar da atenţie, nici acum, nici altă dată. Nu mai erau aliaţi, nici nu mai puteau redeveni profesor şi elev.

Erau doi străini, înţelese, cu un sentiment de dezamăgire care o surprinse. Ori poate şi mai rău – adversari.

Tor nu-i aruncă nici o privire; se îndreptă spre uşă şi plecă. Privind în urma lui, Raina îl văzu cum se luptă să înainteze prin nămeţii de zăpadă care-i ajungeau pe alocuri până la brâu; aici, la adăpostul clădirilor, zăpada se troienise. În prerie avea să fie altfel, oarecum mai uşor; zăpada nu era aşa adâncă, parcă o mătură uriaşă o împinsese încolo şi încoace. Tocmai când voia să plece de la fereastră văzu că Tor se opreşte brusc, nu departe de fereastra bucătăriei. Îşi duce mâinile pâlnie la gură, strigând pe cineva care nu se vede din bucătărie. Apoi o ia la fugă dând din mâini, cade, se ridică cu greu şi dispare după colţul grajdului.

Câteva clipe mai târziu, cei din casă îl auziră ţipând gâtuit. În acelaşi timp se auzi clinchet de clopoţei, nechezatul unui cal şi, cu mare zgomot, o sanie trase în faţa casei. Raina ieşi în fugă, fără să-i pese de frig, şi dădu ochi cu bărbatul care ţinea hăţurile, înfofolit în pelerină şi piei de bizon. Văzându-l, simţi iar cum o cuprind mânia şi nedumerirea, dorinţa şi ura…

Chiar atunci, Tor se apropie alergând de ea, flutură din braţe şi strigă:

— Tata! Tata!… Domnişoară Olsen… mamă… veniţi! Tata e aici!

Înainte să-i spună vreo vorbă lui Gunner Pedersen, Raina fu trasă de Tor prin zăpadă; gerul îi aduse în minte scena petrecută în noaptea dinainte. Doamna Halvorsan era lângă ea şi îşi striga soţul pe nume. Gunner sărise din sanie, strigând şi el:

— Raina? Raina… slavă Domnului!

Când dădură colţul grajdului, se opriră cu toţii, amuţiţi de groază.

În faţa lor se afla trupul lui Peter Halvorsan, ieşind din zăpadă asemenea unui zeu nordic. Părea să stea jos, şi nu i se vedeau decât capul şi umerii masivi. Pielea lui avea o culoare cenuşie, lipsită de viaţă, părul îi era alb de

zăpadă, din pleoape, din păr și din barbă îi atârnau țurțuri.

Era la doar câțiva metri de grajd.

— Tată! strigă Tor cu glas răgușit, în timp ce se lupta să-l scoată din mormântul de omăt.

Alergă în grajd și aduse o lopată cu care se apucă să dea zăpada la o parte, printre hohote de plâns. Gunner se apropie de el, îl împinse cu blândețe la o parte, îngenunche și îl zgâlțâi, sperând să-l readucă la viață. Era însă prea târziu.

— Peter!

Doamna Halvorsan căzu în genunchi; mângâia cu palmele fața înghețată a soțului ei, încercând să-l încălzească; se străduia până și să-i depărteze buzele, ca să-i sufle aer cald în piept. Era însă prea târziu.

— Raina! Gunnar se întoarse spre ea în cele din urmă: Am crezut… nu știam… am înnebunit văzând că nu mai apăreți acasă; acum trebuie să vii cu mine. Ne întoarcem împreună.

Era însă prea târziu.

Raina clătină din cap și se dădu înapoi, fără să-și ia ochii de la scena tragică din fața ei.

— Ba nu, șopti înverșunată. Nu mă mai întorc în casa aia. Nici în ruptul capului.

Gunner o privi fără să înțeleagă, apoi se duse să-l ajute pe Tor să desprindă trupul tatălui său de pe pământ, căci înghețase așezat pe jos și de aceea era greu de ridicat. Împreună reușiră, cu toate că se poticneau la fiecare pas, să-l care în casă pe uriașul înghețat. Doamna Halvorsan încă mai striga numele soțului ei. Lui Tor îi înghețaseră lacrimile pe obraji. Îl duseră pe Peter Halvorsan în bucătărie și îl puseră pe jos, lângă sobă. Văzând forma aceea înțepenită, culcată pe o parte, cu genunchii strânși la gură, copiii se opriră cu toții din plâns.

— Peter, murmură doamna Halvorsan îngenunchind alături de el și învelindu-l cu broboada. Peter al meu, băiatul meu… Fredrik, Doamne, unde e?

Raina se uită la Gunner, dar acesta clătină din cap și ridică din umeri. Carevasăzică, Anette și Fredrik nu ajunseseră acasă. Își puse haina și mănușile și ieși în goană, urmată de Gunner.

— Trebuie să-i găsim pe Anette şi pe Fredrik, îi strigă peste umăr şi urcă singură în sanie, refuzând ajutorul lui Gunner. Hai, mai repede! Nu sta şi te uita!

Gunner fu aşa de surprins de tonul ei, că uită de orice galanterie; urcă alături de ea, însă nu părea în stare să facă ceva. Raina luă hăţurile, plesni calul peste crupă şi puse sania în mişcare, îndreptând-o spre prerie.

Rugându-se să nu fie prea târziu.

Capitolul 22

Schimbarea din atmosferă o trezi, până la urmă, pe Gerda din somnul vecin cu moartea, deşi nu fu în stare să deschidă ochii imediat. Îi îngheţaseră închişi cum erau, de parcă pleoapele îi fuseseră cusute. Încet, încet izbuti să mişte braţul stâng şi puse pe ochi mâna rece, grea ca o piatră, apoi se strădui să-şi despartă pleoapele. După ceva vreme reuşi, deşi îşi dădea seama că i se jupuise pielea obrazului, fiindcă simţea aerul rece cum o înţeapă la colţurile ambilor ochi.

Rămase întinsă pe spate, aşteptând ca ochii să i se obişnuiască treptat cu întunericul, să-şi dea seama unde se află. La început nu văzu decât o negură, dar, treptat, zări un licăr de lumină la picioare, raze timide de soare furişându-se în adăpost; aşa înţelese că acoperişul de deasupra ei era făcut din paie şi îşi dădu seama că e întinsă pe un strat de paie îngheţate, care o înţepau. Apoi îşi privi mâinile şi văzu că sunt roşu-purpuriu, acoperite de ţepi.

Picioarele nu şi le simţea deloc.

Tăcerea era asurzitoare – altfel n-ar fi putut-o descrie; urechile îi ţiuiau, chiar în lipsa oricărui sunet, iar când se zbătu ca să se ridice în coate, amândouă urechile îi pocniră aşa de tare, că scoase un strigăt. Îşi duse palmele la urechi şi le îndepărtă încet, îngrozită ca nu cumva să fi asurzit. Şi într-adevăr, în liniştea mormântală care o înconjura, inima începu să-i bată nebunește şi fu sigură că îşi pierduse auzul. Până când, de undeva, de deasupra căpiţei, auzi ţipătul unui şoim.

Cu mare greutate, izbuti să stea în şezut; picioarele îi erau îngheţate, genunchii, ţepeni; îi trase şi îi îndoi, gemând de durere. Dar labele picioarelor – le privea cu detaşare, parcă nu îi aparţineau – ieşeau afară din căpiţă. Picioarele erau încălţate cu ghetele pe care şi le pusese în dimineaţa dinainte, dar chiar erau ale ei? Se chinui să le tragă în căpiţă şi reuşi, fără să simtă nimic mai jos de genunchi, şi se întrebă cum le va putea duce pe Minna şi pe Ingrid la un adăpost, care nu putea fi departe. Doar erau într-o căpiţă, aşadar în apropierea unui grajd. Şi a unei case.

— Minna, Minna, scumpo, Ingrid, trezeşte-te!

Vocea îi era hârâită, semăna mai degrabă cu un croncănit, şi o chinuia o sete cumplită; nu-şi amintea când băuse apă ultima oară sau îmbucase ceva. Trebuia totuşi să găsească pe cineva care să le ajute pe fetiţele adormite. Aruncă o privire spre ele: două grămăjoare de haine, ghemuite în somn. Se hotărî să le lase să doarmă mai departe; era mai bine pentru ele, la cât erau de slăbite şi flămânde.

Acum, că furtuna se oprise, va şti să se întoarcă la ele. Era de datoria ei să iasă singură de la adăpostul căpiţei; era de datoria ei să găsească ajutor.

Ce se întâmplase cu Tiny? Unde îşi petrecuse noaptea? Gândul o izbi ca un fulger, şi, în aceeaşi clipă, îl văzu fugind după cal, strigându-l, urmărindu-l prin vârtejul de zăpadă şi vânt. Le lăsase pe ea şi pe fetiţe să se descurce singure. O abandonase, aşa cum, în adâncul inimii ei, ştia că va face. Avea s-o părăsească într-o zi, pentru un cal sau o aventură. Lipsa lui – căci, dacă supravieţuise, nu va mai putea niciodată să-l vadă cu aceiaşi ochi, prin urmare era pierdut pe veci dinspre partea ei – era ceva de necrezut. Îi bântuise visele în ultimele luni şi toate planurile ei de viitor avuseseră legătură cu el. Acum va trebui s-o ia de la capăt, să găsească alte castele de clădit.

O presimţire funestă îi strânse inima: ce se întâmplase cu copiii pe care se bucurase să-i trimită acasă?

O clipă, se gândi la vieţile poate pierdute din cauza ei, dar mintea nu putea cuprinde o asemenea nenorocire. Refuză să se mai gândească, de teamă să nu fie copleşită de sentimentul de vinovăţie. Acum trebuia să aibă grijă de Minna şi de Ingrid, care dormeau absolut nemişcate. Calvarul prin care trecuseră le sleise, nu era de mirare că dormeau aşa adânc.

Se chinui să se întoarcă, urlă de durere, simţind că lame ascuţite îi sfâşie genunchii, dar fetiţele nu dădură semn s-o fi auzit. Se temea să nu şi-i rupă şi se întreba dacă rotula poate crăpa. Nu auzise să se fi întâmplat cuiva, dar avea impresia că întreg corpul îi e făcut din sticlă subţire, gata să se spargă în orice moment. Trebuia totuşi să iasă cumva de acolo.

Până la urmă se răsuci şi ajunse în patru labe, apoi, cu gambele târându-se în spatele ei ca nişte tălpige de sanie, ieşi din căpiţă. Aerul rece îi tăie respiraţia, apoi plămânii i se lărgiră, nările îi îngheţară; gâfâia, trăgând în piept aerul glacial şi arzător în acelaşi timp. Lumina soarelui o orbi, albeaţa

zăpezii o ameţi, ochii începură s-o usture şi să-i lăcrimeze; îi închise, de teamă să nu-i înghețe lacrimile pe obraji. Urechile îi frigeau, dar se târî afară din căpiță cu ochii închişi; după câțiva metri îndrăzni să deschidă iar ochii, pregătindu-se să fie orbită de lumina soarelui…

Când văzu casa doar la vreo douăzeci şi cinci de metri de ea, strigă din răsputeri şi porni într-acolo, tot târâș, în ciuda durerii care îi însoțea fiecare mişcare. Era casa fetiţelor, lăudat fie Domnul! Stătuseră acolo, iar casa era la câțiva paşi distanță, fără ca ele să-şi fi dat seama. În timp ce părinții înnebuneau de îngrijorare, fiicele lor îngheţau într-o căpiță, lângă propria casă. Dacă ar fi avut putere, ar fi râs de ironia sorţii. Nu era în stare decât să înainteze palmă cu palmă, asemenea unui animal rănit, fără să-şi mai simtă mâinile afundate în zăpadă, fără să-şi simtă deloc labele picioarelor, care atârnau inerte. Striga cât o ținea gura, ştiind că n-o auzea nimeni, că vocea ei nu pătrundea prin aerul înghețat, care amplifica orice alt zgomot – țipătul şoimului care dădea roate sus pe cer, foşnetul unui smoc de iarbă ieşind înghețat din zăpadă, un chiţăit slab, ca al unui şoarece care fusese nevoit, cine ştie de ce, să iasă din vizuina lui.

— Ajutor, ajutor! striga Gerda şi, în cele din urmă, o uşă se deschise.

Un bărbat şi o femeie, amândoi speriați, priviră afară. Îngroziți, dar parcă nevenindu-le să-şi creadă ochilor, îşi luară paltoanele şi se năpustiră în direcţia ei. Cu ultima picătură de energie, Gerda arătă cu degetul spre căpiţa de fân, îngăimă „Minna, Ingrid“ şi simți că se cufundă în zăpadă până când un braţ vânjos o trase afară. Fu dusă în casă şi aşezată pe jos, lângă soba din bucătărie, a cărei căldură, deşi domoală, îi stârni mii de înțepături în piele. Gustav Nillssen, ale căruia se dovediră a fi brațele, plecă după aceea, şi Gerda îi auzi pe el şi pe nevasta lui cum îşi strigau fiicele.

Apoi amuțiră. Nu mai strigau. Se lăsă tăcerea. Gerda îşi închipui că le iau pe fete şi în câteva clipe vor fi în casă. Dar clipele treceau şi tăcerea stăruia.

Pleoapele i se închiseră şi căzu într-un fel de somn; trupul îi era atât de istovit şi de înghețat, inima abia mai pompa sângele… O ispitea gândul că ar ceda şi ar lăsa inima să se odihnească puțin. Ar dormi fără oprire…

O trezi un țipăt. Inima începu să-i bată mai ritmic, parcă aducându-şi aminte care îi e rolul.

Țipătul devenea tot mai puternic şi se apropia. Uşa se dădu de perete şi

intrară doi adulți, ținând în brațe două grămăjoare de haine; o dădură pe Gerda la o parte, ca să poată îngenunchea în fața sobei. Frecau disperați cele două trupuri, strigându-le pe nume:

— Ingrid! Minna!

Însă cele două trupuri nu mișcau câtuși de puțin.

Gerda se ridică în coate, nedumerită. Le strigă și ea pe fete. Nu primi nici un răspuns, dar zări fața albă ca de mort a Minnei, buzele vinete, mânuțele albăstrii. Nemișcarea pe care Gerda o văzuse mai devreme, fără s-o recunoască la o ființă atât de fragedă, era nemișcarea unui trup gata de îngropăciune.

Căzu pe spate și închise ochii înainte să vadă fețele soților Nillssen. N-ar putea îndura, nu acum; nu cât încă simțea în spate trupul Minnei, crezând, cu fiecare pas chinuit pe care îl făcea, că le duce pe ea și pe Ingrid la adăpost. Încredințată că Minna era în viață, lucru de care acum se îndoia. Când murise fetița? Nu cumva înainte să fi ajuns la căpița de fân și să sape tunelul cu mâinile amorțite?

Să fi purtat un cadavru în spate tot drumul? Simbolul unui copil, al *tuturor* copiilor cărora avea datoria să le poarte de grijă?

Unde erau? Unde erau toți ceilalți? Pradă fierbințelii, se apucă să înșire numele tuturor școlarilor cu glas tare, așa cum făcea prezența în fiecare zi:

— Minna, Ingrid, Hardus, Johnny, Johannes, Karl, Walter, Sebastian, Lydia…

— Taci, taci!

Cineva o apucase de umeri și o zgâlțâia, obligând-o să se trezească, să vadă…

Durerea se întipărise pe fețele veștejite de vreme ale părinților. Suferința o va întări pe doamna Nillssen, în încercarea ei de a înțelege tragedia, își spuse Gerda – nici ea nu știa de unde îi venise acest gând. Se va baricada în tăcerea ei și va rezista. Însă domnul Nillssen va fi prins ca sub un tăvălug, asemenea pământului pe care îl lucra zilnic. Poate că tocmai apăsarea unei tristeți greu de îndurat scotea din pământul acesta o modestă recoltă.

Gerda închise ochii și o împinse pe doamna Nillssen deoparte; nu-și dorea decât s-o cuprindă somnul. Dar picioarele începură să i se trezească. Mai întâi zvâcniră, apoi o arseră, o mâncară și, în cele din urmă, i se păru că roiuri de

furnici întărâtate o năpădiseră, sfâșiindu-i carnea cu cleștii. Nu mai putu respira, începu să geamă, se ridică în capul oaselor țipând; trase de ghete ca să le scoată, rugându-se de doamna Nillssen să le taie, fiindcă șireturile se strânseseră după ce se topise gheața de pe ele; rugând-o să facă ceva ca să-i ușureze durerile înfiorătoare.

Și când, în sfârșit, îi tăiară ghetele și le scoaseră – împreună cu bucăți de carne, după cum simți Gerda –, văzu pielea neagră-vineție, moartă. Carnea ei murea, și metafora i se păru așa de potrivită, încât mai că-i veni să râdă.

Dar apoi furnicile își reînnoiră atacul, și Gerda nu mai fu în stare decât să-și înfigă dinții în prosopul pe care doamna Nillssen i-l îndesase în gură ca s-o amuțească.

— Șșș, șșș! Să nu le sperii pe fete, îi șoptea femeia la ureche în timp ce ea se zvârcolea de durere.

Capitolul 23

Când se crăpă de ziuă, Anna îşi privi soţul cum înhamă calul, îi pune o pătură pe spate, se urcă în sanie şi porneşte ca din puşcă; trecu podul de bârne de peste râpă şi se îndreptă spre prerie. Nu putu să privească prea îndelung în urma lui; lumina soarelui răsărind era puternică, şi acele de gheaţă o reflectau înmiit. Zări ceva strălucind lângă râpă, însă fu nevoită să-şi acopere ochii cu mâinile, ca să n-o doară.

Ce nechibzuit era bărbatul ei, să iasă din casă pe gerul ăsta! Dar el se considera un model pentru ceilalţi, aşa că se simţea dator să o salveze pe învăţătoare, pe fată şi pe toţi copiii care, fără îndoială, petrecuseră noaptea în clădirea şcolii. Marele Gunner Pedersen, eroul furtunii. Ha, ha! Un tâmpit umflat în pene, asta era, şi nimic mai mult. Cel puţin acum, că furtuna se oprise, nu se va rătăci, nu va pieri. Cu toate că asta îşi dorea de cel puţin cinci ori pe zi; cu o seară înainte, simţul practic învinsese. Nu putea să rişte să-l piardă în tăria iernii; nu se putea descurca singură cu caii, corvezile casei şi copiii. La primăvară avea să-l părăsească – se hotărâse. Dar până trecea iarna avea nevoie de el.

Aşa că îl ameninţase cu pistolul noaptea întreagă. Ce amintire de neuitat! Îndreptase pistolul, cel pe care i-l dăduse sora ei înainte să plece din Minneapolis ca să se stabilească în pustietatea asta – „Să-l foloseşti doar dacă nu ai de ales, draga mea“, îi şoptise Margit apăsat –, drept spre inima lui. Îşi ţinuse soţul ostatic toată noaptea. Ea, Anna Pedersen, care plângea dacă omorau şoarecii, pe vremea când era blândă şi neîntinată.

Dădea vina pe prerie. Dădea vina pe soţul ei. Ei înseşi nu-şi găsea nici o vină.

Lasă-l să plece călare pe armăsarul lui, ca un cavaler; nu avea ce să păţească. Era convinsă că sunt cu toţii în siguranţă la şcoală – poate doar să le fie puţin frig şi foame. Învăţătoarea era o fată cu scaun la cap, n-ar fi primejduit vieţile copiilor. Ce nătărău era Gunner! Nu înţelegea deloc femeile. Îi păreau personaje din basme şi istorioare romantice, care aveau

nevoie să fie salvate și apărate. Dacă erau puternice, îl speriau, văzuse cu ochii ei de nu mai știa câte ori. Așa că, firește, de cum apăruse în viața lui o femeie nouă, aparent nesigură pe ea și timidă, se simțise obligat să se poarte ca un gogoman romantic. Vai, sărăcuța, ce fată drăguță era Raina Olsen, care stătea prima oară în gazdă, și ce dor îi era de casă! Avea nevoie de protecția lui, de puterea lui, cum crezuse că avea și Anna, pe vremea când îi făcea curte.

Dar Anna nu se lăsase păcălită de învățătoare. Înțelesese că tânăra era mai puternică decât părea, chiar dacă era limpede că Gunner, cu purtarea lui ridicolă, îi sucise mințile. Anna se temea ca tânăra să nu se folosească de puterea ei ca să-l convingă pe Gunner să fugă cu ea în lume – lucru de care Gunner, în ciuda vorbelor și gesturilor lui seducătoare, n-ar fi fost în stare, de capul lui.

Acum nu-i mai era teamă. Ceva se petrecuse în mintea ei în noaptea aceea lungă, când vântul bătea în ferestre și soțul ei stătea ca un prizonier în bătaia pistolului din mâna ei. Îl văzuse așa cum era de fapt. O namilă de om, speriat de o femeie cu două capete mai scundă decât el. Un băiat care se prefăcea că e bărbat. Își dăduse seama că poate apăsa oricând pe trăgaci fără să simtă vreo remușcare, pentru că se considera îndreptățită.

Se simțea puternică și stăpână pe viața ei.

Avea treabă, pusese la copt o pâine pe care o lăsase la dospit, și se învârtea prin bucătărie. Dacă s-ar fi uitat cineva pe fereastră, ar fi văzut-o pe Anna cea de demult: iubita, femeia care îți lua ochii, întruchiparea feminității. Rămăsese singură cu copiii. Mulțumită, îngâna un cântecel când auzi tropot de cai în fața casei. Privi pe fereastră, mirată. Doar nu se întorsese Gunnar, n-avea cum.

Sania de afară era a doctorului Eriksen, singurul medic de prin partea locului. Avusese cabinet în est, și acum era trecut de vârsta la care medicii ies liniștiți la pensie. Firește, preria îl obligase să revină; preria nemiloasă, cu nenumărate primejdii pentru oamenii obișnuiți să trăiască împreună și să se bizuiască unii pe alții. Să ai un doctor în pustietatea aceea era un adevărat miracol, chiar dacă doctorul însuși părea să aibă nevoie de îngrijiri medicale. Îi făcu Annei semn cu mâna și strigă ceva. Ea aruncă o privire spre copiii care stăteau lângă sobă – poate cam prea aproape, așa că strigă la ei să se dea

înapoi –, pe urmă îşi puse o broboadă pe umeri şi ieşi afară.

Gerul o izbi peste faţă şi aproape o săltă din pantofi. I se tăie respiraţia şi îi dădură lacrimile. Nu-şi putea închipui cum ar rezista cineva afară şi se gândi la Gunner. Apoi, vrând, nevrând, la învăţătoare. Şi, în cele din urmă, la Anette.

— Doamnă Pedersen, soţul dumneavoastră e acasă?

Doctorul Eriksen rămase în sanie, cu toate că Anna îl îndemnase să intre ca să se încălzească. Era înfăşurat într-o pelerină, de nu i se mai vedeau decât ochii; sprâncenele i se acoperiseră de promoroacă, vocea abia i se auzea.

— Nu, s-a dus la şcoală să ia copiii.

— Aha! Vin de la familia Blickenstaff. Copiii lor n-au ajuns acasă. Aşa că mă duc până la şcoală. Dumneavoastră sunteţi bine? Lipseşte cineva?

— Nu. Adică… Trebuia să-i spună, nu avea încotro. În afară de învăţătoare. Şi de Anette, bineînţeles. Dar cu siguranţă că sunt împreună cu ceilalţi. Gunner, copiii şi cu mine am stat în casă toată noaptea.

— Bine. Dar mă tem că mulţi n-au stat la adăpost azi-noapte. Am plecat. Doctorul trase de hăţuri, întoarse calul şi trecu repede podul de bârne, luând-o în aceeaşi direcţie ca Gunner; urmele încă se mai vedeau în zăpadă, fiindcă vântul se domolise.

Anna dădu să intre în casă – simţea că nu mai rabdă nici măcar un minut în ger –, când lumina reflectată de ceva pe celălalt mal al râpei, cam la zece metri de pod, îi atrase iar atenţia. Cu mâna streaşină la ochi, făcu încet câţiva paşi într-acolo, mijind ochii ca să vadă mai bine. Merse mai departe, cu toate că o cuprindea frigul, furişându-i-se pe sub fuste, înfăşurându-i-se în jurul picioarelor ca nişte degete de gheaţă. Dar acum vedea: sclipirea aceea… era de la ceva argintiu, ori poate ceva din oţel. Era…

Nu se poate! Doar nu era sufertaşul lui Anette?

Se opri gâfâind, cu mâna pe inimă. Nu, nu, peste poate, probabil că era altceva. Scutură din cap, clipi ca să-şi limpezească ochii şi privi din nou. Şi atunci văzu clar: sufertaşul se ivea din zăpadă.

— Anette? Anette! Anna făcu mâinile pâlnie la gură şi strigă cât putu de tare. Ciuli urechile, dar nu auzi decât foşnetul zăpezii care dansa în aer. Mai strigă o dată. Şi atunci auzi ceva… un geamăt slab. Ca al unui pisoi sau al unui nou-născut. Anette?

Geamătul se auzi mai tare; părea să vină de sub pământ.

Părea să vină din râpă.

Picioarele o duseră pe Anna înapoi spre casă. Intră în goană și, într-o clipă, își puse haina, își înfășură capul și fața într-un fular și își trase mănușile. Strigă la copii să nu se apropie de sobă, înhăță câte pături găsi și se năpusti afară, croindu-și drum prin zăpadă spre râpă. Ajunsă la buza râpei, se opri la timp ca să nu alunece; pieptul îi luase foc de la efortul făcut în aerul înghețat.

Se lăsă în genunchi și se uită în jos, dar la început nu zări nimic; pe fundul râpei era umbră și, oricum, albeața zăpezii o orbise. „Orbul zăpezii, așa se numește“, o fulgeră un gând.

— Anette? o chemă cu glas blând, aproape temându-se să nu primească un răspuns.

— D-da?

Ea era, jos, pe fundul râpei! Anna se aplecă mai mult peste margine. Până jos era doar vreun metru și jumătate, dar, dacă ar fi căzut, n-ar mai fi putut ieși din cauza zăpezii. Se uită cu atenție și, în cele din urmă, distinse ceva în zăpada de jos: o formă, două forme.

— Anette? Tu ești?

— Da, doamnă, răspunse o voce mică și speriată; istovită, înecată în lacrimi. Vă rog să mă iertați, am încercat… i-am lăsat pe ceilalți ca să vin acasă… iertați-mă.

— Să nu… să nu te miști, vin îndată la tine. „Și să nu-ți ceri iertare“, fu cât pe ce să spună. „Să nu te scuzi.“

Sufertașul – îl văzu pe celălalt mal al râpei, de unde parcă o privea acuzator – îi spuse tot ce nu voia să afle. Din cauza lui – de câte ori n-o certase pe Anette că tândălește pe drum și o cicălise, amintindu-i cât costă cutia de tablă și tăblița de ardezie? –, Anette ajunsese să petreacă acea noapte înfiorătoare în râpă. Singură.

Ba nu… Anna se uită iar în jos și acum o văzu limpede pe Anette; de fapt, nu i se distingeau decât capul și mâinile, fiindcă era acoperită de un maldăr de haine. Haine care nu erau doar ale ei. Un palton cenușiu, pe care Anna nu-l mai văzuse, pantaloni cafenii, băiețești, și o cămașă roșie, tot de băiat.

Și, alături de Anette, un trup aproape gol. Cenușiu, aparent albastru pe albul zăpezii.

Cartea a doua

FECIOARA DIN PRERIE

Capitolul 24

Calul trăgea sania, dând din cap de fiecare dată când înfigea piciorul în zăpadă; uneori necheza încet, răsuflarea i se transforma în norișori umezi, și apoi în cristale minuscule, care se răspândeau în aer asemenea unui praf de diamant, și efectul era uimitor de frumos. Asta dacă nu te gândeai că sunt muci de cal. Piesele de metal ale căpăstrului zăngăneau, hamurile și frâiele scârțâiau și gemeau, tălpigele saniei fâșâiau, tăind zăpada ca o dojană – șșș, șșș, șșș, șșș.

Bărbatul dădea și el din cap. Era un ins masiv, părea încă și mai mare datorită pelerinei uriașe din piele de bizon, care îl acoperea din cap până în picioare; pelerina, de culoare cafeniu-roșcat, văzuse și vremuri mai bune; blana se încâlcise pe ici, pe colo, ca și cum bizonul tocmai se trezise din somn și se ridicase în picioare. Cocoțat pe sania delicată trasă de cal – o sanie mai degrabă potrivită pentru o doamnă elegantă, care se duce să ia ceaiul cu prietenii –, bărbatul făcea o impresie încă și mai puternică decât de obicei. Pe genunchi ținea un maldăr de pături din păr de cal, decolorate. Semăna nici mai mult, nici mai puțin cu un urs de la circ, umilit de circari și forțat să poarte haine și să meargă pe o săniuță de copil, trasă de un ponei.

Era singur. Cât vedeai cu ochii se întindea un covor vălurit în diferite nuanțe de alb, pure ca veșmintele îngerilor. Pe cer, soarele de un alb-gălbui nesănătos scotea din zăpadă scântei ascuțite care răneau ochii. Din loc în loc, stâlpi de telegraf. Și ursul pe săniuța de copil.

Fâșâitul tălpigelor, scârțâitul lemnului, zăngănitul metalului și, din când în când, bombănelile proprii erau singurele sunete pe care le auzi Gavin o bună bucată de vreme, cât merse cu capul plecat, ca să se apere de frig. Se bizuia pe cal și pe câtă bunăvoință era Dumnezeu dispus să arate unui suflet nefericit cum era el, pornit într-o misiune nefericită dintr-un motiv nefericit, pe care nici el nu-l înțelegea prea bine.

Gavin Woodson, ageamiu extraordinar, glumă colosală a naturii, pornise spre Marile Câmpii de unul singur, într-o sanie închiriată, trasă de un cal

închiriat, având la picioare nişte desagi de ovăz, o geantă de pânză groasă, plină cu hârtie, tocuri şi cerneală, şi un rând de schimburi din lână alături.

El, calul şi sania erau singurele creaturi pe lumea asta – nici nu era greu de crezut, căci nu vedea ţipenie de om şi nu auzea vreun zgomot în afară de cele mai sus pomenite.

Niciodată nu-l cuprinsese aşa o tristeţe.

Era om de oraş şi se simţea în largul lui în încăperi sufocante, duhnind a transpiraţie, pe străzi aglomerate, printre clădiri înalte, care blocau complet orizontul. În rarele ocazii când plămânii lui aveau nevoie de aer proaspăt, se mulţumea cu un parc sau cu un colţ de stradă. Numai că în Omaha nu prea era aer proaspăt: fabricile de conserve, oboarele de vite umpleau aerul cu mirosuri a căror sursă era mai bine să n-o cunoşti. Faptul că, în dimineaţa cu viscol, îi venise ideea să plece din oraş în prerie îl nedumerea profund. Iar faptul că fusese vrăjit de fata aceea îl îngrijora.

Nu putea să şi-o scoată din minte, oricât încercase bând, jucând poker şi bârfind cu colegii de la ziar; de fapt, ăsta era motivul pentru care se afla aici, în preria asta uitată de lume.

Plecase din oraş, ca să-i dea de urmă.

Era o încercare sortită eşecului, ştia prea bine. Dar încercările sortite eşecului nu-i erau străine lui Gavin Woodson. Fusese dat afară de la *The World*, din cauza unei inabilităţi agresive de a se ţine deoparte într-o tărăşenie privindu-l pe unul dintre prietenii de la colegiu ai lui Pulitzer.

— Ştiu, sunt o secătură încăpăţânată, dar… repeta oricui era dispus să-l asculte făcând gafă după gafă, însă până la urmă nu mai avea importanţă; se dovedise că era de prisos să-ţi faci reclamă propriei prostii.

În primele zile de după viscol, când din nord şi vest veneau prin telegraf rapoarte despre numărul neînchipuit de victime – clase întregi de elevi îngheţaţi în şcoală!; pasagerii unor trenuri înzăpezite transformându-se în canibali! –, Gavin nu-şi mai găsea locul; parcă îi lipsea ceva. Desigur, luase în râs unele rapoarte, socotindu-le ridicole, cu toate că îi oferiseră prilejul mult aşteptat să plece s-o caute pe fată, şi, în acelaşi timp, să scrie despre urmările viscolului, aşa cum le văzuse cu ochii lui. „Să venim cu o versiune corectă“, îi asigurase pe Rosewater şi pe amicii lui, cei care îi plăteau salariul. „N-am vrea ca ziarele alea din est să exagereze pagubele, nu? Ele nu pot

relata decât din auzite. Noi ne putem purta responsabil, mergem la faţa locului, stăm de vorbă cu năpăstuiţii ăia, cu fermierii. Şi temperăm prezentarea dezastrului înainte ca ziarele din est să-l transforme în catastrofă.“

Fuseseră de acord, şi el se bucurase în sinea lui, cu toate că-şi păstrase figura obosită şi blazată. I-ar fi fost ruşine să recunoască adevăratul motiv al plecării. Ca om care făcuse carieră punându-şi pe tapet toate intenţiile şi nebuniile, se minuna cât de circumspect se purta în această situaţie.

Era stânjenit, ca s-o spunem pe şleau.

Chiar şi când băuse „încă una şi mă duc“ cu Bătrânul Locotenent şi cu Dan Forsythe la Crinul de aur înainte de plecare, avusese grijă să consume mai puţin whiskey decât de obicei, ca nu cumva să-i dea inima ghes să mărturisească adevăratul motiv. De vreo câteva zile, Gavin îşi adusese aminte că are o inimă. Dar, cinstit vorbind, nu prea ştia cum să se poarte cu ea. Să-i facă pe plac? Să ajungă la un compromis? Pentru moment, îşi zise că mai bine o îmbibă într-o cantitate moderată de alcool, trăgând nădejde că, astfel, va adormi la loc.

La crâşmă, Forsythe, care se adăpostise împreună cu petrecăreţii plecaţi cu săniile în nişte case din Council Buffs – nici unul dintre ei nu pierise pe viscol –, se plânsese că nu era cine ştie ce mare ştire pentru ziar.

— Rosewater m-a tras pe linie moartă din cauza asta. Individul are cerneală în vine şi o tiparniţă în loc de inimă. Se aştepta la ceva senzaţional, măcar la nişte acte de canibalism, bombănea Forsythe, clătinând obidit din cap. Ceva gen expediţia Donner[7]. L-aţi auzit ce invidios era pe ziarele care au pus mâna pe povestea aia, la vremea respectivă? Aveţi idee ce tiraje au vândut?

— Da, e un ticălos, încuviinţă Gavin. Totuşi, există o nuanţă: el vrea s-o mai întindă cu povestea asta, să mai vândă ziarul… tragedia din prerie şi tot restul. E bine pentru afaceri… până nu mai e, dacă pricepi unde bat. Investitorii şovăie şi ei, fiindcă nimeni – nici căile ferate, nici statul, ce naiba, nici Rosewater – nu-şi poate permite să-i sperie pe amărâţii ăştia ca să nu mai vină încoace. Pun rămăşag că la primăvară o să plece o grămadă înapoi, peste ocean. Pământul o să fie şi mai ieftin, poate vă gândiţi şi la asta. Ultima remarcă îi era adresată Bătrânului Locotenent, care ridică ochii din carte –

Casa umbrelor de Dickens – şi îl privi întrebător. A, era să uit! De ce n-ai deschis acu' două zile? Îmi ardea buza după un pahar.

Spre mirarea lui Gavin, Bătrânul Locotenent îl privi drept în ochi o vreme, apoi închise încet cartea şi o puse pe tejghea între Forsythe şi Gavin.

Cei doi schimbară o privire.

— Am şi eu copii, ca toată lumea. M-am dus să-i iau. Ei, băieţi, puteţi să mă felicitaţi. Vând Crinul, dar n-am de gând să mă fac fermier.

În clipa aceea, Bătrânul Locotenent făcu ceva de neînchipuit: îşi turnă un pahar şi se apropie de cei doi gazetari. Gavin nu prea ştia cum să se poarte, bând cot la cot cu un bărbat de culoare; cât era de cealaltă parte a tejghelei şi îi servea, toate erau bune şi frumoase. Dar acum situaţia devenise neobişnuită; Forsythe se trase puţin înapoi. Gavin schiţă un zâmbet, însă ciocni cu Bătrânul Locotenent înainte să ia o duşcă.

— Nu după furtuna asta, când a trebuit să stau cu copiii la şcoală, în cartierul de nord… şi bine că am stat… dar am lăsat-o pe Alma… (Bătrânul Locotenent înălţă ochii spre tavan, către etajul unde locuia, şi Gavin înţelese că Alma e nevastă-sa. Nu-i mai rostise numele până atunci. Ori poate îl rostise, dar nu dăduse el atenţie?) Era aici singură, vă daţi seama… i-am lăsat lemne destule înainte să plec după copii, dar nimeni nu ştia, n-a venit nimeni să vadă ce-i cu ea, cu toate că avem mulţi vecini… oameni albi. Aşa că mă mut în cartierul de nord. În partea asta de oraş nu mai e loc pentru unul ca mine. Trebuie să stăm împreună cu ai noştri, să avem grijă de noi şi de copii. Furtuna asta m-a întărit în convingerea mea.

Lui Forsythe nu-i prea plăcu ce spunea şi mai luă o înghiţitură.

— Şi a păţit ceva? Soţia ta? se auzi Gavin întrebând şi roşi, ferindu-se, nici el nu ştia de ce, să rostească numele femeii. Nu i se părea potrivit, prea familiar, pentru că abia îl aflase. Abia recunoscuse că Bătrânul Locotenent are o nevastă care poartă un nume şi că avea cu ea şi copii. Apoi se întrebă cum l-o chema pe numele de botez, care e numele lui adevărat: Marvin, Coleson, Harry ori Sam?

Doamne, Dumnezeule, treaba asta cu inima era o mare bătaie de cap.

— Da, e bine. A tremurat toată noaptea de grija mea şi a copiilor, s-a speriat, dar acum e bine. De multă vreme mă pisălogeşte să ne mutăm, şi acum am înţeles că are dreptate. Astea sunt ultimele băuturi servite la Crinul

de aur. Să vă fie de bine.

Zâmbi cam strâmb, mai turnă tuturor un pahar şi se întoarse la cartea lui. Gavin şi Forsythe răsuflară uşuraţi.

— Să ştii că nu mă aşteptam ca un ageamiu ca tine, Woodson, să plece acolo, mai ales iarna. Puţin îmi pasă de ce are să-mi facă Rosewater; eu nu mă mişc din oraş.

— Ideea a fost a mea, răspunse Gavin cu jumătate de gură.

— Dacă spui tu… rânji Forsythe. Mă rog, hai să-ţi dau nişte sfaturi.

— Ca un aventurier ce eşti? nu se putu abţine Gavin.

— Ei, nu sunt eu mare cowboy, dar am mânat o cireadă de vite. O dată. Şi o parte din drum. Adevărat, am mers doar o zi, ca să mă documentez pentru un articol. Ce te sfătuiesc: ţine-te aproape de şinele de cale ferată, ca să fii sigur că nu te rătăceşti. Cele mai multe veşti ai să le afli în oraşe. Ştiu tot ce se întâmplă în districte, chiar şi la cea mai îndepărtată fermă. Nu mă taie capul cum, dar ai zice că suedezii şi nordicii ăştia au un telegraf al lor. Să nu te îndepărtezi de şine, dacă n-ai un ghid. Ai să te rătăceşti, şi lupii o să se desfete cu fundul tău gras.

— Mersi.

Insulta l-ar fi înfuriat pe Gavin, dar Forsythe avea ceva dreptate. Dădu paharul de whiskey peste cap – probabil ultimul pentru o bună bucată de vreme, fiindcă îşi închipuia că amărâţii care locuiau în bordeie nu aveau nici timp, nici bani pentru băutură – şi puse paharul pe tejghea. Duse degetul la pălărie, cu ochii la Bătrânul Locotenent. La revedere… ăăă… domnule, zise cam nesigur pe el; nu ştia de ce, însă nu-i venea să-i spună barmanului pe numele pe care Gavin şi alţii i-l dăduseră fără să se gândească prea mult. Noroc în cartierul de nord! Fără îndoială că am să trec pe acolo după ce deschizi altă crâşmă.

— Cu siguranţă, zise Bătrânul Locotenent, evident amuzat, şi Gavin se ruşină de promisiunea lui deşartă. Aţi vrea să-mi faceţi un favor, domnule Woodson?

— Ce anume?

— Cât umblaţi pe acolo, în căutare de poveşti, aveţi grijă să-i pomeniţi şi pe oamenii de culoare. Ştiţi că e o aşezare la vest de Yankton, în districtul Sully, unde majoritatea sunt de culoare. Poate ajungeţi şi pe acolo. Aici, în

oraş, sunt oameni care ar dori să aibă veşti despre ei, să afle cum s-au descurcat pe viscol.

— Am să încerc, zise Gavin.

Nu ştia că existau şi fermieri negri, însă nu era interzis prin lege. Legea proprietăţilor rurale nu pomenea nimic de rasă, doar că, bineînţeles, îi excludea pe indieni. Carevasăzică îi ademenise şi pe ei, nu? Isuse! Simţi un fel de împunsătură şi îşi zise că o fi conştiinţa – acea parte din inima lui care nu-i dădea pace, vrând să-l facă mai bun, cu sau fără voia lui. Nu ştia cât de departe va avea de mers până va găsi ce căuta, sau, mai bine zis, pe cine căuta, drept care nu făgădui nimic. Dar fu convins că Bătrânul Locotenent înţelesese, judecând după cum dădea din cap.

Fără să se gândească, dădu mâna cu el peste tejghea, neştiind ce să înţeleagă din privirea cu care îl aţinti Bătrânul Locotenent. Apoi făcu la fel cu Forsythe şi se duse la grajdul cu chirie unde îl aşteptau sania elegantă şi calul mărunţel.

Şi acum iată-l singur şi neînsemnat, chiar dacă se revărsa peste bancheta saniei. Era prima oară că simţea pe pielea lui vitregia teribilă a Marilor Câmpii pe care le lăudase miilor de fraieri.

„Tânjiţi după magia iernilor din prerie, blânde, dar cu destulă zăpadă cât să hrănească pământul, nici prea reci şi nici prea calde, într-un cuvânt fără cusur?“

Se îngreţoşă amintindu-şi propriile cuvinte. Era singur, singurel sub cupola imensă a cerului, un gândac prizonier, obligat să vadă adevărata faţă a minciunii pe care o vânduse altora. Nici vorbă de iarnă blândă; şinele din dreapta lui erau complet acoperite de zăpadă. Nu se vedeau decât stâlpii, unii aplecaţi, alţii rupţi, doar după ei se putea ghida. Plecase de la depoul lui Union Pacific cu înjurăturile muncitorilor feroviari răsunându-i în urechi. Trenurile erau blocate, echipele de lucrători trebuiau să spargă zăpada şi să scoată trenurile de pe şine înainte să vină plugurile împinse de mai multe locomotive, să le cureţe. Zăpada era blestemul feroviarilor pe timp de iarnă. Primăvara se luptau cu inundaţiile, o pacoste aproape la fel de mare. Vara năvăleau lăcustele, atrase de oţelul fierbinte, şi veneau în număr atât de mare, că blocau roţile. Gavin chiar se minuna uneori de ce dracu’ investiseră unii atâţia bani şi timp în calea ferată.

Bineînțeles că știa de ce – răspunsul era în fața lui: pământul. Prea mult pământ, i se părea lui, o suprafață enormă. Cum să poată fi îmblânzit și parcelat, chiar și de hoardele care veniseră aici tocmai în acest scop? Nu îndrăznea să privească mult timp câmpia sclipitoare, de teamă să nu orbească. Fusese sfătuit să țină capul plecat și să se lase în grija calului, care avea ochelari tocmai ca să fie protejat. Dar, din când din când, înălța capul, chiar dacă ochii îi lăcrimau din cauza gerului și a strălucirii zăpezii. Voia pur și simplu să se uite la peisajul pe care nu-l înțelesese niciodată pe de-a-ntregul – nici nu încercase.

Toți spuneau că preria e plată, însă nu era așa. Pământul acoperit de zăpadă urca și cobora, deși linia orizontului părea dreaptă. Însă lipsa oricăror repere naturale și monotonia peisajului o făceau să pară astfel. Și aerul, nemișcat după furtună, îi întărea impresia că el, calul și sania sunt cocoțați pe o masă infinită, deasupra restului lumii. Totuși, avea să vină un moment când, dacă nu erau atenți, puteau cădea peste marginea mesei și dispăreau pe veci.

Uneori se întâmpla să vadă puncte negre în depărtare, spre marginea mesei. Erau case care, în ciuda unui fuior subțire de fum ieșind din coșul ridicat ca un deget spre cer, păreau abandonate, pradă deznădejdii. Erau fermele imigranților. Cu toate că îl ispitea gândul să facă un ocol ca să stea de vorbă cu ei, rămase aproape de șine, cum îl sfătuise Forsythe.

Era conștient că va purta nenumărate discuții cu el însuși sau cu calul înainte de sfârșitul acestei aventuri, și, de fapt, ce-ar face dacă s-ar hotărî să întoarcă sania și să pornească pe câmpia plină de capcane și obstacole ascunse sub zăpadă? Ce-ar spune dacă ar bate la ușa unui bordei sau a unei colibe?

„Mă scuzați, caut o fată. Poate o cunoașteți. Poate locuiește chiar aici. E tânără, are părul blond-roșcat, gâtul ei tânjea… Nu-i știu numele, nici ea nu mi-l știe pe al meu. Țin morțiș s-o găsesc, fiindcă…“

Fiindcă ce?

Păi da, chiar așa. De ce naiba plecase după cai verzi pe pereți? S-o fi îndrăgostit? De o fată care avea jumătate din vârsta lui și pe care o văzuse doar câteva minute?

Nu, n-ar fi zis, dacă își lua sentimentele la bani mărunți – un exercițiu dezagreabil pe care până nu demult îl evita. Nu-și dorea s-o cuprindă în brațe

și să fugă cu ea la propria lui fermă. Doamne ferește!

În trecut, Gavin avusese câteva legături romantice, fusese aproape logodit în est, și era mereu invitat la masa de duminică de sora unui tipograf de la ziar – o relație care se fâsâise din pricină că de prea multe ori o refuzase politicos. Însă moliciunea unui trup de femeie nu-i era străină; avea nevoie din când în când de acea moliciune ca să-și întărească oarecum convingerea că e un bărbat în putere, numai mușchi, cu toate că înfățișarea nu o dovedea. Ehe, nu-i erau străine contururile femeii, perne de carne, sfârcuri excitabile, picioare fierbinți încolăcite în jurul lui până când se pierdea cu totul, apoi o scurtă tranzacție financiară, plecarea grăbită și întoarcerea în Omaha cea-uitată-de-lume, la dezamăgitorul lui eu de zi cu zi. Tranzacția acea era suficientă – cel puțin așa credea. Simplul contact fizic îi ajungea. Emoțiile, nevoile, dorurile, confortul, camaraderia, motivația, gândul că e necesar cuiva, nu chiar atât de singur în mlaștina nefericitelor lui idei și acțiuni – de toate astea credea că scăpase odată cu vârsta. Ori că nici nu-i fuseseră necesare.

Deci nu, nu dorea să se însoare cu fata aceea, nicidecum. Nu dorea să se însoare și punct. Iar ca să ia de nevastă fiica unui fermier suedez sau norvegian… îl treceau fiorii doar când se gândea să se încurce cu o familie pe jumătate înrădăcinată în Lumea Veche, în timp ce ei se luptau vitejește pentru cea nouă. Încercă să-și închipuie cum ar fi să trăiască pe câmpia asta neiertătoare, căznindu-se s-o îmblânzească – îi simțea suprafața dură sub tălpigele saniei – căznindu-se s-o convingă să-i dea ceva din care să trăiască, să meargă mai departe, să facă același lucru an după an, cu toate că era la capătul puterilor. Prostit de munca fără sfârșit, zi de zi, asemenea unui Sisif, doar că având un plug în loc de bolovan. Încercă să-și închipuie cum ar fi să trăiască într-un bordei mizer, înconjurat de oameni care vor ceva de la tine – gândurile, mâncarea, sudoarea, visele, până și răsuflarea; să nu mai ai nimic pe săturate, niciodată. Și pentru ce? Pentru o sută șaizeci de acri de pământ care valorau atât de puțin, că guvernul îi dădea, practic, pe gratis.

Doamne, nu!

Însă preria, acest deșert care se prefăcea a fi pășune sau fâneață, avea o frumusețe aparte, trebuia să recunoască. O frumusețe crudă, ca aceea a unei femei de o frumusețe răpitoare, care nu-și va aduce aminte cum te cheamă.

Mantia de zăpadă neatinsă, pe care nu se vedea nici măcar urma unei frunze, îl făcea să simtă că pune primul piciorul pe o planetă neexplorată. Orizontul era atât de îndepărtat, încât părea o pictură murală. Cerul era de un albastru de vis – culoarea nu putea fi atât de vie în viaţa reală.

În gerul amarnic, îşi dădu seama că nu mai tremurase aşa de rău nici nu mai ştia de când… Afurisit loc! La ce-ţi foloseşte frumuseţea, dacă ţi-au îngheţat boaşele? Ce loc bătut de soartă!

Calul încetinea pasul, aşa încât Gavin trase de hăţuri, puse frâna şi se dădu jos, luând o desagă de ovăz cu el. Scoase căpăstrul calului, îi puse desaga la gât, dar rămase cu mâna pe ham, nu cumva să-i vină s-o ia la fugă spre fermele din depărtare. Trebuia să stea pe lângă şine, pentru că socotea că mai sunt cam cinci kilometri până la gara următoare. Ai zice că pe o vreme ca asta poţi vedea la o distanţă de cinci kilometri de-a lungul şinelor, dar nu se zărea nimic, aşa că pesemne se înşela.

Calul înfuleca de zor. Gavin dădu drumul hăţurilor cu intenţia de a se uşura, dar gândul că va trebui să-şi descheie pantalonii îl opri. Sfinte Sisoe, pe gerul ăsta aprig, putea să-şi dea drumul fără s-o scoată? Nu, nu putea, ar fi îngheţat. Aşa că scoase şovăitor doar vârful, după ce descheiase un singur nasture, şi izbucni într-un torent de înjurături atât de sonore, încât calul se opri din mâncat şi se uită la el; se încheie la pantaloni cât putu de iute şi se repezi înapoi la sanie prin zăpada care îi trecea de genunchi. Puse căpăstrul la loc în gura calului, trânti desaga pe jumătate goală pe banchetă şi plesni din hăţuri, de data asta fără să şovăie.

Şi se întoarse cu gândul la fată. În ce consta farmecul ei? Cu siguranţă, nu în ceva material, nici nu merita să caute. Fata reprezenta ceva eteric. O idee. Un gând. O rugăciune. Un cântec. Ceva spiritual, ceva luminos. Ceva.

Trebuia să-i dea de urmă, neapărat. Ca să-şi uşureze conştiinţa, să-i fie iertate păcatele. Fata era biserica lui, fecioara din prerie. Gavin avea nevoie de iertare. Nu ştiuse până când n-o văzuse, în ziua viscolului.

Avea nevoie să găsească ceva bun în locul ăsta, despre care, când era în toane rele, aproape că-i venea să creadă că-l crease el însuşi – Gavin Woodson cel Grozav. Da, chiar aşa, poate începuse să i se pară că populase aceste Mari Câmpii prin propriile puteri, fără nici un ajutor de la agenţi şi investitori, de la proprietarii căilor ferate şi escroci. Cumva, cumva, reuşea să

uite ce rol avuseseră, mai ales după ce băuse prea mult whiskey şi stătuse prea îndelung la biroul pătat de cerneală, învârtind în minte doar gânduri negre. Era în stare să se convingă că el făcuse totul, că îi crease pe aceşti fermieri, că ei nu ar exista fără pana lui.

Până şi Dumnezeu avea nevoie de o grădină a raiului, de un Adam şi o Evă.

Deci Gavin Woodson avea nevoie de fecioara lui, doar că, spre deosebire de Dumnezeu, nu dorea s-o pedepsească. Nu – şi înţelegea tot mai bine, cu fiecare pas trudit al calului –, el voia s-o salveze. Asemenea unui cavaler – doar că mic şi îndesat, şi pe deasupra destrăbălat –, venea călare pe bidiviul lui pur-sânge, ca s-o scape de soarta care o aştepta în prerie.

Şi, dacă nu pe ea, atunci pe altcineva. Fiindcă ceva bun trebuia să iasă din deznădejdea şi tragedia rămase în urma acestui viscol, care părea să fi lovit cu mai multă sălbăticie, comparând cu numărul de victime făcute de orice alt viscol din scurta istorie a acestor ţinuturi de imigranţi. Nici măcar iarna din 1880 spre 1881, pomenită în şoaptă, nu îi prinsese aşa de nepregătiţi pe toţi localnicii.

Acum, cei nou-veniţi aveau să povestească despre acest viscol. De îndată ce vor fi curăţate şinele, toţi aveau să se repeadă să caute scânduri pentru sicrie, aşa auzise când luase calul şi sania. Copacii de prin partea locului nu ajungeau pentru amărâţii care muriseră.

La drept vorbind, Gavin nu ştia cum vor putea săpa gropi în pământul îngheţat bocnă. Şi atunci, ce vor face cu morţii? Îi vor pune în hambare şi magazii? Lupii îi vor găsi în cel mai scurt timp.

Ce loc blestemat! Întâi îi omorâse pe bieţii oameni, apoi refuza să le primească trupurile cu demnitatea cuvenită.

Calul mergea mai departe, răsuflând greu. Gavin îşi dădu seama că o luase spre nord, alegând calea ferată greşită, pentru că fata şi familia ei parcă se îndreptaseră spre vest. „Atât mă duce mintea“, se beşteli singur. În cele din urmă, văzu în faţă un pâlc de clădiri, înşirate de o parte şi de alta a şinelor, pe o distanţă cam cât între două străzi la oraş.

În acele clădiri erau oameni. Oameni ca el, cum începuse să-i considere.

Poate că ei vor şti unde e fata.

7. Expediția Donner a fost formată din 87 de pionieri americani care voiau să ajungă în California în perioada cuceririi Vestului, în anii 1840. Nevoiți să petreacă iarna în Sierra Nevada, 36 dintre ei au murit de foame și răpuși de boală; unii dintre supraviețuitori au recurs la acte de canibalism. (N. tr.)

Capitolul 25

Raina ar fi vrut să fugă din camera înăbuşitoare, mirosind a sânge proaspăt şi a carne putredă; se străduia să nu privească spre găleata în care se afla o mânuţă înnegrită. Îşi apăsă batista pe gură, şi doctorul Eriksen, ocupat să coasă marginile zdrenţuite ale cărnii, îi aruncă o privire. Raina înţelese, îşi îndreptă spatele şi puse batista pe fruntea asudată a lui Anette. Sărmana fată gemu, însă nu se mişcă şi nici nu deschise ochii.

Anna Pedersen asudase şi ea, dar rămăsese alături de doctor, înmânându-i instrumentele de tortură pe care i le cerea: fierăstrăul pentru oase, cleme, ace. „Aşa e în iad“, îşi zise Raina. „Să schilodeşti o fetiţă, ca să-i salvezi viaţa. Iadul pe pământ.“

Cât trecuse de la viscol? Trei sau patru zile? O veşnicie. Şi totuşi mulţi erau încă dispăruţi, trupuri ascunse sub troiene, aşteptând în tăcere venirea primăverii. Doar printr-o minune îl găsiseră pe tatăl lui Fredrik în dimineaţa aceea…

Dimineaţa aceea teribilă fusese cel mai rău moment din viaţa Rainei. Era pradă mai multor sentimente: durere, dorinţa de a-i consola pe Tor şi pe mama lui, sentimentul de vinovăţie din pricina a tot ce se întâmplase, uşurarea, iute înlocuită de o amară dezamăgire când îl văzuse pe Gunner, disperarea de a nu şti nimic de soarta lui Anette şi a lui Fredrik. În dimineaţa aceea, Raina se maturizase. Crescuse, lăsase în urmă copilăria şi nesiguranţa, ideile frumoase şi prostiile romantice. Simţise că e mai înaltă, mai puternică, şi mai simţise un gust amar pe limbă. Era viaţa, cu frumuseţea şi dramatismul ei, ambele la fel de înfricoşătoare; gustul ei îl simţise în dimineaţa aceea. Poate că va cunoaşte din nou blândeţea, dragostea, speranţa, fericirea. Însă nu se va mai bizui niciodată pe mama şi pe tata – şi în nici un caz pe Gerda –, ca s-o scoată din încurcătură.

Această Raina maturizată mână calul când plecară de la casa familiei Halvorsan, cu Gunner stând mut alături de ea, peste întinderea de zăpadă la fel de seducătoare acum ca în dimineaţa de după furtună. Raina văzu

frumusețea din jur, observă și cei doi soriori, reflexiile luminoase de-o parte și de alta a soarelui, și mai zări și un șoim singuratic coborând aproape de pământ.

Îndreptă sania spre ferma familiei Pedersen, trecu pe lângă școală – părea aproape de casa familiei Halvorsan – și închise ochii, amintindu-și câte ore le luase ca să ajungă acolo. Dacă ar fi avut o sanie… dacă Gunner ar fi venit după ei…

Doar că nu venise. Iar ea făcuse tot ce-i stătuse în puteri. Se străduise.

Chiar dacă se jurase că n-o să mai pună piciorul în casa lui Pedersen, altceva nu era de făcut, fiindcă într-acolo o luase Anette când fugise de la școală după ce se pornise viscolul. Raina mână calul la pas, căutând urme ale trecerii copiilor; Gunner probabil se grăbea prea tare în dimineața aceea, ca să poată vedea ceva, și, în plus, nici n-ar fi știut după ce să se uite. Raina era bucuroasă că gerul le tăiase pofta de vorbă; gurile și nasurile le erau acoperite de fulare. Gunner îi părea un străin acum, ori poate îi era rușine? Ceva îl împiedica s-o privească în față: ori recunoștea că greșise, ori îi era rușine. Ceva se petrecuse cu el în lunga noapte cu viscol. Putea încerca să ghicească, dar își dădu seama că nu-i păsa câtuși de puțin și, înțelegând, puse definitiv capăt unei himere, eliberându-se în același timp. Nu se mai sinchisea de soarta lui Gunner Pedersen.

Calul înainta încet prin prerie, luptându-se cu troienele care-i ajungeau până la genunchi; doar pe alocuri îi era mai ușor, acolo unde zăpada fusese măturată de vânt. Se îndrepta spre casa aflată la sud de școală, apropiindu-se încet, încet, însă Raina era atentă la locurile pe unde treceau, căutând din ochi o urmă, orice – o mănușă, o broboadă, o tăbliță de ardezie. Urme în zăpadă nu se vedeau, dar nu era de mirare, dacă te gândeai la puterea vântului din noaptea precedentă. Doar când ajunseră mai aproape de casă zări ceva: un sufertaș ieșind din zăpadă, parcă făcându-le semn.

— Uite! exclamă arătând cu degetul, și Gunner încuviință mormăind.

— Nu l-am văzut azi-dimineață, zise, în timp ce Raina mână calul într-acolo.

Se aflau la celălalt capăt al râpei; podul de bușteni, îndeajuns de lat cât să poată trece o căruță sau o sanie, era chiar la stânga; se vedeau și acum urmele lăsate de tălpigele saniei când plecase Gunner. Tot acolo, zăpada mai era

bătătorită de alte copite. Alături de ele se zăreau și urme de ghete. Coborâră amândoi și se apropiară de locul unde era sufertașul. Pe celălalt mal al râpei, la margine, zăpada era călcată în picioare; cineva fusese aici și coborâse panta abruptă.

Picioarele o purtară pe Raina spre marginea râpei, cu inima strânsă de teamă, dar și de nădejde. Se întări pentru ce avea să urmeze și privi în jos.

Un trup mic, cenușiu, aproape albastru, la fel ca tatăl lui. Culcat pe o parte și ghemuit, ca un copil ce era. Hainele zăceau strânse grămadă alături, nu avea pe el decât izmenele, rupte, ca și cum ar fi tras prea tare de ele. Raina se prăbuși în genunchi în zăpadă, doborâtă de durere. Bietul băiat, Fredrik cel pus pe șotii… să-și găsească sfârșitul astfel, departe de casă!

Dar unde era Anette? Se așteptase să-i găsească împreună. Roti privirea, și atunci o văzu pe Anna Pedersen trecând podul în goană și făcând semne disperate cu mâinile.

— E acasă. Am luat-o eu pe Anette… am tras-o sus, am dus-o în casă… Știți unde e doctorul? A fost aici mai devreme, doctorul Eriksen, și i-am spus că n-avem nevoie de ajutor, dar asta era înainte să-i găsesc! Anna avea părul despletit pe spate, rochia udă, mâinile numai carne vie și o privire sălbatică, smintită. Eu sunt de vină, vedeți sufertașul? I-am spus să-l aducă acasă, avea la ea și tăblița, dar s-a spart și… vai! Vai, sărmanul băiat! A acoperit-o cu hainele lui, înțelegeți? Și-a scos hainele și a acoperit-o pe Anette; așa am găsit-o, și de-aia e în viață. Deocamdată… nu e conștientă, dar nu știu ce să fac cu mâna ei, tu te pricepi? întrebă Anna disperată, apucând-o pe Raina de umeri. I-a degerat. Știi ce putem face?

Raina dădu din cap. Gunner rămăsese cu ochii la Fredrik, în timp ce Anna o luă pe Raina de mână și o trase după ea, spre casă. Raina aruncă o privire înapoi.

— Adu-l în casă, pentru numele lui Dumnezeu! strigă, fiindcă Gunnar părea că nu mai știe să-și miște mâinile și picioarele; înțepenise pe loc.

În cele din urmă, ridică privirea, încuviință din cap și își dădu drumul jos, în râpă, în timp ce Anna și Raina intrau în casă. Anette trăia! Era în viață! Raina se simți copleșită; îi venea să plângă, dar se stăpâni. Acum trebuia să se gândească la Anette.

Și, oricât i se părea de ciudat, știa că are un aliat în femeia a cărei prezență

fusese un chin. Căci Anna Pedersen se purta aşa cum Raina n-o văzuse niciodată. Se învârtea prin casă, alerga de colo-colo, cum făcea de obicei, însă de data asta din grijă pentru altcineva. Pentru Anette, povara, fetiţa nedorită, muncită şi neiubită.

Anna o înfăşurase în pături şi o aşezase cât de aproape de sobă putuse, ca nu cumva păturile să ia foc. Nu i se vedea decât faţa ieşind dintr-o plapumă. Avea o pată neagră pe nas şi alta pe obraz – degerături, firește.

— Mâna e rău, zise Anna în şoaptă, ca şi cum i-ar fi fost teamă să n-o trezească pe Anette, chiar când Raina se gândea dacă n-ar fi bine s-o scoale.

— Doarme de atunci? întrebă Raina, şi Anna dădu din cap.

— Aproape. Când am găsit-o plângea, dar era pe jumătate adormită şi gemea când am adus-o în casă. E uşoară ca fulgul!

În ochii Annei se citea uimirea, pentru că, în sfârşit, înţelegea că animalul ei de povară nu e decât o fetiţă.

— Dar de atunci doarme, cu toate că are dureri şi ţipă din când în când.

— Bine, spuse Raina şi fugi afară să ia o găleată de zăpadă.

Ajutată de Anna, o dezveli pe Anette. Când dădu cu ochii de mâna purpurie se sperie, dar o acoperi cu zăpadă.

O dezbrăcară şi îi puseră o cămaşă de noapte de-a Annei. Apoi, la insistenţele acesteia, o întinseră în patul ei, în dormitorul de la parter. La un moment dat, Raina simţi că tremură din cap până în picioare; haina şi mănuşile i se dezgheţau, era udă până la piele, dar nu avea timp să le scoată.

Fiindcă acum trebuia să-l ducă pe Fredrik acasă.

Cu gesturi blânde, înfăşură în pături trupul firav, cu omoplaţi ascuţiţi ca ai unei păsări, obraji încă bucălaţi, picioare subţiri şi moi. Ce mic era! Şi totuşi rămăsese acelaşi Fredrik Halvorsan. Dintotdeauna fusese o zvârlugă, până şi atunci când stătea jos: dădea din picioare, bătea darabana în masă, se foia, se sucea, se uita în jur. Alerga pe terenul de joacă împreună cu Anette, jucau mereu leapşa, dar jocul lor se sfârşise tragic… Raina închise ochii, să nu mai vadă trupul fără viaţă. Ce-o să-i spună mamei lui… şi lui Tor?

Gunner se lăsă de pe un picior pe altul şi îşi drese glasul.

— Raina, îi spuse cu acea voce mătăsoasă, ademenitoare, şi Raina deschise ochii; inima i se zbătu de o presimţire. Draga mea, eşti obosită. Îl duc eu acasă, tu rămâi aici. Lasă-mă să am grijă de tine…

— Încetează! izbucni şi, de furie, îi venea să-i dea pumni bărbatului ăsta care era în viaţă, în timp ce Peter şi Fredrik Halvorsan nu mai erau. Te-am aşteptat să vii la şcoală să mă salvezi, când a început viscolul. Ce proastă eram, ce proastă am fost să cred c-ai să vii!

— Am… Anna… din cauza ei. Stai să-ţi explic, vorbi Gunner dintr-odată cu glas scăzut, aruncând furiş o privire în jur. Anna… m-a convins… nu puteam s-o las singură cu copiii. Trebuia să mă gândesc la familia mea…

— Nu mai da vina pe nevastă-ta! Eşti bărbat, ai fi putut veni. Dar avea dreptate, trebuia să te gândeşti la familia ta înainte de toate. Şi eu ar fi trebuit să fac la fel. N-am să mai fiu niciodată aşa de proastă… şi de egoistă. Nu mai am nevoie să mă salvezi, Gunner, şi nici nu cred că am avut vreodată. Am să-l duc eu însămi pe Fredrik acasă. Răspund de el.

— Scumpa mea Raina, eşti…

— Ascultă ce-ţi spune fata, dobitocule! îi tăia vorba Anna, ieşind cu o găleată de lături din camera unde zăcea Anette. De ce om fi crezut, şi eu, şi ea, că avem nevoie de tine, nu mă taie capul. Dar măcar una din noi s-a dumirit. Du-te! o îndemnă pe Raina. Mă descurc eu cu el. Dar să te întorci repede… şi încearcă să aduci doctorul!

Anna aruncă o privire deznădăjduită spre patul unde zăcea Anette, gemând, zguduită de febră.

— Am să-l aduc. Şi iartă-mă, Anna, dacă vreodată…

Anna o întrerupse.

— Am eu multe de care să mă căiesc.

Se priviră în ochi. Încă nu aveau încredere una în alta, dar măcar se respectau. Raina nu ştia pentru câtă vreme.

Apoi plecă, ducând trupul lui Fredrik în sanie. De când se pornise viscolul avusese de îndeplinit lucruri din ce în ce mai grele, deşi fiecare îi păruse cel mai greu din viaţa ei, la momentul respectiv. Şi de fiecare dată se mai îndepărta cu un pas de copilărie. Însă ceea ce făcea acum, să-l ducă pe Fredrik acasă, la mama lui şi la Tor, era cu adevărat un chin. Ţinea hăţurile cu mâinile tremurânde, gâtul i se uscase şi-i era teamă să n-o doboare povara nenorocii al cărei sol era. Izbuti totuşi să mâne calul pe drumul cel bun, cu ochii aţintiţi la coastele lui şi la fărâmele de gheaţă din coamă. Era şi el obosit, fără îndoială.

Pe când se apropia de casa de unde plecase cu doar câteva ore mai devreme, Tor și Sara Halvorsan ieșiră în fugă; pe fețele lor se vedea că se agățau cu disperare de o speranță.

— I-am găsit, spuse Raina coborând din sanie, dar rămânând cu o mână pe hățuri, ca să-și facă curaj înainte să le dea cumplita veste. Fredrik a murit, Anette a scăpat cu viață. Datorită lui, datorită fiului dumneavoastră. El a salvat-o.

Tor își îngropă fața în mâini. Raina nu îndrăznea să se uite la el. În schimb se uită cu atenție la Sara Halvorsan, gata s-o prindă dacă ar fi căzut. Dar Sara rămase în picioare. Îmbătrânise peste noapte: în jurul gurii i se săpaseră riduri adânci, ochii i se întunecaseră de durere. Gemu, însă nu șovăi.

Mânia o purtă dincolo de Raina și de sanie, până la marginea preriei, dincolo de grajd, acolo unde căzuse soțul ei. Ridică pumnul spre cer, furioasă. Urlând, blestemă pământul.

Apoi se întoarse încet la sanie și aşteptă răbdătoare ca Tor să-l ridice pe frățiorul lui – înghețat și țeapăn, la fel ca tatăl lui, doar că mult mai mic – și, cu o privire drăgăstoasă, să i-l pună în brațe. Ținându-l strâns pe mezin, îl duse cu grijă în casă, parcă era un nou-născut.

În cele din urmă, Tor se uită la Raina, care își adună curajul și ridică fruntea, fără să-și ferească privirea. Putea să-i spună orice, s-o privească oricum, avea să îndure, să-l lase să-și verse oful.

Tor nu mai avea lacrimi în ochi. Era îndurerat, Doamne, cât de îndurerat! Durerea îl copleșise și îl schimbase. Nu mai era un băiat; de acum era bărbat, tot așa cum Raina devenise femeie. Un bărbat care pierduse prea mult. O privea cu o mâhnire greu de îndurat, făcându-i parte din ea ca din pâinea vieții. Iar ea o primi cu solemnitatea primei împărtășanii.

Apoi tristețea fu înlocuită de scârbă, apoi de ură, aprinsă ca o flacără. Întoarse capul, nemaivrând s-o vadă.

— Te rog, Tor, iartă-mă…

— Pleacă. Lasă-ne, zise el cu voce gâtuită și întinse mâna spre ea, îndepărtând-o de parcă era o vrăjitoare.

Raina dădu din cap; nu-i venea în minte nici un lucru pe care l-ar fi putut spune ca să aducă alinare acestei familii zdrobite de suferință. Așa că se întoarse și plecă în căutarea doctorului, fiindcă mai rămăsese Anette, singura

persoană pe care mai putea s-o ajute.

Înţelesese că nu-l va mai vedea niciodată pe Tor la şcoală.

În sala de operaţie improvizată, doctorul Eriksen bandaja braţul operat al lui Anette şi le explica femeilor la ce să se aştepte în zilele următoare.

— La început o să i se pară că mai are mâna. E o durere-fantomă. O să simtă mâncărimi şi senzaţie de arsură. Poate va face şi febră, nu ştim dinainte. Se poate să şi moară, dacă infecţia s-a extins. Nu ştim dacă da sau nu, dar mai mult nu pot face pentru ea. Vedeţi cum se simte. Dacă pare că se vindecă prea repede, poate fi adesea un semn că e mai rău decât credeam şi că va recidiva. E o perioadă delicată.

— Cum are să… cum are să se descurce fără o mână? întrebă Anna cu voce gâtuită.

— O să înveţe. Toţi învaţă. E mai tânără decât majoritatea celor care au trecut prin aşa ceva, deşi n-am mai amputat niciodată atâtea mâini şi picioare de copii ca în ultimele două zile. Bietul om renunţă o clipă la masca de profesionist şi lăsă să i se vadă durerea şi sentimentul neputinţei. Însă copiii învaţă repede lucruri noi. Acum există şi mâini de lemn; poate că într-o bună zi îşi va permite şi ea una. Pe de altă parte, sunt doar pentru imagine, nu te poţi folosi de ele.

— Dar să-şi găsească un bărbat… când nu eşti întreagă… nu prea văd cum, zise Anna, clătinând din cap. Cine-ar vrea o femeie fără o mână?

— Nici n-ai crede, făcu doctorul pe un ton categoric, strângându-şi instrumentele de tortură şi punându-le în geanta ponosită de piele. Nu suntem într-un oraş mare, ea e născută aici, şi în prerie trăiesc mai mulţi oameni amputaţi decât oriunde altundeva. Locul ăsta devorează oamenii şi îi scuipă înapoi fără mâini şi picioare. De acum încolo vor fi mulţi ca ea, din păcate. Furtuna asta… adăugă clătinând din cap, dar nu-şi duse gândul până la capăt.

— Rosa… care e soarta ei? îl întrebă Raina când ieşiră din dormitorul înăbuşitor.

Doctorul Erikson părea că abia se mai ţine pe picioare de oboseală. Raina îi oferi o ceaşcă de cafea, dar el o refuză.

— Cred că se va vindeca. Nu-şi va pierde picioarele, doar câteva degete. Se numără printre cei norocoşi.

— Slavă Domnului!

— Cum ți-am spus, pământul ăsta înghite oamenii și îi scuipă bucăți. Până și pe copii.

— Atunci… cum de ați venit aici? Raina îi puse întrebarea pe care nu îndrăznise s-o adreseze părinților ei, cu toate că și-ar fi dorit mult. De ce să lași locurile cunoscute, cu care te-ai deprins, familia, prietenii, probleme pe care le puteai anticipa, fiindcă te-ai mai lovit de ele înainte? De ce s-o iei de la capăt într-un ținut sterp și nemilos? Și să-i expui și pe copii acelorași vitregii ori să aduci și alții în lumea asta dușmănoasă?

De ce credeau oamenii că pământul merita prețul de sânge pe care îl pretindea?

— Te-ai născut aici? întrebă doctorul în timp ce-și înfășura fularul la gât și își freca mâinile înțepenite, gemând de durere.

— Nu, dar eram mică, nu-mi aduc aminte cum era țara de unde vin.

— Atunci nu faci diferența. Nu era rău, să nu mă înțelegi greșit. Doar că nu existau prea multe posibilități de a ieși de pe făgașul hărăzit prin naștere. Aici, în schimb, există. Iar pentru mulți, e de ajuns.

— Dar dumneavoastră? Erați doctor acolo, și aici tot doctor sunteți.

— Și fermier. Al dracului de sărac… pardon, iartă-mă, Raina. Dar aici am pământ, ceea ce n-aș fi avut niciodată în Norvegia. Cu toate că nu e pământ roditor, ăsta e adevărul. Când mă gândesc la articolele care începuseră să apară în ziarele de acasă… Promiteau luna de pe cer. Nici unul nu era adevărat, de ce ne doream așa de mult să le credem? Trebuie să ne dăm singuri răspunsul. Acum suntem aici, însă unii vor vrea să se întoarcă, după cele petrecute. Cred că în fiecare an sunt mulți care se întorc. Iar cei care se încăpățânează să rămână… bătrâni smintiți și căpoși ca mine…

— Și ca tata, îl întrerupse Raina încruntată.

— Nu l-am cunoscut pe tatăl tău, dar îmi închipui că e un încăpățânat, de vreme ce fiica lui pare să fie la fel. Doctorul izbucni în râs, un râs trist, care nu făcea decât să arate cât de istovit și de bătrân era; avea dinți galbeni, obraji scofâlciți și pungi sub ochi: Noi, ăștia încăpățânați, dacă ne punem mintea, luăm de la pământ ce-ar *trebui* să ne dea, nu ce *vrea* el… Gândește-te la răsplata pe care o primești. Nu bani, ci mulțumirea de a muri știind că ai domesticit natura însăși. Știind că odraslele tale… – doctorul puse mâna noduroasă pe umărul Rainei cu un gest mângâietor – vor avea mai mult decât

ai visat vreodată, datorită ţie.

Raina zâmbi şi îşi lăsă obrazul pe mâna bătrânului, apoi îl conduse la uşă. Numai că nu era de acord cu ce îi spusese, fiindcă nu-şi închipuia să aibă mai mult decât avuseseră părinţii ei în Norvegia. Ce de poveşti auzise despre cât de bine se simţeau în mijlocul familiei, căci fermele erau aproape una de alta, nu despărţite de o sută şaizeci de acri de pământ, ca aici. Acolo nu duceau lipsă nici ce mâncare, nici de haine; aveau oricând de la cine să împrumute, şi multe lucruri ajungeau la verii mai mici ca vârstă. Nu erau bogaţi, nu aveau bunuri pe care unii le consideră de preţ. Ştia însă că mama ei fusese mai fericită acolo, mai bogată în lucruri preţuite de femei – afecţiune, prietene vorbăreţe, relaţii sociale strânse. Pe de altă parte, o femeie măritată nu avea dreptul să aleagă. Viitorul ei era legat de al soţului, oriunde ar fi trăit.

Dar pe Raina ce viitor o aştepta acum?

Visul mamei de a-şi trimite fetele la o facultate, ca să-şi poată găsi un post altundeva decât la o şcoală de ţară, unde vin copii săraci, care nu au nevoie decât de o spoială de învăţătură…

Ei bine, visul ăsta se risipea, aşa cum lumina soarelui dispărea afară. După iarna asta vor veni, ca întotdeauna, viiturile, care vor întârzia plantările; apoi se vor grăbi să strângă recoltele înainte să vină iarna următoare. De unde să facă economii? Acum nu vor mai fi bani pentru facultate, mai ales de când Gerda…

Dar ce-o apucase aşa, dintr-odată, de se gândea la facultate, când se întâmplase o asemenea nenorocire? Chiar dacă pipăia scrisoarea din buzunarul şorţului, scrisoarea care îi adusese îngrozitoarea veste despre sora ei, tot nu-i venea să creadă. În primul moment voise să se repeadă acasă, la părinţii ei, ca să-i îmbărbăteze şi să fie la rândul ei îmbărbătată. Însă acum îi era teamă. Teamă că părinţii vor citi în sufletul ei şi vor înţelege că nu mai e aceeaşi fată care plecase din casa lor. Teamă că în acest fel îi va mâhni şi mai tare. Teamă că va vedea cu ochii ei că nici familia ei nu mai e aceeaşi… şi nici nu va mai fi.

Nemaiputând îndura, nemaiputându-şi stăpâni durerea, Raina se prăbuşi pe canapea, căinându-şi sora – dar şi pe ea însăşi. De ce nu s-or fi stabilit ai ei într-un oraş ca Omaha sau Saint Paul? La oraş, ea şi Gerda ar fi putut lucra împreună într-o prăvălie, ori ar fi mers la un curs pentru secretare, ori ar fi

predat într-o şcoală unde copiii nu adormeau cu capul pe pupitru, de oboseală.

Ori într-un loc unde o hotărâre greşită nu ducea la o tragedie de neînchipuit.

Deodată îi răsună în urechi vocea surorii ei, luând-o în derâdere. „Biata Raina“, spunea vocea, dar era caldă, drăgăstoasă. „Ce copil, ce prinţesă!“ Raina nu mai plânse, se porni pe râs, îşi suflă nasul şi se şterse la ochi. Orice s-ar întâmpla, Gerda va fi mereu alături de ea; legătura dintre două surori nu poate fi desfăcută. Scrisoarea asta era doar hârtie şi cerneală, nimic mai mult; inima ei ştia adevărul despre sora ei. Cuvintele de acolo nu puteau schimba nimic.

Din dormitor se auzi vocea Annei, chemând-o. Raina se ridică oftând, băgă mâna în buzunar, scoase scrisoarea – frumos împăturită, nu era nevoie s-o recitească – şi se duse în bucătărie. Deschise uşa sobei şi aruncă scrisoarea înăuntru. Plecă înainte s-o vadă înghiţită de flăcări.

Se grăbi să meargă în camera unde zăcea Anette, ca să aibă grijă de ea.

Capitolul 26

Anette visa acum, din nou și mereu, ea, care nu visa înainte. Cum ar fi putut cineva să aibă somnul atât de ușor, încât să viseze, când noaptea ea dormea parcă apăsată de o tonă de cărămizi, astfel că nu era loc de fantezii? Acum era prinsă în hățișul atâtor vise, că nu știa ce să înțeleagă din ele.

Visa că e smulsă dintr-o casă de gheață de brațele cuiva, o femeie, nu mama ei, ci altcineva. Iar când deschise ochii, o singură dată, văzu că e în brațele lui tanti Pedersen, doar că asta nu era cu putință, fiindcă… nu era cu putință și gata. Apoi tanti Pedersen plângea și își cerea iertare, dar nici asta nu putea fi adevărat. Apoi coșmarul focului care îi învăluia mâinile, le trăgea în gura lui nesătulă, în timp ce ea plângea și țipa, și poate că o țintuia cineva, fiindcă ea voia să se ridice și să lovească monstrul de foc în ochi, numai că nu reușea, din pricină că nu-și putea mișca brațele.

Încă un acces de vise și fantezii – trecute, prezente, viitoare, n-ar fi știut spune: Fredrik luând-o peste picior, îndemnând-o să se ridice, era doar un copilaș, o fată neroadă, de ce nu se ridica să plece cu el? I se tot părea că se prăbușește din înaltul cerului până în adâncurile pământului care se ridica s-o întâmpine, moale ca un pat de puf. Cădea în adânc, speriată că se va lovi când va ajunge jos, doar că nu ajungea nicăieri, ci tot cădea în îmbrățișarea pufoasă. Învățătoarea o tot striga pe nume, cu severitate, parcă Anette făcuse ceva rău. Dar tăblița? Și sufertașul? Unde erau? Își duse mâna la piept, căutând tăblița… n-o înfășurase în broboadă?

Doamna Halvorsan și Tor Halvorsan băteau la ușa minții ei tulburate, strigau numele lui Fredrik, se uitau la ea și îi puneau ceva în brațe, plângeau iar, plecau și reveneau. Erau doar păreri, nu oameni adevărați, firește. Oamenii adevărați nu veneau s-o vadă, nici nu se purtau frumos cu ea. În afară de Fredrik, care intra și ieșea din visele ei în fugă, ca atunci când jucau leapșa; se repezea după colțul școlii și reapărea în spatele ei, ca un spiriduș. Ea râdea și se ferea de mâna lui întinsă, el o chema pe nume. O striga pe nume și acum. Vocea lui o auzea cel mai des, pe deasupra celorlalte, pe care

le recunoștea sau nu, însă îi păreau a fi o învălmășeală de rugăciuni, plânsete și discuții, care n-o lăsau să doarmă cât ar fi dorit.

Apoi încetară. Visele. Vocile amuțiră și ele, și abia atunci înțelese că nu fuseseră doar în mintea ei, ci că oameni adevărați stătuseră de vorbă în jurul ei. Acum se lăsase tăcerea. Își zise că a murit. Nu asta era moartea, încetarea oricărui zgomot?

— Nu știu cum o să-i spunem, zise o voce.

Carevasăzică nu murise. Încercă să deschidă un ochi, să vadă cine vorbea, dar efortul era peste puterile ei, așa că rămase nemișcată și tăcută – șiretlicul la care făcea apel ca să treacă neobservată și să nu supere pe nimeni.

— Poate că deja știe, șopti altă voce, și Anette, fără voia ei, deschise cu greu ochii, pentru că glasurile erau al lui tanti Pedersen și al învățătoarei, și păreau a fi, chiar dacă nu prietenoase, cel puțin în acord cu privire la ceva.

Lumina – cât de slabă ar fi fost în acea încăpere necunoscută – îi rănea ochii. Apoi își dădu seama că e întinsă într-un pat de alamă, prin urmare, chiar dacă nu-i venea să creadă, se afla în dormitorul soților Pedersen. Își simțea pleoapele grele, apoi ochii i se împăienjeniră de lacrimi. Se întrebă de câtă vreme o fi în patul soților Pedersen și ce s-o fi întâmplat cu al ei. N-ar trebui să fie la mansardă? Începu să tremure de îi clănțăneau dinții, și, auzindu-i gemetele, vocile amuțiră.

— S-a trezit!

Tanti Pedersen îi aruncă învățătoarei o privire care ar fi putut fi de bucurie, doar că Anette nu mai văzuse niciodată bucurie în ochii lui tanti Pedersen. Clipi de mai multe ori ca să-și limpezească privirea și se căzni să-și aducă aminte ce văzuse chiar înainte să adoarmă.

Fredrik! Unde era? Unde… Fuseseră afară, pe viscol… Doamne, ce viscol! Urletele vântului, vârtejurile de zăpadă aspră ca o ploaie de pietricele, gerul… O apucă un frison violent, parcă era afară, nu în casă. Căzuseră, acum își amintea, căzuseră în râpă.

Altceva nu-și mai amintea.

Se împinse cu mâinile în saltea, ca să se ridice în capul oaselor, dar simți cum o săgetează durerea în mâna stângă și căzu pe o parte, ca și cum mâna n-o putea ține; nu avea puterea necesară. Se lăsă pe spate, clipi de mai multe ori și rămase cu ochii în tavan.

— Nu te mişca, Anette, eşti prea slăbită. Stai liniştită, *kjaereste*[8], îi şopti învăţătoarea, şi Anette simţi că o ia din nou cu ameţeală.

Nimeni nu-i mai spusese aşa. Îşi dădu seama că îi vorbise în limba ei maternă şi se destinse puţin.

— Fredrik… murmură Anette.

Întoarse capul şi se uită la învăţătoare, care stătea chiar lângă pat. Tanti Pedersen se învârtea pe lângă ea, încleştând şi descleştând pumnii. Se vedea că amândouă sunt obosite; până şi părul lui tanti Pedersen, altminteri înfoiat, atârna acum în şuviţe fără vlagă. Învăţătoarea era mai slabă ca înainte şi mai palidă, iar vârful nasului i se jupuia, parcă i-l arsese soarele.

Auzind numele lui Fredrik, amândouă întoarseră privirea.

— Nu cred… şopti învăţătoarea către tanti Pedersen, însă aceasta scutură din cap.

— Trebuie să-i spunem adevărul, e dreptul ei.

Tanti Pedersen se duse de cealaltă parte a patului şi îngenunche. Luă mâna dreaptă a lui Anette în mâinile ei, şi Anette se miră cât de bătătorite erau, la fel ca mâinile mamei ei. Unghiile lui tanti Pedersen erau frumoase, roz şi lustruite; Anette n-ar fi crezut că palmele erau înăsprite de muncă.

— Unde e Fredrik? întrebă Anette abia auzit; gâtul îi era uscat şi i se făcuse o sete cumplită.

— Fredrik a murit, Anette, îi răspunse tanti Pedersen cu voce egală, dar nu cu răutate. A murit în timpul furtunii. V-am găsit pe amândoi a doua zi dimineaţa, acum mai bine de o săptămână. Eraţi căzuţi în râpă. Fredrik… (Tanti Pedersen întoarse privirea o clipă, şi Anette, în ciuda durerii tot mai adânci care ameninţa s-o tragă înapoi în visul rău din care abia scăpase, văzu cu uimire că avea lacrimi pe obraji. Apoi trase aer în piept şi, cu toate că îi era greu, o privi pe Anette în faţă.) Şi-a scos hainele, Anette, şi te-a învelit cu ele. Ţi-a salvat viaţa.

Iar Anette, înainte să-şi piardă din nou cunoştinţa, fu năpădită de o furie aprigă. Ar fi vrut să-l pălmuiască pe Fredrik şi să-i spună că e un prost, un băiat fără minte.

Nu ştia că viaţa ei nu merita să fie salvată?

Data următoare când Anette deschise ochii, lumina se schimbase; era după-amiaza târziu, şi în jurul ei ardeau atâtea lămpi cu gaz, că se întrebă dacă nu

murise cineva, şi atunci îşi aminti că aşa era, murise Fredrik; durerea o cuprinse din nou şi îşi afundă obrazul în pernă, ca să-şi înăbuşe un geamăt. Nu mai simţea mânie gândindu-se la sacrificiul lui, ci doar durerea de a-l fi pierdut. O durere mai pură şi mai sinceră decât cunoscuse vreodată. Durerea de a-şi fi pierdut familia adevărată, viaţa dinainte, fusese mai nedesluşită, complicată de întrebări aparent fără răspuns, de schimbarea năucitoare a locului unde trăia şi de corvezile istovitoare la care o supunea tanti Pedersen. Mama ei era în viaţă undeva – încă un motiv să suporte şi mai greu durerea. Pierderea lui Fredrik însemna cu totul altceva; nu-i va mai vedea niciodată mutriţa pistruiată, nu va mai râde de urechile lui lungi ca de măgar, nu-i va mai vedea ochii luminându-se de bucurie.

Nu va mai avea alt prieten, îşi spuse, doborâtă de amărăciune. De acum încolo va fi cu adevărat singură pe lume.

Lacrimi fierbinţi îi curgeau pe obraji şi i se prelingeau în urechi; ridică mâna stângă şi dădu să le şteargă, însă lacrimile rămaseră, nimic nu-i atinse obrazul. Ca şi cum nu-şi mai găsea faţa! Nedumerită, mai încercă o dată, dar tot nu nimeri. Atunci îşi privi mâna…

Nu mai era la locul ei. Braţul, acoperit cu o cămaşă de noapte necunoscută, moale şi parfumată, se termina cu un ciot bandajat acolo unde ar fi trebuit să fie mâna.

Se luptă să se ridice, sprijinindu-se în mâna dreaptă, şi aceasta bandajată, dar la locul ei, şi întinse braţul stâng, îl mişcă la stânga şi la dreapta, în sus şi în jos, strânse din degete… le simţea! Le strânsese! O străbătu şi o durere când mişcă încheietura.

Doar că nu mai avea nici mână, nici degete.

Unde era mâna ei? I-o luase cineva fără să-i ceară voie… nu mai avea *nimic* al ei, nici măcar trupul? Bolborosea în norvegiană, înfuriată de cele întâmplate: rămăsese fără Fredrik, acum şi fără mână… era prea mult de îndurat. Luni de zile se purtaseră cu ea de parcă era un câine bătrân de care se săturaseră, în schimb o puseseră să muncească pe rupte şi, pe deasupra, o mai şi disprețuiau… se săturase până peste cap. Ce prostie! Trebuia să plece de aici, să se ducă altundeva, acasă la Fredrik; ba nu, fiindcă el nu mai era acolo… inima îi bătu o dată cu putere, apoi începu să tremure. Puse mâna stângă pe piept. Lăsă privirea în jos şi văzu din nou braţul ciuntit, bandajat…

să-i fi tăiat cineva mâna cu fierăstrăul?

Cădea, cădea, se izbi de podea cu un bufnet. Auzi voci neliniștite, simți brațe ridicând-o, palme răcorindu-i fruntea înfierbântată, apoi se întoarse în îmbrățișarea pufoasă a pământului și visă mai departe.

Când se trezi a treia oară era dimineață, lămpile cu gaz nu mai ardeau. Din bucătărie se auzeau voci, la fel ca înainte. Nu se sfiau să discute cu glas tare. Anette își dădu seama, judecând după oboseala din glasuri și după faptul că reveneau la aceleași lucruri, că discuția dura deja de multă vreme.

Auzind un mormăit la picioarele patului, încercă să ridice capul, se împinse în sus sprijinindu-se în mâna dreaptă și văzu încă o dată că îi lipsea mâna stângă.

Mai văzu un bărbat, așezat pe un scaun mult prea mic pentru el. Era corpolent, semăna cu o gogoașă mare; nu mai întâlnise bărbați cu asemenea formă. Toți cei pe care îi știa – nu prea mulți – erau vânjoși, musculoși. Acesta arăta de parcă nu pusese în viața lui mâna pe o sapă sau o lopată. Mormăia din nou și răsufla greu, parcă obosise doar stând pe scaun.

Însă nu stătea și atât, ci scria cu însuflețire, mișcând iute creionul pe foaia de hârtie.

La un moment dat înălță capul și o văzu privindu-l.

Zâmbi, un zâmbet molipsitor, care trezi ceva în sufletul lui Anette – ceva ce nu simțise decât alături de Fredrik. Răspunse tot cu un zâmbet. Apoi bărbatul îi spuse ceva în engleză, și fu uimită că-l înțelege.

— Ia uite, s-a trezit de-a binelea! Fetița cea vitează s-a trezit!

Glasurile din bucătărie amuțiră. Anette auzi tropăit de picioare și, în clipa următoare, fu înconjurată de tanti și nenea Pedersen, de învățătoare și de doctorul Eriksen. O priveau cu ochi mari, ca pe răspunsul la o întrebare. Anette roși, stânjenită de atâtea priviri, și își îndreptă iar atenția spre bărbat. Acesta o privea zâmbind larg, parcă era un premiu, o persoană care merită să fie cunoscută.

O privea la fel ca Fredrik, cu o bucurie nestăvilită.

---

8. Scumpo; în limba norvegiană, în original. (N. red.)

Capitolul 27

Primele zile petrecute de Gavin Woodson în preria uitată de lume nu-i aduseseră decât oroare.

Fiecare mică aşezare – nu o puteai numi oraş, căci era doar un pâlc de clădiri, uneori chiar vagoane de tren, transformate în locuinţe după ce fuseseră abandonate – avea de istorisit tragedii, gata să fie consemnate. Ca şi cum oamenii lăsaseră deoparte stoicismul pentru care erau vestiţi şi dăduseră frâu liber amărăciunii şi necazului, povestindu-i aproape mai mult decât putea nota. După o vreme, poveştile deveneau mai neclare, însă el le scria în carnet. Nu se putea altfel. Trebuia să servească drept mărturie.

Unii dispăruseră în timp ce îngrijeau animalele. Dar şi acestea pieriseră. Încă un an dezastruos pentru crescătorii de vite, şi care om cu scaun la cap ar merge mai departe cu nebunia asta?

Alţii supravieţuiseră în mod miraculos în noaptea viscolului, pe un ger care îngheţase vitele acolo unde le prinsese, ca să pice răpuse dimineaţa, în clipa când se ridicaseră să pornească spre casă; era ceva în legătură cu schimbarea tensiunii – va trebui să caute într-un îndrumar medical sau să întrebe un doctor, când se va întoarce la Omaha. Gavin nu înţelegea cum e cu putinţă şi se cam îndoia, însă prea mulţi oameni văzuseră cu ochii lor, uitându-se pe fereastră, cum cineva se ridicase din zăpadă asemenea unui strigoi, făcuse un pas sau doi şi se prăbuşise mort.

Mai erau unii care scăpaseră cu viaţă şi ajunseseră înapoi acasă, unde îşi găsiseră nevestele şi copiii îngheţaţi lângă soba rece, goală; în unele case, vântul spărsese ferestrele, dar nu în toate; frigul era aşa de năprasnic, încât pătrunsese prin ferestre şi pereţi. Alţii îşi găsiseră soţiile la câţiva paşi de casă, aproape îngropate în zăpadă. Se zăpăciseră, se rătăciseră între casă şi grajd, dacă nu apucaseră să lege o sfoară de care să se ţină, şi multe nu mai reuşiseră să se întoarcă, din pricină că furtuna se dezlănţuise prea repede.

Familii întregi fuseseră surprinse în câmp deschis – se întorceau acasă după ce făcuseră cumpărături în acea dimineaţă înşelător de caldă. Ca familia

fetei pe care o căuta; fără îndoială că aşa păţiseră.

Dar toată lumea vorbea despre copii.

Furtuna se pornise în cel mai rău moment posibil, în nord-estul Nebraskăi şi sud-estul Dakotei. Dacă începea mai devreme, cu toţii ar fi rămas la şcoală. Aşa însă, izbise chiar la ora când copiii ieşeau de la ore sau chiar plecaseră spre casă.

Gavin alergase din oraş în oraş, din casă în casă, luând urma ca după şirul de firimituri din povestea pentru copii. Doar că, de data asta, firimiturile de pâine erau chiar copiii, trupurile lor îngheţate în zăpadă. Se oprea undeva, afla poveşti teribile, apoi cineva spunea cam aşa: „Dar am auzit că învăţătoarea din comitatul Holt i-a lăsat pe toţi să meargă singuri acasă“, şi atunci sărea în sania lui caraghioasă – la vederea căreia mulţi pufniseră în râs – şi se căznea să afle cum să ajungă în comitatul Holt. De cele mai multe ori, cuiva i se făcea milă de el – avea rude pe acolo şi voia să vadă cum le merge – şi îl însoţea călare. Oamenii aceştia, atât de slabi, că păreau înfometaţi, şi, într-adevăr, unii dădeau semne de malnutriţie – burta umflată, obrajii scofâlciţi şi privirea rătăcită –, nu scoteau un cuvânt, călăreau în tăcere. După o bucată de drum străbătută cu greu prin zăpadă, îi arătau o direcţie şi o luau încotro aveau treburi. Gavin nu avea de ales: întorcea calul într-acolo şi pornea prin zăpadă, adunându-şi curajul, pregătit pentru orice.

Un străin care bătea la uşa unui bordei stârnea mai puţină uimire decât s-ar fi aşteptat. Poate că suferinţa, care pătrunsese în bordeiele friguroase, în colibele şi barăcile prost izolate, care îşi deschideau uşa când venea Gavin înarmat cu carnetul de notiţe, amorţea alte simţuri. O suferinţă atât de prezentă, că îi simţeai gustul plutind în aer. Rareori se întâmpla ca adulţii să vorbească engleza, dar de obicei era câte un copil care traducea.

— Vă cer scuze, mă aflu aici pentru că am auzit…

Ajungea să spună câteva cuvinte, şi copilul – care, printr-o minune, rămăsese acasă în acea zi fatidică sau izbutise să ajungă cu bine înapoi la adăpost – se apuca să turuie în engleză şi norvegiană. Şi poveştile începeau să curgă. Un băiat fusese trimis să aducă calul de la păşune. Un tată se dusese la grajd, în toiul furtunii, ca să se asigure că animalele au fân şi să spargă gheaţa din troacă. O mamă mersese să vadă ce fac puii – erau aşa plăpânzi, că se gândea să-i aducă în casă.

Şi mulţi nu fuseseră încă găsiţi. Multe familii se resemnaseră să nu afle adevărul decât la primăvară, când venea dezgheţul.

În mai multe rânduri, bătuse la o uşă tocmai la timp ca să asiste la o înmormântare norvegiană, desfăşurată cu cea mai mare simplitate. Un sicriu de brad, în cel mai bun caz; adesea, doar o pătură înfăşurată în jurul trupului. Câteva imnuri cântate într-o limbă necunoscută lui, o rugăciune, după care trupul era luat şi dus în apropiere, de obicei lângă grajd, într-un loc unde existau deja mai multe pietre funerare grosolan cioplite. Nu era niciodată primul deces din familie. Deşi pământul îngheţase, izbuteau să sape cât să poată îngropa sicriul sau trupul destul de adânc, în aşa fel încât să nu ajungă animalele la el.

Multe sicrie erau mici. Lungi de un metru, poate o idee mai mult.

De câte ori ajungea la o casă, înainte să bată la uşă, Gavin trăgea nădejde să dea cu ochii de faţa pe care o căuta. Găsea doar fărâme, din care nu ieşea o imagine completă – doi ochi frumoşi, albaştri, cosiţe împletite, de aceeaşi nuanţă de blond, până şi gâturi care tânjeau, fir-ar să fie! Dar niciodată imaginea întreagă.

Gavin nota tot, şi apoi se ducea la gara cea mai apropiată, de unde telegrafia la ziar poveştile cele mai senzaţionale, cele pe care Rosewater, după ce îşi schimbase poziţia iniţială, le cerea imperios, pentru că publicul era însetat să citească de-spre aceste tragedii. Dormise multe nopţi pe jos, în sala de aşteptare. În acele aşezări ciudate, sărăcăcioase, nu prea erau hoteluri sau pensiuni.

Doamne, ce n-ar fi dat pentru un trabuc la Crinul de aur sau nişte whiskey care să-i ardă gâtlejul, să-l ameţească şi să-l facă să uite poveştile pe care le notase! Fiindcă tragediile începuseră să se contopească într-o singură poveste amară, pe care nu credea că va fi în stare s-o uite vreodată. Da, mai erau şi unele cu final fericit. De pildă, câinele care stătuse toată noaptea cu tânărul lui stăpân şi al cărui lătrat îi adusese pe cei care îl căutau la băiatul inconştient, salvându-i astfel viaţa. Sau cei care supravieţuiseră gerului din noaptea aceea alegându-se doar cu câteva degete amorţite şi vârful nasului degerat. Aceşti supravieţuitori aveau să ţină vie amintirea marelui viscol, transmiţând-o din generaţie în generaţie.

Celelalte poveşti care îi bântuiau visele îl întăreau în convingerea că omul

e smintit – nu doar el, ci omul în general. Vremurile de glorie în care trăia – vremea cuceririi Vestului, a industriei şi fabricilor enorme care aruncau vulcani de fum negru şi scuipau râuri de nămol, a căilor ferate care invadau pământul, a invenţiilor precum telegraful, telefonul, maşina de scris, lumina electrică şi motoarele cu abur – le spălaseră tuturor creierele, făcându-i să creadă că omul putea învinge sau subjuga orice.

Până şi vremea.

„Număr morţi nu exagerat“, îi telegrafiase lui Rosewater. „Dificil aflat număr real. Mulţi încă lipsă.“

„Bună treabă până acum“, răspunsese Rosewater. Apoi, într-o zi, venise cu altceva: „Mare interes general, dar poveştile încep să semene între ele. Găseşte perspectivă nouă“.

Dorinţa lui Gavin de a da mărturie nu se domoli; încă mai căuta tragedii şi le relata: „Olaf Gustoffsen, în vârstă de zece ani, s-a întors la şcoală după ce profesorul le dăduse liber, ca să ia o carte; a fost găsit îngheţat a doua zi dimineaţa. Maria Jorgensen, în vârstă de treisprezece ani, şi sora ei, Helga, şi-au găsit sfârşitul în prerie, ghemuite una lângă alta; sora mai mare o îmbrăţişase pe mezină“. Fiind însă ziarist până în măduva oaselor, înţelegea foarte bine ce aştepta Rosewater de la el. Nu avea cum să scoată ceva „nostim“ din poveştile acelea tragice, însă era într-adevăr nevoie să găsească un element nou, ca să nu piardă interesul cititorilor… şi să nu scadă tirajul gazetei.

Providenţa vru să i-l scoată în cale pe doctorul Eriksen, într-o aşezare aflată la mică distanţă de frontiera cu Dakota, în nord-estul Nebraskăi. Omul era în vârstă, încovoiat, sleit de puteri. Gavin îl întâlnise în casa unei familii care pierduse un tată şi un fiu. Acesta din urmă murise salvându-şi prietena, o fetiţă. Se dezbrăcase şi o acoperise cu hainele lui.

Eriksen o trata pe mamă, care se îmbolnăvise de durere după înmormântarea celor doi. Un tânăr bine-crescut, de vreo cincisprezece ani, cu păr lung, blond, avea grijă de cei doi fraţi mai mici şi de sora lor până când mama se punea iar pe picioare.

— Îşi va reveni? întrebă Gavin, ştiind că o astfel de suferinţă poate fi greu de îndurat.

— Da, cu siguranţă, răspunse Eriksen. Nu-i cunoaşteţi pe oamenii ăştia aşa

cum îi cunosc eu. Are o familie de îngrijit şi o fermă de ţinut… N-o să stea mult la pat. Avea nevoie doar de nişte laudanum, fiindcă nu putea dormi.

Tânărul îl privea cercetător pe Gavin, chiar dacă se purta ireproşabil. Nu prea voise să-l primească pe Gavin în casă, dar prezenţa doctorului părea să-l convingă că străinul nu va fura nimic – poate doar amărăciunea familiei. Gavin îşi scoase carnetul şi se întoarse spre el.

— Am auzit că fratele tău e un erou. A salvat viaţa prietenei lui?

Băiatul, pe nume Tor, dădu din cap.

— Îl cheamă… îl chema Fredrik. Au fugit de la şcoală pe viscol, domnişoara Olsen n-a putut să-i oprească. Eu ar fi trebuit… ar fi trebuit… Nu termină ce avea de spus, ci se întoarse spre surioara lui, o fetiţă de doi, trei ani, şi îi dădu o lingură de lemn să se joace cu ea.

— Între noi fie vorba, zise doctorul într-o engleză surprinzător de precisă pentru un imigrant de vârsta lui, nu ştiu ce să cred despre poveştile astea. De pildă, băiatul ăsta. A fost într-adevăr găsit aproape dezbrăcat; îşi scosese hainele şi o învelise pe prietena lui. Dar i-am mai văzut şi pe alţii care au murit îngheţaţi pe câmp; şi ei aveau hainele rupte. Nu cred că le-au fost sfâşiate de animale, dar nici nu înţeleg ce s-a întâmplat. Ai zice că, înainte să-şi piardă cunoştinţa, aveau febră mare, în loc să îngheţe de frig. Poate că gerul aprig afectează cumva mintea. Habar n-am, mă întreb şi eu…

— Fredrik a fost un erou, zise Tor cu ochii scânteind de mânie. A salvat-o pe Anette.

— Să sperăm că aşa va fi. Încă nu ştim dacă fetiţa va trăi. Chiar acum mă duc acolo. Doriţi să mă însoţiţi, domnule Woodson?

— Da, dacă nu vă deranjează, îi răspunse Gavin recunoscător.

Simţea că se înăbuşă în bucătăria mică. Focul duduia în sobă, pe masă erau teancuri de vase murdare. Se vedea că băiatul îşi dă toată silinţa, dar, cu atâţia fraţi mai mici, îi era greu să răzbească. Gavin se uită în jur. Casa era mică: jos, două încăperi, un dormitor şi o bucătărie, la etaj, probabil încă o cameră. După înmormântare, nu le rămânea decât să-şi ducă viaţa mai departe. Mama părea să fie puternică, deşi avea nevoie de laudanum; băiatul era voinic, cât un om în toată firea, chiar dacă emoţia îl trădase: în sufletul lui era copil. Familia, în ciuda suferinţei care o copleşise, avea să găsească o cale de a merge mai departe. Asta aflase Gavin despre „mocofanii“ pe care îi privea de

sus: aveau tăria de a merge mai departe. Cât de potrivnice le-ar fi fost vremea și pământul, cei mai buni dintre ei găseau o cale de a rezista aici, în loc să se întoarcă în locurile de unde veniseră. Neînduplecarea pământului le pătrundea în piele, în șira spinării.

— Am să spun povestea fratelui tău, fii pe pace, îl asigură pe băiat.

Acesta se îmbujoră, ochii i se umplură de lacrimi și dădu din cap stânjenit. Întinse mâna.

— Mulțumesc, zise strângând cu putere mâna lui Gavin. *Tusen takk.*

Se duse la sobă și mai aruncă lemne pe foc, apoi luă o cratiță cu cartofi și se apucă să-i curețe.

— Haideți, vreau să văd ce face fetița. Poate o să găsiți și acolo o poveste interesantă pentru ziarul dumneavoastră, spuse doctorul gânditor.

— Nu știu cât mai pot scrie despre aceste tragedii, răspunse Gavin, frecându-și ochii dintr-odată încețoșați – pesemne din cauză că era prea cald în bucătărie.

— Atunci e musai să veniți cu mine la familia Pedersen, spuse doctorul.

El și Gavin își puseră hainele groase; lâna udă și haina din piele de bizon, cu mirosul ei specific. Toate prinseseră miros, la fel ca el. Avea nevoie de o baie cât mai curând posibil. Apoi ieșiră în tundră – așa începuse să numească această câmpie înghețată, oropsită de soartă.

Capitolul 28

Când tânăra deschise uşa, inima lui Gavin bătu dintr-odată mai tare. Era peste poate, dar… să fie chiar ea? Fata pe care o căuta, în carne şi oase?

Avea acelaşi păr blond-închis în care cu siguranţă apăreau şuviţe aurii şi arămii când venea vara. Era subţire, dar nu plăpândă, şi părea că are multă răbdare. Era drăguţă – nu cât să-ţi ia ochii, nu ca femeia apărută în spatele ei şi a cărei frumuseţe nu-şi găsea locul aici; era drăguţă într-un fel liniştitor. Ar putea să-şi petreacă literalmente toată viaţa uitându-se la faţa aceea.

Dar apoi fata strâmbă din nas, îşi încrucişă braţele la piept şi se înfipse bine pe picioare, dând de înţeles că nu avea de gând să lase un străin în casă. Nu, nu era fata căutată de el; această tânără se pricepea la toate, nu avea nevoie de ajutor.

— Domnişoara Olsen, doamna Pedersen, le prezentă doctorul Eriksen. Dumnealui e domnul Woodson. E ziarist şi a venit tocmai de la Omaha ca să scrie despre furtuna de zăpadă.

Fata ridică dintr-o sprânceană şi îl măsură din cap până în picioare cu o privire sceptică.

— Domnişoara Olsen e învăţătoarea din partea locului, explică doctorul arătând spre fată.

Gavin rămase cu gura căscată. Învăţătoare? El crezuse că e şcolăriţă, la anii pe care îi arăta. Nu putea fi mai în vârstă decât tânărul Halvorsan.

— Domnişoară, zise scoţându-şi pălăria, gest care avu darul s-o amuze pe fată, aşa că zâmbi, se destinse şi se dădu în lături ca să-l lase să intre.

— Cum îi mai e fetiţei? întrebă doctorul îngrijorat. Cât ai clipi, îşi scoase haina, fularul şi mănuşile şi, fără să mai aştepte răspunsul, se repezi spre partea din spate a casei, unde era un dormitor.

Domnişoara Olsen se întunecă la faţă.

— Tot aşa, răspunse încruntată.

Doamna Pedersen luă haina, fularul şi mănuşile lui Gavin, le mirosi fără să se sfiască şi clătină din cap. Se întoarse pe călcâie, plecă repede cu ele în

braţe şi le puse într-o cămăruţă aflată lângă bucătărie. Se întoarse şi îl întâmpină cu un zâmbet pe buze.

— Fiţi bine-venit în casa mea! Soţul meu e plecat să vadă de cai. Din păcate, nu vă pot oferi ceva special, dar dacă vă place checul simplu de servit cu o cafea, vă pot da.

Rostise cuvintele aşa de precis şi de frumos, că Gavin fu uluit. Vorbea engleza cu oarecare şovăială, dar inteligibil. Era de la oraş, şi Gavin ştia cum sunt doamnele de la oraş. Femeia aceasta părea obişnuită să primească oaspeţi în salon, să organizeze serate muzicale şi ceaiuri de după-amiază. Era învăţată să trăiască printre femei, pentru că felul în care vorbise era menit să impresioneze alte femei, nu bărbaţii.

Gavin dădu din cap, şi doamna Pedersen se repezi să-i taie o felie de chec. În timp ce se aşeza la masa din bucătărie, Gavin zări ceva ce semăna a salon, numai că era ocupat de trei copii, care se holbau la el de parcă coborâse din cer pe o scară făcută din zahăr candel. Doamna Pedersen se porni să turuie în norvegiană, un torent de cuvinte pe care domnişoara Olsen le traducea răbdătoare.

— Îmi pare rău, scuzaţi-mă. E dezordine, dar nu are importanţă, din cauza lui Anette. Acum trebuie să mă duc să văd cum se simte. Raina va sta cu dumneavoastră. Soţul meu nu se pricepe la nimic în afară de cai.

Rostise ultimele cuvinte fără să şovăie, şi domnişoara Olsen le tradusese cu atâta aplomb, încât Gavin aproape se înecă cu o bucată de chec. Deşi nu cunoscuse multe norvegience, nu credea să audă vreuna vorbind aşa despre bărbatul ei.

Raina părea că, dintr-odată, se simte stânjenită de vorbele pe care le tradusese; lăsă privirea în pământ, în timp ce Gavin scoase creionul şi carnetul. Atunci îl privi cu interes.

— Sunteţi din Omaha? Ce oraş mare! Scrieţi la ziar? Aşadar, ajungeţi să vă vedeţi cuvintele tipărite?

— Într-adevăr, îi răspunse el amuzat, fiindcă femeile în general – şi cu atât mai puţin cele din Omaha – nu erau impresionate de modul în care îşi câştiga traiul.

— Trebuie să fie o onoare să ai o asemenea meserie. Cred că vă bucuraţi de mult respect.

Din senin, pe Gavin îl apucă tusea.

— Mda, știu și eu… Carevasăzică, domnișoară Olsen, dumneata ești învățătoare? Ce vârstă ai, dacă nu te superi? Pari așa de tânără. Și ce ai făcut în timpul viscolului? Când s-a pornit? Povestește-mi de-a fir a păr.

— Am șaisprezece ani, spuse Raina, îmbujorându-se din nou. Și nu mi-am făcut decât datoria.

— Nu-i adevărat. E o eroină, interveni o voce, și Gavin ridică privirea.

Un bărbat înalt și arătos, nu îmbătrânit înainte de vreme și încovoiat cum erau ceilalți norvegieni pe care îi întâlnise, stătea în pragul ușii. În mână ținea un frâu. Deci acesta era soțul cel nepriceput.

Raina își privi mâinile împreunate în poală. Nu părea nici încântată, nici flatată. Bărbatul vorbi mai departe, deși parcă nu era în largul lui. Gavin simțea că omul dă cu bâta în baltă, mai ales că nici Raina, nici soția – care intra și ieșea în fugă din bucătărie, aducând lucruri pentru doctorul Eriksen – nu păreau să-l bage în seamă.

— Domnișoara asta drăguță și-a dus elevii la loc sigur. I-a legat unul de altul cu șorțurile, vă dați seama? Și i-a dus pe toți acasă la Halvorsan, pe viscol.

— Nu pe toți, zise Raina în șoaptă. Și m-a ajutat Tor.

— *Ja*, *ja*[9], a ajutat-o și băiatul. Iar biata Anette… Domnul Pedersen arătă cu capul spre dormitor. Ea și Fredrik au luat-o singuri la fugă spre casă.

— Nu i-am putut opri, zise Raina, și amărăciunea i se strecură în glas. Am încercat, dar n-am putut. Anette voia…

— Anette a venit acasă din cauza mea, o întrerupse doamna Pedersen, care intrase cu un teanc de cearșafuri în brațe. Știa că am să mă supăr dacă nu vine acasă, unde o așteptau treburile. Din cauza mea e schilodită pe viață.

— Anette e fiica dumneavoastră? întrebă Gavin nedumerit.

Oamenii ăștia nu păreau să fie legați în vreun fel. Vedea că se poartă unul cu altul cu prudență, ca și cum se temeau de ceva. Nu simțeau nici afecțiunea profundă, nici ura adânc înrădăcinată care izvorăsc între cei care au același sânge sau același nume.

— A, nu, e o fată… cum să vă explic… răspunse doamna Pedersen, dar se opri, vădit frustrată de cunoștințele ei limitate de engleză.

— Mama ei a abandonat-o, zise Gunner.

— Locuieşte aici, la fel ca mine, explică Raina răbdătoare, văzând nedumerirea lui Gavin. Stăm în gazdă. Fiind învăţătoare, eu trebuie să stau în gazdă, pentru că nu locuiesc în acest district. Anette a fost… este… un fel de slujnică.

— Mă duc la ea, spuse doamna Pedersen brusc şi ieşi din bucătărie.

Raina o petrecu din priviri, clătinând gânditoare din cap.

— Se străduieşte, murmură, şi Gavin nu înţelese la ce sau la cine se referea.

— Nu prea… Aş vrea să scriu despre cele întâmplate, cu permisiunea dumitale. Adică…

Îi venise deja o idee. Cuvântul folosit de domnul Pedersen – „eroină“ – îi păru foarte nimerit. Cum nu se poate mai nimerit, *desigur*! În toată tragedia asta, nu se putea să nu existe eroi şi eroine. Şi poveşti ale victoriei, care să ţină trează atenţia cititorilor copleşiţi de prea multă nenorocire. Poveşti care să vândă ziarul. Gavin cunoştea oamenii: le plăcea să citească despre eroi, dar o tânără frumoasă ca Raina, care, în ciuda adversităţilor, salvase viaţa elevilor ei, i-ar fi fascinat de-a dreptul. Şi mai era şi copila care se lupta să trăiască – încă o poveste care ar fi înduioşat publicul. O poveste despre speranţă, de care cititorii s-ar lega şi ar cumpăra ziarul, ca să afle mai multe. Chiar era uimitoare povestea acestei fetiţe, un copil abandonat de mama ei, ca să fie salvată, cu preţul vieţii, de singurul ei prieten, un băiat inocent…

Nu era o poveste, ci o mină de aur, la naiba! Cu siguranţă că va atrage atenţia lui Pulitzer, pe Coasta de Est.

— Toate învăţătoarele sunt ca dumneata? o întrebă pe Raina.

— Ca mine? Trebuie să avem un atestat, obţinut în urma unui examen.

— Nu, nu. Gavin era prea entuziasmat ca să ţină seama că e un gentleman şi oaspete în acea casă. Se ridică de pe scăunelul care scârţâi ameninţător şi începu să se plimbe prin încăpere. Vreau să zic, toate sunt fete, ca dumneata? Frumoase? Nu ştiu de ce, dar eu credeam că învăţătorii sunt bărbaţi. Cel puţin aşa e pe Coasta de Est.

— Nu putem convinge prea mulţi învăţători din est să vină până aici, înţelegeţi? îi explică Gunner. Avem oamenii noştri, pe care îi şcolim noi.

— Dar eşti aşa de tânără! exclamă Gavin, nemaiputând să se abţină, cu toate că vedea cât de stânjenită e fata. Abia ieşită din copilărie şi ai salvat…

câți alți copii?

— Zece. Unsprezece, dacă îl socotiți și pe Tor, numai că el m-a ajutat, înțelegeți?

Lui Gavin nu-i era gândul la Tor.

— Zece copii! Zece copii salvați! Extraordinar! Vreau să știu tot, în amănunt. Șeful o să sară în sus de bucurie. Cum de nu-i venise ideea asta mai devreme? Trebuie să mai fie și alții ca dumneata… mai cunoști alte învățătoare?

Raina se ridică tremurând; roșie la față, ținea ochii plecați de rușine. Apoi se prăbuși pe scaun și își ascunse fața în mâini.

— Da, spuse ridicând capul, și pe chip i se citi durerea. Da, mai știu o învățătoare.

Mai mult nu voi să spună, și Gavin nu izbuti să mai scoată o vorbă de la ea. Nu-i nimic, vor mai fi și alții, îi va găsi. Până atunci, o avea pe fetița din camera alăturată, bolnavă de ceva, nu-i spuseseră de ce.

— Pot s-o văd? întrebă arătând spre dormitor.

Raina dădu din cap obosită și îl duse până în pragul camerei. Se vedea că șovăie să-l treacă.

În cameră erau înghesuite mobile elegante: un pat cu căpătâi de alamă, masă de toaletă din mahon sculptat, un fotoliu tapisat cu stofă din păr de cal. Astfel de mobile nu erau potrivite într-o fermă din prerie; locul lor era la oraș. De-o parte și de alta a patului stăteau doctorul și doamna Pedersen. În cameră era foarte cald și mirosea a boală – a vomă, fecale și a sudoare acră. În mijlocul patului era întins un trup mic, acoperit cu pături. Fetița era proptită pe două perne și ținea mâinile pe cuvertură. Brațul stâng se termina cu un ciot bandajat; pe tifon se vedeau pete cafenii.

Fetița gemea. Gavin nu îndrăzni să se apropie, de teamă să nu se molipsească de fierbințeala care o chinuia. Doctorul băgă de seamă că-i e frică și clătină din cap.

— Nu, e infecția de la locul amputării. Nu e molipsitoare.

— Ea e fetița? Cea pe care a acoperit-o băiatul cu hainele lui?

Doctorul făcu semn că da.

Gavin se apropie încet de pat.

Fetița era roșie la față, însă buzele îi erau albe. Fruntea îi lucea de sudoare,

ochii închişi erau umflaţi. Obrajii îi erau ciupiţi de vărsat, avea falca de jos masivă şi sprâncene groase. Părul, năclăit de transpiraţie, era de un şaten spălăcit.

Însă Gavin ştiu, din clipa în care o văzu, că ea e aceea. În mijlocul tragediei, într-o căsuţă plină de oameni bănuitori, o găsise. Era fata pe care urma s-o salveze şi care avea să-l salveze de el însuşi, cel de dinainte.

Gavin Woodson îşi găsise fecioara din prerie.

---

9. Da, da; în limba norvegiană, în original. (N. red.)

Capitolul 29

Cum îmbătrâneşti în prerie?

Te cocoşezi muncind, vezi cum recoltele se pierd, apoi sunt mănoase, doar ca să se piardă din nou. Te căsătoreşti, ai copii care, la rândul lor, au copii. Trăieşti momente de bucurie – nunţi, naşteri, recolte bune, case noi. Dar şi momente de amărăciune. Moartea, care bântuie mereu sărbătorile, făcându-le şi mai necesare, mai vesele din disperare – muzica mai puternică, dansul mai rapid, râsul mai nestăpânit, orice, numai să uite de eterna ei prezenţă. Înveţi să fii prevăzător şi să-ţi drămuieşti inima, căci ştii sigur că, într-o bună zi, o parte din ea îţi va fi smulsă pe veci. Prudenţa te îmbătrâneşte, te înăspreşte şi te face mai tăcut. Dar supravieţuieşti, munceşti, îţi vezi copiii luându-şi zborul ca să repete ciclul, deşi poate că de această dată rezultatele vor fi diferite – ani roditori, recolte mai mănoase, unul dintre copii va găsi poate o cale de a se înstăpâni peste o bucată mai mare de pământ şi va cumpăra o treierătoare nouă. Poate va clădi o casă cu cinci camere în loc de trei. Şi va împlini promisiunea care te-a ademenit aici cu multă vreme în urmă.

Până la sfârşit, inima ta incompletă – din cauza acelor bucăţele rupte de-a lungul anilor asemenea ultimelor frunze de toamnă – se şubrezeşte. E prea multă muncă pentru nişte oase subţiate şi o piele ca hârtia. Nu mai poţi decât să trăieşti liniştit cu amintirile tale în camera din spate, în casa unuia dintre copii, şi să dai o mână de ajutor la ce poţi, adică la gătit şi cârpit, până când nici la asta nu mai eşti bun. Stai pe un scaun lângă foc şi moţăi amintindu-ţi toate câte au fost – dacă ai noroc. Sau uiţi tot – şi poate că ăsta e un noroc şi mai mare –, te nedumeresc străinii care se învârt în jurul tău, îţi dau supă în gură cu lingura şi te îmbăiază o dată pe săptămână. Dar singură nu eşti. Chiar dacă nu mai recunoşti copiii pe care i-ai adus pe lume sau soţul care te ţine drăgăstos de mână noaptea, singură nu eşti.

Aşa îmbătrâneşti în prerie dacă eşti femeie.

Singura fată bătrână pe care o cunoscuse Gerda, o imigrantă la care stătuse în gazdă, nu avusese niciodată de gând să rămână pe meleagurile astea. Voia

să aducă îmbunătățiri proprietății, să angajeze oameni care să facă toată treaba, apoi s-o vândă cu un profit frumos și să se întoarcă la Chicago, de unde era. Nu pomenea niciodată de măritiș, dar poate că avusese un admirator sau măcar o familie care să o aștepte. În orice caz, nu avea de gând să îmbătrânească singură în prerie.

Nici Gerda nu-și pusese în gând așa ceva. Chiar dacă Tiny ar fi plecat în vest fără ea, mai erau și alții. Nu la fel de chipeși, însă ea n-ar fi ajuns la vârsta de douăzeci și unu de ani nemăritată. Nici n-ar fi avut de ce. Mulți bărbați își căutau soție.

Dar acum, cine o s-o mai vrea?

Îngrozită de veștile care cădeau asupra ei ca niște lovituri de baros, făcând-o să sufere la fel de cumplit ca laba amputată a piciorului, dincolo de chinul provocat de sentimentul de vinovăție și durere, de privirile care o evitau, de buzele strânse ale celor care o îngrijeau doar din milă creștinească, un gând chinuitor nu-i dădea pace.

Cine o s-o mai vrea acum?

Nu piciorul era pricina respingerii. O femeie cu un picior putea fi folositoare cuiva; putea să gătească, să facă curat, să aducă pe lume copii, să aibă grijă de orătănii și de grădină.

Gerda nu văzuse niciodată un criminal. Existase vreunul în districtul lor? Nu-și amintea de nimeni, nici măcar de vreun hoț de găini sau de cai. Un vecin care locuia departe de ei împușcase câinele altui vecin, ceea ce îi învrăjbise, însă se știa că acel câine mânca ouă, așa că multora le păruse că avusese un motiv întemeiat.

Tiny avea cărți pline de povești despre bandiți îndrăzneți precum Jesse James și Belle Starr, însă isprăvile lor erau descrise ca niște aventuri palpitante, așa încât nu-ți rămânea decât să-i compătimești și să fii de partea lor. Erau povești bizare, inventate de la cap la coadă, chiar dacă personajele existaseră în realitate. Nu se petreceau însă în prerie, ci în locuri îndepărtate, bunăoară în Texas sau Teritoriul Arizona, în peisaje fantastice, cu canioane, pâraie apărute doar când ploua, tufișuri de salvie și cactuși, locuri atât de greu de închipuit, că, dinspre partea Gerdei, ar fi putut fi de pe alte planete. Nici meleagurile acelea, nici bandiții nu erau reali.

Dar acum, în sinea ei, Gerda știa un criminal, mai bine zis o ucigașă. Ea

însăşi.

În prima zi după ce ajunsese târâş la casa familiei Nillssen era încă învăţătoarea, victimă a viscolului, la fel ca atâţia alţii. Într-adevăr, Minna şi Ingrid muriseră lângă ea, însă le dusese în spate şi săpase un adăpost în căpiţa de fân, rănindu-şi grav mâinile. Se străduise. Fusese viteză. Dar furtuna se dovedise prea puternică; nimeni n-ar fi putut face mai mult sau mai bine. Durerea din piciorul degerat o chinuia prea tare, o copleşise, îi amorţise toate celelalte simţuri, o ardea aşa de rău, că nu mai ştia nici să respire, nici să-şi ţină ochii deschişi. Se lăsase în voia ei, aproape cu recunoştinţă.

Când deschise ochii, eliberată, în cele din urmă, de chin, nu se mai afla în bucătăria familiei Nillssen, ci acasă la soţii Anderson, în patul ei. Mama şi tatăl ei erau cu ea. Mama, aşezată pe pat, o ţinea de mână şi îngâna un imn: „Binecuvântaţi cei care aud cuvântul Domnului“.

Tatăl stătea la picioarele patului, dar, lucru de neînţeles pentru ea, nu se uita drept la ea, nici măcar când îi rosti numele cu glas răguşit – primul cuvânt pe care îl scosese pesemne de multe zile, fiindcă buzele îi erau uscate, şi vocea, hârâită.

— Tată? Când se întoarse spre ea, văzu că răsuflă uşurat, dar apoi îşi feri din nou privirea. Mamă?

— Şşş, aici suntem, aici suntem, spuse mama, dar şi ea părea tulburată.

Gerda simţi că laba piciorului stâng o mănâncă, o ustură, însă, când încercă s-o atingă cu celălalt picior, n-o găsi. O privi uimită pe maică-sa.

— A fost nevoie să ţi-o amputeze, scumpa mea. Îmi pare aşa de rău, Gerda… fetiţa mea, biata mea fetiţă! Mama îşi înăbuşi un hohot de plâns şi îi netezi părul ud de sudoare. Gerda văzu că doar laba piciorului drept se vedea sub cuvertură; la capătul celuilalt picior nu era nimic.

— În noaptea aceea… Îmi aduc aminte că era aşa frig, murmură ea, încercând să înţeleagă. Oare va mai fi în stare să meargă? Să predea? se întrebă în sinea ei.

— Da, draga mea, da. Nu mai vorbi.

Mama îi dădu un pahar cu apă, pe care Gerda îl bău dintr-o răsuflare, după care simţi că-l va da afară. Se întoarse pe o parte, se aplecă peste marginea patului, însă izbuti să nu vomite. Se lăsă iar pe pernă.

— Tată, tată… Întinse mâna spre el, însă acesta se îndepărtă şi întoarse

ochii spre fereastră. Mama îi vorbi cu asprime în norvegiană.

— Nu te mai purta așa, tot fiica noastră e!

— Ce e, mamă? Gerda se luptă să se ridice în capul oaselor; laba piciorului, cea pe care nu o mai avea, îi zvâcnea, dar cum era cu putință?

Mama trebuie că-i citise gândurile, pentru că, după ce o ajută să se ridice și îi puse o pernă la spate, îi explică:

— Ai să mai simți laba piciorului, spune doctorul. E normal, dar, după o vreme, o să-ți treacă.

— Aha!

Gerda închise ochii, prea obosită ca să mai pună întrebări. Mintea ei întorcea pe față și pe dos cele aflate, așa cum un copil învârte în palme un pumn de pietricele, căutând-o pe cea mai netedă și mai frumoasă. Totuși nu găsea un răspuns potrivit. Era schilodită pe viață. Nu așa își închipuise viitorul, ci visase la rochii frumoase, funde colorate prinse în păr, o casă doar a ei, împreună cu Tiny…

— Tiny! strigă şi deschise ochii, durerea din picior fiind uitată pentru moment. Unde e? Tiny… a… este…?

— I-au găsit trupul acum vreo două zile, îi răspunse tatăl cu răceală, tot cu ochii pe fereastră, ținându-și încleștate la spate mâinile mare, pline de cicatrice.

— Nu, nu! Gerda simți cum vorbele lui o lovesc în stomac, tăindu-i respirația. Nu Tiny! Într-adevăr, văzând că nu se întorsese după ea și fetițe, își spusese că poate se pierduse, dar asta fusese atunci, în toiul viscolului, când nu se gândea decât la supraviețuire. Acum simțea o durere ascuțită în piept, dar se căznea să se stăpânească, fiindcă nu voia să împartă suferința cu părinții ei. Era a ei, doar a ei, și părinții nu aveau cum să înțeleagă. Nu aveau cum să-i înțeleagă pe ei, Gerda și Tiny, fiindcă mama și tata nu fuseseră tineri și îndrăgostiți, nu avuseseră niciodată speranțe și visuri…

Doar că acestea erau speranțele și visurile ei, nu ale lui Tiny. Dacă ar fi putut avea măcar acea zi împreună, așa cum plănuiseră; să se joace de-a mama și de-a tata, ca să-i arate ce ar pierde dacă și-ar fi luat lumea în cap, l-ar fi convins cu talentele ei de gospodină – și cu buzele, la nevoie –, i-ar fi arătat ce-i poate oferi o soție spre deosebire de o viață aventuroasă… dacă…

Obrajii îi erau uzi de lacrimi fierbinți, capul îi vâjâia, piciorul începu să-i

zvâcnească din nou. De nemâncare, simţi că o ia cu leşin, dar şi cu greaţă; îşi înghiţi fierea, amărăciunea. Însă mai era ceva, un gând nelămurit, care nu-i dădea pace… şi atunci îşi aduse aminte şi se uită la tatăl ei. Se înfioră de frică. Acum înţelegea de ce tatăl ei se purta aşa ciudat cu ea. Cu toate astea, trebuia să întrebe, să ştie.

— Şi ceilalţi copii? şopti rugător. Ceilalţi… ce-au făcut?

— În sfârşit, pui întrebarea pe care se cuvenea s-o pui de cum te-ai trezit, izbucni tatăl cu voce bubuitoare, care făcu geamurile să zdrăngăne şi umplu încăperea, lovindu-i auzul şi inima. În sfârşit, te gândeşti la elevii tăi, nu la curtezan.

Gerda dădu din cap.

— Au pierit, Gerda. Au pierit cu toţii pe viscol. Trei băieţi au fost găsiţi îngheţaţi, ţinându-se în braţe – fraţii Gerber. Un frate şi o soră, cei doi Borstad, erau la doar câţiva paşi de şcoală. Doi băieţei, Hardus Hummel şi Johnny Rolstad, au fost găsiţi împreună, nu departe de ferma lui Rolstad.

Nu mai putu îndura să le audă numele; simţi că pluteşte afară din cameră, departe de vocea acuzatoare a tatălui, şi începu să îngâne cum făcuse în timpul furtunii:

— Minna, Ingrid, Hardus, Johnny, Johannes, Karl, Walter, Sebastian, Lydia… Minna, Ingrid, Hardus, Johnny, Johannes, Karl, Walter, Sebastian, Lydia.

— Taci! Tatăl se repezi la ea ca o vijelie; Gerda murmura mai departe numele copiilor, şi cu ochii minţii le vedea feţele, prinsă alături de ele într-o horă a morţii…

Simţi o lovitură şi se opri. Tatăl ei o plesnise peste faţă.

— Steffen! Mama se ridică ameninţătoare şi îşi împinse soţul cât colo, îndepărtându-l de fiica ei. Gerda împietri; nu simţise durerea palmei primite, dar o chinuia gândul că, pentru prima oară în viaţa ei, tatăl o lovise.

Merita pe deplin, mai mult decât credea el, mai mult decât *ar fi putut* crede.

— Pentru ce, Gerda, pentru ce? întrebă tata cu glas răguşit; se prăbuşi pe un scaun, încovoiat de umeri ca un bătrân, apoi înălţă capul şi o privi în ochi. Ce-a fost în mintea ta când i-ai lăsat să plece, şi tu te-ai dus cu Tiny şi cele două fetiţe?

Fu rândul Gerdei să-i evite privirea. Nu putea să-i răspundă – nu putea să-i spună la ce se gândea în ziua aceea. Clătină din cap fără să scoată un cuvânt.

— Trebuie să te ducem la noi acasă cât mai repede, zise tatăl, se ridică şi porni iar să se învârtă prin cameră. Unde or fi soţii Anderson? Nici măcar n-o auzea pe mamaia Anderson trebăluind prin bucătărie. Aici nu eşti în siguranţă.

— Cum adică? vru să ştie Gerda.

Capul o durea de parcă i-l strângea cineva într-o menghină. Îşi frecă tâmplele, însă dădu la o parte mâinile mamei când aceasta încercă s-o ajute. Nu merita să fie mângâiată sau alinată, nu de oameni cumsecade cum erau părinţii ei. Oameni care ar muri de inimă rea dacă ar putea citi în sufletul ei înrăit şi păcătos.

— Vor să te omoare, bombăni tatăl. Şi nu le fac vină.

Încă o dată, vocea tunătoare a mamei rosti numele tatei:

— Steffen!

— E adevărat, trebuie să afle. Tatăl celor trei băieţi a venit aici, înnebunit de durere. Avea o puşcă, şi te-ar fi omorât, dacă n-aş fi fost eu.

— Exagerezi… tata exagerează, spuse mama pe un ton blând. A venit aici, aşa e, dar nu te-ar fi împuşcat! Cum să facă aşa ceva, să împuşte o învăţătoare din cauză că… din cauza viscolului. Orice om cu scaun la cap ştie că n-a fost vina ta, că viscolul a fost mai rău decât s-ar fi crezut. Nu te mai gândi la asta.

Pe Gerda o scotea din sărite purtarea afectuoasă şi protectoare a mamei. De câte ori încerca s-o atingă, o plesnea peste mâini de parcă alunga nişte muşte. Prefera felul cum îi vorbea tatăl, fără să-şi ascundă scârba. Îi vorbea ca unei criminale. Şi asta şi era, în vecii vecilor.

— Va trebui să vii cu noi acasă în curând, şi n-ai să mai predai niciodată. Cel puţin nu prin partea locului. Nu ştiu ce-o să facem cu tine. Sau cum o să mai dăm ochii cu oamenii.

Istovit de mânie, se încovoie din nou, cu capul plecat, şi Gerda simţi că mai rău nu se putea. Iar vina era doar a ei. Terfelise definitiv numele tatălui ei în comunitatea în care trăiau.

— Bărbatul are doar numele, Gerda, îi spusese odată, când erau în grajd şi curăţau ieslele vitelor. Zâmbise mândru văzând-o cum ridică fără să clipească lopata plină de bălegar, chiar dacă se clătina sub greutatea ei. Învăţase să

prețuiască acel zâmbet, mulțumită că i se adresa ei, și nu Rainei. Zâmbetul acela îi spunea: „Știu că nu ești băiat, în schimb ești cea mai grozavă fiică pe care și-ar putea-o dori un tată“.

— Bărbatul are doar numele, de aceea își dorește băieți. Dar dacă nu poate avea băieți, tot mai are numele până moare, așa că trebuie să-l păstreze nepătat, să se asigure că ai lui se poartă într-un fel anume. Înțelegi ce spun, fiica mea?

Gerda avea treisprezece sau paisprezece ani când purtaseră discuția aceasta, își aminti acum. Nu peste mult timp avea să fie femeie în toată firea – moment delicat, pentru care se pregătea deja; se înroși la față, pricepând ceea ce tatăl ei nu îndrăznea să-i spună. Dădu din cap: bineînțeles că înțelegea! Nici nu era greu, își spusese atunci. Nici nu-și închipuia cum s-ar putea purta altfel decât onorabil. La vremea aceea lucrurile erau simple, împărțite între bine și rău. Nu furai, nu minteai, nu făceai rău nimănui, munceai în gospodărie, nu răspundeai obraznic părinților. Nu râvneai la batista brodată trimisă surorii tale ca dar de Crăciun de o mătușă din țara natală. Nu te plângeai că soarta îți e mai rea decât a oricui altcuiva. Nu cereai mai mult decât ce se cuvine…

Ei, tocmai aici se împotmolise. Nu-i așa? Voise *mai mult*. Ceruse *mai mult*. Mai mult timp cu Tiny. Mai mult decât era el dispus să dea. Dorința o făcuse să ia cea mai proastă hotărâre; se pusese înaintea elevilor ei.

Devenise o ucigașă.

Va fi judecată pentru moartea elevilor ei? Inima începu să-i bată repede, gâtul i se strânse. O rugă pe mama ei să-i mai aducă un pahar cu apă, însă nu se putea hotărî să-i pună acea întrebare. Tatăl ei ar fi știut…

Dar tatăl ei nu voia să se uite la ea.

Va avea de așteptat până să afle toate urmările acțiunilor ei, însă nu-și putea închipui nimic mai rău decât sentimentul vinovăției pe care îl nutrea în secret. Sub nici o formă părinții nu trebuiau să afle cât de rea fusese în adâncul sufletului ei. Și așa aveau prea multe de îndurat. Va purta singură povara răutății ei – căci de asta dăduse dovadă, de un egoism care dusese la pierderi de neînchipuit, la moartea inocenților și a inocenței însăși – până la sfârșitul zilelor. De această povară nu va ști nimeni în afară de ea, și nici n-o va putea da altcuiva s-o poarte, nici măcar pentru o clipă.

Trei zile nesfârşite, cât zăcu pe întuneric, cu draperiile trase, ferindu-şi ochii de lumină, mama ei o îngriji, în timp ce tatăl ei se învârtea prin casă ca un leu în cuşcă; încercă să doarmă, să-şi odihnească trupul, dar nu izbuti. Se ridica în pat în tăria nopţii, săgetată de frică şi torturată de sentimentul vinovăţiei, închipuindu-se într-o celulă de închisoare, aşteptând să fie spânzurată în zori. Nu putea scăpa cu nici un chip de acest coşmar chinuitor.

Începu să-şi urască mama pentru dragostea ce i-o purta, pentru că rămânea alături de ea, chiar şi în acest coşmar. Această femeie inimoasă pierduse un fiu în ţara de baştină. Iar acum pierduse şi o fiică. Orice femeie, orice mamă aşteaptă cu nerăbdare ziua când fiica ei se va mărita. De ani de zile, mama adunase într-un cufăr zestre pentru ea şi Raina. Cum avea un moment liber, se punea pe împletit broboade şi cuverturi, punea flori la presat sub sticlă, făcea săculeţe cu ierburi uscate, păstra panglicile frumoase cu care fuseseră legate pachetele cu daruri primite când şi când. Totul pentru fiicele ei, ca să le vadă aşezate la casele lor când va veni vremea. Apoi, desigur, aveau să vină nepoţii cu drag aşteptaţi, următoarea generaţie, nădejdea pentru viitor.

Gerda îi răpise însă acest viitor. Măcar îi mai rămăsese Raina.

În cele din urmă, soţii Anderson le cerură părinţilor Gerdei s-o ia acasă. Îi auzi într-o seară, când împărţeau amărăciunea unei cine.

— N-o mai putem ţine aici, trebuie să ne gândim la ce crede lumea despre noi, spunea tataia Anderson, fără a se sinchisi să coboare vocea. A fost o fată bună, pe cât am văzut noi. Dar acum…

Prin urmare, a doua zi, cu toate că Gerda era încă slăbită după operaţie şi nu putea mânca decât supă, fu luată fără menajamente – la fel ca hainele şi lucrurile ei, aruncate în grabă într-o geantă de pânză – şi înfăşurată în pături. I se părea ciudat că le simţea, fără îndoială, greutatea pe piciorul amputat. Dar tot atât de sigură era că se încheiase doar la un pantof, nu la doi. Călătoria lungă de patru zile până acasă fu aşa de chinuitoare pentru trupul ei şubrezit şi mutilat, că îşi muşca buza de jos ca să-şi înăbuşe ţipetele, amestecând gustul sângelui cu lacrimile, cât dură drumul. Acum începu să-şi urască şi tatăl, bănuindu-l că mergea anume prin locurile cele mai bolovănoase.

Dar cel mai mult se ura şi se disprețuia pe ea însăşi.

Pe drum se căznea să-şi aducă aminte cât de bucuroşi erau copiii că le dăduse liber mai devreme. Johannes Gerber scosese un chiot şi îşi aruncase

șapca în aer, apoi îşi luase fratele mai mic în braţe şi se învârtise cu el până când Gerda îi spusese râzând să se oprească. Minna şi Ingrid zâmbiseră tainic, fiindcă doar ele aveau să meargă în sanie cu învăţătoarea şi cavalerul ei, iar Gerda ştia de mult ce onoare era pentru ele şi cum, în aproape fiecare pauză, se lăudau în şoaptă celorlalţi copii, care le ascultau cu gura căscată.

Apoi se căznea să-şi închipuie cum se simţiseră văzându-se singuri, abandonaţi de singura persoană care trebuia să aibă grijă de ei când nu erau acasă. Lăsaţi de izbelişte de învăţătoarea prea preocupată de planurile ei, ca să dea atenţie furtunii care îşi arăta ameninţător colţii, prinzându-i în vârtejul ei. Mai aruncase o ultimă privire şi văzuse cum îi înghite norul lacom. După aceea, nu putea decât să-şi închipuie… Ţipaseră? Se certaseră cei trei fraţi care se certau mai întotdeauna? Copiii cei mari îi luaseră în braţe pe cei mici? Îşi strigaseră mamele şi taţii?

O strigaseră pe ea? „Domnişoară Olsen, ce facem? Unde sunteţi? De ce ne-aţi trimis acasă?“

În cele din urmă, ajunse la fermă, în camera ei. Recuperarea va dura mult, îi spusese doctorul familiei, clătinând din cap. Dar se va face bine, era puternică, va învăţa să meargă cu o cârjă sau o gheată de lemn.

Se întorsese acasă şi, din cămăruţa ei, care îi va părea tot mai mică an după an, îşi auzea părinţii trebăluind – era mult de lucru la fermă şi iarna. Mai veniră câteva furtuni, şi prima oară când auzi vântul urlând afară, se ridică din pat şi începu să tremure; trupul ei reacţiona astfel doar la gândul că ar putea fi din nou afară, izbită şi muşcată de vântul îngheţat. Cu toate că era acoperită cu mai multe plăpumi, se îndoia că va mai simţi vreodată căldura.

Vitele le dădeau mereu de furcă iarna; vor avea fân până la primăvară, când le vor scoate la păscut? Mama fu nevoită să aducă puişorii în casă şi să-i ţină la căldură, lângă sobă. Mâncarea se împuţina, şi în iarna asta cu greu le ajungea, fiindcă ea nu mai aducea salariul de învăţătoare, ba chiar era o gură în plus de hrănit. Oricum, nu prea avea poftă de mâncare.

Tatăl ei nu mai cânta cu glas tunător în timp ce lucra. Acum, când îşi auzea părinţii stând în faţa vetrei noaptea, crezând că ea doarme, Gerda ştia că vorbesc despre ea. Auzea plânsete înăbuşite. Crâmpeie de rugăciuni. Întrebări, iar şi iar. „De ce s-a purtat aşa? Ce-o să se aleagă de ea acum?“

Cum îmbătrâneşti în prerie?

Zi după zi îți vezi părinții doborâți de suferință, apoi îi vezi cum se căznesc să se pună iar pe picioare, pierzând de fiecare dată câte o părticică din ei, până când nu mai arată a oameni, ci mai degrabă a păpuși de cârpă din care curge umplutura. Te ascunzi în camera ta, cu perdelele trase, fiindcă ți-e rușine să te vadă soarele la față. Te îngrozește gândul că dai ochi cu alți oameni, pentru că n-ai putea să le suporți privirea. „Ea e, cea despre care ți-am vorbit. O mai ții minte? Gerda Olsen? Ce mândră se ținea! Și noi eram mândri de ea, recunosc. Era o învățătoare model.“

„Ai auzit c-a dus nouă copii la pieire?“

Într-o bună zi începură să sosească ziarele din Omaha. Și tocmai când Gerda gândea că mai rău nu se poate…

Fu nevoită să citească despre sora ei.

Capitolul 30

EROINA DIN PRERIE

În mijlocul unei orori de neînchipuit, care ne-a lăsat uneori fără cuvinte, reporterul dumneavoastră a descoperit un strălucit exemplu de Putere Feminină ieşită din comun. Raina Olsen, o tânără învăţătoare de numai şaisprezece ani, s-a dovedit a fi una dintre acele femei ingenioase pe care le lăudăm în cântece şi poezii. Fiindcă nu-şi putea ţine elevii la adăpost în timp ce Cumplita Furtună scrâşnea din dinţi şi spărsese fereastra singurei încăperi care constituia şcoala, s-a ambiţionat să-i ducă pe toţi la adăpost, înfruntând cel mai Feroce Viscol care a lovit vreodată Nebraska. Această tânără curajoasă a legat copiii unul de altul cu băierile şorţurilor pe care le purtau fetiţele şi i-a dus până la o fermă din apropiere, punându-i la adăpost. Drumul a fost presărat cu primejdii şi n-a lipsit mult ca să piară cu toţii când au trecut un pod alunecos deasupra unui râu învolburat. Însă această vitează fiică de pionieri a izbutit să-şi ducă elevii la loc sigur.

Curajul şi inteligenţa de care a dat dovadă această frumoasă fată au înduioşat toată lumea, şi mulţi locuitori din aşezarea Newman Grove, de unde proveneau copiii salvaţi, şi-au exprimat recunoştinţa faţă de ea.

Dorinţa ei, afirmă cu modestie, este să revină la şcoală de cum va fi reparată. Nu exclude în principiu posibilitatea de a-şi continua studiile, poate chiar la Universitatea din Lincoln. Când e întrebată dacă are planuri privind căsătoria, această tânără modestă se îmbujorează şi tace stânjenită, cu toate că inimile multor tineri de prin părţile locului au fost cucerite de această Eroină a Preriei.

— Excelentă treabă, Woodson, zise Rosewater fără să-şi ascundă uimirea, lucru care îl scoase din sărite pe Gavin. Îl privi pe acesta pe deasupra ultimei ediţii a ziarului. Gavin era aşezat în biroul şefului, în timp ce Forsythe aştepta afară. Aveam nevoie cu disperare de aşa ceva. Trebuie să menţinem tirajul, dar, să mă ierte Dumnezeu, eram într-o notă prea sumbră – în fiecare zi altă

tragedie. Începi să le încurci, zău așa. Amputări, bebeluși înghețați, oameni rămași fără mân-care în trenuri blocate zile în șir, fermieri morți, copii și iar copii. Oamenii se plictisesc să tot citească lucruri rele; obosesc și devin imuni. E nevoie să vii cu ceva nou, ca să le câștigi interesul și să-i faci să cumpere din nou ziarul. Iar dumneata ai reușit, pe cinstea mea! E nemaipomenit. Trebuie să mai găsim și alte fete ca tânăra Olsen – dacă sunt și frumoase, cu atât mai bine.

— Mai e nevoie și să prezentăm dezastrul ăsta în așa fel încât să nu-i speriem pe oameni și să-i facem să-și ia tălpășița de aici, spuse pe un ton grav Jonas Munchin, unul dintre promotorii orașului și, în această calitate, șeful de facto al lui Gavin. Ziarele din est scriu despre numărul mare de victime – unul chiar a zis că au murit aproape o mie de persoane. Nu ne putem permite așa ceva. Sunt pe aici câțiva cetățeni mânioși care scriu ziarelor din est și raportează cifre care nu ne aduc nici un serviciu. Un mincinos din Dakota a zis că numai în partea de sud a teritoriului au murit vreo sută de oameni. Nu înțeleg de unde știe, doar nu s-a dus acolo și i-a numărat chiar el! Poate o fi socotit și niște băștinași din rezervații, dar cui îi pasă de ăia? Pe de altă parte, cifrele astea apar în ziare. Trebuie să contraatacăm.

— Putem publica niște editoriale, cronici sau scrisori către redacție, spuse Rosewater gânditor, bătând în masă cu degetele pătate de cerneală. Să contrazicem acele cifre, să vorbim despre avantajele furtunii – știi dumneata, cât de bună e zăpada; înseamnă că vom avea o recoltă bogată la vară, cu atâta apă în sol. Ceva în genul ăsta. Sau ceva despre cât e de curat aerul după viscol, în comparație cu orașele îmbâcsite de fum din est. Mergi pe lucruri de-astea. Știi ce să faci, Woodson, de-asta ești plătit. Lasă deoparte cifrele, concentrează-te pe lucruri mai plăcute, în care oamenii vor să creadă, cum ar fi eroinele. Cred că-ți iese și ție ceva de aici, nu-i așa, Munchin?

— Fără îndoială, încuviință Munchin, desfăcând larg brațele, de parcă visteria statului era la dispoziția lui, și pesemne că așa și era, își zise Gavin batjocoritor. Tragedia asta a avut și părțile ei bune, dar trebuie să fim atenți. Oricare ar fi numărul de morți, anunță doar o treime, dacă e absolut necesar. Ori poate renunți cu totul la cifre și scrii niște articole optimiste – oamenii cred oricum că alea sunt știri, mai ales dacă apar într-un ziar. Ai să vezi că n-o să treacă mult și ziarele din est n-o să mai fie interesate de subiect. Stau

acolo şi ne judecă, ne critică la fiecare pas, ne iau peste picior, dar ce ştiu ele? Nu-i trimit aici decât pe cei care cad în dizgraţie, zise privind cu subînţeles la Gavin. Pentru înfumuraţii ăia din est suntem o fundătură, un azil de noapte. Nu le pasă de noi decât dacă se întâmplă lucruri de astea, şi atunci trag spuza pe turta lor în dauna noastră.

În sinea lui, Gavin era de aceeaşi părere, doar că nu-l putea suferi pe Munchin şi felul deloc subtil în care îl defăima – nu fără dreptate, era nevoit să recunoască. Mai bine zis, avusese dreptate până acum, până o întâlnise pe *ea*. Fata din prerie.

Gavin se ridică, dădu mâna cu cei doi şi ieşi din biroul duhnind a fum de trabuc şi a aroganţă, la fel de urât mirositoare. Se prefăcu a nu vedea privirea întrebătoare a lui Forsythe şi ieşi pe stradă ca să respire aer curat, cu toate că aerul din Omaha numai curat nu era. Nu ca în prerie, unde era aşa de pur, că îţi înţepa nările şi îţi trezea toate simţurile. Aici, până şi iarna puţea a grajd şi a gunoi de la oameni şi animale, aşa cum se întâmplă când oameni, cai, porci şi câini trăiesc împreună într-un spaţiu închis, indiferent cât e sau va deveni de mare. Sau cât e de înfloritor.

Gavin mai făcu un drum, însă de data asta până la gară; între două furtuni, trenurile îşi reluaseră cursele. Se despărţise definitiv de căluţ: nu avea nevoie să mai închirieze sania. Găsise în prerie oameni care îl puteau duce oriunde voia.

Oameni, nu cifre. Iar unii însemnau foarte mult pentru el.

ÎNCĂ O EROINĂ A FOST DESCOPERITĂ

Tânăra Minnie Freeman e încă una dintre acele fete viteze care au izbutit să-şi salveze elevii, în ciuda Vitregiilor de Neînchipuit ale Naturii. Când acoperişul căsuţei unde funcţiona şcoala a fost smuls de Furia Viscolului, domnişoara Freeman a acţionat cu curaj şi hotărâre. Sub ameninţarea Morţii prin Îngheţare, ea – precum cealaltă învăţătoare eroină, Raina Olsen – şi-a legat elevii cu o frânghie găsită în şcoală. Apoi, neînfricată, i-a dus prin furtună până la un adăpost.

Noi, cei de la ziarul *Bee*, suntem convinşi că Raina Olsen şi Minnie Freeman merită cel puţin o medalie drept răsplată pentru eroismul lor. Dacă

n-ar fi acționat cu atâta cutezanță, multe vieți ar fi fost pierdute. Însă datorită lor, numărul victimelor e mult mai mic decât relatează unele ziare din est. S-ar cuveni să le cinstim pe aceste tinere și să ne gândim la viitorul lor. Donațiile pot fi trimise prin amabilitatea ziarului *Omaha Daily Bee*.

(Scrisori adresate ziarului *Omaha Daily Bee*)

Stimate domn,
Doresc să donez domnișoarei Olsen suma de trei dolari, ca să-și poată realiza visul de a-și continua studiile. Povestea ei mi-a mers la suflet. Avem nevoie de mai multe femei ca ea.

Stimate domn,
Vă rog să primiți o vacă pentru domnișoara Raina Olsen, care a dat dovadă de atâta curaj. Poate să facă ce dorește cu ea, e o vacă de lapte foarte bună.

Stimate domn,
Aș dori să donez câte doi dolari pentru Minnie Freeman și Raina Olsen, în semn de recunoștință pentru vitejia lor.

FONDUL EROINELOR

Redacția ziarului *Bee* a fost inundată de scrisori referitoare la Minnie Freeman și Raina Olsen. Am primit poezii și cântece compuse pentru ele. Totodată, am primit daruri generoase în bunuri și bani, și îi îndemnăm, pe cei care au posibilitatea, să arate că se gândesc la viitorul lor. Atâtea daruri au fost oferite acestor două fete, că ne-am permis să instituim un fond pentru ele, și vom publica negreșit în fiecare număr al ziarului donatorul și suma oferită, într-o rubrică intitulată „Fondul Eroinelor“. Donațiile pot fi trimise prin amabilitatea ziarului *Omaha Daily Bee*.

— Ai făcut din nou treabă bună, Woodson, îi spuse Rosewater zece zile mai târziu, cu un zâmbet sincer. „Fondul Eroinelor“ – ce idee strălucită! Cred totuși că mai avem nevoie de încă una sau două tinere ca să atragem cu adevărat atenția publicului și s-o ținem tot așa. Vânzările au scăzut puțin, nu

prea mult. Oamenii continuă să doneze ca să-şi vadă numele tipărit – ai avut o idee dată dracului, afurisitule! Încă o poveste grozavă, ce zici? O poveste patetică, pe gustul publicului, aşa ceva ne trebuie acum.

Gavin dădu din cap. Exact asta dorea să audă. Răsărise soarele pe uliţa lui.

INCREDIBILA POVESTE
A SUFERINŢEI UNEI FETIŢE

Am aflat de Crunta Suferinţă a încă unei victime a viscolului, o fetiţă pe nume Anette Pedersen. Viaţa acestei fiinţe lovite de soartă a fost salvată datorită bravurii celui mai bun prieten al ei, un băiat numit Fredrik Halvorsan. Tânărul Halvorsan a murit într-un mod tragic, ca un erou, protejându-şi prietena. În toiul furtunii, a făcut un gest generos, acoperindu-şi prietena cu hainele lui şi, astfel, salvându-i viaţa cu preţul propriei vieţi. Anette Pedersen e o fetiţă de doar unsprezece ani; locuia la o familie care a fost obligată s-o ia în casă după ce fusese abandonată de mama ei. Doctorul i-a amputat mâna degerată, şi acum e pradă unei suferinţe atroce, deşi se trag speranţe că va trăi. Vom ţine cititorii la curent cu situaţia ei de cum vom afla noutăţi.

Stimate domn,

Aş dori foarte mult s-o iau în casa mea pe fetiţa despre care am citit în ziarul dumneavoastră, Anette Pedersen. Sunt o văduvă cu inimă bună şi am destulă avere cât să mai dau şi altora, şi o casă frumoasă, plină cu de toate, în Lincoln, unde n-ar fi pusă la nici o muncă, biata de ea.

Stimate domn,

Îi trimit un dolar lui Anette Pedersen, copila care a pierdut o mână. Vă rog să aveţi grijă să ajungă la ea.

Către cititori:

Am adăugat-o pe Anette Pedersen pe lista Fondului Eroinelor. Toate donaţiile care îi vor fi destinate îi vor parveni direct, şi va împărţi cu celelalte eroine toate donaţiile care nu au un destinatar anume.

FONDUL EROINELOR

Ne face plăcere să anunţăm că următorii Cetăţeni Generoşi au contribuit la Fondul Eroinelor, instituit de redacţia ziarului *Bee*:

— Dna Charles Wentworth a donat 5 dolari pentru Raina Olsen.

— Dl Reed Garner a donat 7 dolari pentru Minnie Freeman.

— Dl şi Dna James Farmer au donat 2 dolari pentru Raina Olsen.

— Internatul Bastable din Lincoln a oferit şcolarizare gratuită, cazare şi masă pentru Anette Pedersen.

— Dl Jacob Pendergrast a donat câte 2 dolari pentru Raina Olsen şi Minnie Freeman, şi separat 5 dolari pentru educaţia lui Anette Pedersen.

— Congregaţia presbiteriană din Grunby, Nebraska, a organizat o colectă, suma strânsă (10 dolari) urmând a fi împărţită în mod egal între cele trei eroine.

— Un fost medic militar din Marea Armată a Republicii, care doreşte să rămână anonim, donează o mână de lemn făcută pe comandă lui Anette Pedersen, când se va vindeca.

FONDUL EROINELOR
ADUS LA ZI

Până în momentul de faţă, fondul se ridică la aproape 15 000 dolari, împărţiţi aproximativ egal între cele trei eroine.

RAINA OLSEN
ŞI ELEVII EI

Astăzi, 5 februarie, Raina Olsen a deschis din nou şcoala, locul unde s-au petrecut scene de un dramatism rar întâlnit în timpul Marelui Viscol. Ziarul *Bee* a trimis un fotograf ca să imortalizeze momentul. În imagine sunt domnişoara Olsen cu majoritatea elevilor ei. De la crearea Fondului Eroinelor, domnişoara Olsen a fost asaltată cu cereri în căsătorie, însă tânăra inocentă le-a refuzat, spunând că în prezent se gândeşte prea mult la elevii ei, ca să mai aibă timp de altceva.

Vestea despre peripeţiile eroinelor se dusese în toată ţara datorită telegrafului, deşi ziarul *Bee* înregistră cea mai mare creştere a numărului de

cititori, fiindcă locuitorii din Nebraska le considerau concetăţenele lor. Toată lumea fu impresionată de încercările prin care trecuseră fetele şi toţi locuitorii din prerie erau mândri de cele două învăţătoare. Veştile despre starea de sănătate a lui Anette, care se îmbunătăţea de la o zi la alta, erau aşteptate cu acelaşi interes ca păţaniile unei orfane din romanele melodramatice.

O femeie anume urmărea cu aviditate aceste veşti, cu toate că, mai târziu, nimeni n-ar fi putut spune cum ajunsese să afle de ele. Nu ştia să citească în engleză şi, oricum, n-ar fi avut bani să cumpere un ziar. Şi nici n-ar fi avut cum să pună mâna pe unul. Poate că vreun vecin înfruntase vremea proastă şi îi dăduse de ştire despre copilă. Poate că cineva îi recunoscuse numele, acum uitat de mulţi – dacă l-or fi ştiut vreodată –, când fetiţa devenise celebră peste noapte.

Femeia aceasta se urcase într-o zi pe un catâr, povestea bărbatul ei. Le spusese lui şi băieţilor că se întoarce cam într-o săptămână – nu ştia nici ea prea bine, din câte îşi amintea el. De fapt, judecând după ce făcuse, el chiar se îndoia că se va mai întoarce. Îşi luase cu ea puţinele hainele pe care le avea, pieptenele cu câţiva dinţi şi o lingură de argint înnegrită de vreme, pe care o adusese din ţara de baştină. Îi spusese să nu uite să dea de mâncare copiilor, pentru numele lui Dumnezeu. Şi plecase.

Ce nu ştia nimeni în afară de ea e că văzuse ceva atrăgător, poate chiar frumos, sclipind la orizont. În viaţa ei nu avusese ceva atrăgător sau frumos, cu excepţia acelei linguri, pe care în realitate o furase. Nu cunoscuse decât necazul, sărăcia, foamea. Nu-şi mai aducea aminte nici măcar de ce venise în America. Sărăcia e sărăcie oriunde ai trăi. Poate că se luase după alţii. Nu era genul de persoană care să hotărască de una singură. Viaţa era scurtă şi nemiloasă; avea făgaşul ei şi trebuia să fii cu mintea dusă ca să i te pui împotrivă.

Acum era însă vorba despre cu totul altceva. Asta era o mană cerească. Şi proastă ar fi să nu profite.

Femeia îşi îndreptă catârul spre drumul pe care călătorise cu doar un an şi jumătate înainte. Se ruşina cumva amintindu-şi călătoria anterioară? Simţea vreo remuşcare când îşi aducea aminte de întrebările puse de fiica ei, de ochii ei uimiţi şi de lacrimile fierbinţi?

Nu simţea nici remuşcare, nici ruşine; făcuse ceea ce trebuie, ca să-şi

uşureze viaţa.

Pufni gândindu-se că această călătorie semăna mult cu prima. O ajunseseră multe necazuri – viaţa nu i se prea schimbase, cu toate că avusese o gură mai puţin de hrănit –, dar iată că apăruse o soluţie. Nu trebuia decât să se ducă la casa unde mai fusese o dată. În timp ce lega catârul deşelat în faţa arătoasei case cu etaj, îşi dădu seama că îşi lăsase bărbatul şi copiii fără nici un mijloc de transport. Ei, asta e. Poate că, dacă o apuca dărnicia, avea să aducă animalul înapoi acasă, legat de o căruţă nouă – un dar de rămas-bun înainte să întoarcă spatele hrubei mizere şi să plece ca să trăiască într-o casă făloasă, cu servitori, o casă plină de mobile lucioase, covoare de pluş şi veselă de porţelan, o casă care nu mirosea a rahat, sudoare şi cartofi fierţi. O casă care nu mirosea a bărbatu-său şi a plozii care, până să înveţe să meargă afară, la găurile săpate în pământ care serveau de latrine, făceau pe ei.

Ba poate că n-o să se întoarcă. Bărbatu-său era la fel ca ea; n-ar fi înţelept să-i dea de ştire că, dintr-odată, întorcea banii cu lopata.

Dacă totul mergea cum îşi pusese ea în minte.

Se apropie de uşa din faţă şi ciocăni. Iar când în uşă apăru femeia de care îşi aducea aminte – o femeie frumoasă, care o privise cu scârbă, ca şi acum –, nu se pierdu deloc cu firea şi spuse pentru ce venise.

— Sunt mama lui Anette. Am aflat de ea din ziare şi am venit s-o iau acasă.

Capitolul 31

Anette se obişnuise cu bărbatul ciudat care tot venea şi se aşeza lângă patul ei. Îi citea o grămadă de scrisori de la oameni străini care îşi făceau griji din cauza ei, se rugau pentru ea şi îi trimiteau cărţi şi păpuşi în dar. Făcuse progrese la engleză, fiindcă tanti Pedersen o lăsa pe învăţătoare să-i dea lecţii. Bărbatul cel ciudat – domnul Woodson – nu ştia boabă de norvegiană.

Îşi dădea totuşi seama că domnul Woodson ţine la ea. Durerea de a-l fi pierdut pe Fredrik nu-i trecuse. De nenumărate ori îi venea în minte faţa lui râzând cu gura până la urechi, picioarele iuţi, felul în care se trăgea de moţul de păr de pe frunte până îi stătea drept în sus. Tor şi mama lui veniră s-o vadă – mai veniseră o dată, când era bolnavă, îi spuseseră – şi îi aduceau într-atât aminte de el, că simţea o durere în piept, parcă un roi de albine îi înţepa inima. Tor semăna leit cu fratele lui mai mic, doar că era mai calm, mai potolit, nu ca ştrengarul de Fredrik. Întristată, mama lui Fredrik o luă pe Anette de mână şi o întrebă înduioşată:

— Dar te-a salvat, nu, Fredrik al meu? Băieţelul meu ţi-a salvat viaţa.

Anette dădu din cap, şi doamna Halvorsan zâmbi în cele din urmă. Rămase cu ea toată după-amiaza, povestindu-i despre Fredrik. Cum, când avea trei ani, crezuseră că se pierduse prin ierburile înalte din prerie, însă el adormise în hambar şi nu auzise când îl strigau; cum era să cadă în puţ, dar, din fericire, funia găleţii i se înfăşurase în jurul piciorului; cum găsise o broască şi o pusese într-un sertar din scrinul unde ţineau rufăria fină, pentru că acolo era cel mai bun loc unde putea să trăiască o broască – cel puţin aşa credea el. Lui Anette îi plăcuseră foarte mult poveştile, nu se mai sătura ascultându-le, însă Tor nu prea era în apele lui. Îşi privea îngrijorat mama, iar Anette nu înţelegea de ce se teme; văzu doar că Tor se linişteşte când mama lui se opri din povestit şi hotărî că e vremea să meargă acasă, unde îi aştepta cina. Fu singura dată când doamna Halvorsan se purtă autoritar, cum era de aşteptat de la o mamă, pe când Tor redeveni cel dinainte.

Anette nu-i dăduse niciodată prea multă atenţie lui Tor cât erau la şcoală,

altfel decât să-i ţină partea lui Fredrik când cei doi fraţi se ciondăneau. Tor era pentru ea doar unul dintre băieţii cei mari, nu se gândea la el. Într-adevăr, era prietenos, o ajuta pe învăţătoare, dar era mai mare şi mai deştept şi, în scurtă vreme, nu avea să mai vină la şcoală.

Acum era însă altceva; Anette simţea că au ceva în comun. Cu toate că abia dacă vorbise cu ea, nici nu-i dăduse prea multă atenţie şi, cât durase vizita, stătuse cu ochii la mama lui. Totuşi, când îşi luase la revedere pe un ton morocănos, Anette fu sigură că nu i se părea şi că între ei exista o legătură, văzând că o privise altfel, ca şi cum vedea în inima ei şi îi simţea suferinţa. Privirea lui îi alină puţin dorul de Fredrik în seara aceea.

Dar pe Tor nu avea să-l mai vadă multă vreme. Avea să treacă destul timp până se va duce iar la şcoală: rana se vindeca, însă nu atât de repede cât să poată ieşi curând din casă. Când va reveni ea la şcoală, Tor va fi la muncile câmpului. Îi va fi luat locul tatălui său.

Anette nu mai avea răbdare să stea în pat. Acum, că era trează şi conştientă, nu-i pica deloc bine grija cu care o trata tanti Pedersen. O stânjenea să fie îmbăiată de femeia asta, care nu-i adresase înainte nici o vorbă bună. Ar fi vrut să se spele singură, dar deocamdată nu izbutea doar cu o mână, deşi doctorul Eriksen o asigurase că va putea, cu timpul, să facă aproape tot ce făcea cu două mâini. Până atunci ţinea ochii strâns închişi, ca să nu vadă faţa lui tanti Pedersen când îi scotea cămaşa de noapte şi o ajuta să intre în vană, şi apoi o freca uşor cu un burete mare şi un săpun delicat, mirosind a lavandă. Lui Anette îi plăcea mult săpunul; nu mai văzuse aşa ceva, un săpun de la care să n-o usture pielea şi al cărui miros plăcut dura zile în şir. Uneori, tanti Pedersen o dădea cu colonie pe gât şi la încheieturile mâinilor, şi atunci Anette chicotea, simţindu-se mult mai în vârstă decât era. Totuşi, i se părea aşa ciudat! Felul afectuos în care se purta cu ea şi cu care nu era obişnuită o uimea mai degrabă decât să-i aline durerea.

Apoi începu să-şi facă griji, indiferent de ce-i spunea domnul Woodson, citindu-i scrisori în care i se promiteau fel de fel de lucruri, la care nu se gândise până atunci – bani, educaţie (la drept vorbind, gândul acesta o speria). Dacă nu era de folos nimănui, dacă nu putea munci, cine ar fi vrut-o? Oamenii care îi scriau, cu siguranţă că aveau să ceară ceva în schimb – să gătească, să deretice, să frece podelele, să coasă, şi cum s-ar fi descurcat cu o

singură mână? În ultimii ani învățase câte ceva, mai ales lucruri de care n-ar fi vrut să știe. Dar, în primul rând, învățase că oamenii, cu excepția lui Fredrik, nu apreciau la ea decât puterea de a munci pe rupte, fără să se plângă. Era singura ei calitate. Și nici asta nu era de ajuns, dacă se uita la propria mamă. Anette muncise la fel și când era acasă, în bordei, însă mama ei socotise că nu e de ajuns și o dăduse altora. Iar tanti Pedersen, înainte… înainte…

Anette înțelegea că acestei mame de împrumut i se întâmplase ceva în timpul viscolului. Ca și cum ea însăși se pierduse pe viforniță și fusese aruncată încolo și încoace, la fel ca Anette și Fredrik, până nu mai știuse unde e cerul și unde pământul. Se petrecuse ceva care o schimbase. De aceea îi dădeau lacrimile când îi cădeau ochii pe mâna amputată a lui Anette, cu rana încă roșie și firele negre la vedere. De aceea într-o noapte, când o credea pe Anette adormită, intrase pe furiș în cameră și îngenunchease lângă pat; pusese capul pe saltea și dăduse glas în șoaptă gândurilor care o chinuiau:

— Îmi pare așa de rău, biata de tine. Ai să mă poți ierta vreodată? Eu n-am să mi-o iert în veci. Și apoi izbucnise în hohote de plâns, ca și cum nu-și mai putea ține în frâu amărăciunea.

Anette nu știa ce să-i ierte, totuși îi era oarecum milă de ea. Însă nu putea să dea uitării vorbele răstite și corvezile. E drept, nu mai simțea că se înăbușă în casă, și lucrurile parcă intraseră în normal, dar se temea că e doar un răgaz trecător și că o nouă furtună stă să izbucnească, de data asta în sânul familiei. Poate că tanti Pedersen se putea schimba peste noapte, deși lui Anette nu-i prea venea să creadă; mai degrabă s-ar fi zis că o nouă obsesie luase locul celei vechi. Înainte, fusese peste măsură de mânioasă, acum regreta ce făcuse. Și era peste măsură de grijulie; Anette se simțea aproape sufocată.

Cu toate astea, lumea se purta cu Anette de parcă ea era cea care se schimbase. Învățătoarea se bucura de aceeași atenție. Veneau oameni de la mare depărtare, ca să le aducă daruri, să strângă mâna învățătoarei, să arunce o privire în camera unde Anette stătea întinsă în pat. Anette pur și simplu nu înțelegea, deși domnul Woodson încercase să-i explice – oamenii citiseră despre ele în ziar. Domnul Woodson scrisese despre ele, fiindcă le aprecia foarte mult și gândea că merită ceva deosebit pentru toate prin câte trecuseră. Ba chiar îi arătase unul dintre ziare, și Anette își văzuse numele scris cu litere

negre, mărunte. Și totuși, ceva scăpa înțelegerii ei.

Ce frumos se purta cu ea domnul Woodson! Mai frumos decât se purtase cineva vreodată. De câte ori o vedea, zâmbea cu gura până la urechi. Se bucura s-o vadă pe învățătoare, cu soții Pedersen se purta destul de politicos, dar numai când o ținea pe Anette de mână râdea ca și cum ea i-ar fi adus… bucurie, așa-i?

Venea deseori în vizită, călătorind între casa lor și marele oraș Omaha, pe care încerca uneori să i-l descrie lui Anette, chiar dacă ea nu înțelegea. Clădiri înalte! Ceva care se numea tramvai și ducea oamenii dintr-un loc în altul. Prăvălii pline de bogății neînchipuite și de mărfuri… Auzi, o prăvălie numai cu pantofi! Alta doar cu pălării! Multe biserici de diverse feluri, oameni numiți evrei, țigani, italieni, fiecare cu obiceiurile și limba lor, mâncăruri și mod de trai – dar cu toții în același oraș! Iar când se apucase să-i povestească despre un loc numit New York, cam de o sută de ori mai mare decât Omaha, cu și mai multe tramvaie, și un loc numit Wall Street, unde se fabrică toți banii din Statele Unite – Anette bănuia că vrea să spună că acolo sunt tipăriți dolarii și că monedele sunt făcute ca printr-o vrajă –, ei bine, fu prea mult pentru ea. Îl rugă să se oprească, fiindcă mintea ei era prea neîncăpătoare pentru atâtea lucruri noi; Woodson râse din toată inima, deși Anette nu înțelese de ce.

De fiecare dată când venea, aducea săculețe cu scrisori și coșuri de fructe. Când văzuse un ananas prima oară în viața ei, Anette râsese cu lacrimi. Cine să poată mânca un fruct care semăna cu un porc țepos? Dar apoi domnul Woodson îi arătase lui tanti Pedersen cum să taie partea de sus, să curețe coaja cu țepi și să scoată carnea fructului, dulce și zemoasă. Iar când o gustase, Anette știuse că nu mai mâncase în viața ei ceva atât de dumnezeiesc. Era gustul viselor pe care nu le avusese niciodată.

Uneori însă, când credea că ea nu-l observă, domnul Woodson o privea preocupat. Se uita la ea, apoi la tanti Pedersen, și clătina din cap. Parcă nu-i venea să-și creadă ochilor. Ca și cum putea privi în trecut și vedea cum era înainte de viscol. Atunci amuțea și cădea pe gânduri.

Și veni ziua când lui Anette i se dădu voie să stea pe scaun toată după-amiaza, îmbrăcată cu haine, nu în cămașa de noapte. Se așteptase să-și pună hainele ei vechi, însă primi o rochie albastră în carouri, la spate cu nasturi pe

care i-i încheie tanti Pedersen. Avea şi lenjerie nouă, albă ca neaua, cu volănaşe de dantelă. Şi pantofii erau tot noi: negri cu şireturi roşii. Anette nu-şi mai lua ochii de la ei; aşezată pe scaun, întindea picioarele cu vârfurile înainte şi nu se sătura să-i admire. Tanti Pedersen îi spălase părul şi i-l pieptănase. Era o zi de sărbătoare, chiar dacă până atunci nu ştiuse ce e aceea o zi de sărbătoare. Dar aşa numise domnul Woodson ziua în care se dăduse prima oară jos din pat.

O auzise pe tanti Pedersen umblând de colo-colo prin casă, cum îi era obiceiul, şi când veni ora cinei, ieşi din dormitor, nu prea sigură pe picioarele ei, şi traversă încet holul, încălţată cu pantofii cei noi; se sprijinea cu mâna de perete, ca să-şi ţină echilibrul. Habar nu avea cât stătuse în pat; nu-i dăduse prin minte să întrebe, dar îşi simţea picioarele moi ca piftia. Însă acum, că era îmbrăcată, ştia că ar trebui să dea o mână de ajutor la pusul mesei.

— Anette! Ce faci? întrebă tanti Pedersen îngrozită, văzând că Anette dă să apuce o găleată, cu gândul să aducă măcar nişte zăpadă şi s-o pună la topit pe sobă.

— Vă ajut.

— Stai jos imediat! Eşti prea slăbită. Lasă-mă pe mine. Tanti Pedersen îi smulse găleata din mână, părând mânioasă, ca înainte, şi ieşi cu pas hotărât să aducă zăpadă şi s-o pună la topit.

— Nu… nu ştiu… Anette nu ştia ce să spună, cum să pună întrebarea care îi stătea pe limbă: i se va mai permite să stea aici, acum, că nu mai putea munci ca înainte? Dacă nu, unde să se ducă? Cine ar primi-o în casă? Cât îşi dorea să-i răspundă cineva… Poate că domnul Woodson ar şti, doar că azi nu era aici, şi învăţătoarea încă nu venise de la şcoală.

— Ce nu ştii? o luă la rost tanti Pedersen – se vede că era supărată şi obosită. Îşi luă repede seama, îşi lipi palma de faţa roşie, ca şi cum ar fi vrut să se răcorească, şi îi adresă lui Anette un zâmbet puţin forţat, deşi nu răutăcios, iar aceasta înţelese în acea clipă că nici tanti Pedersen nu prea ştia să se poarte cu blândeţea de curând apărută între ele.

— Nu ştiu…

Atunci se auzi o bătaie la uşă. Tanti Pedersen se încruntă, lăsă jos tava cu pâine de porumb pe care se pregătea s-o bage în cuptorul încins şi se repezi să răspundă bombănind:

— Cine-o mai fi acum?

Era sătulă de vizitatori, pe cât îşi dădea Anette seama.

Auzi agitaţie la uşă, apoi o voce, o voce din amintirile ei, ori poate dintr-un vis. Pe urmă în bucătărie se năpusti cineva, radiind emoţie şi împrăştiind un miros familiar – un amestec de cartofi, cal şi sudoare. Până să se dumirească, Anette simţi că e luată pe după gât şi nu mai văzu nimic, cuprinsă în strânsoarea braţelor care poate că o legănaseră odată – dar mai degrabă nu. Totuşi, senzaţia pe care i-o treziseră era veche, dinainte să se nască. Era familiară şi descumpănitor de ciudată.

Dar inima ei ştiu; inima o făcu să strige „Mamă!“ înainte ca mintea să înţeleagă. Fu uimită când lacrimile începură să-i şiroiască pe obraji. Dorul înăbuşit de un an şi jumătate, dorul de ceva ce nu cunoscuse niciodată cu adevărat, îi deschise inima. Plângea în hohote, uşurată, un sentiment esenţial ca respiraţia, firesc ca vederea, fiindcă era în braţele mamei.

Alte emoţii – mânie, durere – îi făceau semn dincolo de acest sentiment de apartenenţă, însă deocamdată nu voia să ştie de ele. Nu asta îşi dorise? Nu după aşa ceva renunţase să plângă, ştiind că dorinţa nu i se va împlini în veci? Şi uite că tocmai asta făcea!

— Mamă!

— Anette! Sărmana mea fetiţă! Of, ce bine e să te strâng iar în braţe, biata de tine! Ce ţi-au făcut?

Auzind-o, tanti Pedersen începu să bolborosească înfuriată. Dar până să apuce să spună ceva, mama lui Anette o aşeză pe genunchi şi începu s-o legene, fără prea multă blândeţe – căci Anette gemea când mama ei îi atingea mâna amputată. Anette îşi puse capul pe umărul mamei şi se lăsă în voia unui sentiment pe care nu-l mai încercase demult – că e fiica cuiva. Ori poate că nu-l mai încercase niciodată?

Pentru că, deşi se cufundase în această îmbrăţişare ca în pântecul matern, nu-şi amintea ca vreodată, nici măcar o dată, să fi fost alintată şi cocoloşită. Iubită.

De ce se purta mama ei aşa de frumos cu ea acum?

Capitolul 32

Când Gavin Woodson făcu de-acum obişnuita călătorie de la gara Newman Grove la casa familiei Pedersen, călărind un cal de împrumut şi cărând scrisorile şi darurile îndeajuns de mici ca să le poată duce (Doamne, faptele astea bune îi dăduseră o conştiinţă, un suflet şi o inimă, dar, pe de altă parte, îi rupseseră şalele!), ultimul lucru la care se aşteptase era s-o găsească pe mama lui Anette în bucătărie, aşezată pe un scaun ca o regină pe tron, şi pe Anette ghemuită pe genunchii ei.

„Sfinte Dumnezeule, ce femeie urâtă!“ fu primul lui gând, deloc creştinesc. Se ţinu cât putu mai departe de ea. Anette a lui – da, aşa o considera acum, fără nici o reţinere – nu era nici ea drăguţă, nici pe departe. Dar nici urâtă n-ar fi putut spune că este. Încă nu era formată, mai avea timp să devină o frumuseţe – ştia că e o prostie din partea lui să creadă că doar câţiva ani pot schimba totul. Însă când dădu cu ochii de mama ei, începu să se îndoiască.

Femeia nu se mai îmbăiase de săptămâni întregi. Îşi strânsese părul unsuros într-un coc neglijent; avea nasul bubos, dinţi lipsă şi sprâncene stufoase. Pe cât părea, nu-şi pusese hainele bune pentru această ocazie – apoi se gândi oripilat că poate şi le pusese. Mizeria şi sărăcia se vedeau după broboada zdrenţuită, şorţul murdar, rochia soioasă. Era cea mai jalnică creatură pe care o văzuse în viaţa lui.

Dar ochii mici îi sclipeau de şiretenie. Mirosise o pleaşcă, lucru vădit chiar şi pentru un jucător prost de poker cum era Gavin. Pleaşca era chiar fiica pe care o vânduse soţilor Pedersen cu un an şi jumătate în urmă.

— Ne-a vândut-o pentru două găini şi un porc, confirmase Gunner când venise din grajd câteva minute mai târziu; cei doi erau în salon, în timp ce mama lui Anette se gudura pe lângă ea în bucătărie. Femeia asta şi-a vândut copilul pe câteva animale. Auzisem de la un vecin de o familie care trăia într-un bordei, cam la o zi distanţă călare. Mama voia să scape de ea – n-o putea vedea în ochi. Şi nici nu vărsase o lacrimă când o lăsase aici. De atunci n-a mai dat nici un semn de viaţă.

— De ce ai primit? De ce te-ai coborât… Gavin nu putea găsi cuvântul potrivit, într-atât îl dezgusta târgul încheiat.

Gunner se făcu roșu la față și se întoarse să-și toarne cafea.

— Pentru soția mea, Anna… Nu e chiar așa de simplu. Dumneata vii de la oraș. Nu știi cum e aici.

— Nu, cred că nu știu, răspunse Gavin zeflemitor. Se abținu să spună că Raina îi povestise deja cum stăteau lucrurile, cum o puneau pe Anette la treburile cele mai grele, zi de zi.

Și acum, femeia asta… Cum să se descurce cu ea, când era limpede că nu se gândea decât la cum să pună mâna pe banii puși pe numele fiicei ei într-un cont bancar din Omaha? Ori poate că voia s-o ducă înapoi în locul îngrozitor de unde venise. Dar asta nu avea să se întâmple cât trăia el, Gavin.

Ar trebui să treacă peste cadavrul lui înainte să-i facă vreun rău lui Anette.

Anette, pentru care tot revenea acasă la Pedersen. Anette, pe care o asemuia în mintea lui cu o orfană dintr-o poveste de Dickens. Această fetiță, scumpă și amuzantă, nu știa că are simțul umorului, una dintre calitățile pentru care o îndrăgise. Spunea mereu lucruri hazlii. Bunăoară, când îi dăduse o singură mănușă, pentru mâna dreaptă, firește, nu și pentru stânga, Anette zisese că poate exista pe undeva cineva cu două mâini stângi care mai avea nevoie de una. Sau, când îi spusese că voia să-i dăruiască cineva un pian, râsese și spusese că, de vreme ce nu putuse cânta nici înainte, cum ar putea acum?

Cu umorul ei, copila abandonată îi furase inima acestui bătrân arțăgos. Fecioara lui din prerie – cea de la început – era doar o amintire îndepărtată. Însă ideea pe care i-o inspirase rămăsese în mintea lui și se întrupase în fetița aceasta, care suferise atât, și nu doar din cauza viscolului. Când se întorsese în Omaha și scrisese povestirile datorită cărora numărul abonaților explodase, povestiri care, dacă avea noroc, l-ar fi readus în grațiile lui Pulitzer în est, Gavin se frământa tot timpul din cauza lui Anette. Se gândea că poate nu merge destul de devreme la culcare. Nu știa dacă mănâncă lucruri sănătoase și hrănitoare – soții Pedersen nu păreau să fie strâmtorați, dar nu putea fi sigur. Judecând după purtarea ei, Anna Pedersen se căia de un păcat teribil – nu știa cum să-i mai facă pe plac lui Anette, s-o îngrijească și s-o hrănească mai bine. Părea că regretă sincer și e hotărâtă să-și răscumpere purtarea față

de fetiță, însă o femeie ca ea… Gavin întâlnise astfel de femei, și credea că le știe metehnele. Femei care mizaseră atâta vreme pe frumusețea lor, încât deveniseră răsfățate și egoiste. Pe deasupra, se vedea că e o floare exotică plantată în pământul rece și sterp al preriei. Câtă ură adunase în sufletul ei n-avea de unde știi, dar începea să ghicească.

Însă, atâta timp cât Raina se afla acolo și veghea asupra ei era destul de liniștit în privința lui Anette. Pe de altă parte, nici Raina nu putea rămâne definitiv în casa aceea. Școala urma să se închidă la începutul primăverii, când oamenii se apucau de plantat, iar Raina avea acum de ales: era cerută în căsătorie, avea bani, putea să-și continue educația… lumea întreagă era a ei. Avea să plece din casa soților Pedersen. Și cu Anette cum rămânea?

Într-adevăr, Gavin se gândise că ar putea-o lua la el, să fie pupila lui – tot ca într-un roman de Dickens. Dar locuința lui din Omaha – o cameră înăbușitoare într-o pensiune – nu i se părea potrivită pentru o fetiță. Ce dorea pentru ea era o viață cum nu mai avusese și nici nu ar fi fost de așteptat să aibă înainte de furtună și după aceea: o viață îmbelșugată, iubire și stabilitate. Or Gavin nu-i putea oferi așa ceva. Nu avea rude apropiate. Nu avea habar cum să se poarte în familie, de pildă, să taie curcanul pregătit pentru Crăciun, să spună rugăciuni la culcare sau să aibă grijă ca micuții să facă baie cât mai des. La drept vorbind, el însuși abia dacă-și amintea să se îmbăieze.

Dar ce familie ar fi putut avea Anette? Nu alde Pedersen, oricâte remușcări o apucaseră pe doamna Pedersen; la urma urmelor, o cumpăraseră ca s-o pună la muncă.

Zărindu-l pe Gavin, Anette îi făcu semn să vină în bucătărie și îl prezentă mamei în stilul ei hazliu:

— Omul de la ziar, anunțase, ca și cum ar fi fost singurul pe lume.

În clipa următoare, mama ei îl privea de parcă aștepta de la el nu doar o găină și un porc, ci o curte întreagă de animale. Gavin se trase înapoi. Nu-i păsa cât se bucura Anette s-o revadă; nu avea de gând s-o lase să pună mâna pe Anette sau pe banii ei.

Dar cum s-o împiedice?

— Eu sunt doamna Thorkelsen, spuse ea pe un ton demn, care n-o făcea decât să pară și mai ridicolă, și se șterse apoi la ochi cu o batistă slinoasă. A, ce om cumsecade! exclamă, și Raina, care se întorsese de la școală, traduse.

O vedeți pe biata mea copilă, pe fiica mea? Știți prin ce-a trecut? Că și-a pierdut mâna? Că era să moară? Ce oameni! zise, arătând mânioasă spre soții Pedersen. Le-am dat-o pe Anette crezând că la ei va avea o viață mai bună decât îi puteam da eu… înțelegeți ce sacrificiu am făcut? Cât am suferit, ca mamă? Dar nu la fel de mult ca sărmana mea fiică.

— Cum… cum…. Anna Pedersen abia se stăpânea; strânsese pumnii și se învinețise la față. Dintr-un motiv știut doar de ea, se tot uita la soba din bucătărie. Până la urmă își înghiți vorbele mânioase, de dragul lui Anette.

— De-acum, mulțumită dumneavoastră și oamenilor cu suflet de la ziar, continuă doamna Thorkelsen cu un rânjet mulțumit, noi n-o să mai suferim, nu-i așa, *min datter*[10]?

Gavin făcu un pas înapoi. Femeia zâmbi cu șiretenie, cu gura aproape știrbă.

— Noi? Cum adică, noi?

Mama lui Anette nu mai zâmbea. Dădu copilul la o parte, ca să se poată ridica în picioare, cu mâinile în șolduri…

Gavin se înfioră văzând ura nestăpânită din ochii ei mici, vicleni.

---

10. Fiica mea; în limba norvegiană, în original. (N. red.)

Capitolul 33

Nervii Annei erau aşa de întinşi, încât simţea că va explo-da dacă ar atinge-o cineva doar cu un deget. Casa ei fusese întoarsă cu susul în jos de cele petrecute în ultimele săptă-mâni, ca să nu mai spunem că Anette îi ocupase dormitorul. Nu-i purta pică, Doamne fereşte, măcar atât putea face pen-tru copilul pe care îl schilodise. Însă ea şi Gunner trebuiau să doarmă undeva, aşa că îl izgonise în salon, iar ea dormea cu copiii; Raina locuia tot în pod. Şi mai era Omul de la ziar, de care nu mai scăpa şi care tot aducea lucruri în casă, lucruri care trebuiau depozitate undeva: scrisori, jucării, haine şi flecuşteţe de tot felul, cum ar fi mătănii folosite de catolici când se roagă, o Biblie veche a mamei cuiva, păretare brodate cu rugăciuni. Până şi o vacă de lapte; mă rog, vaca le prindea bine, mai ales că nu avuseseră până atunci. În casă nu mai era loc pentru atâtea obiecte, dar ele continuau să vină, odată cu el.

Omul de la ziar. Le întorsese vieţile pe dos mai abitir decât viscolul. Ce va fi cu Anette – şi cu ei toţi – după viscol? Anna nu avusese timp să se gândească, în tevatura îngrijirii unui bolnav. Dar chiar dacă ar fi avut, nu i-ar fi dat prin minte că se va ajunge aici… la această notorietate nedorită.

La uşa ei veneau vecinii, dar şi oameni străini, cerând să le vadă pe Raina sau pe Anette, cele două „eroine“! Încredinţaţi că se pot holba la ele ca la animalele de la grădina zoologică din Kristiania! De parcă ea, Anna Pedersen, se bucura să-i lase să tropăie prin casă cu ghetele pline de zăpadă şi noroi, era încântată să nu fie băgată în seamă şi să fie tratată ca o slujnică, doar ca să satisfacă dorinţa de neînţeles a unora de a se uita la doi oameni obişnuiţi, care scăpaseră cu viaţă dintr-o situaţie extraordinară.

Dar, cu toate că fierbea de furie pentru că nimeni nu întreba de Anna, nimeni nu-i făcea complimente şi nici n-o lăuda pentru devotamentul ei, Anna era măcinată de sentimentul vinovăţiei. Ori de câte ori îi venea în minte imaginea sufertaşului lucind în zăpadă era nevoită să se aşeze şi să înfunde batista în gură, ca să-şi înăbuşe plânsul. Aruncase sufertaşul în grajd, unde Gunner îl putea folosi ca să care zoaiele. Lui Anette avea să-i cumpere altul,

mai lucios și mai mare, când va merge din nou la școală. Și o tăbliță de ardezie nouă, și rochii noi, funde pentru păr, ciorapi… orice, numai să-și răscumpere păcatele.

Și tot n-ar fi de ajuns; încă mai rămânea cu un gol în piept, un gol în locul unde sălășluiau bunătatea ei, mila creștinească și sufletul ei neîntinat. Nu-și va răscumpăra în veci păcatele față de Anette. Are să meargă în iad – și Anna credea că iadul există, iadul despre care vorbea preotul în biserica luterană. Iadul cu diavoli, și flăcări, și suferință eternă.

Doar dacă…

Ar mai avea o scăpare.

Nu spusese nimănui – și cu atât mai puțin lui bărbatu-său –, însă hotărâse că Anette va rămâne la ei, indiferent de ofertele pe care Omul de la ziar le flutura la fiecare vizită: oameni înstăriți care doreau s-o adopte pe Anette și s-o ajute să studieze, ca să nu mai vorbim de banii depuși la bancă pe numele ei. Anna nu dorea banii, ci prilejul de a-și răscumpăra păcatele. Era așa de înverșunată în hotărârea ei, că muncea ca s-o îngrijească pe Anette cu aceeași pornire cu care se ocupa de gospodărie înainte, când era furioasă pe Gunner și pe învățătoare; voia să-i asigure lui Anette o viață bună, cât mai bună cu putință. Făcea toate eforturile ca să compenseze pierderea mâinii: o ajuta la lecții, o hrănea cu ce era mai bun, o îmbrăca frumos; îi punea părul pe moațe, îi masa pielea înăsprită cu cremă, într-un cuvânt, o transforma într-o păpușă vie, nu se da în lături de la nimic, ca s-o facă să uite cât de cât că nu mai e întreagă.

Căci la ce e bună o femeie, dacă nu e întreagă? Ce bărbat ar dori-o? Anna fusese crescută cu convingerea că o femeie e la fel de prețuită ca bărbatul care o lua de nevastă. Bineînțeles, convingerea asta o făcuse să-și lege viața de un bărbat atrăgător la suprafață, dar, în realitate, un molâu. Din păcate, Anna nu putea să se lepede de educația primită acasă.

Schilodind-o pe Anette, o lipsise de orice șansă de a avea o căsnicie ca lumea. Drept care era datoria ei s-o ajute cum putea mai bine, s-o salveze. Și astfel s-ar fi salvat și pe ea însăși.

În clipa în care deschisese ușa și dăduse cu ochii de mama lui Anette – cotoroanța înfricoșătoare, scorpia fără suflet –, mintea i se pusese în mișcare, încercând să se țină cu un pas înaintea ei. Femeia asta era un pericol. Femeia

asta era întruparea răului, un rău la fel de negru precum cel din sufletul Annei. Poate că de aceea o recunoscuse dintr-o ochire.

— O vedeți pe biata mea copilă, pe fiica mea? Știți prin ce-a trecut? spunea doamna Thorkelsen, strângând-o în brațe pe Anette, mai-mai s-o înăbușe.

Omul de la ziar o privea sceptic.

— De-acum, mulţumită dumneavoastră şi oamenilor cu suflet de la ziar, noi n-o să mai suferim, nu-i aşa, *min datter*?

— Noi? Cum adică, *noi*? făcu Omul de la ziar.

Anna o văzu pe scorpie cum o împinge pe Anette jos de pe genunchi şi se ridică, privindu-l cu dușmănie pe Omul de la ziar, care se dădu un pas înapoi, luat pe nepregătite de ura din privirea femeii.

„Ce nătărău!“ zise în sinea ei. Ce nătărău era bărbatul ăsta! Nu se putea pune cu mama lui Anette, cu toate fasoanele lui de orășean şi articolele din ziare care o ademeniseră aici? Nu-şi dădea seama că purta întreaga vină? Nu, sigur că nu; era doar un bărbat. Pe Anette n-o putea salva decât o femeie.

— Îmi închipui că aţi venit după bani? întrebă Anna fără să-l ia în seamă pe Omul de la ziar, care bolborosea neputincios.

Raina şi Gunner veniseră şi ei în bucătărie, dar nu scoteau o vorbă. Asistau în tăcere la scenă.

— Nu mă interesează decât *min datter*, care a suferit atât când era în grija dumneavoastră; a pierdut o mână! Era să moară! Am s-o iau cu mine şi am să-i dau tot ce-şi doreşte, mulţumită oamenilor cumsecade. Lucruri pe care numai o mamă le poate da.

— Vai, mamă! Anette se luminase la faţă de bucurie.

Anna n-o mai văzuse niciodată aşa. Până să vină viscolul, fetiţa nu zâmbise niciodată, nu râsese niciodată. Dar, mai întâi Omul de la ziar, apoi mama ei izbutiseră s-o facă să râdă. Transformaseră o fiinţă posacă – ba nu, nefericită până la disperare – într-un copil adevărat. Care ştia să zâmbească şi să râdă.

Un copil care simţea că e al cuiva – şi Annei i se strânse inima, gândindu-se la cum se purtase cu Anette încă din prima zi.

— Chiar ai venit să mă iei, mamă? Chiar mă vrei? Ne întoarcem acasă?

— Da, sau poate… ţi-ar plăcea să mergem în altă parte, doar tu şi cu mine? Poate să nu ne întoarcem acasă, la nemer… la tatăl tău vitreg? Poate s-o luăm de la capăt într-un loc frumos, doar noi două?

Anette dădu din cap şi îşi îngropă faţa în pieptul mamei. Începu să plângă încetişor, dar cu lacrimi de fericire. Anna nu mai putea îndura, nu mai putea privi acest tablou sfâşietor: mama o bătea pe Anette pe spate, murmurând *„Min datter, min datter“*. Nu se mai oprea, ba chiar îşi stoarse câteva lacrimi. Lacrimi de crocodil, mai mult ca sigur.

Ehei, Anna cunoştea genul ăsta de femeie! Îşi închipuia, fără să-i fie teamă că se înşală, ce se va întâmpla dacă ar lua-o pe Anette cu ea. Avea să toace toţi banii, s-o târască pe fetiţă prin pensiuni mizere şi nici gând s-o trimită la şcoală. Probabil că avea s-o vândă din nou, numai că, la acea vreme, Anette ar fi în floarea vârstei. Gândindu-se la motivul vânzării, Anna simţea că se înăbuşă de furie. Cu mare greutate izbuti să nu se repeadă să-i scoată ochii zgripţuroaicei.

Se uită pe rând la ceilalţi – Raina, Gunner, Omul de la ziar. Pe feţele lor se citea aceeaşi teamă, dar cu toţii erau la fel de neajutoraţi.

— E mama ei. Raina fu prima care rupse tăcerea; vorbi în englezeşte, ca să nu fie înţeleasă de doamna Thorkelsen. Însă femeia era aşa de ocupată să-şi drăgălească fiica, încât nu o luă în seamă. Juca teatru, îşi cerea drepturile, şi Anette era încântată, credea fiecare vorbă falsă de alint şi afecţiune.

Ach, biata copilă! Trebuia s-o înveţe pe Anette să nu mai fie aşa credulă.

— Nu putem împiedica o mamă să-şi ia copilul, continuă Raina. Ce putem face?

— N-am semnat nici o hârtie, zise Gunner. Legal vorbind, Anette nu e a noastră. Nu cred ca femeia asta să aibă asupra ei vreun certificat de naştere sau de căsătorie – hârtiile nu prea au valoare aici, dacă nu sunt acte de proprietate asupra pământului –, dar, în caz că se ajunge la tribunal, orice judecător va spune că e dreptul mamei să-şi ia copilul înapoi.

— Să fiu al naibii dacă are s-o ia, bombăni Woodson. Şi-a vândut fiica. Are să ia banii şi copila şi-o să dispară; n-o să mai dăm de urma lui Anette. N-am s-o las, mă jur. Aş putea… aş putea să scriu despre ea în ziar, s-o dau în vileag.

Dar şi el tot neajutorat era, chiar dacă mânios, pufni Anna în sinea ei. Condeiul, cât de puternic ar fi părut, nu însemna nimic în prerie. Nu era ac de cojocul celor mai josnice fiinţe, aşa cum se vădeau a fi în prerie. Aici nu era loc de finețuri, doar de instincte animalice şi de porniri elementare: lăcomie,

răutate, putere, privilegii. Condeiul nu-i putea veni de hac unei femei hotărâte.

Pffft!

Anna nu avea timp de pierdut cu idioții ăștia buni doar de gură, care nu vedeau primejdia din fața nasului, care se țineau de vorbe goale, se împiedicau în chestii legale și păreri idealiste despre iubirea maternă. Oftă și le întoarse spatele – nu înainte de a mai arunca o privire spre soba din bucătărie. Se săturase până peste cap să-i vadă în casa ei, să facă curat, să coasă, să îngrijească… și acum mai apăruse și scorpia asta care voia să treacă drept mamă grijulie. Anna ar fi zis că măcar Raina va avea mai multă minte. Dar iată că totul rămânea pe spinarea ei.

— E ora mesei, anunță, ca să pună capăt vorbăriei fără rost; simțea că o mănâncă pielea și o doare capul să vadă atâția proști în casă. Anette trebuie să mănânce, să se ducă la culcare și să se odihnească. Îi dădu afară din bucătărie, înșfăcă tava cu pâine de porumb și o băgă în cuptor.

Cu cât mai repede mâncau proștii, cu atât mai devreme se duceau la culcare.

Și atunci va duce la îndeplinire ce își pusese în minte.

Capitolul 34

Se întâmplă ca oamenii să dispară în prerie. E un lucru pe care nou-veniții îl înțeleg de cum coboară din tren. Ajunge să arunci o privire la câmpia nesfârșită, întinzându-se pustie de o parte și de alta a șinelor – nu vezi o clădire, nici măcar un gard, doar o imensitate sălbatică –, și nu poți să nu te gândești că oricine poate dispărea ușor aici, cu sau fără voie.

Într-adevăr, nu arareori auzeai de oameni care plecau de acasă și nu mai știa nimeni de ei. Fiecare așezare își avea poveștile ei. De pildă, bărbatul care locuia lângă Gibbon, plecat să se îngrijească de culturile care se uscau din cauza secetei; ultima oară fusese văzut cu o coasă în mână, mergând printre șirurile de tulpini înecate în praf. După aceea nu-l mai văzuse nimeni, cu toate că familia disperată dăduse multe anunțuri, doar, doar l-o găsi. Sau mama din apropiere de Beatrice, care își pusese bebelușul să doarmă în pătuț, ieșise să aducă o găleată cu apă și nu se mai întorsese. Copilul fusese găsit de tatăl lui când venise acasă; era roșu la față fiindcă plânsese toată ziua, însă, altminteri, era nevătămat.

Trupurile celor care muriseră înghețați în timpul viscolului, acoperite acum de zăpadă, aveau să fie găsite odată cu venirea primăverii. Dar nu toate. Nu și cei care fuseseră surprinși de urgie în locuri îndepărtate, căzuseră în râpe, viroage sau văgăuni unde zăpada se topea mai greu și unde poate că nu le dădea prin cap rudelor să-i caute. Poate că, un an sau doi mai târziu, aveau să dea peste niște oase goale, imposibil de recunoscut; din hainele sfâșiate n-ar mai fi rămas decât zdrențe decolorate, la fel de greu de identificat. În prerie trăiau lupi, firește. Și pume.

Marile Câmpii erau destul de vaste cât să inspire cele mai nebunești visuri, dar tocmai de aceea nimeni nu le putea explora până în cele mai îndepărtate colțuri. Unii dispăreau fiindcă așa doreau, fiindcă găsiseră un prilej s-o ia de la capăt altundeva, fără să riște să li se dea de urmă. Alții pur și simplu fiindcă se dădeau bătuți.

Iar alții dispăreau fiindcă așa dorise cineva.

În noaptea aceea, Anna Pedersen avea prilejul să-şi răscumpere vina. Să ispăşească pentru tot ce-i făcuse lui Anette. Să-i ofere fetei viitorul pe care îl merita, pentru că nimeni altcineva nu părea în stare să i-l ofere.

Îndeplinind ceea ce îşi pusese în cap, nu avea să-şi mântuiască sufletul, dimpotrivă, îl condamna la chinurile iadului. Dar ea era oricum blestemată pe vecie. Ce mai însemna încă un păcat, a cărui povară s-o poarte câte zile o mai avea de trăit în locul ăsta blestemat?

Era îndeajuns de puternică.

Nu i-ar fi imposibil s-o scoată pe mama lui Anette din casă. Îi va şopti la ureche că voia să-i dăruiască un cal, una dintre iepele premiate, crescute de Gunner; era doar primul din multele daruri pe care avea să le primească. Catârul pe care venise nu făcea doi bani. Trebuia să vină cu Anna chiar acum, fiindcă Gunner dusese caii în grajd când se înserase. Raina era sus, Omul de la ziar plecase înapoi în oraş. Era un dar de taină, între două femei! Anna voia să fie sigură că va primi cel mai bun cal; dacă lăsa alegerea la voia lui Gunner, acesta va încerca s-o convingă să ia un cal mai prost, nedemn de ea.

Se uită la Anette, care dormea liniştită, în timp ce mama ei, aşezată pe marginea patului, se uita prin cameră, făcându-şi pesemne socoteala ce lucruri ar putea îndesa în geanta de pânză jerpelită cu care venise.

Doamna Thorkelsen – Anna era mulţumită că nu-şi dezvăluise numele mic – dăduse bucuroasă din cap şi o urmase afară fără să crâcnească. Sporovăia despre bani şi ce viaţă bună va duce de acum încolo; din când în când, îşi lua seama şi spunea ce viaţă bună va duce Anette. Dar cel mai mult vorbea de hainele pe care şi le va cumpăra, de o casă, o trăsură, mâncare pe săturate, nu ca până acum, cozonaci, biscuiţi şi pulpe enorme de vacă. O viaţă de lux şi trândăvie, asta o aştepta! De bărbaţi avea să se lipsească, spusese râzând, şi Anna, vrând-nevrând, chicotise împreună cu ea, ca între femei. Fără bărbaţi! La ce i-ar mai trebui un bărbat acum?

După ce intrară în grajd, Anna trase zăvorul. Doamna Thorkelsen umbla de la o iesle la alta, măsurând caii din ochi ca un arbitru de concurs. Anna n-o scăpa din ochi, lăsându-i timp să aleagă. Da, iapa măruntă, neagră, cu o pată albă în frunte. O alegere cum nu se poate mai potrivită. Un animal elegant!

Anna dădu din cap a încuviinţare. Apropiindu-se de femeia care-şi admira zâmbind darul, băgă mâna în buzunar. Răceala metalului o linişti, aproape o

vrăji, ca în seara viscolului, când îndreptase pistolul spre Gunner. Viscolul de atunci, înțelegea acum, nu era doar o furtună, ci întrupase chinul din sufletul ei, gata să țâșnească afară și să bântuie peste prerie. Ea, Anna, stârnise mânia zeilor, care o condamnaseră la chinurile gheenei, după ce uciseseră copii precum Fredrik și o schilodiseră pe Anette.

Știa ce-o așteaptă, și știa și ce-o așteaptă pe doamna Thorkelsen.

Cât despre femeie, ea nici nu visase și nu avusese timp să zărească lucirea oțelului și degetul Annei îndoit pe trăgaci. Poate să fi simțit în spate apăsarea țevii, prin stofa pelerinei, fiindcă Anna știa că trebuie să înăbușe zgomotul cât putea mai bine. Dar apăsă iute pe trăgaci, și femeia se prăbuși fără să scoată un sunet. În schimb, caii se speriară, drept care Anna fu nevoită să fugă de la o iesle la alta și să-i liniștească, rugându-se ca Gunner să nu-i audă și să iasă – ce prostie din partea ei, să nu se gândească la cai!

Totuși, Gunner nu apăru, caii se potoliră în scurtă vreme, și Annei nu-i rămase decât să aburce trupul femeii pe spinarea catârului jigărit care se legăna sub povară. Moartă, femeia era mai grea. Anna își încordă mușchii, tremurând de efort, dar, până la urmă, izbuti. Apoi se înfășură în haina lui Gunner, își puse căciula, mănușile și ghetele lui, pe care le adusese în grajd după ce cinaseră, și scoase catârul afară.

Întorcând capul, ca să n-o bată vântul în față – cu toate că nu era așa de frig, doar o noapte de februarie ca atâtea altele în Nebraska –, Anna duse catârul care se legăna sub tăcuta lui povară în prerie. Ea însăși mergea greu, pentru că picioarele îi alunecau în ghetele lui Gunner. Ridică privirea către luna plină, mulțumindu-i în sinea ei că îi lumina drumul. Merse mult prin prerie – kilometri întregi, din câte i se păru – până ajunse la o mică viroagă, departe de orice casă. După ce se asigură că e un loc potrivit, se apucă să sape în zăpadă; îi luă mai mult decât crezuse să facă o groapă de vreun metru. Deși avea mănușile de lucru ale lui Gunner, confecționate din piele netăbăcită, mâinile îi amorțiseră de frig, și brațele o dureau.

În cele din urmă, după ce săpă o groapă îndeajuns de mare cât să încapă trupul mic al dușmancei, o trânti în mormântul de zăpadă; dintr-odată, simți că i se face rău. Văzu în fața ochilor trupușorul aproape albastru al lui Fredrik zăcând într-un mormânt asemănător, alături de Anette. Atunci închise ochii o clipă și, când îi deschise, putu duce treaba până la capăt. Împinse zăpada cu

mâinile şi cu picioarele până ce cadavrul fu acoperit cu totul.

Acum îi era cald, ba chiar transpirase sub haina groasă. Ştia însă că se va răcori în drum spre casă. Plesni catârul pe spate, îndemnându-l să plece, şi animalul se îndepărtă clătinându-se. Nu avea să reziste mai mult de o zi, două, după care, la primăvară, va fi doar o grămadă de oase. Şa nu avea, fiindcă ţinuse minte să i-o scoată în grajd, ca să nu poată fi recunoscută; mai bine să fie sigură.

Şi, oricum, avea să ningă în curând, se simţea în aer. Era un miros greu, umed. Da, da, avea să ningă în scurtă vreme şi să acopere toate urmele.

Era mulţumită că o salvase definitiv pe Anette şi se împăcase cu soarta ei. Dar nu era nici o grabă, aşa că lăsă pistolul în buzunar şi porni pe lungul drum spre casă. Avea să ajungă înainte să se crape de ziuă, când toţi vor fi încă adormiţi. Îi rămânea destul timp să se spele şi să ascundă geanta femeii într-un loc ferit, până când va găsi momentul potrivit s-o pună pe foc. După aceea se va furişa în patul improvizat din camera copiilor, unde dormea de câteva săptămâni. Gunner n-avea cum să afle că fusese afară toată noaptea.

Dimineaţa, va avea de răspuns la întrebări, dar nu prea multe. Nimeni nu va regreta că mama lui Anette plecase. Anna putea născoci fără nici o greutate o minciună, cum că îi dăduse nişte bani şi o trimisese înapoi acasă – o vor crede cu toţii. Firește, nu va mai fi nici catârul. Poate că Anette va fi tristă, dar îi va trece repede. La urma urmei, nu era prima oară că mama ei o părăsea.

Nu peste mult timp, vor pleca toţi: gazetarul, învăţătoarea, Anette. Trebuia să renunţe la fată – îi salvase deja de două ori viaţa. Era de ajuns. Era rândul altcuiva – care nu avea un păcat de moarte pe conştiinţă – s-o crească până la maturitate. Va fi doar ea cu familia ei, fără musafiri nepoftiţi, fără străini veniţi să caşte gura. Anna simţi cum îi creşte inima în piept, gândindu-se cum va readuce casa la normal; totul va fi lustruit şi sclipitor, toate – şi toţi – vor sta la locul lor. Ca şi pistolul, ascuns după sobă, sub o cărămidă desprinsă; acolo avea să rămână până când va avea din nou nevoie de el. Acum înţelegea de ce i-l dăduse sora ei înainte să plece din Minneapolis. La oraş n-ar fi avut ce face cu aşa ceva, pe când aici, în sălbăticie…

Aici, în sălbăticie, o femeie avea nevoie de un aliat care să nu pună întrebări. Şi să nu vorbească.

La jumătatea drumului spre casă, Anna se opri o clipă. Răsuflând greu, ridică privirea spre cer. Luna lumina așa de tare, că își putea vedea umbra, dar chiar și așa, pe cer se zăreau atâtea stele, că rămase cu gura căscată. Cum de nu mai privise cerul și înainte? Deasupra preriei, cerul era o întindere orbitoare de gheață scânteind, atât de aproape erau stelele una de alta. Dacă ar fi acolo sus, printre ele, n-ar fi putut face un pas fără să atingă măcar una; chiar ridică mâna cu arătătorul întins, închipuindu-și cât de reci ar fi, înghețate de-a dreptul, fiindcă se aflau așa departe de soare.

De undeva se auzi un sunet grav, probabil țipătul unei bufnițe. Anna coborî privirea de la cerul luminos și se uită în jur, căutând-o din priviri, dar nu văzu decât tundra din jur. Stătea chiar în mijlocul acestui spațiu. Cât vedea cu ochii se întindea pământul înghețat – era frumos, încântător chiar. Fire înalte de iarbă uscată străpunseseră stratul de nea și unduiau în adierea vântului. Din loc în loc se zăreau adâncituri și ridicături, asemenea glazurii puse în grabă pe tort. Din depărtare răzbăteau șoaptele norișorilor de zăpadă ridicați de vânt. Anna simțea că e unica ființă de pe lume, un sentiment îmbătător, și se mira cum de nu-i dăduse niciodată prin minte să-l caute aici.

„Doamne, ce frumoasă e preria!“ își zise. „Într-o bună zi s-ar putea să dispar și eu în ea.“ Și își continuă drumul spre casă, călcând cu ghetele bărbătești exact pe urmele făcute la venire.

Capitolul 35

Veni și primăvara în prerie; vânturile calde și uscate mă-turau câmpiile troienite, se strecurau de-a lungul pâraielor înghețate și în susul dunelor de nisip, zgâlțâiau din nou casele. Era dezghețul de care se temuseră oamenii. Și, într-adevăr, anul acela adusese inundații mari, orașe întregi fuseseră năpădite de ape, pâraiele ieșiseră din matcă și preschimbaseră bordeiele în mormane de noroi. Însă așa era primăvara în prerie și nimeni nu se mira. După troiene veneau puhoaiele, apoi seceta cumplită, incendiile de primăvară, vara cu inva-ziile de lăcuste, pe urmă incendiile de toamnă… și tot așa. Mereu la fel.

La sfârșitul primăverii, viața revenise în mare parte la normal. Morții erau îngropați. După trecerea iernii existau întotdeauna morți – sugari care nu supraviețuiseră, oameni în vârstă. În toiul iernii, cei mai firavi se pregăteau de moarte.

Doar că în acest an pieriseră mai mulți oameni sănătoși. Și prea mulți copii.

Erau mai multe locuri goale la masă, mai puține mâini care să lucreze la câmp după ce puhoaiele se retrăgeau. Școlile se goleau oricum primăvara, pentru ca acei copii care supraviețuiseră să poată ajuta la plantarea culturilor. Până atunci, se obișnuiseră cu toții cu pupitrele goale.

Când se topeau zăpezile și erau găsite și alte cadavre, mulți erau cuprinși din nou de mâhnire, numai că, de data asta, durerea era tăcută. Acești morți fuseseră deja jeliți de cei cu scaun la cap. Nimeni nu mai nădăjduia că o persoană dragă dispărută aștepta venirea primăverii ca să se întoarcă acasă, după ce găsise adăpost în casa unui străin. Alte înmormântări și sicrie vopsite în negru, dar măcar acum pământul era moale, se săpa mai ușor, și ceremonia se făcea mai repede, pentru că oamenii voiau să se întoarcă la ce era important, la viață și la ce însemna ea – plantările de primăvară.

Cu prilejul puținelor sărbători din primăvara aceea – ici o nuntă, colea un botez, slujbe la care veneau când puteau lipsi de pe câmp –, observau cu amărăciune ce le lipsea oamenilor prezenți, prieteni sau rude. Unii nu mai

aveau urechi și îșI trăseseră pălăriile până la sprâncene ca să acopere rănile. Alții rămăseseră cu găuri negre în loc de nasuri. Mulți nu mai aveau toate degetele; era destul de rar să vezi pe cineva cu zece degete la mâini și la picioare, și pe seama acestora se făceau glume. Lumea se obișnuise să vadă mâini de lemn, precum aceea cu care se mândrea Anette Pedersen.

Sau ghete de lemn, precum aceea pe care biata Gerda o târa șchiopătând.

Cei care trecuseră prin viscol nu aveau să-l mai uite; aveau să transmită poveștile din tată în fiu, fără să le înfrumusețeze, pentru că nu era nevoie. Și pentru că nu le stătea în fire.

Viața trebuia să meargă mai departe.

Multe vieți se schimbaseră irevocabil. Unele, în bine.

Cele mai multe, nu.

La ferma Halvorsan, viața merse mai departe. Tor nu se mai întoarse la școală, deși i se simțea lipsa. Într-o zi, Raina se duse în vizită, înainte de încheierea trimestrului de primăvară. Voia să stea de vorbă cu el, să vadă cu ochii ei cum le merge, chiar dacă n-ar fi știut să spună de ce. Probabil că dorea să-și ia rămas-bun de la ei, ca de la toți ceilalți. Să tragă o linie înainte să plece înapoi la ai ei și la tot ce o aștepta acolo – mai ales Gerda.

Voia totuși să-i vadă pe Tor și pe doamna Halvorsan, să le mai prezinte încă o dată condoleanțe. Nu se mai simțea răspunzătoare pentru soarta lui Fredrik, în schimb era conștientă de durerea pe care o trăia familia, de vreme ce fusese martoră la felul în care începuse, chiar din prima clipă.

Când plecă spre casa lor, într-o zi caldă de primăvară, după ce le dăduse liber copiilor – și zâmbise văzând cum băieții mai mari se certau care s-o ducă pe micuța Rosa acasă, fiindcă ea încă folosea o cârjă –, Raina se minună văzând cât de aproape era de școală. Dacă ieșeai pe trepte, zăreai clădirile, fântâna, până și frânghia de rufe. Nu era la mai mult de cincisprezece minute de mers pe jos.

Dar în acea zi de ianuarie i se păruse o veșnicie.

Doamna Halvorsan atârna hainele la aerisit când o văzu venind. Ca o gazdă bună ce era, se repezi îndată în casă. Raina zâmbi; știa cum sunt femeile din părțile locului și că în casă o va aștepta o farfurie cu fursecuri sau o felie de chec încălzită, alături de o ceașcă de ceai. Era de neconceput să primești un oaspete fără să-i oferi ceva de mâncare.

Când Raina bătu la uşă, după ce îşi ştersese cu atenţie noroiul de pe ghete, doamna Halvorsan îşi netezise părul şi îşi pusese un şorţ curat. Îi deschise uşa cu un zâmbet sfios, zâmbetul cu care majoritatea femeilor din prerie îşi întâmpinau musafirii, mai ales după o iarnă lungă, când se dezobişnuiseră să vadă oameni străini. La sfârşitul verii, oamenii erau mai darnici cu zâmbetele şi râsetele. Dar, deocamdată, izolarea şi demoralizarea datorate iernii se făceau încă simţite.

— Ce bine, ce bine, domnişoară Olsen, ce bine c-ai venit! Ne-am tot gândit la dumneata!

— Într-adevăr? spuse Raina râzând. Îşi scutură pelerina, se aşează la masă pe scaunul care îi fusese oferit şi sorbi din ceaşca de ceai. Doi copii – unul semăna aşa de tare cu Fredrik, încât inima îi bătu cu putere – se zbenguiau prin bucătărie, dar fu de ajuns ca doamna Halvorsan să le arunce o privire şi să le spună: „E domnişoara învăţătoare!“, ca să se potolească.

— Trimestrul viitor vor veni la şcoală, zise doamna Halvorsan mândră. Vor fi elevii dumitale!

— E unul dintre motivele pentru care mă aflu aici, zise Raina, foindu-se stânjenită pe scaunul îngust, cu spătar de lemn. Nu mai vin trimestrul viitor. Mi-am dat demisia.

— Vai de mine! exclamă doamna Halvorsan, vizibil necăjită. Mototolindu-şi şorţul în pumni, întoarse capul, ca să nu i se vadă lacrimile. Nu izbuti, aşa că încercă să glumească: În ultima vreme, plâng una, două.

— E de înţeles, şi mie mi se întâmplă la fel, recunoscu Raina.

Întinse braţul şi o apucă de mână. Era o mână osoasă, cu degete lungi, descărnate, cu pielea înroşită de la spălat. Ici-colo se vedeau pete lucioase, acolo unde se arsese gătind. Unghiile erau scurte, dar curate. Era o mână puternică.

— Îmi pare rău că nu mai vii. Dar te aşteaptă atâtea lucruri frumoase, că nu-ţi fac nici o vină, zise doamna Halvorsan, ştergându-şi lacrimile şi întorcându-se spre ea. Du-te de aici cât mai poţi. Dacă apuci să dai cu hârleţul în pământ, n-ai să mai pleci. Întoarse privirea spre fereastră. Afară, Tor ara câmpul, plesnind cu hăţurile bivolul care trăgea plugul.

— Mie îmi place preria, spuse Raina, şi era adevărat.

Întinderea nesfârşită avea o frumuseţe a ei, cu păsări cântătoare şi flori, cu

ierburi ruginii unduind în vântul toamnei. Umbrele cădeau pe câmp, închipuind un covor cusut din petice, în timp ce norii dănțuiau sub soare. Îi plăceau și oamenii. Însă ea tot se simțea ca o insectă prinsă sub un pahar de sticlă ori de câte ori se gândea la viitor. Oricât te-ar fi bucurat imensitatea preriei, tot ce puteai face dacă rămâneai acolo era să ari pământul și să aștepți zile mai bune.

— Îmi place, dar abia aștept să merg la colegiu. Merg la Lincoln, cu o bursă la Școala latină; mă pregătesc să mă înscriu la universitate peste doi ani. Am să pot păstra banii pe care mi i-au dat acei oameni cu suflet bun. De asta am venit să vă văd. Nu cred că merit atât. Fără Tor, n-aș fi putut aduce copiii aici, la adăpost. Doamnă Halvorsan, vă rog, îmi dați voie să-i dau lui Tor o parte din bani, ca să poată merge și el la colegiu?

— Tor? La colegiu? Doamna Halvorsan fu așa de uimită, că se prinse cu mâna de masă. Apoi se ridică și se duse la fereastră să-l vadă pe fiul ei cel mare lucrând pământul. Rămase îndelung acolo, iar când se întoarse, ochii îi sclipeau de mândrie: Crezi că ar putea intra? Sunt examene de admitere… cum ar fi la Școala latină?

— Ar putea, dacă l-aș ajuta să învețe. Ar fi o onoare pentru mine.

— Tor al meu! La colegiu… cine-ar fi zis? exclamă cu aceeași lumină în ochii obosiți, dar hotărâți, apoi clătină din cap, mirându-se. Oare ce s-ar putea face? Doctor, ce zici?

— Poate, zâmbi Raina.

Încet, zâmbetul doamnei Halvorsan se stinse; își roti privirea prin încăpere până ajunse la masa unde era așezată Raina. Altădată, în capul mesei stătea tatăl. Acum, acel loc era gol. Odată, stătuse acolo alt băiat, care mai avea până să prindă puteri de om în toată firea, dar le fusese de ajutor.

Acum nu mai era decât Tor. Și mulți ani de acum încolo nu va fi decât el; ceilalți erau prea plăpânzi.

Privind-o, Raina înțelegea lupta care se dădea în sufletul ei. Era mândră și se bucura de oferta neașteptată. Acum răspundeau de fermă și trebuia să se gândească la bani și la timp, ca s-o poată duce mai departe. Și-ar permite să angajeze oameni ca să lucreze după plecarea lui Tor? Raina nu știa, dar bănuia că nu.

— N-am să stau niciodată în calea copiilor mei, spunea doamna Halvorsan,

vorbind ca pentru ea însăşi. Ar însemna să fiu o mamă rea. Dar acum… adăugă şi se opri.

— N-am idee cum vă merge de când domnul Halvorsan şi Fredrik nu mai sunt. Ştiu că le duceţi lipsa din atâtea motive. Tot ce-mi stă mie în puteri e să-i fac această ofertă lui Tor.

— Am să-l las pe Tor să hotărască, zise doamna Halvorsan cam cu îndoială.

Raina nu-şi dădea seama de ce se temea mai tare: că Tor va accepta propunerea sau că o va refuza. Din păcate, cum înţelesese şi ea după ce Gavin Woodson bătuse la uşa familiei Pedersen, nu era simplu să ai posibilitatea de a alege şi de a profita de ocazie, aşa cum poate îşi închipuiau cei mai mulţi.

Era o povară deosebită, dar nu mai uşoară decât să aduci recolta în hambar, sau să te lupţi cu focurile din prerie, sau să te zbaţi să ieşi din iarna prea lungă fără să ai lemne sau provizii de ajuns. Povara alegerii corecte atârna greu pe conştiinţă, dacă o aveai.

— Ce mai face Anette? întrebă doamna Halvorsan.

— Îi merge bine. Mâna arată firesc, mai ales când poartă mâneci lungi şi mănuşi. A învăţat să-şi încheie nasturii cu un cârlig special; la fel şi pantofii.

Raina clătină din cap, amintindu-şi cât de repede se obişnuise Anette să se descurce fără o mână; născocise felurite şiretlicuri şi trucuri ingenioase. De pildă, înfigea o andrea pe care răsucise firul de lână într-un borcan umplut cu mălai, ca să stea în picioare, în timp ce mânuia cealaltă andrea cu singura ei mână. În acest mod, izbutea să împletească lucruri simple, suporturi pentru oale şi fulare.

— Anette e… parcă mai puternică. Credeam că Fredrik era cel care îi dădea curaj, fiindcă nu părea să aibă deloc. Însă acum văd că Fredrik i-a dat doar cheia cu care să se elibereze.

— Şi mama ei? întrebă doamna Halvorsan, încruntând dezaprobator din sprâncene.

Raina nu înţelegea cum auziseră vecinii de venirea doamnei Thorkelsen, dar fapt e că ştiau.

Nu înţelegea nici ce se întâmplase cu mama lui Anette; nu-i venea să creadă că s-ar fi mulţumit cu nişte bani, cum susţinea Anna Pedersen, cu mărunţişul pe care îl avea pus deoparte. Pe deasupra, dispăruse în toiul nopţii,

renunțând la o înduioșătoare scenă de rămas-bun… nu prea se lega.

— Nu mai avem veşti de la ea, zise Raina în cele din urmă, şi era adevărul adevărat. Iar Anette va pleca în curând de la familia Pedersen. Va sta o vreme în Omaha, cu domnul Woodson! Apoi va merge la un internat din Lincoln, dar eu voi fi în preajmă, ca să nu se simtă înstrăinată. Domnul Woodson a găsit în Omaha o persoană cunoscută, care să-i fie tutore, să aibă grijă de fondul fiduciar în care au fost depuşi banii, până când Anette termină şcoala. Eu trag nădejde să meargă şi la colegiu, când îi va veni vremea. Dar va fi liberă să aleagă… vă daţi seama. Pentru Anette va fi minunat.

— Ce bine! încuviinţă doamna Halvorsan, vădit încântată. Toate astea s-au întâmplat datorită lui Fredrik al meu… e foarte bine, spuse cu mândrie în glas, de parcă bursa îi fusese oferită lui Fredrik.

— Da, aşa e. Acum aş vrea să stau de vorbă cu Tor, dacă nu aveţi nimic împotrivă.

— Cum să am!

Se vedea cât de colo că doamna Halvorsan nu era împăcată în sinea ei. Ce soartă avusese femeia asta! Pierduse atât de mult într-un răstimp atât de scurt, trecuse prin amărăciune cumplită şi răzbise la lumină datorită fiului cel mare, iar acum se gândea că poate şi el va pleca. Chiar dacă ar fi spre binele lui. Uşor n-avea cum să-i fie.

În locul ăsta nimic nu era uşor, chiar când norocul îţi pica din cer – te năucea la fel ca o furtună de zăpadă.

Raina se înfăşură în broboadă; era primăvară, soarele strălucea, dar vântul încă aducea amintirea iernii. Se duse să vorbească cu Tor. Acesta, când o văzu venind, strigă la bivol să se oprească. Rămase totuşi pe câmp, aşteptând-o răbdător cu hăţurile în mână, aşa că Raina fu nevoită să meargă cu grijă prin noroi, atentă să nu strice brazdele abia întoarse, gata de plantat.

Pământul mirosea a îngrăşământ; era o promisiune, aceeaşi pe care o făcea în fiecare primăvară. După cum se obişnuise deja, Raina spuse în gând rugăciunea pe care o făceau fermierii ca să aibă o recoltă bogată. Ştia că va fi mereu fiică de fermier, indiferent de ce soartă o aştepta în Lincoln.

Apropiindu-se de Tor, Raina se fâstâci. Nu mai vorbiseră de la moartea tatălui lui, când Tor fusese atât de supărat pe ea.

— Bună ziua, Tor.

— Bună ziua, domnișoară Olsen, răspunse Tor, înclinând respectuos din cap.

— Arăți bine… așa te și simți?

Îngrijorată, Raina îl măsură din cap până în picioare. Era mai slab de când îl văzuse ultima oară. În schimb, avea gâtul mai vânjos, ca al unui bărbat; și felul cum încleșta dinții era nou.

Iar ochii…

În ochi i se citea iertarea; era o privire cinstită, fără ascunzișuri. Raina întoarse capul, ca Tor să nu vadă cât de bucuroasă era că o iertase.

Tăcură amândoi. Tor, ca un bărbat ce devenise aproape peste noapte, își privea ghetele, așteptând răbdător ca Raina, care devenise femeie la rândul ei, să-și adune gândurile și să-și șteargă lacrimile. Apoi se întoarse către el, își zâmbiră, și Raina simți că-i vine inima la loc. Până acum îi lipsise ceva, nu mult, însă uimitor de însemnat.

— Tor, am stat de vorbă cu mama ta. Pare că se simte mult mai bine.

— Așa zici? întrebă Tor vădit ușurat, și Raina înțelese cât suferise în iarna aceea, nu doar fiindcă își pierduse tatăl și fratele, ci și fiindcă fusese îngrijorat pentru mama lui.

— Da, într-adevăr. E aproape ca înainte!

— Nădăjduiam… și mie mi s-a părut la fel. Dar mă bucur că mai spune și altcineva.

— Ți-am dus lipsa la școală în ultimele săptămâni.

Tor lăsă capul în jos și arătă cu mâna spre câmpul din jur.

— Așa e, dar…. știți cum e. Acum eu sunt bărbatul în casă.

— Știu. Nu e drept, dar așa stau lucrurile.

— Duc dorul școlii, să știți. Am niște cărți pe care mi le-ați împrumutat… le-am citit de mai multe ori în iarna asta. Îmi închipui că le vreți înapoi, spuse cu părere de rău, și Raina zâmbi încântată.

— Ba nu, poți să le păstrezi. Dar să știi că nu sunt de ajuns. Nu e de ajuns să citești ceva de mai multe ori. Nu pentru unul ca tine.

— Ca mine? ridică Tor privirea, uimit.

Raina știa că nu se considerase niciodată deosebit de alți copii de fermier. „Deosebit, special, merituos“ erau cuvinte pe care țăranii, mai ales norvegienii, nu le foloseau când vorbeau despre ei înșiși sau despre alții.

Adevărul e că doar rareori vorbeau despre ei înşişi; introspecţia nu avea căutare aici.

— Da, pentru cineva căruia îi place să înveţe. Ştiu că ţie îţi place, Tor. Am văzut cum erai la şcoală, chiar dacă mi-ai fost elev doar scurtă vreme. De asta mă şi aflu aici. Cum să-ţi spun… eu dispun de nişte fonduri. Urmare a articolelor exagerate din ziar, zise Raina, roşind la rândul ei.

— Da, da, ştiu. Chiar v-a cerut un rajah în căsătorie? întrebă Tor, zâmbind.

— O, Doamne! Da, şi câţi alţii! Oameni fără minte. Ce fel de persoană mă cred?

Fondul Eroinelor avusese şi o parte ridicolă; vaca de lapte, medaliile de aur şi poveştile născocite pe seama ei. Domnul Woodson nu minţise cu nimic, dar de la el pornise totul, şi partea cea mai rea fuseseră cererile în căsătorie, de-a dreptul caraghioase. O necăjea să fie în centrul atenţiei; ajunsese să se privească prea des în oglindă, să încerce diferite pieptănături, să răsucească panglicile pe care le purta la gât – un obicei de curând căpătat. Îi dădeau impresia că e specială, o idee de care se ferea cât putea.

De acolo i se şi trăsese necazul cu Gunner Pedersen.

— N-am de gând să mă mărit, răspunse Raina cu ochii la râmele care ieşeau din brazdele abia întoarse; chiar împinse una cu vârful piciorului. De fapt, am să merg la colegiu. Despre asta şi voiam să vorbim. Sper că ai vrea şi tu să mergi la colegiu. Jumătate din banii pe care i-am primit sunt ai tăi. Aşa mi se pare corect, i-am întrebat pe cei care îi administrează dacă pot să te ajut să-ţi termini studiile, şi au spus că da. Cred că ai putea obţine o bursă, iar cu banii să închiriezi o cameră şi să te întreţii, poate chiar să trimiţi o parte acasă.

— Eu… bursă…? Să merg la colegiu? întrebă Tor uluit şi copleşit.

Se vedea că nu-i trecuse niciodată prin cap aşa ceva, nici măcar în vis. Nici un băiat de prin partea locului, de vârsta şi condiţia lui, nu visa la aşa ceva. Dădu drumul hăţurilor, însă bivolul nu se mişcă. În schimb, Tor începu să se plimbe în sus şi în jos printre brazde, călcând peste ele şi frecându-şi fruntea. Raina ar fi vrut să-i spună să se oprească, fiindcă strica ce făcuse. Rămase însă tăcută, dându-i răgaz să găsească singur răspuns la întrebarea pe care i-o pusese şi de care depindea viaţa lui.

Privindu-l, se gândi iar cât de tare se deosebea viaţa unui băiat de a unei

fete, a unui bărbat de a unei femei. Venea o vreme, un moment trecător, ca bătaia de aripi a unui fluture, când femeile puteau alege. Până atunci nu se mai gândise în felul ăsta, însă acum știa că acel moment venea odată cu terminarea școlii. Avea de ales între a fi învățătoare timp de câțiva ani înainte de căsătorie și a sta acasă. Nu era mare lucru, dacă stai să te gândești. Era totuși o alegere, o șansă; era, pentru o tânără, ocazia de a pleca de acasă, de a locui altundeva, de a cunoaște alți oameni.

Dar, în prerie, majoritatea tinerilor – fii de imigranți – nu aveau nici măcar această slabă oportunitate. Pământul aștepta – întotdeauna aștepta – următoarea pereche de brațe puternice, un spate încă neîncovoiat, picioare zdravene și inimă rezistentă. Rar se întâmpla ca vreunul – precum Tiny, curtezanul Gerdei, de care aceasta îi povestise – să scape de această soartă. Pământul îi preschimba pe băieți în bărbați prea repede și îi îmbătrânea pe cei tineri înainte de vreme, așa că era mereu nevoie de oameni noi.

Poate că la oraș era altfel; de fapt, acum cunoștea pe cineva din Omaha, și acesta nu era fermier. Fu cât pe ce să izbucnească în râs închipuindu-și-l pe Gavin Woodson că ară cu plugul. Dar, cu toate că distanța geografică dintre oraș și așezările din prerie nu era așa de mare, locuitorii aparțineau unor lumi diferite.

— Știu și eu… la colegiu? repetă Tor, oprindu-se în fața ei și scărpinându-se în cap, roșu la față de emoție. Mama ce-a zis?

— A zis că hotărârea e a ta.

— Nu știu dacă e așa. Nu s-ar schimba doar viața mea. Am trecut prin atâtea… moartea tatei și a lui Fredrik… apoi mai sunt și cei mici… Nu știu… ce s-ar alege de ei, dacă n-aș fi eu aici?

— Nu-ți pot răspunde, Tor. Nu pot să-ți spun să nu te gândești la ei, n-ar fi corect. Dar nici nu pot să-ți spun să nu te gândești la tine.

Raina îl lăsă să-i strângă mâinile în palmele lui mari, care aveau să se înăsprească de muncă în câteva luni; apoi Tor îi dădu drumul și se așeză pe jos. Se uită la bivolul care aștepta liniștit. Ridică privirea spre cer și mijii ochii. Întinse mâna și luă un bulgăre de pământ proaspăt arat. Apoi întoarse capul spre casă, și Raina îi urmări privirea. Doamna Halvorsan stătea la fereastra bucătăriei și se uita la ei, însă expresia nu i se distingea, din cauză că lumina bătea în geam.

Nu se auzea decât eterna muzică a preriei: șuierul vântului care stârnea praful, făcea ierburile să foșnească și rufele întinse pe frânghie să fluture. Raina ar fi putut totuși să jure că auzea rotițele învârtindu-se în mintea lui Tor. Rotițe noi, înțepenite, care protestau, scârțâind, că sunt puse la treabă.

În cele din urmă, Tor se ridică. Își șterse palmele pe salopetă și rămase între brazdele arate și Raina. Aruncă o privire înapoi, spre casă.

— Nu pot, zise clătinând din cap. Știu că sunt nerecunoscător, dar nu pot. Nu pot să-i las. Nu pot să las ferma acum, când merge mai bine și scoatem un profit. Între bine și rău, între succes și eșec e doar un pas aici. Dacă am fi dus-o ceva mai bine, dacă mama și-ar putea permite să angajeze lucrători… poate. Dar chiar și așa, aș fi rupt în două: capul mi-ar fi la școală, și inima, acasă. Dacă rămân aici am să fiu întreg, n-o să-mi lipsească nimic. Înțelegeți?

Era atât de disperat să fie înțeles, poate chiar iertat, că pe Raina n-o lăsă inima să se arate dezamăgită. Se așteptase să primească acest răspuns, însă tot era dezamăgită. Ar fi vrut ca timpul cât predase la școală să însemne ceva – ca într-una din istorioarele moralizatoare despre cum un învățător îl ajutase pe un elev să ajungă celebru. Însă hotărârea pe care o lua Tor nu trebuia să aibă legătură cu ea, și îi făcu hatârul de a nu-i arăta ce dezamăgită era.

— Sigur că înțeleg, Tor. Dar dacă nu te-aș fi întrebat, nu mi-aș fi iertat-o niciodată.

— Atunci așa rămâne? întrebă Tor și o luă iar de mână.

— Da, Tor, așa rămâne.

Îi zâmbi cu inima strânsă. Avea să plece, să se întoarcă uneori să-și vadă părinții. Dar nu se vedea întorcându-se aici – la familia Pedersen, sau Halvorsan, sau la școală. Și îi părea rău, fiindcă Tor era o persoană deosebită, căreia îi va duce dorul, chiar și când în viața ei vor apărea lucruri și oameni noi. Bucurii noi.

— Ai să-mi scrii?

Tor dădu din cap cu convingere.

— Aș dori să primesc o ilustrată din Lincoln, spuse timid. Credeți că se poate? N-am primit niciodată o ilustrată.

— Negreșit! Am să-ți trimit câte vrei, cât timp vrei. Aș vrea… rămâi cu bine, Tor.

— Cu bine, domnișoară… Raina.

Îi făcu semn cu mâna, şi Raina îşi ridică fusta, ca să meargă mai uşor pe pământul mustind de zăpadă topită; nu peste multă vreme, soarele avea să-l usuce, şi pământul va fi tare ca piatra. Se îndreptă spre casa soţilor Pedersen, unde o aştepta cufărul, gata de plecare. A doua zi venea tatăl ei s-o ia acasă. Îi făcu şi ea semn cu mâna lui Tor şi îl văzu cum intră în casă, unde avea să-i împărtăşească mamei ce hotărâse. În timp ce străbătea preria o încerca un sentiment ciudat – i se părea că e un duh care îşi retrăieşte viaţa. Ba se apleca să culeagă flori şi le prindea în păr, ca atunci când era o copiliţă; ba se oprea să cerceteze o vizuină de popândău; când ajungea la un petic de pământ unde ierburile, chiar dacă nu erau înalte până la brâu, îi gâdilau genunchii, se lăsa în voia unui sentiment din copilărie, şi anume că, dacă nu s-ar opri din mers, preria ar înghiţi-o cu totul, ceea ce poate că nici n-ar fi aşa de rău.

Iar când ajunse la râpa din spatele casei soţilor Pedersen, se opri şi mai aruncă o privire în jos, văzând din nou trupul lui Fredrik Halvorsan. Apoi închise cu hotărâre această amintire în minte şi porni să treacă podeţul de buşteni…

Şi privi înainte, spre viitor.

Capitolul 36

— Raina s-a întors acasă! Raina s-a întors acasă! strigă mama, ieşindu-i în întâmpinare.

Vorbele răsunau ca nişte trâmbiţe. Curând, căsuţa avea să fie plină cu vecini veniţi s-o vadă pe învăţătoarea-minune, iar Gerda se pregătea să se ascundă. Îşi luă cârja şi se duse şchiopătând în spatele grajdului, unde avea să stea până plecau toţi musafirii.

Nu era supărată, nu-i purta pică surorii ei, şi nici părinţilor, fiindcă sărbătoreau. Mama şi tata meritau, în cele din urmă, să se bucure de renumele fiicei cu care se mândreau. Nu era invidioasă pe veselia lor, cum nu era invidioasă pe sora ei. Emoţiile ei, amorţite în lunile cât stătuse în casă, respinsă de ceilalţi, n-o îndemnaseră niciodată să facă rău altcuiva în afară de ei înşeşi. Gândurile i se învârteau ca o roată de moară, măcinând mereu aceleaşi sentimente de vinovăţie, reproş şi regret că nu poate da timpul înapoi ca să schimbe acea hotărâre funestă şi teamă pentru viitorul ei. Acestea erau gândurile care îi tulburau apele sufletului.

De îndată ce mama ieşi în fugă ca s-o întâmpine pe Raina, Gerda îşi luă cârja şi coşul cu lână şi andrele şi ieşi pe furiş – atât cât o lăsa piciorul şchiop – pe uşa din spate. Subsuoara o durea din cauza cârjei care aproape că îi făcuse o rană, cu toate că mama ei o învelise în diferite materiale, de la pânză la meşină, nădăjduind s-o scutească de încă un chin. Dar nimic nu-i fusese de folos; durerea avea să treacă cu timpul, îşi zicea. Tot aşa cum se domoliseră durerile-fantomă din piciorul amputat, care la început o săgetau ca un curent electric, durerea de la subraţ avea să cedeze.

De fapt, Gerda ar fi vrut să nu-i treacă.

O auzi pe Raina ţipând, încântată să-şi revadă mama, apoi începură să vorbească cu voce joasă, şi înţelese că vorbeau despre ea. Gerda nu mai putea îndura nesfârşitele discuţii despre soarta ei, discuţii la care nu era chemată să ia parte, pentru că se subînţelegea, pe cât se pare, că nu e în stare să hotărască de capul ei, după ce luase o decizie cu consecinţe atât de tragice. Traversă

curtea cât putu de repede, zburătăcind puii şi găinile. Mergea clătinându-se, şi gheata de lemn, prinsă deasupra locului unde fusese glezna, lăsa o urmă adâncă în pământ, în timp ce de la celălalt picior rămânea doar urma vârfului. Gheata grea de lemn nu era îndeajuns de înaltă, aşa că păşea aplecată într-o parte, legănându-se.

Cât stătea în casă nu avea nevoie de cârjă; aici putea merge şchiopătând şi avea mâinile libere ca să muncească, să fie de ajutor, să-şi răscumpere greşeala cosând mult, măturând cu înverşunare, frecând cu atâta putere rufele pe scândura de spălat, încât mama ei spunea râzând că le va face zdrenţe. Făcea tot ce putea cu braţele şi piciorul întreg şi voia să se descurce mai bine ca oricine. Poate că aşa va creşte iar în ochii tatălui ei. Până acum nu o privise deloc astfel.

De fapt, încă n-o putea privi în ochi. Cel mai greu era când luau masa. Vorbea cu ea, îi rostea numele, însă ţinea ochii aţintiţi în farfurie sau la pâinea din mână, la ceaşca de cafea sau la mama ei. Dar la Gerda, niciodată.

Aproape ajunsese la grajd, unde îşi aranjase o ascunzătoare într-un colţ, aşa cum făcea când, copil fiind, se juca cu Raina. Îşi construiau o căsuţă într-un colţ ferit, aduceau acolo mobile împletite din nuiele şi ceşti din iarbă; căpătaseră atâta îndemânare la împletit ceşti din fire lungi de iarbă, încât chiar ţineau apă în ele. Cine ştie de ce le plac copiilor ascunzătorile! Numai că ea împlinea nouăsprezece ani peste o lună şi încă se mai ascundea. Iarna nu veniseră musafiri, firește. Dar de cum se topi zăpada şi se termină cu viiturile, vecinii îşi făcură apariţia, zicând că voiau să ştie cum au trecut prin iarnă, s-o întrebe pe mamă dacă îi ajunseseră proviziile, dacă aveau găini ouătoare, ca să le schimbe pe seminţe, şi ca să întrebe de Raina. Şi să se holbeze la Gerda. Poate sperau să vadă că i-a crescut un corn în frunte ori că se acoperise de negi, că răul din ea ieşise cumva la lumină – aşa credea Gerda. Iar cei care ajungeau s-o zărească şi vedeau că nu se schimbase păreau dezamăgiţi. Ea se ferea cu străşnicie să dea ochii cu ei.

Auzi vocea Rainei strigând-o şi se grăbi să ajungă în colţul ei, unde avea un scăunel de muls, un felinar, o pătură şi câteva cărţi din vremea când era învăţătoare. Le tot recitea, până le învăţase pe dinafară. Orice, numai să-şi ia gândul de la acele lucruri.

Era de la sine înţeles că nu va mai putea preda vreodată, cel puţin nu aici,

în nord-estul Nebraskăi sau în Dakota. Dar nici nu se vedea rămânând multă vreme în casa părinților. Nu putea să le întunece la nesfârșit viața – lor și Rainei. Primise mai multe scrisori pe care mama și tata n-o lăsaseră să le citească. Le aruncaseră pe foc după ce le citiseră, fără să spună un cuvânt, însă Gerda știa ce scria în ele. „Cum ai putut? Fiul meu s-a prăpădit, fiica mea la fel. Cum ai putut să te porți așa cu ei? Cum ai putut să-i trimiți la moarte?“

Părinții lui Tiny nu-i scriseseră niciodată, iar părinții ei nu-i rosteau deloc numele. Și ea se ferea să-l rostească, de teamă să n-o ia gura pe dinainte și să mărturisească cumplitul adevăr, motivul pentru care se purtase așa în ziua viscolului; era încredințată că părinții ei ar fi murit pe loc.

Uneori dădea frâu liber imaginației, gândindu-se cum ar fi să îmbătrânească aici, din an în an mai pocită. Copiii aveau să compună cântece răutăcioase pe seama ei. Aveau să vină seara pe furiș, temători, dar curioși, ca să-i zărească fața măcar o clipă. Aveau s-o ia la fugă, țipând când ea ar fi apărut la fereastră să vadă cine aruncă cu pietricele în geam. În poveștile lor, avea să devină tot mai urâtă și mai nebună, până când se preschimba într-o vrăjitoare care mânca fără milă copii.

Dar se mai vedea și ghemuită în pat, împuținându-se de la an la an. Căznindu-se să respire mai rar, să ocupe cât mai puțin loc. Tot mai sfrijită, până ajungea să semene cu înspăimântătoarele păpuși cu capete din mere uscate, cu fețe zbârcite, lipsite de carne.

— Gerda! Raina intrase în grajd, în timp ce ea se străduia să se așeze pe scăunelul de muls, treabă deloc ușoară, și să aștepte până se termina sărbătorirea. Gerda, îmi pui răbdarea la încercare… a, aici erai!

În vocea Rainei se simțea o undă de dojană. Dar și altceva: maturitate, oboseală și hotărâre de adult. Era vocea unei persoane cu capul pe umeri. Nu semăna nicicum cu glăsciorul cântat al surioarei pe care o văzuse cu luni în urmă. Gerda își adună curajul și îi înfruntă privirea.

Raina n-o privea acuzator. Nici cu ură. Într-adevăr, avea în ochi o asprime cum nu mai avusese până atunci, dar iubirea pe care i-o arătase mereu era tot acolo. Sora ei nu are să se mai uite la ea cu admirație, dar o va iubi ca înainte. Gerda îi simțea povara – de când începuseră dragostea și grija familială să-i pară cea mai grea pedeapsă imaginabilă?

— Gerda, de ce te ascunzi? Şi, Doamne, ce slabă eşti!

Raina vorbea ca o mămică şi clătina din cap. Hainele îi erau încă pline de praf de pe drum, cocul împletit se desfăcuse puţin, nu se oprise nici măcar ca să-şi dea cu apă pe faţă. Însă arăta bine. Era frumoasă, mai frumoasă ca atunci când plecase, cu obrajii subţiaţi şi pometii mai pronunţaţi. Părea şi mai rezervată; era limpede că lunile din urmă îşi puseseră amprenta asupra ei. Gerda îşi aduse aminte de scrisorile bizare pe care le trimitea la început, după ce plecase de acasă, şi se minună.

Se vedea cât de colo că Raina fusese pusă la încercare şi trecuse cu brio. Ele două nu fuseseră niciodată egale; dintotdeauna Gerda condusese, şi Raina o urmase docilă. Acum însă poziţiile se inversaseră, relaţia dintre ele se schimbase şi, cinstit vorbind, Gerda nu credea că are puterea să se adapteze la noua situaţie.

— Nu mă ascund, m-am… se apără Gerda, dar apoi oftă. Aşa e, mă ascund.

— Nu de mine, sper.

— Nu, de ceilalţi. Mama a invitat câţiva vecini, ca să-ţi ureze bun-venit acasă.

— Ca să se laude cu mine, vrei să zici.

Gerda pufni în râs.

— Da, chiar aşa.

— *Ach*, credeam că aici, acasă, am scăpat! (Raina se aşeză lângă sora ei, fără să ţină seama că stătea pe paiele murdare. Ba chiar luă unul şi începu să-l sugă, cum făcea când era mică.) Am obosit să văd oamenii uitându-se la mine parcă aş fi vreo sfântă. Ce-am făcut eu ar fi făcut oricine… Tăcu şi întoarse privirea: De ce i-ai trimis acasă, Gerda?

Raina îi puse în sfârşit întrebarea pe care nu îndrăznise nimeni să i-o pună. De atâta vreme, cu toate acuzaţiile şi mânia oamenilor, nimeni n-o întrebase de ce le dăduse drumul copiilor mai devreme. Îşi închipuiseră că se zăpăcise când izbucnise furtuna şi luase hotărârea greşită; era destul de rău şi aşa.

Gerda purtase în ea răspunsul ca pe o piatră care îi apăsa inima. O împovăra, n-o lăsa să mănânce, nu putea face nimic, decât să se gândească la ea. Avea acum prilejul să dea răspunsul – şi să scape de povară măcar pentru câteva clipe. Şi asta făcu, aproape plângând că-şi uşura sufletul.

— Of, Raina… din cauza lui Tiny! Voiam să fiu singură cu el, ştiam că soţii Anderson nu se întorceau decât seara, ziua era frumoasă, mult mai caldă decât ne aşteptam… mai ţii minte?

Gerda închise ochii şi simţi din nou pe faţă adierea blândă, aducătoare de promisiuni pentru viitorul ei.

— I-am spus lui Tiny în dimineaţa aceea că am să le dau liber copiilor mai devreme, să vină să ne ia, pe mine şi pe fetiţe. Apoi s-a stârnit furtuna de zăpadă. Dintr-odată! Copiii îşi puseseră deja pelerinele, îşi luaseră tăbliţele şi sufertaşele… sunasem deja clopoţelul. Le-am spus s-o ia la fugă. Ca şi cum ar mai fi putut, bieţii de ei. Eu m-am urcat în sanie împreună cu Minna, Ingrid şi Tiny şi am plecat. Am plecat râzând… râzând, Raina! Mă bucura gândul că furtuna nu ne va ajunge din urmă. Am întors capul o singură dată. De ajuns cât să văd că toţi copiii dispăruseră, înghiţiţi de vârtejul de zăpadă. Atunci m-am îngrijorat. M-am gândit că mai bine i-aş spune lui Tiny să întoarcă sania şi să-i chemăm înapoi. Dar am tăcut. I-am spus lui Tiny să meargă mai departe, nu voiam să-mi stric ziua. Aşa am devenit o criminală. O asasină.

— Doamne, Gerda!

Raina o privea de-a dreptul îngrozită. Gerdei îi părea bine. Tânjea de multă vreme să mărturisească cuiva, dar nu-i avea decât pe părinţii ei şi nu voia să-i rănească şi mai tare. Acum, că îi spusese Rainei, se simţea neaşteptat de uşurată, eliberată de povară.

— Aşa că vezi, Raina, nu sunt ca tine. Nu semăn cu nimeni. Sunt rea. Sunt pierdută. Mamei şi tatei nu le-am spus… despre Tiny. N-am spus nimănui. Doar ţie. Numai tu ştii adevărul despre mine.

Gerda îşi schimbă poziţia pe scaun. Piciorul beteag o durea, însă durerea era bine-venită.

— Ai făcut bine că mi-ai spus, aveai nevoie să povesteşti cuiva. Nu eşti rea, Gerda, doar că… i-ai îngăduit unui băiat să-ţi sucească minţile. (Raina căzu pe gânduri. Îşi prinse picioarele cu mâinile şi strânse genunchii la piept.) I se putea întâmpla oricui.

— Nu şi ţie. Tu n-ai fi pus în pericol vieţile copiilor pentru un bărbat.

Raina tăcu o bună bucată de vreme. Deschise gura să spună ceva, o închise şi, în cele din urmă, lăsă capul pe genunchi înainte să se uite la Gerda.

— Ba nu, nu eşti rea. Eu… am fost cât pe ce să fug în lume cu un bărbat.

Soțul din familia unde stăteam. Crede-mă, Gerda, era oribil în casa aceea. El mă înconjura cu prea multă atenție, și eu, fără minte, i-am îngăduit. A fost primul bărbat care mi-a dat flori, și eu i-am dat inima mea. Și, într-o noapte, chiar înainte de furtună, a fost așa de frig, mai ții minte? N-am putut ieși din casă zile în șir, am crezut că o să înnebunesc. A venit la mine și mi-a spus că o să plecăm, doar noi doi. Și, cu toate că era un bărbat care și-ar fi abandonat nevasta și copiii în prerie… Doamne, iartă-mă, Gerda, aș fi plecat cu el! Poate că da. După ce petrecusem atâta timp în casa aceea… niște săptămâni îngrozitoare… mă tot întrebam: „Ce-ar face Gerda în locul meu?“ Fiindcă tu erai cea puternică și m-ai îndrumat mereu, surioară, zise apucând-o pe Gerda de mână.

— De ce… ce te-a oprit?

— Soția lui. S-a repezit la el cu un cuțit.

— Doamne sfinte! Nu mi-a dat prin gând… scrisorile tale erau ciudate, însă nu mi-a dat prin gând că te afli într-un loc atât de primejdios.

Cele două surori rămaseră multă vreme mână în mână. Gerda își aminti ce simplă era viața în copilărie, când erau înconjurate cu dragoste. Cum se face că, după ce fuseseră crescute astfel, ajunseseră amândouă să fie măcinate de sentimentul vinovăției din cauza unui bărbat?

Dar, cum se întâmplă în basme, o soră era bună, pe când cealaltă era stigmatizată pe veci.

— Totuși n-ai plecat, îi aminti Gerda.

— Puțin a lipsit.

— N-ai plecat. Oricare ar fi fost motivul, n-ai plecat.

— Pe urmă, când a început furtuna, am crezut că va veni la școală, după mine și după copii. Am așteptat, sperând că va apărea. Bineînțeles că n-a fost așa. Raina înălță capul și se uită la peretele grajdului, urmărind cu privirea un șoricel cafeniu ieșit dintr-o bârnă găurită. Nu m-am hotărât să trec la fapte decât când a spart vântul fereastra. Dacă rămâneam acolo, așteptând, copiii ar fi murit înghețați până dimineața.

— N-ai așteptat. Ai procedat cum trebuie. Să nu uiți, Raina. Să nu uiți niciodată. Eu n-am uitat.

Acestea fiind zise, Gerda se scufundă iar în amărăciunea ei, și povara vinovăției îi apăsă din nou sufletul. Poate că și Raina ducea o părticică, dar

greutatea o purta ea singură.

— Și acum ce-ai de gând? întrebă Raina după o lungă tăcere. Ai să predai?

— Nu, nu aici. Nu pot. Nu m-ar angaja nimeni.

— Ai putea… aș putea să te ajut… lasă-mă să te ajut! exclamă Raina, privind-o cu ochi strălucitori. Aș putea să te iau cu mine la Lincoln, să te ajut să-ți termini studiile. Ai putea merge și tu la colegiu!

— Nu! Gerda nu voise să strige, dar nu putea îndura ca sora ei, în dorința de a o ajuta, s-o ierte de păcate. Nu, Raina, nu. Tu nu înțelegi. Nu pot să rămân în Nebraska.

— Cum adică?

— Am rămas pe dinafară, sunt o paria. Oamenii de aici nu mă vor, nici n-au de ce. Cei de aici au făcut un legământ, din câte mi-am dat eu seama. Un legământ nescris, dar la fel de sfânt. Nu te gândești la tine întâi. Și nici nu vrei prea multe. Oamenii de aici – și sunt oameni cumsecade, să nu mă înțelegi greșit – respectă aceste reguli și nu cer niciodată mai mult decât le dă providența. N-au cerut niciodată mai mult decât să treacă oceanul și să devină proprietari pe o bucată de pământ. Nu s-au gândit niciodată la ei înșiși în primul rând. Însă eu m-am pus pe mine pe primul loc. Am călcat legământul. Nu pot rămâne aici.

— Și unde vrei să te duci, Gerda? Sper că nu prea departe.

— M-am gândit la ceva. Am trimis o scrisoare la Biroul pentru afaceri indiene. Mai ții minte școala pe care am vizitat-o acum multă vreme, unde învățau copii indieni? Am fost cu tata.

— Da, și tata s-a supărat.

— Sunt multe școli ca aceea. În vest, vreau să merg în vest. Tiny dorea…

Gerda simți că-i dau lacrimile. Raina se repezi și o luă în brațe, dar gestul n-o ajută. Se crispă, încercă s-o împingă deoparte, însă Raina nu se lăsă. În cele din urmă, Gerda izbucni în plâns; își jelea iubitul, de care îi era dor mai mult decât ar fi crezut. Îi era dor și de copii, firește, dar Tiny… gândul la cum murise singur în prerie… îi găsiseră trupul lângă un stâlp de gard, departe de cal – nu îl prinsese. Gerda își înăbuși un geamăt; simțea ce trebuie să fi simțit și el. Spaimă, tulburare, durere. Poate că se gândise și la ea, cu dragoste și îngrijorare. Cel puțin așa îi plăcea să creadă.

Surorile rămaseră îmbrățișate multă vreme și, până la urmă, Gerda simți că

îi secaseră lacrimile. Avea impresia că se purificase, deşi sentimentul acesta nu avea să dureze. O vor încerca din nou aceleaşi sentimente de vină, de mâhnire şi de ruşine. Mai presus de toate, de ruşine. Atâta vreme cât va trebui să-şi privească mama şi, mai ales, tatăl. De aceea trebuia să plece. Şi să trăiască singură.

Cum îmbătrâneşti în prerie?

Nu va rămâne aici îndeajuns de mult cât să afle.

— Raina? Raina!

Amândouă surorile remarcară că n-o strigase decât pe una din ele. Gerda zâmbi trist, obişnuită de acum să fie uitată.

— Hai, vin oaspeţii!

— Of, nu vreau să mă duc! se dădu Raina deoparte, şi Gerda se amuză văzând-o cum face o mutră de copil năzuros, ca pe vremuri.

— Trebuie să te duci, o dojeni, ultima oară când sora mai mare o certa pe mezină. Îi şterse praful de pe obraji cu şorţul ei şi încercă să-i prindă şuviţele răzleţe la ceafă, în cocul împletit: Acum ridică-te, şterge-ţi ochii şi zâmbeşte. Mama şi tata te aşteaptă. Trebuie să te duci, pentru ei. Şi pentru mine.

— Bine, zise Raina cam îndoită şi se ridică. Cred că arăt ca o sperietoare.

— Aşa e, dar ce sperietoare drăguţă! Oricum, nimănui n-o să-i pese. O să vadă ceea ce vor: eroina preriei.

— Totuşi am nevoie să mă spăl. Vii şi tu?

Gerda clătină cu hotărâre din cap. Luă o carte şi i-o arătă.

— Nu pe mine mă vor, ci pe tine. Eu mă simt bine aici, crede-mă. Sunt chiar mulţumită, în felul meu.

— Atunci… zise Raina şovăind.

— Raina! răsună vocea puternică a tatei, şi în ea se simţi ceva ce Gerda nu mai auzise de când era acasă: mândrie.

— Du-te, du-te! o izgoni Gerda, ca şi cum ar fi fost un şoarece. Ai să mă vezi la cină.

Raina dădu din cap, îşi scuturăpraful şi paiele de pe rochie, îşi privi îngrozită mâinile murdare şi fugi ca să fie întâmpinată, admirată şi răsfăţată. Să fie bucuria mamei şi a tatei.

Gerda se întoarse la cartea ei, în colţul unde îşi găsise adăpost.

Afară din casă.

Capitolul 37

Anette nu mai fusese niciodată așa de năucită. Nici măcar când mama ei o dusese acasă la familia Pedersen și o lăsase acolo.

Acum însă era cu totul altceva: o surpriză, i se spusese. O vacanță! Anette nu avea habar ce înseamnă o vacanță, dar precis că asta era: să mergi prima oară cu trenul, și, Doamne, ce înspăimântător era! Locomotiva uriașă pufnea, șuiera și scuipa fum negru în aer. Când i se spuse să urce în monstrul viu, care bolborosea fără încetare, se trase înapoi speriată, însă domnul Woodson o luase de mână și o ajutase să urce. Își aleseră câte un loc, și el îi spuse că poate să stea la fereastră, ca și cum era un favor, cu toate că ea nu prea voia. Îi dădu ascultare totuși, ca să-i facă plăcere.

Trenul porni cu o smucitură și un șuier puternic, scoțând și mai mulți aburi. Roțile păcăneau, vagonul se legăna, aruncând-o de colo-colo. Și mergea așa de repede! Prea repede! Pe fereastră vedea peisajul defilând într-un amestec năucitor de culori. Nu-și dădea seama dacă merg înainte sau înapoi și închise ochii cât putea de strâns. Când îi deschise, văzu din nou peisajul năpustindu-se spre ea, însă de data asta ținu ochii deschiși. Stâlpii înalți – de telegraf, îi spuse domnul Woodson – erau atât de aproape de tren, că îi era teamă să nu se lovească de ei. Din când în când, trenul încetinea și se oprea, oamenii urcau sau coborau, și trenul se punea din nou în mișcare – prea repede. Merseră așa multă vreme, oprind și pornind iarăși, până ajunseră într-un loc unde erau șine care o luau în diferite direcții și alte trenuri oprite, scoțând aburi. Aici era Omaha, îi spuse domnul Woodson.

Luă bagajele – Anette avea doar o valijoară, fiindcă el îi spusese că o așteaptă o mulțime de lucruri în casa unde urma să stea până la începerea școlii – și o ajută să coboare. I se păru ciudat să meargă pe pământul care nu i se legăna sub tălpi și îi luă câteva minute să-și găsească echilibrul. Se îndreptară spre o casă mare – gara, îi spuse domnul Woodson –, plină de oameni. O droaie de oameni! Anette nu mai văzuse atâția în toată viața ei.

La un moment dat, domnul Woodson se opri și arătă spre un grup de

familii, oameni istoviți și înfrânți, care așteptau să urce în câte un tren.

— Sunt imigranți, îi explică trist. S-au dat bătuți, se întorc în est sau trec oceanul înapoi. Mulți dintre ei fac cale întoarsă, află de la mine.

Anette nu știa. Nu-i povestise nimeni cum ajunsese mama ei pe acest pământ nou, știa doar că ea se născuse aici. Până acum nu-i trecuse prin cap că ai putea pleca din acest loc.

Apoi ieșiră pe ușile gării aglomerate. Oamenii se izbeau de ea, o călcau pe picioare, o loveau peste mâna de lemn, așa că o ținu lipită de corp. Afară, domnul Woodson opri un tramvai. Semăna cu un vagon de tren, doar că avea roți de căruță, era tras de un cal și făcea multe opriri. Era plin de oameni, dintre care cei mai mulți vorbeau englezește, dar așa de repede și de tare, că nu înțelegea mai nimic. Auzea și alte limbi, prinse chiar și câteva frânturi de norvegiană, însă cuvintele erau diferite, rostite cu accente mai aspre, pe care nu le recunoștea. Și oamenii stăteau atât de înghesuiți! Le simțea mirosurile, laolaltă cu mirosurile unor mâncăruri necunoscute ei, unele iuți, altele îmbietor de dulci.

Apoi domnul Woodson o luă iar de mână, coborâră din tramvai și urcară în altul, care era legat de niște fire întinse pe sus și mergea așa de repede! Nu la fel de repede ca trenul, dar aproape. Îi spuse că se numește tramvai cu cablu și că era o noutate cu care se mândrea orașul Omaha, dar că acolo de unde venea el – orașul New York – erau o mulțime, adăugase cumva în treacăt. Parcă n-ar fi fost cel mai fantastic și înspăimântător lucru pe care îl văzuse! Anette era însă copleșită de tot ce o înconjura; dădea din cap fără să scoată un cuvânt, sperând că totul va lua sfârșit în cel mai scurt timp și că va putea merge să doarmă într-un loc liniștit.

Și chiar așa a fost. Coborâră din tramvai și merseră puțin pe jos până într-un cartier unde casele erau așa de aproape unele de altele, că Anette se minună, dar se simți stânjenită. Urma să locuiască aici, unde puteai vedea ce se întâmplă în casa de alături? Să vezi ce fericiți erau bogătașii?

Casele erau enorme, trebuie că acolo locuiau mai multe familii – doar aveau unul, două, trei etaje! Pe dinafară mai erau și niște camere lipite de ele, despre care domnul Woodson, văzând ce uimită le privea, îi spuse că se numesc „verande“.

— Verande, repetă ea; îi păru un cuvânt deosebit de frumos și se întrebă

dacă învățătoarea îl știa.

Urcară treptele uneia dintre case, care avea o verandă până după colț, ori poate chiar de jur împrejur, cine știe, se gândi Anette. Înăuntru îi întâmpinară un bărbat și o femeie. Femeia, care avea o figură blândă, îngenunche lângă ea, însă nu o cuprinse cu brațele, ceea ce îi plăcu lui Anette. Nu se simțea în stare să mai facă față încă unei senzații necunoscute, cel puțin nu în acel moment.

Cei doi, soții Johnson, erau tutorii ei, cum îi numise domnul Johnson, cu o tristețe în glas care nu-i scăpă lui Anette. Când îl întrebase de ce nu putea sta cu el, de vreme ce tot mergea la oraș, îi explicase:

— Ei, cum să locuiești cu un burlac bătrân, ca mine, care mai are și o slujbă prost plătită? bombănise el, dar se vedea că întrebarea ei îi făcuse plăcere. Nu mă pricep să am grijă de o fetiță! Îi făgăduise totuși că va mai rămâne o vreme în Omaha, ca să-i arate tot ce merita văzut, înainte să se întoarcă la New York, așa că se vor mai vedea. Câteva săptămâni încă.

Anette nici nu voia să audă de plecare, era prea devreme. Atâtea lucruri se petrecuseră într-un răstimp așa de scurt! Era prea obosită ca să gândească. Doamna Johnson își dădu îndată seama și, văzând că cei doi bărbați sunt puși pe vorbă, se ridică plescăind nemulțumită din buze.

— Of, ce oameni! Nu vedeți că fetița asta doarme de-a-n picioarelea? O duc în camera ei, să tragă un pui de somn.

Pe când urca la etaj cu doamna cea amabilă, Anette fu cuprinsă de panică: cine era doamna asta, la urma urmei? Unde o ducea? S-o încuie într-o cameră? Se întoarse spre domnul Woodson și i se adresă în norvegiană, uitând că el nu vorbea această limbă.

— Nu veniți și dumneavoastră? Să nu mă lăsați singură! Mi-e frică!

Se pare că el o înțelese totuși, fiindcă urcă până la ea și se lăsă în genunchi.

— Mă întorc la cină. Va fi o sărbătoare, Anette… pentru tine! O petrecere! Să nu-ți fie teamă de soții Johnson, sunt oameni foarte cumsecade. Doamna Johnson vrea doar să te odihnești un pic. Mă întorc, îți promit.

Anette dădu din cap. Încrezătoare, urcă scara la etaj, unde fu condusă într-o cameră atât de frumoasă, că rămase cu gura căscată. Erau atâtea mobile acolo! În viața ei nu mai văzuse atâtea – scaune și măsuțe, ceva care se numea „măsuță de toaletă“, îi spuse doamna Johnson, și ceva care se numea

„garderobă“, și un pat atât de mare, încât Anette se sperie, gândindu-se că ar putea-o înghiți cu totul.

Rămase nemișcată, neîndrăznind să facă un pas. Roti ochii prin cameră fără să înțeleagă, cu toate că doamna Johnson îi mai spuse o dată că e camera ei. Încă mai încerca să înțeleagă, în timp ce doamna cea amabilă o ajuta să-și schimbe hainele cu care venise pe drum. Pentru Anette, erau haine și atât, dar se vede că bogații aveau haine pentru diferite ocazii. Apoi doamna îi arătă un dulap plin cu rochii noi, din care putea să-și aleagă, și un scrin plin cu cămăși de noapte; alese una să se îmbrace cu ea și urcă în pat, să tragă un pui de somn.

Doamne, ce bine se simțea! Patul era mai moale și mirosea mai frumos decât orice văzuse în viața ei – mirosea a flori și a ploaie. Puse capul pe pernă și închise ochii, dându-i de înțeles doamnei Johnson că poate pleca. Totuși nu adormi pe loc.

Cum era cu putință ca nu mai departe de dimineața aceea să-și fi luat rămas-bun de la familia Pedersen? Tanti Pedersen chiar plânsese și o strânsese în brațe, ceea ce nu-i plăcuse deloc. Nenea Pedersen îi dăduse un buchețel de flori, să-l ia cu ea în tren, însă îl pierduse pe undeva. Apoi fusese luată din casa pe care i se spusese cândva s-o considere căminul ei.

Și nu avea să mai vadă niciodată bordeiul mizer în care trăise… niciodată. Probabil că nici mama ei, care plecase în miez de noapte, la fel de misterios cum venise.

Anette nu se mirase.

Nimic n-o mai uimea. Văzuse atâtea lucruri ciudate. Trecuse prin atâtea. Îi era dor de ceva, dar nu prea știa de ce anume. Casa aceasta splendidă urma să fie căminul ei, iar la toamnă va merge la școală, un alt fel de cămin, dar la asta nu voia să se gândească acum. Învățătoarea va fi aproape, în Lincoln, la ceva ce se numea „colegiu“, și îi făgăduise că va veni des s-o vadă.

Se simțea singură mai mereu, cu toate că, de la viscol încoace, fusese tot timpul înconjurată de oameni. Îi lipsea ceva. Îi lipsea cineva. Nu mama, dorul de ea îi trecuse, chiar dacă fusese așa fericită s-o vadă în ziua aceea! Aproape imediat se așteptase să se întâmple ceva rău – cum se întâmpla întotdeauna. Iar când i se spusese că mama ei plecase în tăria nopții fără să-și ia la revedere – la fel ca înainte –, nu suferise prea tare. De data asta, rana era deja

în sufletul ei, nu-i mai fusese făcută cu un cuțit tocit, ca prima oară.

Nu avea să-și mai revadă mama, numai că acum nici nu-și mai dorea s-o revadă.

Atunci înseamnă că-i era dor de Fredrik. La el se gândea când spunea „acasă“. Însă putea să-și ia cu ea amintirile oriunde s-ar fi dus, așa îi spusese învățătoarea. Prin urmare, „acasă“ sau „cămin“ era oriunde se putea gândi la Fredrik. Însă figura lui i se ștergea deja din amintire, îngrijorător de repede; uneori nu-i mai veneau în minte decât momentele amare, când, furioși, țipau unul la altul în plin viscol.

Alteori nu-și mai amintea decât trupul lui, dormind țeapăn lângă ea, când deschisese ochii a doua zi, în râpă, și ei îi era atât de frig, că nu mai simțea nimic.

Pe măsură ce zilele treceau, Anette vedea alte și alte lucruri noi, trăia momente minunate, atât de multe, încât se îndoia că le va ține minte. Și-ar fi dorit să fie destul de isteață cât să le poată nota – într-un jurnal, cum i se spunea. Doamna Johnson îi dăduse unul în seara când sosise în Omaha, însă nu găsea cuvintele potrivite ca să explice imaginile care i se perindau prin minte. Le vedea limpede cu ochiul minții, însă nu știa să le pună pe hârtie. Toate se întâmplau prea repede, și se simțea copleșită. Oamenii erau bine intenționați, o plăceau, se purtau frumos cu ea, îi reamintea domnul Woodson de câte ori o vedea că rămâne nemișcată, cu privirea tulbure, și se retrage în cochilia ei.

Bunăoară, la cina festivă dată în cinstea ei, unde fusese singurul copil. Pe masă erau nenumărate bunătăți pe care ea ar fi trebuit să le guste și să se arate încântată, însă, până la urmă, i se făcuse rău. Și toate fețele zâmbitoare ale adulților întoarse spre ea! Se foia pe scaun, negăsindu-și locul, și nu-și dorea decât să iasă din casă cât mai iute, s-o ia la fugă și să nu se mai oprească. Dar, cum se lămuri în scurtă vreme, în Omaha nu puteai face așa ceva; erau prea mulți oameni, căruțe și alte lucruri numite trăsuri, furgoane și tramvaie cu cablu, fiecare mergând pe drumul lui, încrucișându-se la intersecții. Anette nu înțelegea în ce ordine, așa că fuga nu i-ar fi fost de folos. Nu putea scăpa teafără, era limpede ca lumina zilei.

Făcu multe plimbări împreună cu domnul Woodson, prilej cu care acesta se strădui, răbdător, să-i explice cum se circulă. Erau colțuri de stradă unde se

opreau cu toţii, unde vehicule şi unii oameni treceau primii, în timp ce alţii aşteptau, dar ea tot nu înţelegea; întotdeauna voia să traverseze când ar fi trebuit să aştepte.

Mergea la petreceri date pentru ea, unde toţi copiii erau îmbrăcaţi în haine de sărbătoare, la fel ca ea. Doamna Johnson o ajutase să înţeleagă – ori cel puţin îşi dăduse silinţa – când se poartă anume haine. În casa familiei Johnson fiecare lucru era purtat o singură dată, după care era dat la spălat. De altcineva, nu de Anette! Doamna Johnson stătuse de vorbă cu ea şi îi explicase că la internat nu va fi la fel. Va purta o uniformă timp de o săptămână înainte să fie spălată, dar nu de ea, ceea ce era grozav.

La aceste petreceri, Anette se sfia să joace jocurile pe care le ştiau ceilalţi copii, jocuri pe care ai fi zis că le cunoşteau din clipa când se născuseră. Nu era obişnuită cu ceea ce se numea „timpul de joacă“; ea ştia doar de pauza de la şcoală. Cu toate că nu-i era ruşine de cât muncise înainte – acum se minuna că trupul nu-i mai înţepenea şi n-o mai durea când stătea prea mult timp aşezată, că spatele nu-i mai zvâcnea şi nu mai avea dureri de cap –, se întrista uneori că fusese lipsită de o bună parte din copilărie. O copilărie cum aveau fetele şi băieţii din Omaha.

Auzind ţipetele celorlalţi copii – la oraş, copiii erau în mod vădit mai agitaţi decât cei din prerie –, o dureau urechile; nu se aşteptase ca oraşul să fie aşa de zgomotos în comparaţie cu preria. Glasurile de pe stradă, scârţâitul roţilor de trăsură, de căruţă şi de tramvai, bătaia clopotelor din turnurile cu ceas (care nu sunau toate odată), clinchetul clopoţeilor de la uşile prăvăliilor, zăngănitul muzicii care răsuna în unele clădiri (unde domnul Woodson nu intra cu ea), strigătele vânzătorilor ambulanţi…

Nici măcar tanti Pedersen, când era mai furioasă, nu s-ar fi putut face auzită pe deasupra hărmălaiei.

Într-o zi, merseră la ceea ce domnul Woodson îi spusese că se cheamă „circ“ – circul lui P.T. Barnum, îi spuse cu mândrie, pe care îl văzuse la New York, într-un loc numit „teatrul Hippodrome“. Sub un cort imens defilară cei mai ciudaţi oameni pe care îi văzuse vreodată – uriaşi şi pitici, clovni (cum îi numise domnul Woodson) –, oameni cu feţe caraghioase, care săreau din cărucioare, ţopăiau de colo-colo şi se loveau unul pe altul cu băşici de porc şi săculeţe cu făină. Mai erau şi animale fantastice, pe care i le numi pe rând.

Elefanţi, tigri şi lei, cei mai frumoşi cai văzuţi de ea, pe care călăreau doamne elegante, ţinându-se în vârful picioarelor, fără să aibă nevoie de şa. Anette nu-şi mai putea lua ochii de la acele siluete graţioase; îi venea să plângă văzând atâta frumuseţe. Îi dădură alune, floricele de porumb şi ceva ce se chema vată de zahăr; mâncă tot, după care i se făcu rău, însă domnul Woodson nu se supără.

— Aşa e prima oară la circ, îi spuse amuzat. Şi mie mi-a fost rău prima dată.

O dusese şi acolo unde lucra. O clădire enormă, înconjurată de clădiri încă şi mai înalte. La intrare era o firmă pe care scria „Redacţia ziarului *Omaha Daily Bee*“. Domnul Woodson era foarte mândru când o duse înăuntru şi o prezentă domnilor şi doamnelor de acolo, mai ales unui domn căruia îi spunea „şefu’“. Acesta se bucură s-o cunoască, îi strânse solemn mâna şi îi spuse:

— Mulţumesc, domnişoară, pentru abonamentele reînnoite.

Anette nu avea habar despre ce vorbea.

Cel mai mult îi plăcuse când domnul Woodson îi arătase tiparniţa, o maşină gigantică, mai înaltă decât un bărbat – mă rog, poate nu chiar cât uriaşul pe care îl văzuse la circ. Un sul enorm de hârtie curgea fără oprire peste roţi şi peste „calandru“, cum îi spunea domnul Woodson, şi care părea să fie făcut din litere de metal în relief. Hârtia curgea fără oprire peste el, după care era împăturită şi tăiată în pagini, şi tot aşa, făcând un zgomot care lui Anette îi părea a fi fornăitul unui balaur. Dar frică nu-i era. Nu se mai sătura să se uite la sulul nesfârşit de hârtie, cum era tipărit, împăturit şi tăiat. Văzând cât îi place, domnul Woodson chicoti încântat:

— O adevărată Nellie Bly, pe cinstea mea!

Desigur, ea nu ştia cine e Nellie Bly, aşa că îi explică. Era o femeie care avea aceeaşi meserie ca el, ceea ce îi dădu de gândit. Femeile pe care le văzuse în redacţie aduceau cafele, puneau pălării şi haine la cuier şi notau ce spuneau bărbaţii. Nu-i venea să creadă că o femeie poate colinda lumea de una singură, la fel ca domnul Woodson, şi să scrie cu propriile cuvinte lucruri pe care să le citească atâta lume!

Domnul Woodson o duse şi în altă parte a oraşului, ca să-i facă cunoştinţă cu un prieten de-al lui. Aici, clădirile erau mai noi, mai înghesuite şi nu atât

de grandioase ca în cartierul unde locuiau soții Johnson. Oamenii de aici aveau pielea negricioasă, cafenie sau arămie și toate nuanțele intermediare. La început îi fu puțin teamă de acești oameni cu piele întunecată, îmbrăcați în haine obișnuite; nu semănau deloc cu indienii băștinași, așa că se ferea să se atingă de ei. Însă domnul Woodson o strânse de mână și îi spuse în șoaptă să se poarte frumos. El nu părea speriat, ci doar puțin neliniștit.

Intrară într-o cârciumă.

— Dacă află soții Johnson, s-a zis cu mine, așa că… nici o vorbuliță!

Domnul Woodson o ridică și o puse pe un taburet în fața unei tejghele lungi. În spatele tejghelei stătea tot un bărbat cu piele întunecată, pe care domnul Johnson i-l prezentă drept „domnul Ollie Tennant“.

— Încântat de cunoștință, domnișoară, spuse domnul Tennant pe un ton solemn, întinzând mâna spre ea.

Anette aruncă o privire spre domnul Woodson, care dădu din cap. Întinse la rândul ei mâna, și domnul Tennant i-o strânse politicos. Apoi se destinse, pentru că bărbatul din fața ei îi zâmbi cu blândețe și îi dădu să bea ceva ce se numea „sarsaparilla“; băutura îi păru amară, dar apoi deveni dulce când o înghiți. Îi plăcu foarte mult.

— Am o fetiță cam de seama ta, îi spuse domnul Tennant mândru. Melissa. E afară, se joacă cu prietenii.

— Ce frumos! zise Anette. Seamănă cu dumneavoastră?

Domnul Tennant păru luat pe nepregătite de întrebare, dar apoi zâmbi – avea un zâmbet plăcut, care îi lumina ochii – și dădu din cap.

— Neagră ca noaptea, răspunse. Cum sunt toți din familia mea, așa se zice.

Domnul Woodson chicoti auzindu-l, după care stătură puțin de vorbă. Domnul Woodson îl întrebă cum îi merge afacerea în cartierul acela, și domnul Tennant răspunse că bine, mai bine decât la Crinul de aur, și că soția lui e mulțumită. Și el la fel.

— Avem grijă unul de celălalt, spuse mulțumit. Sunt aici câteva învățătoare de culoare, și construim o școală frumoasă. Te-ai purtat întotdeauna bine cu mine, Woodson. Dintre vechii mei clienți, ești singurul care mai trece pe aici să mă salute. Îți mulțumesc.

— Am auzit că va apărea un ziar pentru populația de culoare. Ar trebui să-ți încerci mâna la scris, Ollie. Nu glumesc. Ai citit cât pentru zece, una la

mână. Iar oamenii din cealaltă parte a oraşului te cunosc, s-ar putea să cumpere şi ei ziarul, de dragul articolelor tale.

— Posibil, zise domnul Tennant gânditor, şi Anette zări în ochii lui negri o sclipire, care adăstă acolo când ea şi domnul Woodson îşi luară la revedere.

Odată cu trecerea timpului, descoperi lucruri uimitoare. Întâi, cât de murdar era oraşul! Peste tot era funingine şi praf, ba chiar şi balegi pe străzi. Nici preria nu era curată, firește – pretutindeni vedeai noroi. Până şi pereţii bordeiului unde trăise erau din noroi întărit. Însă noroiul acesta venea din pământ, care nu putea fi decât bun. Praful şi noroiul din oraş veneau din cer şi de la oameni. Murdăria din oraş era mai murdară decât cea de la ţară, în orice caz.

Mai află şi că poţi să oboseşti de lucruri bune aproape la fel de tare ca de cele rele. Chiar dacă se simţea mai puternică, mai odihnită decât îşi amintea să fi fost vreodată, adevărul e că uneori o cuprindea oboseala. Astfel află că poate obosi şi dacă râde prea mult. Prea multe plimbări, prea multe experienţe noi, prea multe emoţii pot fi istovitoare. Când îi spuseseră că nu va mai munci cum făcea înainte, îşi închipuise că nu se va mai simţi niciodată obosită. Se înşelase.

Până la urmă se obişnui cu soţii Johnson, aşa cum se obişnuise şi cu familia Pedersen, cu toate că nu semănau câtuşi de puţin. Aveau totuşi ceva în comun: nici aici, ca şi acolo, nu se simţea acasă. Acum creştea – împlinise doisprezece ani şi îi organizaseră o petrecere aniversară cu cadouri, îngheţată şi un flaşnetar cu maimuţă – şi începuse să înţeleagă că s-ar putea să nu se simtă nicăieri acasă. Că poate nu avusese niciodată prilejul, ori poate nu era ea în stare şi că îi era sortit să fie mereu o străină în casa altcuiva. Era un gând tulburător.

Mai ales când trebui să-şi ia la revedere de la domnul Woodson, care se întorcea la New York. Era bucuros, dar şi puţin trist.

Cu o zi înainte să urce într-unul din trenurile acelea înfricoşătoare şi să plece spre est, o luase la plimbare. Fu o plimbare lungă, cea mai lungă de când venise în Omaha, însă lui Anette îi plăcu; îşi dezmorţise picioarele, care o dureau acum într-un mod plăcut, iar când, odată ajunşi la marginea oraşului, îl întrebă dacă poate s-o ia la fugă, el izbucni în râs şi o îndemnă:

— Dă-i drumul!

Şi chiar aşa făcu. Alergă cât o ţineau picioarele, fără să fie stânjenită de mâna de lemn, alergă închipuindu-şi că Fredrik aleargă după ea, ba chiar îl simţi o clipă în urma ei, gata s-o întreacă. Şi chiar o întrecu, i-o luă înainte, se întoarse şi îi făcu semn cu mâna, apoi dădu colţul şi dispăru. Anette se opri; îi dădură lacrimile, şi inima ei îl urmă un moment. Pe urmă îl lăsă să plece. Acum chiar plecase de-a binelea. Îşi şterse lacrimile, zdruncinată din nou de pierderea lui, ca şi de iminenta pierdere a domnului Woodson, care fusese aşa de cumsecade, o făcuse să râdă, poate chiar o îndrăgise.

Plângând, se cuprinse cu braţele. Fiindcă nu mai avea cine s-o îmbrăţişeze.

Domnul Woodson veni îndată lângă ea. N-o luă în braţe, n-o luase niciodată – nu se pricepea. În schimb, o bătu pe umăr, şi Anette îl auzi trăgându-şi nasul şi spunând cu glas înăbuşit:

— Lasă, lasă. O luă de mână, şi rămaseră aşa o vreme, ca şi cum aşteptau pe cineva. Apoi merseră mai departe.

După câteva minute, domnul Woodson se opri şi îi arătă o prăvălioară.

— Acolo am văzut-o prima oară, spuse uitându-se la prăvălia sărăcăcioasă, în faţa căreia se aflau câteva căruţe hodorogite, trase de cai vânjoşi. Pe fata aceea. Fecioara mea din prerie. Îmi ziceam că sunt un netot bătrân să mă las vrăjit de ea. Dar ea mi-a deschis ochii şi m-a dus în prerie. M-a dus la tine. O strânse de mână, fără să-şi ia ochii de la prăvălie, aşteptând să vadă pe cineva care nu era acolo.

Anette înţelese, şi îi răspunse tot cu o strângere de mână. Domnul Woodson văzuse o fantomă, aşa cum văzuse şi ea. Măcar am reuşit să te salvez pe tine, spuse gânditor.

— Măcar am făcut cuiva un bine, adăugă oftând adânc, asemenea unui om care s-a împăcat cu soarta.

Apoi se întoarseră şi, ţinându-se de mână, se înapoiară în oraş.

Cinci ani mai târziu

Capitolul 38

Raina se hotărî s-o ducă pe Anette la cumpărături în acea sâmbătă însorită de la începutul lui august. Le-ar fi prins amândurora bine câteva lucruri noi pentru toamnă – pălării şi eşarfe, poate şi nişte bluze noi. Anette venea cu trenul, un drum scurt între Omaha şi Lincoln, ca să petreacă ziua cu ea, aşa cum făcea mai în fiecare sâmbătă din vară. Cursurile universitare începeau în scurtă vreme – Raina era în anul terminal, studia engleza –, aşa că era momentul potrivit. Momentul potrivit să stea de vorbă cu Anette despre viitorul ei.

Anette terminase liceul în primăvara aceea. Nu-i fusese uşor, căci, deşi trăia în cu totul alte condiţii, învăţa destul de încet. Raina o ajutase cât putuse, la fel şi colegii de clasă, care voiau s-o protejeze pe fata de la ţară cu o mână de lemn. Anette trecuse la limită examenele finale. Pur şi simplu nu mergea bine la şcoală. I se oferise o şansă extraordinară, însă Raina avea impresia că totul fusese în zadar, că erau mulţi copii de fermieri imigranţi care ar fi profitat mai bine de o astfel de ocazie, ca să studieze datorită Fondului Eroinelor. Anette fusese aleasă – aşa cum se întâmplase şi în cazul ei –, dar Raina credea că, din păcate, Anette fusese trimisă pe un drum greşit.

Ce să facă acum, când călătoria luase sfârşit?

Anette nu putea merge la colegiu, nici vorbă. Dar ce altceva să facă? Raina nu voia să-şi asume o astfel de răspundere, însă Anette nu avea la cine altcineva să apeleze.

Păstrase legătura cu domnul Woodson, şi soţii Johnson se bucurau s-o primească în casa lor pe timpul vacanţelor şcolare. Îi voiau doar binele, dar n-o cunoşteau pe Anette aşa cum o cunoştea Raina, n-o văzuseră aşa cum era înainte. Doar Raina înţelegea cât de rău se simţea Anette în oraş, cum se închidea uneori în ea însăşi. Cum, de câte ori intra într-o cameră, părea că-şi ţine respiraţia, căutând din ochi ceva. Ori pe cineva.

Singura dată când o văzuse pe Anette fericită fusese când merseseră în

vizită la ferma lor, să-i vadă pe mama și pe tatăl ei. Acolo, în prerie, cu părul despletit pe spate, șoricelul de oraș, altminteri sfios și stângaci, se preschimbase într-un șoim care zbura deasupra pământului; ca prin minune, nu-și scrântise glezna într-o vizuină de popândău și nici nu călcase în balegi. Pe când Raina, oricât își dorea să se simtă acasă la fermă, se înstrăina tot mai mult de viața la țară, an de an, era tot mai puțin obișnuită cu ritmurile traiului de acolo, cu obstacolele – precum blestematele de balegi! –, care nu-i păruseră astfel când era copil. Acum traversa cu ușurință o stradă aglomerată, ferindu-se să calce în balegile lăsate de caii de tracțiune, însă la fermă, când venise în vizită, dăduse peste o găleată cu lapte; tatăl ei râsese până îi dăduseră lacrimile.

„Ești o fată de oraș“, îi spusese cu afecțiune… și regret.

La fermă, treburile mergeau bine. Mai construiseră un grajd, aveau mai multe vaci și pui, un coteț întreg, plus șiruri de găini ouătoare. Cu banii din Fondul Eroinelor, Raina angajase doi oameni care să-i ajute la lucru, acum, că tatăl ei începea să-și arate vârsta. Nu mai era în stare să lege un gard fără ca, a doua zi, să-l doară mâinile artritice, atât de tare, că abia putea îndoi degetele. Nu-i venise la îndemână să lase treaba în seama altcuiva, dar mama îl luase cu binișorul și îl convinsese, măcar din când în când.

Și mamei îi cam înțepeniseră mâinile și încărunțise. Avea și o privire tristă, când credea că Raina n-o observă. Era tristă când vedea scaunul gol și camera goală. Era tristă din cauza Gerdei.

Raina scutură din cap și se concentră pe ceea ce o preocupa acum, și anume cum să deschidă discuția cu Anette în legătură cu viitorul ei. Probabil că ar fi putut rămâne în Omaha, la soții Johnson – era o posibilitate. Având studii liceale, ar fi reușit cu siguranță să lucreze într-un oficiu poștal ori chiar ca secretară la o firmă, unde ar fi răspuns la telefon. Sau poate într-un magazin ca acesta, un magazin mic și cochet cu articole pentru femei, în special pentru studente dispunând de fonduri limitate, dar ahtiate după modă. Era un magazin drăguț, care te binedispunea, cu enorme pălării cu pene în vitrină, manechine îmbrăcate cu rochii, baloturi peste baloturi de atlaz, mătase, și bumbac, și panglici împletite, în culorile vii ale curcubeului. Raina aruncă o privire spre Anette, care se uita la niște panglici, și încercă să și-o închipuie lucrând într-un loc elegant ca acesta.

Crescând, Anette se înălțase mult, avea pieptul plin – mai plin ca al Rainei – și șolduri late. Cu toate că purta o rochie dichisită, o pălărioară la modă și mănuși ca să-și ascundă mâna de lemn, se vedea că locul ei nu e acolo. Nu era frumoasă, dar nici pe departe atât de urâtă ca în copilărie. Ciupiturile de vărsat i se mai șterseseră, sprâncenele nu mai erau așa de groase, părul i se închisese la culoare și căpătase culoarea mierii. Avea buze pline, și pometii înalți îi scoteau în evidență ochii de un albastru limpede. Ar fi fost totuși exagerat s-o numești frumoasă după canoanele de atunci, care cereau să ai oase delicate, talie subțire și obraji palizi. Obrajii lui Anette se încăpățânau să rămână rumeni, deși nu mai muncise zilnic în aer liber de mulți ani.

Raina se opri la tejgheaua cu țesături ca să pipăie o stofă cadrilată, numai bună pentru o rochie de iarnă. Căuta un tipar când își auzi numele rostit șovăielnic de o voce masculină:

— Domnișoara Olsen? Raina?

— Da? Se întoarse, așteptându-se să vadă un elev căruia îi preda sau îi predase, fiindcă dădea adesea lecții particulare. Chiar dacă mai avea bani în Fondul Eroinelor, nu șovăia să mai pună deoparte pentru viitor. Avea economia în sânge.

Într-adevăr, era un fost elev de-ai ei, însă unul la care nu se așteptase. Uimită, se trezi față în față cu Tor Halvorsan.

— Tor! exclamă fără voia ei – o reacție nepoliticoasă –, și cu greu se abținu să nu-l strângă în brațe. Apoi se rușină, căci în fața ei se afla un bărbat. Firește, era doar cu un an mai tânăr ca ea – adică avea… douăzeci de ani? Era chipeș ca tatăl lui, cu bărbie puternică, sprâncene groase, păr bogat, privire onestă. Purta straie de oraș care păreau împrumutate: haina îi era cam strâmtă pe umeri, gulerul cămășii nu se încheia. Pantalonii, pe de altă parte, îi erau mari, prinși cu bretele. În picioare avea ghetele de lucru, pline de praf.

Se vedea că nu-i e locul acolo, așa cum nu-i era nici lui Anette, își zise Raina, cercetându-l din priviri, drept care Tor se îmbujoră și redeveni pentru o clipă tânărul corect care fusese ultima oară când îl văzuse ea. Băiatul bun, care renunțase la școală, ca să rămână cu mama și cu frații lui.

— Ce-i cu tine pe aici? Și într-un magazin ca ăsta… ultimul loc din lume unde m-aș fi așteptat să dau de tine!

— Am venit să mă uit la niște pluguri noi. Sunt acum unele moderne, care

merg cu aburi, nici măcar n-ai nevoie de cai sau boi. Îţi dai seama?

Văzând cum îi scânteiau ochii în timp ce vorbea, Raina înțelese că Tor era acum un adevărat fermier, din cap până în picioare. Numai un fermier s-ar fi entuziasmat vorbind despre un plug nou.

— Ce mai face mama ta? Fraţii, sora? Nu mai avusese de multă vreme veşti despre ei, fiindcă nu corespondase cu Tor. Îi trimisese o carte poştală când ajunsese în Lincoln, însă el nu-i răspunsese. Îi mai scrisese câteva, dar apoi renunţase, înțelegând că el e pesemne prea ocupat cu treburile ca să-i răspundă. Sau prea timid.

— Bine, bine. Suntem bine cu toţii. N-am mai fost în oraş de ceva vreme şi voiam să-i cumpăr un cadou mamei. Am văzut magazinul ăsta vizavi de hotelul unde stau şi m-am gândit să-i iau ceva de aici. Cred că i-ar plăcea o pălărie. Ce zici? Dar sunt aşa de multe! arătă el cu mâna spre raionul de pălării, cu o expresie atât de încurcată şi neajutorată, că Raina pufni în râs.

— Da, cred că i-ar plăcea o pălărie. Am să te ajut să alegi una.

Se apropiară de raionul unde erau expuse tot felul de pălării fanteziste care îi făceau cu ochiul Rainei, însă ar fi arătat ridicol pe capul unei femei de la ţară. Alese o pălărioară albastră de mătase cu doar câteva volănaşe. Asta ar fi potrivită. Şi acum spune-mi, cum îţi merge? Îl privi ţintă; nu avea de gând să se mulţumească cu stoicul „Bine“, spus de un norvegian. Şi în timp ce aştepta răspunsul, simţi că începe ceva să mişte în inima ei.

N-ar fi recunoscut, dar adevărul e că suferea de singurătate. Într-adevăr, avea un grup de colege la universitate cu care întreţinea relaţii strânse – în mediul acela eminamente masculin, descurajant chiar –, dar totuşi o apăsa singurătatea. Era de aceeaşi vârstă cu prietenele ei, însă se simţea mai mult mai bătrână. Sosise la Lincoln plină de speranţă şi optimism, dar încă se purta rezervat. Îi făcuseră curte mai mulţi băieţi, fără ca ea să se apropie cu adevărat de vreunul. Uneori credea că din cauză că se purtase nesăbuit cu Gunnar Pedersen. Prima oară când îi dăduse atenţie un bărbat se trezise în mijlocul unui coşmar. Un adevărat calvar, sfâşietor şi crud, că numai o furtună pustiitoare îi putea pune capăt.

Gunner Pedersen. Unde era acum? Ultima oară când auzise de el dispăruse, îşi părăsise nevasta şi copiii şi nimeni nu ştia unde se dusese. Nu crezuse că va găsi în el puterea să plece. Întotdeauna îşi închipuise că Anna se va sătura

de el și se va întoarce la Minneapolis. Dar, până la urmă, Gunner fusese cel care dispăruse în miez de noapte. Unde era? Rainei nici că-i păsa. Adevărul e că nu se mai gândise la el de ani de zile.

Totuși, poate că tocmai acea experiență o făcuse mai cumpătată. Nu că s-ar fi simțit imorală – avea destulă minte și stimă de sine cât să nu creadă așa ceva –, ci nechibzuită, și de atunci se păzise să mai greșească; poate chiar exagerase, ar fi dojenit-o prietenele ei. Dar recunoștea ea însăși că-și închisese inima într-o colivie, ca să n-o mai ia pe cărări greșite.

Poate că ținea colivia încuiată, sperând că o așteaptă cineva – sau că ea îl așteaptă pe acel cineva. Cineva pe care îl visase ori și-l închipuise. Ori poate chiar îl întâlnise? Privindu-l pe Tor, se întrebă – pentru prima oară – dacă nu cumva el era acela. Trecuseră prin chinurile iadului împreună. Pe el să-l fi așteptat de atâta vreme, să crească și, astfel, să fie egali, nu învățătoare și elev?

— Sunt bine. Stau tot la fermă și o ajut pe mama, spuse cu un amestec de modestie și mândrie.

Raina nu-și putu ascunde un zâmbet auzindu-l cum spune „mama“. Ca un adult care o respecta și se simțea răspunzător pentru ea.

— Ești… te-ai… căsătorit?

— Nu, încă nu. Mama mă ia peste picior, spune că am să ajung un burlac înrăit, cu care nimeni nu știe ce să facă de Crăciun sau de Ziua Recunoștinței. Așa o fi.

Zâmbi și se înroși, iar Raina își dădu seama că și ea se înroșise. Nu știa cât va mai rămâne în Lincoln. Ea mai avea o săptămână până începea cursurile, destul timp pentru a reînnoi cunoștința.

Ei, de știut îl știa prea bine: era un băiat de încredere, curajos și bun la suflet. Însă n-ar fi putut spune ce îl făcea să râdă, care era mâncarea lui preferată, dacă mai citea cărți, dacă îi plăceau fetele blonde sau brunete, dacă visa să stea cineva cu el în fața focului. Și nu știa dacă ea ar fi în stare să stea cu el în fața focului, în casa din prerie. Era totuși prima oară de când plecase de acasă că se închipuia alături de un bărbat altfel decât luând masa la restaurant, plimbându-se în parc sau mergând la picnic. Era prima oară că se încumetă să se întrebe cum e să fii în doi în loc de unul.

Era prima oară…

— Tor? Anette se apropiase de ei, ținând în mână o bobină de panglică alb cu roz. Raina uitase cu desăvârșire de ea.

— Uite, Anette, nu-ți pare bine să-l vezi?

Anette nu răspunse – amuțise. Raina se obișnuise cu ea, bineînțeles. Anette se sfia și acum să atragă atenția asupra ei; prefera să urmărească discuția în tăcere. Ceea ce i se părea neobișnuit era felul cum respira întretăiat, cum îi străluceau ochii, cum îl privea pe Tor, de parcă…

De parcă era acasă.

Anette îl privea pe Tor cu uimire; poate că-l vedea pe Fredrik. Raina își aduse aminte cât de bine semănau cei doi frați. Dar, în timp ce-l privea, o roșeață îi năpădi obrajii oacheși; se aplecă spre el tânjind… așteptând.

Tor o privea în același fel. Ca și cum găsise ceva pierdut de multă vreme, ceva ce nu mai nădăjduia să găsească. Până acum, când speranța renăscu în el. Îi zâmbi larg lui Anette, fără stânjeneală. Se vedea că privește cu admirație femeia care devenise. Făcu ochii mari, măsurând-o din cap până în picioare.

Apoi clătină din cap. Rainei i se păru că dăduse să fluiere, dar se stăpânise în ultima clipă.

— Anette! Nu te-aș fi recunoscut nici într-o mie de ani!

Și atunci Anette făcu ceva neașteptat.

Anette Pedersen făcu o *piruetă*. Își apucă poalele fustei cu un gest cochet, de fetiță, și se învârti pe loc. Uluită, Raina își șterse o lacrimă. De când o știa pe Anette n-o văzuse niciodată așa cochetă, copilăroasă, bucuroasă și vioaie. Acum însă radia de încântare. Se opri, lăsând fusta să i se înfășoare pe trup, izbucni în râs, Tor izbucni și el… Unul lângă altul, împreună…

Arătau perfect. Împreună.

Raina închise binișor ușa coliviei, și inima i se așeză la loc, în așteptare. Își îngădui totuși un moment de tristețe.

Își mai luă un răgaz ca să-și închipuie cum va arăta viitorul lor. Tor o va duce pe Anette înapoi în prerie, acolo unde îi fusese locul întotdeauna. Amândoi suferiseră mult, dar suferința îi leagă pe oameni la fel de tare ca fericirea. Iar de fericire urmau să aibă parte. Anette va fi o noră supusă doamnei Halvorsan, și simpla ei prezență îi va aminti că fiul ei nu murise în zadar. Vor petrece seri liniștite pe verandă, admirând splendoarea apusului, mingea de foc a soarelui coborând dincolo de câmpurile foșnind de speranță,

şi vor asculta trilurile păsărilor. Vor fi inundaţii şi furtuni, desigur. Dar va fi şi iubire.

Ce se va întâmpla cu Raina?

Mama şi tata vor vinde ferma până la urmă. Vor fi agonisit destul cât să se mute la Newman Grove, după cum plănuiau deja. Neavând un fiu care să păstreze ferma în familie, nu puteau rămâne pe pământul pe care munciseră din greu ca să-l obţină. Întorcându-se într-o comunitate aşezată, la fel cu cea de unde plecaseră în Norvegia, închideau un ciclu natural de viaţă.

Pe Raina o bătea gândul să se mute într-un oraş mai mare, de pildă Chicago, după ce îşi lua diploma. Părerea domnului Woodson, cu toate că nu-i mai scrisese de ceva vreme, încă mai avea o înrâurire asupra ei: acesta credea că Raina ar putea scrie pentru ziar. Uneori îşi dorea să dispară, cum făcuse sora ei, şi poate că, ducându-se într-un oraş mare, i-ar fi fost mai uşor.

Pe de altă parte, ea nu-şi dorea să dispară fără urmă, ca Gerda. Spre deosebire de sora ei, Raina ştia că va fi bine-venită oriunde ar fi mers. Şi mai voia să fie alături de părinţii ei când vor îmbătrâni. Poate că la oraş va găsi în sfârşit pe cineva care îi va descuia inima şi va arunca definitiv cheia.

Ori poate că nu. Poate că va trăi pentru munca ei sau se va întoarce la catedră, ca să trăiască pentru elevii ei, devenind una dintre acele fete bătrâne respectate de toată lumea, care primeau în dar o broşă frumoasă când se pensionau, în cadrul unei ceremonii în care foştii elevi cântau în onoarea lor. La urma urmei, fusese o eroină. Cândva.

Fără să scoată o vorbă, Raina îşi luă sacoşa de cumpărături şi se îndreptă în vârful picioarelor spre casă, lăsându-i pe Tor şi pe Anette să sporovăiască în voie, fericiţi – doi copii ai preriei, altminteri tăcuţi, care gângureau ca doi porumbei. Raina zâmbi, chiar ştiind că, de cum va ieşi pe uşa magazinului, va simţi povara singurătăţii. Anette şi Tor… da, era bine. Era firesc.

Primul lor fiu avea să se numească Fredrik.

Capitolul 39

Dragă Raina,

Știu că n-ai mai avut de mult vești de la mine. Cum le merge mamei și tatei? Sunt supărați pe mine că am plecat? N-am vrut să-i îndurerez, dar cum pătimeau deja din pricina mea, mi-am zis că e mai bine s-o rup cu ei definitiv și cât mai iute. Nu mai aveam cum să redevin fiica pe care o știau ei. De câte ori s-ar fi uitat la mine, ar fi suferit. Și așa am făcut destui oameni să sufere.

Hai să-ți spun ce-am mai făcut, dragă surioară. Întâi m-am dus în Colorado. Tiny îmi arătase o fotografie cu Munții Stâncoși; mi-a spus că acolo îl găsești pe Dumnezeu. Așa că mi-am zis să merg acolo în locul lui. Mă gândeam că poate așa îl găsesc pe el, cine știe.

Munții, Raina! Doamne, munții! N-ai văzut nimic asemănător! Sunt uriași, măreți, când îi vezi, ți se taie respirația. La început zici că sunt o pată la orizont – trenul o cotește spre vest prin Nebraska, apoi o ia nițel spre sud; pământul e neted, cum îl știm. Dar în tot timpul ăsta am urcat, și pata aceea a devenit o linie zimțată, neîntreruptă, parcă trasă cu creionul, și, dintr-odată, te trezești că ești pe culmea unor dealuri, și munții maiestuoși se întind în fața ta: un șir de la nord la sud, care se repetă la nesfârșit spre apus. Am coborât din tren la Colorado Springs și am luat un tren cu cremalieră. Seamănă cu o locomotivă, dar merge altfel, e mai mică și poate urca pantele munților. Aici aerul miroase a pin și a frig – e greu de descris. Nu e ca frigul iernii cu care suntem noi obișnuite, ci mai degrabă ca menta, cred, ca bomboanele pe care ni le puneau de Crăciun în ciorapi. E atât de pur! Am urcat până în vârful lui Pikes Peak, unul dintre cei mai înalți munți din Colorado. Aerul e rarefiat acolo, sus, deasupra liniei copacilor! La înălțimea aceea nu crește nimic, munții sunt golași, vezi doar petice de zăpadă și flori, dar nici un arbore. Iar când răsare luna, zici că poți pune piciorul pe ea, atât e de aproape.

Nu l-am găsit pe Dumnezeu acolo, totuși. O clipă mi s-a părut că da. În schimb, m-am simțit aproape de Tiny. Mi-am luat rămas-bun de la el în

vârful acelui munte.

După aceea am plecat în Montana, la școala indiană care m-a angajat.

Aici am învățat că nu sunt cea mai rea ființă din lume. E atâta răutate în locul ăsta, Raina! Școala e prost condusă, fondurile sunt prost folosite. Copiii sunt maltratați, bătuți sistematic de director, iar eu nu am nici o putere. Știu că unele dintre fete au fost violate, și viața le-a fost distrusă de unii dintre profesori și administratori – s-ar spune că e unul dintre motivele pentru care se află aici: nu doar ca să fie școlite, ci și ca să fie folosite, distruse de acești bărbați care știu că nu trebuie să dea socoteală nimănui, doar altora ca ei. Eu, ca și celelalte profesoare, trebuie să ne facem că nu vedem. Pe noi ne lasă în pace – de ce și-ar bate capul cu noi când au la îndemână fete neajutorate, prea îngrozite ca să riposteze?

Uneori, când îi văd pe bărbații ăștia, mă cuprinde o asemenea furie, că aș vrea să-i lovesc, însă eu sunt doar învățătoarea străină cu un picior de lemn, care nu s-a putut angaja nicăieri altundeva. Râd de mine și mă vorbesc de rău pe la spate. M-aș fi așteptat la așa ceva din partea copiilor, dar s-a dovedit că adulții sunt mult mai cruzi.

Hrana nu e împărțită în mod egal, și, din pricina asta, unii copii nu capătă destulă mâncare. Încerc să-i ajut, să-i mângâi, dar, chiar dacă nu mă iau în râs, nu mă lasă să-i ating – se feresc de toți cei care vor cu adevărat să-i ajute. Poate că nu știu să ne deosebească de cei răi; poate că, în ochii lor, suntem la fel. Îmi dau silința să-i învăț pe acești copii, ba chiar mă folosesc de cântece și jocuri ca să-i fac să zâmbească, însă ei rămân triști, posaci. Perechi după perechi de ochi negri pe fețele arămii, ochi încețoșați, pierduți, care duc dorul familiilor, căminelor, culturii lor. Nu se simt în largul lor în hainele noastre. Nu se simt în largul lor aici, cum nu mă simt nici eu, de altfel.

Cred că avem în comun acest sentiment, că ne simțim în afara a ceea ce se numește societate „civilizată“, numai că, în realitate, societatea nu e atât de civilizată. Am văzut cu ochii mei. Totuși, am ceea ce ei numesc „față palidă“ și păr blond, prin urmare n-au încredere în mine – pe bună dreptate, dacă te gândești cum s-au purtat alte fețe palide cu ei. Gheata mea de lemn stârnește curiozitatea, însă m-am înșelat închipuindu-mi că mă va apropia de acești copii amărâți, că mă va transforma într-una de-a lor. Oricât aș fi suferit,

ochii lor îmi spun că n-am suferit ca ei. Încă mai cred că a-i învăța cum să trăiască în societate e o idee nobilă; ce viitor ar avea dacă s-ar întoarce la obiceiurile lor tribale? Țara nu mai e sălbatică. Dar nu așa trebuie procedat, am înțeles între timp. Nu pot să-i salvez, și nici ei nu mă pot salva pe mine.

Cred că în scurtă vreme am să plec de aici. Unde, nu știu încă.

Sper că ești bine, Raina. Știu că, orice ai face, îți va merge din plin.

Mai trag nădejde că aceasta e adresa ta din Lincoln. Iar dacă nu e, că se va găsi cineva să-ți transmită scrisoarea.

A ta soră iubitoare,
Gerda

Dragă Raina,

Carevasăzică acum ești la Chicago! Un oraș mare! Ești mult mai curajoasă decât mine. Sunt toate așa cum ai sperat? Îmi închipui că de când nu ne-am mai văzut – să tot fie vreo șapte ani – ai un soț bun, copii, un cămin tihnit. Nu mi-ai pomenit de așa ceva, însă eu te cunosc, surioară. Pesemne că vrei să mă cruți nevorbindu-mi de bucuriile tale. Te rog să nu păstrezi tăcerea. Fericirea ta m-ar face și pe mine fericită.

Dar de ce sper eu că ești măritată și ai o familie? Nu e singura fericire la care poate visa o femeie, doar că așa am fost noi învățate să credem, că așa se încheie basmele. E ceea ce ar dori mama și tata pentru tine, sunt sigură.

Oare pentru mine ce doresc? S-or gândi la mine în fiecare zi? Mama da, fără îndoială. Dinspre partea tatei, nu știu, l-am dezamăgit așa de rău.

Sunt tot în Montana. Școala indiană mi-a trimis scrisoarea ta. Montana e vastă, ai loc să te plimbi în voie. O să fii uimită aflând cum trăiesc în momentul ăsta, Raina. Stau într-un cort. Pe malul unui râu, lângă o tabără de mineri. Îmi câștig existența spălând hainele minerilor și dând lecții celor care vor să învețe. Ar trebui să-mi vezi elevii, un amestec de neadaptați veniți în Montana să facă bani din argintul găsit aici. Numai că acum mineritul e făcut de companii mari, așa că taberele de mineri s-au împuținat. Oricum, au rămas destui, am din ce trăi. Adevărul e că nici nu-mi trebuie mult.

În lunile de iarnă, care aici sunt foarte aspre, mă duc în orașul Butte, unde stau în gazdă. Acolo mi-a fost trimisă scrisoarea ta, și a durat mult până să mă găsească prin taberele de mineri. Nu am mulți prieteni, doar unul sau

două suflete în derivă, asemenea mie. Nu-i întreb de ce, nici ei nu mă întreabă pe mine, de aceea ne și înțelegem.

Uneori mă bate gândul să mă stabilesc într-o rezervație, alături de indieni. De ce, nu știu. Poate ca să-i școlesc? Chiar și după ce mi s-a întâmplat la școala aceea? Eu tot mai cred că educația merită să fie dobândită cu orice efort și că le va fi de folos, numai că ei au nevoie să trăiască în sânul familiilor. Au nevoie să învețe lucrurile pe care le știau strămoșii lor, dar și lucrurile care îi vor ajuta în viitor. Însă nu știu dacă mă vor primi. Dacă stăm să ne gândim, eu arăt ca dușmanul în ochii lor, ca oamenii care le-au luat pământul și le-au ucis strămoșii. Ce nu înțeleg ei e că eu am suferit la fel de mult. Dar poate că nici nu au cum să mă înțeleagă. Sau să mă ajute.

O fi pe lumea asta vreun loc unde să mă simt acasă?

Te mai gândești când și când la viscolul acela? Sau e doar o amintire îndepărtată a cuiva care și-a găsit locul în oraș, printre clădiri înalte, care nu lasă vremea să se dezlănțuie?

Eu mă gândesc. Uneori rămân în cort încă mult timp după ce a dat zăpada, doar ca să nu uit cum a fost în noaptea aceea înspăimântătoare. Ca să mai tremur încă o dată de frig din cap până în picioare și să-mi amintesc fiecare pas pe care l-am făcut cu Minna în spate și Ingrid agățată de mâna mea. Îmi amintesc cum furtuna mi-a șters din minte orice altceva, mai puțin faptul că trebuie să mai fac un pas. Încă unul. Și încă unul. În rest, nimic nu mai avea însemnătate. Încă un pas.

Noaptea, când pânza cortului se zbate în bătaia vântului, mă înfășor în pături și pelerine. Țin un pistol la îndemână. O femeie nu se poate lipsi de pistol într-o tabără de mineri. N-a fost cazul să-l folosesc, dar nu pot adormi fără să-l știu lângă mine. Și, înainte să adorm, le rostesc numele: Minna, Ingrid, Hardus, Johnny, Johannes, Karl, Walter, Sebastian, Lydia.

Crezi că am să ajung în iad, Raina? Mai crezi că iadul există? Când eram mici credeam, mai ții minte? Tata ne citea din Biblie când nu puteam merge la biserică duminica, și pe atunci credeam, nu glumă! Credeam că există rai și iad, că sunt două locuri diferite, unul deasupra, celălalt dedesubt, și că voi fi condamnată pe veci într-unul sau mântuită pe veci în celălalt.

Însă iadul e viața pe care o ducem acum, nu altă dată. Asta înseamnă că nu există nici rai, așa-i? Nici n-a existat, am fost minți te.

Totuși, tu poate că ai ajuns să trăiești în raiul tău. Sper că așa este.

A ta soră iubitoare,
Gerda

Dragă Raina,

Îmi închipui că te miri să ai vești de la mine după atâția ani! Nu știu dacă mai locuiești în Chicago. Cred că da, fiindcă unde să te mai duci după ce ai fost în Chicago? Nu-mi vine nimic în minte, dar nici nu-mi pot imagina că te-ai întoarce acasă, în Nebraska, asta-i sigur. Dacă acolo mai înseamnă acasă pentru tine.

N-am de unde știi, dar simt în sufletul meu – la trup m-am împuținat, nu mai am nevoie de atâta mâncare ca pe vremuri – că mama și tata nu mai sunt. Așa îmi pare. Sper că, în amurgul vieții lor, au fost împăcați și mulțumiți. Erau împreună, și asta e o binecuvântare. Nu mi-i închipui nicidecum despărțiți. Știu că mama nu era mereu mulțumită, că nu voise să plece din Norvegia. Te-ai gândit vreodată cum era – bărbații hotărau să plece și luau femeile cu ei? N-am auzit niciodată ca o femeie să plece de bunăvoie din țara de baștină. Bărbații erau cei care voiau mai mult. Am văzut cu ochii mei cum stau lucrurile când am fost în Montana. Nici o femeie nu voia să sape ca să găsească argint. Dar erau și femei istețe, care profitau de mineri. Erau femei ușoare, însă eu nu le consideram așa. (Pe de altă parte, erau multe grupuri care predicau temperanța și doamne din lumea bună care le condamnau, Doamne iartă!) Mie îmi păreau mai deștepte decât alții; știau ce vor bărbații și găsiseră o cale de a-și câștiga traiul de pe urma lor. Te-am speriat, draga mea surioară! Nu-ți face griji, eu nu sunt o femeie ușoară.

Câteodată mă întreb dacă într-adevăr sunt femeie. Câteodată mi se pare că sunt o nălucă. Bântui pe acest pământ până când, într-o zi, mă voi opri.

Minna, Ingrid, Hardus, Johnny, Johannes, Karl, Walter, Sebastian, Lydia. Nu i-am uitat. Încă le mai rostesc numele în fiecare seară, înainte să mă culc, oriunde m-aș afla.

Am plecat din Montana. Fără nici un motiv anume, în afară de faptul că simțeam nevoia să pribegesc din nou. Cunoșteam prea multă lume în Montana și începusem să nu mă mai simt bine printre oameni. Așa că o iau

din nou de la capăt, în Idaho. Și aici sunt munți. Cred că n-am să mai cobor niciodată din munți.

Te-ai gândit vreodată cât e de ciudat că amândouă am plecat de acasă? Tocmai când am spus că doar bărbații pleacă, mi-am dat seama că și noi am făcut la fel. Două femei, două surori. Gândindu-mă la noi și la alții de seama noastră, născuți pe pământ străin, din părinți care au ales să plece undeva, cred că cei mai mulți n-au avut de ales. Când au hotărât să abandoneze tot ce le era cunoscut, părinții noștri au sfârșit prin a-și transforma copiii în sclavi ai pământului, ca să poată avea o hârtie pe care să scrie că terenul e al lor. Sunt sigură că mulți din generația noastră încă sunt acolo. Mi se părea că băieții pe care îi știam, lipsiți de imaginație, erau prea mulțumiți să stea. Acum cred însă că nu e drept față de ei. Nu au avut de ales; părinții lor au trăit și au murit lucrând pământul și l-au lăsat moștenire copiilor, ca să-l lucreze mai departe. Ce altceva puteau să facă acei băieți decât să rămână acolo și să încerce?

Tu și cu mine am plecat. Nici acum nu-mi vine să cred. Din cauza viscolului, firește, el ne-a alungat de acolo, într-un fel. Pe tine, fiindcă ai făcut ceea ce era bine. Pe mine, dimpotrivă.

Nu știu ce faci acum, Raina. Eu umblu prea mult ca să mai pot primi scrisori și nici nu prea trag nădejde că ai primit precedenta mea scrisoare. Slabă nădejde s-o primești și pe asta. Cred că am vrut să-mi iau adio de la tine. Ei, nu-ți fie teamă, nu sunt pe moarte!

Simt doar că aparțin tot mai puțin acestei lumi.

Poate că ne vom mai întâlni, dragă surioară. Dar nu prea cred. Oricum, nu m-ai recunoaște. Ai trece pe lângă mine pe stradă. Ba nu, te-ai uita la mine și ți-ai spune: „Cine-o fi amărâta asta? Fantoma asta în haine zdrențuite, cu câteva șuvițe cărunte și o durere în inimă, care o face să ducă mereu mâna la piept, ca s-o aline?“

Aici, în munți, sus, tot mai sus – poate că am să-l găsesc și pe Dumnezeu, cine știe? – nu-i pasă nimănui. Oricum, aici vezi puțini oameni. Și fiecare are iadul lui în suflet.

Sper din toată inima că ești fericită, Raina. Meriți din plin.

Rămâi cu bine. A ta soră iubitoare,
Gerda

În anii care au urmat, Raina primi din când în când daruri neobișnuite prin poștă. Un mănunchi de pene de vultur. Câteva bucățele de turcoaz. O pălărie de cowboy cu bănuți argintii cusuți jur împrejurul borului. Pietricele netezite de pâraiele primăverii.

O bucată de hârtie îngălbenită, decupată dintr-un ziar, unde scria despre o nebună pe care n-o văzuse nimeni și care trimitea daruri școlarilor din cel mai apropiat oraș.

Ultimul lucru pe care îl primi, fără adresă la care să poată răspunde, cum avusese înainte, era o listă, scrisă cu creionul de o mână tremurândă pe o hârtie cafenie: Minna, Ingrid, Hardus, Johnny, Johannes, Karl, Walter, Sebastian, Lydia.

Pe această listă, Raina adăugă cu scrisul ei citeț de învățătoare:

„Gerda“.

Nota autoarei

Viscolul copiilor din 1888 – cunoscut și ca Viscolul școlarilor sau Viscolul școlilor – îmi era familiar de multă vreme sub acest nume, cu toate că nu-i înțelegeam în întregime dimensiunile și oroarea. Dar când, împreună cu editoarea mea de la acea vreme, căutam o idee nouă de roman, ea mi-a sugerat că ar fi interesant să scriu despre copii, și am exclamat: „Viscolul copiilor!“ Iar când m-a întrebat ce este, i-am răspuns că nu știu exact.

M-am apucat să mă documentez și aproape imediat am început să construiesc o poveste.

Era prima oară în cariera mea de autoare de romane istorice când îmi doream să scriu despre un eveniment istoric real, inventând totuși personajele implicate. Celelalte romane ale mele s-au concentrat pe oameni reali – Anne Morrow Lindbergh, adevărata Alice din Țara Minunilor, Truman Capote, Mary Pickford etc. Căutam ceva incitant pentru un scriitor, și subiectul acesta, cu vastele posibilități pe care le oferea, mi-a aprins imaginația. Am respectat cronologia evenimentului, în schimb am inventat majoritatea personajelor, pornind de cele mai multe ori de la povestirile transmise de cei care își aduceau aminte de viscol și de la articolele publicate în ziare.

Faptele sunt următoarele: În 1888 nu se înființase Serviciul Meteorologic Național. Meteorologia nu prea exista ca știință. Dar Corpul de Transmisiuni al Armatei avea, într-adevăr, o ramură de „indicatori“, soldați de carieră aleși ca să fie pregătiți, atât cât permitea știința vremii, pentru a da indicații referitoare la vreme. (La momentul respectiv nu foloseau cuvinte precum „prognoză“ sau „previziuni“.) Când a izbucnit viscolul, Corpul de Transmisiuni era sub comanda generalului de brigadă Adolphus Greely, devenit celebru după ce condusese o expediție în regiunea arctică, expediție sfârșită tragic; cei mai mulți oameni au murit, și doar el și alți câțiva au scăpat cu viață. Expediția a fost cunoscută drept Expediția din Golful Lady Franklin.

În ciuda controverselor, Greely a fost primit ca un erou la întoarcerea acasă, și președintele Grover Cleveland l-a numit șef al Corpului de Transmisiuni al Armatei.

La acel moment, indicarea vremii consta într-o serie de stații, multe aflate în forturi militare și gări, unde funcționa un membru al Corpului de Transmisiuni, având sarcina să noteze citiri meteo – presiune atmosferică, direcția și viteza vântului, temperatura – și să le telegrafieze, de câteva ori pe zi, la Washington, D.C. Acolo, soldații puneau cap la cap toate citirile și indicau cum avea să fie vremea în orele următoare. Dura atât de mult să adune citirile, să formuleze o indicație și să o telegrafieze înapoi către stații și ziare, încât indicațiile nu prea ajungeau în timp util. Totodată, corupția era destul de răspândită în Corpul de Transmisiuni: se făceau citiri false, conducerea lăsa mult de dorit, unele stații nu aveau personal. În 1887, proprietarii căilor ferate i-au cerut lui Greely să deschidă o filială occidentală care să deservească rețeaua de căi ferate la vest de Mississippi și, într-o mai mică măsură, imigranții stabiliți acolo. A deschis un oficiu în Saint Paul, Minnesota, sub comanda locotenentului Thomas Woodruff.

Legea proprietăților rurale din 1862, promulgată de președintele Lincoln, încuraja crearea de așezări în ceea ce se numea atunci Vestul – în primul rând Nebraska, Minnesota, Teritoriul Dakota și, mai târziu, Montana, Wyoming și Colorado. Oricine își putea permite să plătească o modestă taxă de înregistrare avea posibilitatea de a intra în posesia a o sută șaizeci de acri de pământ. Nu i se cerea decât să locuiască cinci ani fără întrerupere și, ca dovadă, să construiască o locuință de vreun fel, după care pământul îi aparținea. Bineînțeles, pământul era luat de la indigenii care îl cutreieraseră nestingheriți timp de mii de ani. Pământul și descoperirea zăcămintelor de aur și argint au dus la războaiele cu indienii – genocidul săvârșit de armata americană, care a avut drept consecință relocarea indigenilor în rezervații.

Căile ferate constituiau principala investiție și miracolul vremii, iar acestea, împreună cu teritoriile și statele din zonă, aveau nevoie ca oamenii – albii – să se stabilească aici. Teritoriile voiau să devină state; căile ferate aveau nevoie să transporte oameni și mărfuri. Drept care a fost organizată o vastă acțiune de propagandă – *fake news*, dacă vreți –, pentru a-i convinge pe oameni să se stabilească aici. În primul rând erau vizați europenii scandinavi,

care abia aşteptau să plece din ţara natală şi să meargă în ţara unde – li se spusese – curgea lapte şi miere. Au fost ademeniţi şi duşi de nas. Personajul Gavin Woodson nu e inspirat de o persoană reală, însă îi reprezintă pe toţi cei implicaţi în această campanie de dezinformare. În Germania, Norvegia şi Suedia, dar şi în mahalalele New Yorkului – mulţi dintre nou-veniţi plecaseră din oraşele dens populate de pe Coasta de Est –, condiţiile de trai erau grele. Fermele din Europa erau, de regulă, împărţite între toţi copiii familiei, aşa că de la o generaţie la alta rămânea tot mai puţin pământ de lucrat. Pe deasupra, tinerii erau luaţi cu forţa în armată. Aşa se face că aveau nevoie de imigranţi în această ţară, ca să mărească populaţia, să lucreze pământul şi să aducă profit căilor ferate.

În anii 1880, în Marile Câmpii vremea a fost mai vitregă decât de obicei; această perioadă a şi fost supranumită Mica Eră Glaciară. Vremea era aspră şi total imprevizibilă. Nimic nu semăna cu promisa ţară unde curge lapte şi miere. De fapt era – şi este – un deşert. Pământul nu putea fi îmblânzit prin metodele aduse de imigranţi din ţările lor natale. Culturile, aşa cum ştiau ei să le planteze, pur şi simplu nu creşteau. În prerie izbucneau incendii, veneau nori de lăcuste, primăvara aducea inundaţii, vara – tornade. Şi iarna – viscole înspăimântătoare. Până la urmă, fermierii care s-au încăpăţânat să stea şi-au adaptat metodele şi culturile. Trecerea la culturile neirigate şi descoperirea pânzei freatice Ogallala Aquifer au sfârşit prin a transforma această regiune în grânarul Americii.

Mulţi imigranţi n-au avut putere să aştepte; în deceniile 1880 şi 1890 peste şaizeci la sută dintre fermieri şi-au abandonat proprietăţile.

Asta înseamnă că patruzeci la sută au rămas pe loc.

Majoritatea imigranţilor care cereau pământ nu erau vorbitori nativi de engleză. Copiii lor au fost însă obligaţi să vorbească engleza la şcoală – acolo unde învăţătorii erau adesea ei înşişi copii. Unul dintre lucrurile care m-au uimit în această tragedie a fost că deciziile care au hotărât viaţa şi moartea erau luate de fete tinere; cele mai multe abia terminaseră şcoala, nu aveau mai mult de şaisprezece, şaptesprezece sau optsprezece ani.

Când a izbucnit viscolul, în 12 ianuarie 1888, i-a luat pe toţi pe nepregătite. Indicaţiile meteo pentru ziua aceea nu includeau avertizări deosebite, şi, chiar dacă aşa ar fi fost, cei mai mulţi fermieri locuiau departe de staţiile care ar fi

arborat steaguri de vreme rea. Și cei mai mulți nu aveau acces la ziare precum *Omaha Daily Bee*, de unde ar fi putut afla indicațiile. Și chiar dacă ar fi avut ziarele, nu le-ar fi putut citi.

Viscolele nu erau nemaiîntâlnite în prerie, mai ales în timpul Micii Ere Glaciare. Acesta a fost altfel, pentru că dimineața zilei de 12 ianuarie s-a arătat neobișnuit de blândă, după o lungă perioadă de temperaturi sub zero. Oamenii au putut să iasă din case prima oară după săptămâni de izolare. Au scos animalele din grajduri, s-au dus la oraș să cumpere provizii. Copiii au mers la școală după o pauză de multe zile.

Cei mai mulți au plecat de acasă îmbrăcați cu haine mai degrabă subțiri, pentru iarna din prerie: broboade în loc de paltoane, eșarfe în loc de fulare groase.

Când viscolul a lovit centrul și estul Nebraskăi și sud-estul Dakotei – regiunile unde au fost cele mai multe victime –, ora era de-a dreptul nefastă: tocmai atunci ieșeau copiii de la școală sau erau gata să iasă. Din acest motiv, un număr neașteptat de mare de morți s-a înregistrat în rândul copiilor. De unde și numele – Viscolul copiilor.

Multe amănunte din cartea mea sunt reale: consecințele viscolului, durata, detaliile referitoare la Corpul de Transmisiuni al Armatei. Edward Rosewater și ziarul *Omaha Daily Bee* au existat cu adevărat și au jucat un rol însemnat în perioada de după viscol. A existat și un Fond al Eroinelor, creat de ziar. Personajul Raina Olsen din cartea mea este inspirat de Minnie Freeman, eroină reală, menționată de altfel și în carte. Personajul Anette Pedersen este inspirat de o altă supraviețuitoare, Lena Woebbecke.

Cu numărul morților e o altă poveste. Oficial au fost înregistrați 235, deși sursele spuneau vag că „mulți sau cei mai mulți au fost copii“. Însă ziarele și agenții publicitari se temeau că numărul real, considerat de mulți prea ridicat, îi va descuraja pe imigranți. În același timp, era dificil de făcut o numărătoare oficială. Numeroase morți nu au fost raportate, unele cadavre n-au fost găsite decât în primăvară. Mulți au decedat după ce au suferit de boli cauzate de viscol, așa că n-au fost incluși în numărătoarea oficială. Și se pare că nimeni n-a inclus în numărătoare victimele din rezervațiile indiene, cum era Marea Rezervație a triburilor sioux, aflată pe teritoriul actual al statului South Dakota.

Principalele mele surse de documentare au fost excelenta monografie a lui David Laskin, intitulată *The Children's Blizzard* și publicată în 2004, și colecția de memorii a celor care au supraviețuit viscolului sau au fost martori ai acestuia, intitulată *In All Its Fury: A History of the Blizzard of January 12th, 1888* și publicată în 1947. Mi-au fost de ajutor și arhivele ziarului *Omaha Daily Bee*.

În epoca în care trăim, această tragedie mi-a stârnit curiozitatea și m-a impresionat, fiindcă lovise imigranții, care erau bine-veniți în această țară, imigranți fără de care America n-ar fi ceea ce este astăzi și care, în multe cazuri, fuseseră ademeniți cu minciuni prezentate drept știri și fapte reale. Am fost fascinată și de poveștile impresionante ale acelor tinere – de fapt, adolescente – care, în calitate de învățătoare, au avut de luat decizii imposibile. Unele au făcut alegerea corectă, altele, nu.

Se știe că pânza freatică Ogallala Aquifer seacă, din cauza agriculturii intensive, într-un ritm mai rapid decât se reface și că, nu peste mult timp, Marile Câmpii vor semăna și mai mult cu un deșert decât la venirea primilor imigranți. Și, deoarece suntem confruntați cu provocările climei și planetei care se schimbă neîncetat din cauza nepăsării oamenilor, trebuie să acționăm acum, ca să prevenim alte pierderi de vieți omenești.

Mulțumiri

Când scriu o carte, cel mai mult îmi place să le mulţumesc celor care au contribuit la apariţia ei.

Mă gândesc cu cea mai profundă recunoştinţă la Susanna Porter, care m-a călăuzit în această palpitantă călătorie. Și, ca de obicei, pot spune că nu aș avea o carieră dacă n-ar fi Laura Langlie, agentul meu literar.

Sunt norocoasă că am cea mai bună echipă din lume la Penguin Random House: Kara Welsh, Kim Hovey, Gina Wachtel, Sharon Propson, Jennifer Garza, Susan Corcoran, Quinne Rogers, Leigh Marchant, Allyson Pearl, Robbin Schiff, Benjamin Dreyer, Loren Noveck, Allison Schuster, Emily Hartley şi Gina Centrello.

Îi mulţumesc lui Kate Miciak, care mi-a dat această idee.

Le sunt recunoscătoare echipei de la Authors Unbound și minunaților agenți de vânzări de la Penguin Random House.

N-aș fi reușit fără sprijinul familiei mele, în special al lui Dennis Hauser, cel mai bun îmblânzitor de scriitori din lume. El este asistat de Alec Hauser, Ben Hauser, Emily Curtis şi Norman Miller.

Și, ca întotdeauna, le mulţumesc librarilor și cititorilor care mă ajută să fac ceea ce îndrăgesc cel mai mult.